RODICA OJOG BRAȘOVEANU

MINERVA se DEZLĂNȚUIE

Editura Kullusys

Rodica Ojog-Brașoveanu

MINERVA SE DEZLĂNȚUIE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
OJOG-BRAŞOVEANU, RODICA
Minerva se dezlănţuie / Rodica Ojog Braşoveanu ;
ed.: Florentina Chivu. - Ed. a 3-a. - Bucureşti : Kullusys, 2008
ISBN 978-973-88600-2-5

I. Chivu, Florentina (ed.)

821.135.1-31

ISBN 973-88600-2-5

Rodica Ojog-Braşoveanu

MINERVA SE DEZLĂNȚUIE

Editura Kullussys
Bucureşti

Capitolul I

Stupefacție

Bărbatul își lăsă trupul să se odihnească pe firul apei. Ochii i se îmbătară de atâta cer. Apoi își încordă brațele începând să înoate fără zgomot. Mișcări lungi și line. Pe mușchii puternici apa se fărâmița în boabe limpezi. Se apropie de mal. Locul era ciudat și pustiu. O salcie își clătea părul în undele râului. Mai încolo, creșteau tufișuri sălbatice cu poame roșii, ca niște cercei. Omul privi în jur scormonind cu ochii neliniștiți malul și dispăru printre tufele de bozie. După câteva minute coborî poteca spre șosea. Haina de călugăr ascundea silueta viguroasă cu umeri de atlet. Se opri în fața stâlpului consultând îndelung tăblițele indicatoare. Își potrivi desaga pe umeri și căutând marginea drumului se îndepărtă cu pași mari.

Va ajunge abia spre seară la Peștera Sihastrului. În mâneca anteriului, în loc de mătănii, ascundea un stilet lung.

– Cică alea de la Roma seamănă cu japițele noastre.

– Cine? întrebă distrat Plămădeală.

Mâinile îi tremurau de nerăbdare. Frate-său își încruntă sprâncenele:

– Auzi vorbă! Cine? Fetițele din Piața Spaniei! Nu merită să te arunci. În schimb la Paris... Duse degetele ciorchine la buze: Durere! Midinete, curățele, nostimioare... Să-mi trimiți o ilustrată sexy!

Desenă cu mâinile în aer o siluetă de femeie insistând pe anumite curburi:

– Asta mă interesează în primul rând. Reține! O expediezi pe adresa institutului, fără plic. Moare Popovici de la Personal...

Plămădeală râse. Nevastă-sa intră în odaie și celălalt amuți.

– Sunt neliniștită. Nu știu de ce sunt atât de neliniștită. Îi căută privirea: Să ai grijă.

Șoseaua se așternea monotonă:

„Deseară ajung la graniţă. Mâine Ungaria şi poimâine Iugoslavia... Da, miercuri sunt la Veneţia. Ochii îi străluciră: Veneţia! Gran-Canale... Puntea suspinelor... Palatul Dogilor...

Se înşela. N-avea să vadă Piaţa San-Marco. La câţiva kilometri de frontieră, lângă Peştera Sihastrului, va trăi cea mai îngrozitoare aventură din viaţa sa.

Rudy Negreanu cercetă peronul. O gară mică, cenuşie, cu lume puţină, nelipsitele muşcate şi un ceas rotund agăţat la intrare. Coborî ameţit de lumina puternică. O fetiţă desculţă, în rochiţă de barhet, îl opri întrebând timid:

– Doriţi o cameră?

Strângea cu degetele de la picioare nisip, lăsându-l să scape în şuviţe subţiri.

Rudy Negreanu zâmbi bătând-o uşor pe obraz. Se apropie de chioşcul cu răcoritoare şi ceru un sirop. Chipul vânzătoarei nu se vedea. Apăru doar o mână udă cu un inel ieftin de argint care luă banii.

Peste 48 de ore, la Peştera Sihastrului, o altă mână, desprinsă parcă de trup, îi va strecura cianură în paharul de pe noptieră.

Mercedesul cu număr străin frână brusc. O ţigancă zveltă coborî. Zâmbi omului de la volan arătându-şi dinţii strălucitori. Maşina demară dispărând printre serpentine. Femeia îşi scutură fustele înflorate şi-şi potrivi basmaua peste laţele împletite subţire. Privi în jur şi apucând pe un drumeag se înfundă în pădure.

Ştia să zică în ghioc, în bobi şi în abur de cafea. Trecutul... Viitorul... Drama de la Peştera Sihastrului n-o prevăzuse. Ceva însă o chema acolo.

Iliescu aruncă revista şi oftă ostentativ:

– Greu ne mai mişcăm!

Un zâmbet, o încuviinţare din partea celuilalt şi discuţia s-ar fi însăilat indiferentă, împingând timpul din

urmă. Dar Sasu tăcea cu ochii întorși undeva înăuntru. Locomotiva trăgea din greu, gâfâind. Fiecare învârtitură de roată îi apropia de destin.

Unul din ei va muri la Peștera Sihastrului. Celălalt nu va fi străin de crimă.

Femeia întinse leneșă mâna și aprinse veioza.

Alain Mathieu privi brațul rotund, ușor bronzat.

„Are încheieturi fine de marchiză. E cea mai frumoasă femeie pe care am întâlnit-o în viața mea".

O trase lângă el. Îi auzi șoapta caldă îngropată în subsuoară.

– O să-mi fie greu fără tine două săptămâni...

– Trec repede, ai să vezi.

– Mă iubești?

– Draga mea...

– Cât mă iubești?

– Cât marea

– Atunci rămâi.

Îl privi cu un surâs cuminte. Surâsul ei... Surâsul care-i aduce lacrimi.

– Două săptămâni, iubito, atât! Când mă întorc...

Nu se va mai întoarce niciodată. În noaptea de 21 iulie, Alain Mathieu va muri înjunghiat. La Peștera Sihastrului.

Inginerul Gogu Vasilescu apăsă pe accelerator. Mașina se cambră și țâșni ca o săgeată pe șoseaua pustie.

„Încă două sute de kilometri... În două ceasuri, poate un ceas și jumătate, sunt acolo".

Peste 36 de ore va fi împușcat. Acolo, la Peștera Sihastrului.

Ecaterina Stănescu lăsă jos valiza din piele galbenă și își duse mâna la ochi căutând în lungul șoselei. Autobuzul venea din jumătate în jumătate de oră. Scoase o revistă din sacul de voiaj și, sprijinindu-și spatele de balustradă, suspină ușor. Pe lângă ea trecu căpitanul Atanasiu privind-o indiferent. Avea o siluetă uscată cu ceva țeapăn

în mers și în mișcarea umerilor.

Nu se cunoșteau. Peste câteva ore, se vor întâlni la Peștera Sihastrului într-o luptă surdă.

Autobuzul arhiplin urca panta scrâșnind din toate încheieturile. Ionică Panait se uită strâmb la femeia care-i înghesuia în pântece desaga și coșul cu rațe. Scoase batista ștergându-și obrazul asudat.

Gestul anticipa o altă mișcare. Scena marii surprize de la Peștera Sihastrului.

Marioara Țâmpoc, deșirată, cu un geamantan de carton în mână, își trecu palma nădușită peste obrazul lipsit de farmec.

Traversa șoseaua fredonând bine dispusă. Nu știa că în curând, la Peștera Sihastrului, va fi una dintre primele victime.

Peștera Sihastrului... Ziduri albe, line, cu viniete înfipte în pântecul văruit. Coloane zvelte sprijină cerdacul de la primul etaj. Acoperișul de ardezie strălucește. Adună ca într-o pâlnie tot soarele de la răspântie.

Gonind pe șosea ori pășind atent pe poteci umbrite, oamenii caută același drum: spre hanul de la Peștera Sihastrului. Vor trăi aici drame puternice, răscolitoare...

Totul a plecat de la un incident petrecut cu o săptămână în urmă...

– Hoțul! Hoțul! Puneți mâna pe el!

Individul alerga din răsputeri. Era scund, îmbrăcat într-o cămașă roșie cu carouri. Un roșu strident ce se vedea de departe. Sub braț ținea o servietă.

Oameni îl urmăreau ațâțați. Câțiva, mai tineri, traversară încercând să-i taie calea spre bulevard.

Locotenentul Dobrescu opri o femeie:

– Ce s-a întâmplat?

– A spartă unul tutungeria. Un derbedeu!

– Un nebun, opină cineva.

Trecătorii se opriră comentând aprins incidentul.

– Să-ți riști pielea pentru un pachet de țigări...

– Se vede treaba că nu fumezi. Nu știi ce-i aia viciu...

– Ei, și dumneata! Făcu femeia. Ce, parcă e numai țigări?

– Dar ce mai e?

– De unde să știu... Așa, degeaba, n-o fi băgatără ei șperaclu.

Omul continuă să alerge. În spate se auzeau pașii celorlalți. Din ce în ce mai aproape.

„Trebuie să ajung la bulevard... Mă pierd mai ușor..."

Țâșni ca o săgeată prin fața tramvaiului. Se împiedică și căzu scăpând servieta din mână.

Vatmanul frână reflex. Prea târziu. Auzi doar urletul. Când deschise ochii o mare de oameni înconjura vagonul. Hoțul zăcea strivit sub roți. Sângele înnegrise cămașa roșie.

Locotenentul își întoarse privirea. Masa aceea de carne nimicită, oasele sfărâmate, mâna aproape desprinsă de trup erau insuportabile. Apoi se întâmplă ceva ciudat. Sub ochii stupefiați ai mulțimii leșul începu să prindă viață. Leziunile emanau un lichid galben, gelatinos care aproape concomitent coagula. Un lichid necunoscut, reconstituind complet țesuturile distruse. Timp de câteva secunde, oamenii rămași fără grai urmăriră, cu sentimentul cert că asistă la o minune, un proces unic de regenerare. Acolo unde fusese doar carne hăcuită, mușchiul, pielea fără pată miraculos refăcute păreau neatinse.

Hoțul deschise ochii. Clipi mărunt, căutând buimac în jur. „Nu înțeleg, șopti. Cum..." Nu-l auzi nimeni. Țâșni brusc în picioare și, frângând cercul mulțimii, dispăru. Oamenii priviră lung în urma lui fără să se miște. Nu înțelegeau ce se petrece și se simțeau înspăimântați.

Locotenentul uluit o luă la goană. Individul nu trebuia să scape. Deținea un secret magic, nemaiauzit și numai întâmplarea îl scosese din anonimat. Ajuns în colțul

străzii, urmări tertipurile hoţului care încerca să se debaraseze de o eventuală umbră.

Omul în gri venea în spate. Purta un costum fresco cu ceva englezesc în sobrietatea croielii, singularizându-l în mulţimea de bluzoane şi cămăşi colorate.

Pe faţa rigidă apăru un zâmbet. Silueta subţiratică a locotenentului desena zig-zag-uri camuflându-se privirilor aruncate de hoţ.

Cursa continua. Acelaşi start – ciudata întâmplare din bulevardul 1 Mai; acelaşi ţel – prinderea şi identificarea protagonistului.

Adversarii erau locotenentul de securitate Dobrescu şi Omul în gri, reprezentantul unei puternice agenţii de spionaj cu sediul în străinătate. Din momentul accidentului trecuseră abia şase minute.

Hoţul o coti la stânga, apoi traversă din câteva salturi strada dispărând într-un gang. Curios, nu gâfâia, nu se simţea obosit. Îi era doar teamă. O teamă care-i strivea inima. Ieşi într-o alee şi coti la dreapta. Escaladând un gard de piatră, ajunse în curtea unei bodegi mici de cartier.

Pândi ascuns după lăzile de bere depozitate în stive înalte. Nu, nu-l urmărea nimeni. Încercă să-şi domolească pasul şi dispăru într-un bloc cu trei etaje situat la capătul străzii.

„Strada Cerna" citi locotenentul. O tăbliţă veche pe care literele abia se mai desluşeau. Blocul purta încă rănile bombardamentului din 4 aprilie 1944. O bucată de balcon desprinsă, urme de schije ca pe un obraz mâncat de variolă.

La una din ferestre se aprinse lumina. Locotenentul zări pentru o clipă chipul hoţului care trăgea perdelele. Intră înăuntru căutând tabelul locatarilor. Individul se numea Ion Pintilie.

Locotenentul ieşi în stradă şi la primul colţ opri un taximetru.

Omul în gri se uită după Getax-ul care se îndepărta. Apoi intră în bloc. Își puse mănușile și sună lung la ușa lui Pintilie.

Nu răspunse nimeni. Așteptă câteva secunde, apoi își făcu vânt aruncându-se cu umărul înainte. Broasca cedă abia la a treia încercare. Avu impresia că aude o altă ușă trântindu-se. Traversă în fugă apartamentul gol și prin bucătărie se precipită pe scara de serviciu.

„Cum de nu m-am gândit?!"

Ajunse în curtea interioară a blocului. Pintilie dispăruse.

Omul în gri scotocea expert, deșertând rafturi și sertare, căută în șifonier, sub covor, în discotecă. Pe lada divanului găsi o agendă veche de câțiva ani. O băgă în buzunar și privi încă o dată în jur.

„În curând se va întoarce puștiul acela de la miliție ori de la securitate..."

Faptul că dezordinea îi va trăda trecerea și totodată mobilul vizitei îi era absolut indiferent. Urme care să ducă la identificarea sa nu lăsase.

Stinse lumina și părăsi apartamentul.

Omul în gri trecu în spatele draperiei de pluș.

Acolo unde mâinile o apucau, perdeaua era tocită și slinoasă. Ridică receptorul pândind mișcările bufetierei. Femeia spăla pe jos. I se vedeau pulpele bolnave de varice, picioarele încălțate de în ghete de pânză cu vârfurile și călcâiele retezate, coapsele surpate prăvălite sub genunchi.

Formă numărul păstrând dintr-o veche obișnuință degetul întepenit în orificii până la rotirea completă a discului.

Glasul celuilalt, calm, fără tonalități, țâșni limpede din aparat, nefiresc de aproape.

Omul în gri își lipi buzele de microfon. Șopti înăbușit:

– Trebuie să ne vedem.

– Mâine

– Astăzi, nu mâine. E urgent. Adăugă: Nu v-am deranjat niciodată pentru fleacuri.

Urmă o pauză. Nu-şi putea dezlipi ochii de la picioarele acelea bătrâne. Ciorapii cafenii erau prinşi cu jartiere intrate adânc în carnea puhavă.

– Bine. Peste o jumătate de oră la braseria Cina.

Colonelul Ionaş îşi prinse bărbia în palmă. Povestea era fantastică. Prea fantastică...

– Ştiu, spuse locotenentul Dobrescu. Avea figura răvăşită, privirea îi ardea. Vi se pare absurd. Şi mie... Încă nu-mi vine să cred. Dacă aţi fi văzut uimirea, dar ce zic eu uimire, groaza oamenilor... Păreau pietrificaţi. Individul repezit sub roţile tramvaiului, masă sângerândă de carne, oase zdrobite şi deodată... sub ochii noştri, prinzând viaţă, din nou contur. Ţesuturile care se refăceau ca într-o vrajă, ca în poveştile cu zâne...

Ionaş lăsă stiloul să-i cadă pe birou.

– Când s-a întâmplat accidentul?

Omul în gri îşi privi ceasul:

– Acum aproximativ o oră.

Celălalt îl asculta circumspect. Era un bărbat mărunt, între două vârste, cu o figură anonimă. L-ai fi putut lua drept contabil, funcţionar mijlociu într-o întreprindere oarecare.

Duse halba la gură pândind mişcările ospătarului. Grădina era plină de lume. Oameni care râdeau sub cerul limpede, găurit de primele stele.

– Vă daţi seama ce înseamnă asta?

Colonelul se opri în faţa locotenentului:

– Cea mai fantastică descoperire a omenirii. A omenirii de la începuturile ei. Mai mare decât focul, mai mult decât s-a putut născoci vreodată. Evenimentul care va desemna începutul adevăratei epoci de aur a umanităţii. Războiul devine astfel un nonsens. Bolile, infir-

mitățile – amintiri hâde. Omul învingând neputința, descompunerea, omul triumfând asupra celui mai absurd fenomen: Moartea. Îți dai seama?! Îți dai seama?!

Bineînțeles, zâmbi subțire Omul în gri. Milioane de medici, spitale, fabrici de medicamente, toate azvârlite la coșul cu gunoi. Și, în primul rând, crahul întreprinderilor Tex. Faliment total.

Celălalt îl întrerupse brusc. Ospătarul deșertă scrumiera și trecu mai departe.

– Cum arăta individul?

Locotenentul își duse mâna la frunte:

– Cam la patruzeci-patruzeci și cinci de ani. Scund, chel, îmbrăcat destul de bine. Când și-a revenit, părea el însuși înspăimântat, sau mai degrabă nedumerit. A luat-o la goană... Oamenii se dădeau la o parte îngroziți. Nici Christos nu și-ar fi deschis așa pârtie. L-am urmărit până acasă. Din stradă am văzut când a aprins lumina și a tras perdelele. Am oprit primul taxi și...

– Cum îl cheamă? întrebă colonelul.

– Ion Pintilie. N-a vrut să deschidă. Până să sparg ușa a dispărut pe scara de serviciu. M-am luat după el, dar degeaba. Nu-i un începător.

Celălalt își mușcă buzele:

– Acasă nu se mai întoarce. Cum puteți da de el?

– I-am găsit carnetul cu adrese. Sunt și câteva numere de telefon.

Bătrânelul își ridică privirea.

– I-a mai luat cineva urma?

– N-am avut impresia, zise locotenentul. Oamenii erau terifiați. Nu le mai păsa de tutungerie.

– Nu la asta m-am referit. Zeci de martori au văzut accidentul. Mi-e teamă să nu fi asistat și cine nu trebuie.

– Vă gândiți la vreun agent străin?

– Da, făcu Ionaș. În dosarul „inginer M" ești folosit ca nadă. Dacă azi ai fost filat... Un astfel de individ ar fi

înţeles numaidecât despre ce este vorba. N-ai observat pe nimeni?

– Ba da! Puştiul de la securitate. Îl urmăresc de trei zile...

– Ştiu. Afacerea inginer M.

Omul în gri surâse.

– Întâmplarea! Oricum, mare lucru n-o să afle. Pintilie a dispărut, iar ce era interesant în casă am luat eu.

– Un mic handicap. Sper să nu-l pierdeţi.

Rezidentul mai luă o gură de bere apoi se ridică:

– Ţineţi-mă la curent. Şi nu uitaţi: tempo! tempo! Câştigă cursa cel care aleargă mai repede sau nimereşte drumul cel mai scurt. Aş opta pentru a doua variantă.

Omul în gri rămase singur. Privi absent conţinutul halbei. Spuma se agăţase de pereţii groşi, ca o dantelă zdrenţuită.

„Drumul cel mai scurt. Mi-ar place să ştiu care e..."

Rămase cu privirea aţintită în întunericul serii albastre de iulie.

Colonelul Ionaş îşi aprinse o ţigară şi se aşeză lângă fereastră. O seară de vară, o seară de care-şi va aminti, probabil, totdeauna.

„Ce lucru extraordinar... Dumnezeule!"

Rezidentul se întoarse acasă. Îşi umplu un pahar cu apă şi înghiţi pilula de hiposerpil.

„Până una alta..."

Capitolul II

Martiriul locotenentului Dobrescu

Dinu, care ţinea de şase, deschise brusc uşa:

– Samuraiul!

Sărind bezmetic unii peste alţii, băieţii se năpustiră în bănci. În ultima secundă, Popovici şterse reflex tabla. Elevii încremeniră în poziţie de drepţi. Deasupra clasei plutea un nor gros de praf. Soarele îl tăia în felii compacte.

Minerva Tutovan rămase o clipă în prag, apoi se îndreptă cu paşi înţepaţi spre catedră. Era înaltă şi ciolănoasă, îmbrăcată totdeauna în taior cafeniu de croială bărbătească, ciorapi trei sferturi şi ghete. Faţa oacheşă, cu ceva nipon în trăsături, părea o caricatură. Poate din cauza ochilor rotunzi, foarte mari şi a nasului lung şi subţire, antenă fină, izbucnind de sub bretonul aspru.

Un zâmbet incert îi flutura pe buzele nefardate.

Pentru bucureştenii care au terminat liceul în perioada '55-'65, colici intestinali reflecşi însoţesc amintirea Minervei Tutovan. Faima ei depăşise de fapt hotarele Capitalei, iar printre exponenţii generaţiei respective a nu cădea în plasa Samuraiului reprezenta dezideratul suprem al fiecărui început de an. Ghinioniştii încercau transferuri disperate la „Şincai" ori la „Lazăr", părinţii sentimentali erau ameninţaţi cu sinuciderea, fraţii mai mici uitau să ducă lingura cu supă la gură ascultând înfricoşătoare povestiri despre Minerva. Se vehiculau cifre astronomice privind numărul corigenţilor şi al repetenţilor, nu dădea niciodată 10 iar competenţii apreciau că în niciun caz „nu poate fi dusă". A copia neprins de Samurai sau a trage un tigru de coadă, în nădejdea că nu va observa, însemnau cam acelaşi lucru.

– Absenţii!

Se ridică Popovici – matematicianul clasei – anunţându-i în ordine alfabetică.

– Banciu, Floareş, Mărculescu, Vintilă... Păru să-şi

aducă aminte: A, da! Şi Ilinoiu.

Zâmbetul Minervei se lungi până la urechi. Colţurile se pierdeau sub şuviţele de păr retezate scurt.

– Ce băiat drăguţ eşti tu, Popovici! Zi, l-ai uitat pe Ilinoiu! O amnezie sugerată în pauză de amicul Vasilescu: „Bă, vezi că n-am notă, sunt pe aceeaşi pagină cu Vintilă şi chestia de azi cu catetele nu-mi prea priieşte. Bagă-l pe Ilinoiu la urmă. Nu se prinde Samuraiul..." Poţi să treci la loc. Dar, apropo, Banciu de ce lipseşte? Nu trebuia să-l ascult...

– E bolnav, domnişoară, îngânară câţiva.

– Ia te uită! Minerva îşi bătu palmele fals consternată. Bănuiesc că i s-a recomandat relaxare, destindere – trase de silabe – matinee... Am să-l întreb data viitoare cum i-a plăcut John Wayne. Deveni nostalgică: Măi băieţi, am chiulit şi eu la vremea mea... Da, chiuleam şi eu... Rula un film cu Bette Davis. Dar pentru... cowboy-ul Jimmy să pierzi superba teorie a triunghiurilor *asemănătoare* mi se pare o totală lipsă de gust. *O tempora, o modis!*

Deschise catalogul. Întorcea paginile cu o încetineală exasperantă. Băieţii tăceau chitic, frângându-şi pe sub bănci degetele ude. Îşi simţeau inima în gât sau în stomac, oricum nu acolo unde ar fi trebuit să fie. Rugăciuni mute, fierbinţi, pluteau deasupra clasei:

„Dă Doamne să nu mă asculte!"

„Nu eu..."

„Ionescu, Ionescu, Ionescu..." silabisea mecanic în gând Pandele, un nume la întâmplare, de teamă să nu-l transmită telepatic pe-al său. Dar „Pandele" se urca singur pe buze.

Încă o pagină întoarsă. A treia. Deci Calomfirescu, Ciucaş, Creţu; Dinu, Dobrescu scăpaţi. Cinci suspine de uşurare. Tremură Farcaş, Firulescu, Focşeneanu...

– Cui zâmbeşti, Dobrescule?

Băiatul îşi muşcă buzele: „Trecuse de mine... Asta-i perversitate!"

– Mie-mi zâmbeai? Eşti amabil să pofteşti la tablă? Evident, numai dacă treaba asta nu te plictiseşte. Şi paşaportul, drăguţă! Inutil te agiţi, Moraru! Ştiu că ai

învățat. De obicei fac eforturi să te zăresc. Te ascunzi după Alexe. Azi văd că joci tontoroiul. Dacă insiști, însă, te pot nota la conduită. Unde ești, Dobrescule? Ai adormit?

Elevul întinse tremurând pașaportul – caietul de teme – învelit în hârtie albastră. Ochii umezi de adolescent timid priveau fascinați chipul Minervei. Brusc, sprâncenele acesteia desenară două linii circumflexe. Puse mâna pe stilou:

– Ai 9, Popovici, dar e ultima oară când înghit figura. Dobrescu e unul din clienții tăi constanți, nu? Dă la Drept, ce să-și mai bată capul cu logaritmi și alte chestii. Se întoarse spre elevul de la tablă, reproșându-i cochet: dragă Dobrescule, puteai totuși să ai amabilitatea să vii o jumătate de oră mai devreme – vorba aia, copiai tema pe îndelete – nu să-mi înșiri păduchii ăștia rasoliți în recreație.

Băiatul înghiți în sec. Mâinile slabe ieșeau ca două lopeți din mânecile prea scurte.

– Am învățat, domnișoară... Puteți să mă ascultați.

– Cu plăcere, dragul meu, cu plăcere. Dar nu știu de ce am impresia că suspini după o corigență. Ți-a intrat probabil în cap că te avantajează să înveți vara. Zamfir, care se distrează acum de minune turnându-i praf de scărpinat lui Trașcă, o să-ți țină desigur companie. Mi-a făcut un extemporal încântător. Zero barat! Tu cel puțin ești în progres: doi minus. Acum putem începe. Avem o piramidă... Vezi, Cioran, cum mă indispui? Ce-i cu tine în banca întâi? Te-au chemat băieții să le sufli? Treci la loc! Și nu vă mai osteniți să notați pe tablă cu creion chimic, văd încă binișor. Avem deci o piramidă cu bază paralelipipedică. Apotema M-N.

Dobrescu începu să deseneze. Creta scârțâi, apoi se rupse între degetele transpirate.

Clasa izbucni într-un chicotit, reprimat repede.

Samuraiul bătu cu stiloul în catedră:

– Va să zică, asta-i viziunea ta artistică despre paralelipiped! Foarte personală, dragă Dobrescu. M-ar interesa acum să aud și definiția. Își ațintì privirea spre fundul clasei și spuse duios: Poate te ajută Pârvu. Vrei, dragul meu?

Pârvu, un găligan cu părul ca morcovul şi faţa plină de pistrui îşi rostogolea ochii speriat aşteptând şoapta providenţială.

– Nu suflă nimeni! avertiză Samuraiul. Lasă pixul jos, Diaconescu. Pesemne că ai o părere foarte proastă despre mine dacă-ţi imaginezi că aplecându-te după el nu te văd când şopteşti. Mai schimbaţi trucurile, ce Dumnezeu! Aştept, Pârvule!

Găliganul îşi umezi buzele:

– Scuzaţi-mă... n-am înţeles întrebarea.

– Am vorbit prea încet, băiete?

– Da. Elevul dădu fericit din cap: Nu se aude bine.

– Aşa e... Nu se aude... repetă solidară clasa.

– În regulă, Pârvu. Treci în banca întâi. Până la sfârşitul anului. Cu ocazia asta, îmi îngădui să-ţi dau un sfat. Când mai scrii formule pe caietul de teză, ştii cum, subţire cu creion ascuţit – de la distanţă nu se vede – nu mai folosi Hardmuth nr. 1. Are mină tare şi zgârie. Pentru treaba asta, ideal e numărul 3. Şi pe urmă, dragul meu Pârvu, ştersăturile n-au ce căuta în stânga sus, acolo unde pagina rămâne de obicei curată. Ei, Dobrescule, ţi-ai adus aminte?

– Paralelipipedul este... ă... ă...

Minerva îl opri cu un gest.

– Are 9 elevul care ghiceşte ce carte citeşte Dinu.

Băieţii se întoarseră automat spre fundul clasei. Dinu, roşu la faţă, o închise precipitat încercând să o paseze colegului pe sub bancă.

Minerva se ridică:

– Fără substituiri. Cine-mi spune?

– E geometria, domnişoară, îndrăzni Vasilescu.

– Hm! Sunt de acord că geometria îţi dă fiori, dar expresia asta serafică, ochii ăştia lucioşi... Hai băieţi!

Dinu repetă fără convingere:

– E manualul de geometrie, zău...

Samuraiul îl măsură lung.

– Pariem că e o porcărie gen Pitigrili sau James Bond? În orice caz pe aici. Adă cartea încoace!

Dinu o privea disperat. Întinse volumul ferfeniță cu sentimentul candidatului la scaunul electric. Minerva se uită la femeia goală de pe copertă.

– „Omul cu pistoletul de aur". Tratează despre paralelipipezi, bănuiesc. Unu pe chestia asta, băiețaș. Despre rest, discutăm la dirigenție. N-am nimic împotrivă dacă o să fie și tăticu' de față. Nu bunica, dragul meu. M-am săturat să aud că ești un copil sensibil care din zori și până-n noapte nu face altceva decât să rezolve ecuații și probleme de geometrie în spațiu. Până una alta, poți să ieși puțin afară. Vrei să-l însoțești, Panait? Răsucești țigara aia de un sfert de oră. Dacă ești amabil, Trașcă, împrumută-i bricheta. Deci, ce e paralelipipedul, Dobrescule?

– Nu... Nu-mi amintesc exact definiția. Îmi scapă.

Fâstâcit, cojea hârtia de pe cretă.

„Să-mi dea zero tăiat în șaptesprezece, să facă cc-o vrea, dar să mă treacă la loc".

Minerva îl privi surprinsă.

– Cum vine asta, Dobrescule? Ai ajuns în clasa a noua, îți dau mustățile, aseară te plimbai de mână cu o fată – fie vorba între noi, nu înțeleg de cc trebuia să o ții așa de strâns, n-am avut deloc impresia că ar vrea s-o ia la fugă – și nu știi ce e acela paralelipiped?! Păi asta e materie de primară...

Dobrescu își înfipse dinții în buza de jos ca să nu izbucnească în plâns. Corijență... floare la ureche. Dar era în stare să-l lase repetent. Spectru înfricoșător, coșmarul nopților dinainte de teză, de reexaminări sadice: „Vino mâine să te ascult. Îți mai ofer o șansă".

O problemă crâncenă căreia nu-i poate da de capăt. Are palmele și tâmplele ude.

„Hm! Aici ai feștelit-o, băiete! Dar să nu zici că-s neînțelegătoare!".

Urmează 12 întrebări suplimentare pentru bun-simț matematic. Întrebări nimicitoare. Îi vine ameteală. Ceva îl izbește în coaste. Îl doare...

– Ce faci, Dobrescule? Dormi?

Locotenentul tresări. Se frecă speriat la ochi.

Maiorul de securitate Minerva Tutovan îl privi bănu-

itoare printre pleoapele subţiate:

– Abia la al treilea ghiont te-ai trezit.

– Vă rog să mă scuzaţi. De 24 de ore sunt pe teren...

Asta era crucea lui. După ce luase bacalaureatul, aruncase manualele de matematică în lacul Herăstrău. La banchet, urla de fericire: „Auzi, mă! Am scăpat de Samurai!". Diaconescu constatase cu gura plină: „Da, în principiu cred că da". Diaconescu acesta a fost întotdeauna un tip sceptic.

„Să nu te prind că dai la Politehnică", în avertizase Minerva. Scuturase vehement din cap vreo cinci minute. „Hm, nu e nevoie să-ţi rupi gâtul pentru chestia asta".

Se reîntâlniseră după câţiva ani. Dobrescu, proaspăt absolvent al Facultăţii de Drept, cu epoleţi noi de locotenent, repartizat sub ordinele Samuraiului, maior de Securitate. Habar n-avea că părăsise învăţământul. O privea holbat, cu ochii împăienjeniţi, incapabil să articuleze un sunet. Minerva îşi strâmbase buzele subţiri, nutrind convingerea că surâde: „Eşti un tip sentimental, băiete! Bucuria de a trăi se citeşte pe chipul tău. Apoi brusc: Repede! Care e formula de rezolvare a ecuaţiei de gradul trei?".

Pe bulevard se aprindeau luminile. Roşii, verzi, albastre şi galbene străluceau limpezite parcă sub ploaia subţire.

– Şi zi aşa, tragi tare. De 24 de ore n-ai închis un ochi...

Pe chipul locotenentului se putea citi o resemnare de martir:

„Asta e meseria..."

– Unde e un caz mai complicat, Dobrescu Vasilică sircacu! Că vorba aia, tânăr e, minte ţunţurlie are, matematică a învăţat. Îşi încruntă sprâncenele: Ştii care e norocul tău, băiete? Că sunt o femeie blajină.

Dobrescu simţi subit nevoia să tuşească.

– Adevărat. Toată lumea mă invidiază...

– Cum ai putut să-l scapi din ochi pe Pintilie? N-am vrut să discut chestiunea de faţă cu colonelul Ionaş, îţi dai seama...

– Bine, dar nu l-am scăpat.

– Până acasă. De acord. Şi după aceea?

– M-am grăbit să raportez.

– Așa? Și dacă între timp băiețașul a șters-o? Dacă ne-a luat-o înainte altcineva?

– Cine?

– Mama-mare! Trebuia să îngheți la ușa lui sau să-l inviți la minister.

– M-am gândit că poate hotărâți să-l filăm. Calculam că...

– Calculele te omoară!

Ajunseră. Urmând indicațiile locotenentului, Minerva urcă 8 sau 10 trepte pătrunzând într-un coridor lung în formă de L și, în sfârșit, se opriră în fața unei uși.

– Pintilie ăsta al tău trebuie să fie un individ foarte scund. Maxim 1,60 metri. Acum îmi explic de ce s-a pierdut atât de ușor prin mulțime.

Dobrescu ar fi vrut să afle cum a dedus înălțimea hoțului. Dar se răzgândi și închise repede gura. Își compuse o expresie care părea să mărturisească că raționamentul e la îndemâna oricui.

– În general, prefer să mă întrebi de 10 ori decât să mimezi perspicacitatea, băiete, scrâșni Minerva. Vizorul e fixat foarte jos, respectiv la nivelul ochilor celui care privește din casă. Ce naiba!? Își zvârli capul pe spate: detest ipocrizia!

Intrară fără nicio dificultate. Broasca fusese spartă. Minerva pipăi lemnul sfâșiat și clătină din cap.

– Prea târziu. Se întoarse spre locotenent: Dobrescu Vasile, dacă nu dăm de urma lui Pintilie, te scalpez.

Se opri ca de obicei în prag cu brațele încrucișate la piept. O poziție sui generis în care palma prindea subțioara, lăsând să se vadă doar degetul gros. Era o încăpere mobilată în *á la garçon*. Un studio, un bufet combinat, magnetofon, măsuța cu reviste vechi așternute în evantai, câteva cărți, un fotoliu. Obiecte de duzină, dar dispuse aerisit și cu oarecare gust. Multe lucruri erau aruncate pe jos, în special conținutul sertarelor deșertate. O dezordine întâmplătoare, sugerând mâini pripite care caută.

Locotenentul Dobrescu urmărea din colțul ochilor privirile Minervei, încercând să sesizeze licărul de interes

pentru unul sau altul din obiecte. Anticipa întrebările ce aveau să vină – de ce lustra e roz şi nu indigo, de ce comutatorul e pe stânga şi nu pe dreapta – tot felul de aiureli fără răspuns, generând sarcasme suculente din partea Minervei. Într-un fel, proceda ca la o percheziţie când, scotocind printre boarfele investigatului, îi pândeşti, în acelaşi timp, reacţiile. Fără să vrea, ochii îi alunecă mereu spre zidul, dulapul, în fine locul unde acel ceva e ascuns.

–Mda... Minerva se urni din prag. Un individ neîncadrat care trăieşte din expediente. A beneficiat la un moment dat de o sumă mai mare de bani. O afacere mănoasă, poate o moştenire. Sunt vreo 10-12 ani de atunci. În momentul de faţă, nu există nicio femeie în viaţa lui, mă refer la o legătură constantă. Nefumător (locotenentul privi stupefiat mucurile de ţigări şi scrumul împrăştiat peste tot) a părăsit casa de cel puţin jumătate de oră. Ce-ar mai fi... ce-ar mai fi... Da, Pintilie n-a efectuat serviciul militar. Vreau să spun că e reformat. Astea sunt primele concluzii, Dobrescu. Dacă eşti amabil, reconstituie acum raţionamentul. Îţi dau cinci minute pentru asta. Nu uita, ne aflăm în criză de timp.

Locotenentul privi buimac în jur. Îi venea să râdă. Un râs isteric, cu fălci încleştate. „N-a făcut serviciul militar, a plecat de o jumătate de oră... moştenire..." deduse din câteva mobile banale, un interior tâmpit de Don Juan ieftin, cum există cu sutele în Bucureşti.

– Ai intenţia să-ţi serbezi centenarul aici?

Minerva răsfoia cărţile grăbită. Paginile foiletate cădeau una după alta, cu un plescăit uşor. În şifonier, dădu peste o cutie de bomboane plină cu tot felul de fleacuri. Corespondenţă, câteva fotografii, nişte recipise.

– Astea le luăm cu noi. Pot să ne servească. Ei, ce faci? Ia-o sistematic! Am zis că individul e neîncadrat. Care detaliu anume, mai corect absenţa lui, poate duce la această concluzie? Hai băiete! Fă corelaţia!

– A! Lipseşte deşteptătorul.

– În sfârşit. Sigur că da. Oricât de stăpân ai fi pe reflexele tale, totuşi pui ceasul să sune.

– Îmi îngădui să observ, opină locotenentul, ceva mai sigur, că nu constituie un amănunt absolut relevant.

– De ce, dragul meu?

Vocea Minervei era mieroasă și Dobrescu redeveni circumspect.

– Pentru că, întâmplător, ceasul ar putea fi la reparat.

– Mă dezamăgești, Dobrescu Vasile! Ești de zece minute în încăperea asta și încă nu ți-ai dat seama ce fel de individ e Pintilie. Arată-mi te rog un singur obiect refăcut, reparat, sau recondiționat și îl înghit. Ciorapii, uite-i acolo pe pat, sunt toți, absolut toți, noi. Cămășile la fel. Din zece perechi de pantofi, niciuna nu are pingele sau flecuri. În sfârșit, pe comodă sunt două aparate de radio cu transistori, identice. Unul are scala spartă, indicatorul posturilor îndoit, husa ruptă. Tu, personal, l-ai fi dus la reparat. Pintilie, nu. Și-a cumpărat altul. Vrei să mă convingi că nu și-a făcut scrupule cu un amărât de deșteptător care costă o sută sau o sută douăzeci de lei?

– Poate că-l trezește o vecină.

– Bătându-i frumușel în ușă...

– De ce nu?

– Pentru că astfel de oameni evită relațiile familiare cu cei din jur. Când cineva se deranjează în fiecare dimineață să te trezească înseamnă că are acces în casa ta. Nu-i mai poți trânti ușa în nas când poftești. Or, în profesiuni ca ale amicului Pintilie, privirile, întrebările, confesiunile se evită. Adaugă la absența deșteptătorului mapa de vinilin uitată în fundul dulapului și plină de praf, calendarul în care foile se rup câte zece-cincisprezece odată. Vezi franjurile! Așa arată doar dacă le smulgi cu toptanul. Când ești în serviciu, aștepți mereu câte ceva: chenzina, concediul, sâmbătă seara. Nu e cazul cu băiatul. Pentru el, calendarul rămâne o simplă superstiție, unanim acceptată. Luni, marți sau duminică e același lucru. E logic, Dobrescule?

– Logic.

– Mai departe.

– Spuneați că ar fi beneficiat de o moștenire. În sfârșit,

o sumă mare de bani.

– Ai reţinut perfect. Dacă observi, toate lucrurile din casă sunt contemporane. Mai limpede, cumpărate în acelaşi timp. Garnitura de mobilă Mioriţa, covorul, magnetofonul demodat cât un geamantan. Toate acestea presupun un capital lichid investit dintr-o dată. Evident, plecăm de la ipoteza că Pintilie nu era genul de personaj care să acumuleze bunuri prin intermediul unor rate lunare oprite la serviciu. Pentru asta îţi trebuie răbdare, spirit de economie. Dispunând însă de o sumă rotundă – un douăzeci, douăzeci şi cinci de mii – a făcut nişte achiziţii. Se întrerupse brusc, punându-şi mâinile în şolduri: la ascultă, Dobrescule! Care e la urma urmelor, dascălul dintre noi doi?

Locotenentul roşi:

– Dumneavoastră... singură...

– Scuză-mă. Zâmbi maliţios: ţi-am luat vorba din gură. Continuă!

– Apropo de femei. Spuneaţi că întreţine relaţii pasagere. Sunt de acord.

– Mulţumesc. Şi cum ai ajuns la concluzia asta, dragă Dobrescule?

– Nimic nu trădează existenţa unei legături mai vechi. Fotografie, amănunt vestimentar...

– Realmente mă copleşeşti, băiete! Încep să am remuşcări. Ştii, pentru corigenţa aia...

Considerând că ambianţa îi este favorabilă, Dobrescu se avântă:

– Nu văd însă din ce s-ar putea conchide că Pintilie este nefumător. Arătă spre mucurile de ţigară.

Minerva Tutovan ezită o clipă, apoi decise să rămână conciliantă:

– Pintilie ăsta e un tip relativ meticulos. Pentru un bărbat care trăieşte singur, curăţenia din casă este semnificativă. Şi atunci, dragul meu Dobrescu, când dai cu mătura în fiecare zi, nu din pedanterie, ci pentru că pur şi simplu îţi place curăţenia, nu mai arunci scrumul şi ţigările pe unde îţi vine. În vaza de flori, pe bufet, şi aşa mai departe. Nu văd nicio scrumieră. Un fumător şi-ar fi cumpărat măcar una.

– Poate că a spart-o...

Minerva își măsură contrariată subalternul:

– Ia ascultă, Dobrescule! Vorbești ca să nu adormi? S-a stricat ceasul, s-a spart scrumiera... Chiar așa stând lucrurile, s-ar fi folosit, până una alta, de o farfurie sau de o cutie de conserve goală, nu ar fi înșirat toată mizeria asta pe mobile. Hm! Totdeauna, dar totdeauna am considerat că elogiile nu sunt pedagogice. Amănuntul însă mai denotă și altceva. Ce anume, Dobrescule? Dar mai repede, văd că îți place să stai la taclale.

– Păi... Dacă Pintilie nu fumează...

– Așa!

– ...înseamnă că a avut un vizitator.

– Binișor. Ce fel de vizitator?

„Ei nu, că asta e prea de tot".

– Un vizitator... repetă Dobrescu neștiind ce să spună.

– Am auzit. Dar ce fel?

Locotenentul își ridică fruntea.

– Vreți... vreți să știți cum arăta?

– Dacă ești în stare, n-am nimic împotrivă.

– Nu prea cred că aș putea s-o fac.

– Eu sunt convinsă. Nu m-am referit la detalii fizice. Oaspetele lui Pintilie s-a simțit aici mai comod decât la el acasă. Pintilie nici măcar n-a îndrăznit să riposteze unei grosolănii evidente. N-a crâcnit deși individul a ars pur și simplu mobila strivindu-și țigările. Aceasta trădează raportul de dependență al lui Pintilie față de musafir. Fără să-ți lași fantezia să zburde – ceea ce nu-mi amintesc să ți se fi întâmplat vreodată – poți afirma că îi e teamă de el. Ia să vedem cam ce hram poartă acest musafir.

Dobrescu își țuguie buzele.

– Plecând de la ideea că cineva a spart ușa ca să intre și apoi a răscolit prin casă, s-ar putea conchide că același cineva a lăsat și mucurile de țigară.

– Deci unitate de persoană.

– Evident.

– Nu evident, Dobrescule. Insuficient! Și asta pentru tine. Între cel care a fumat ca un turc și ăla care a asediat

ușa răsturnând după aceea casa cu fundul în sus nu există nicio legătură. Ai înțeles? Sunt convinsă că nu! Primul e un vizitator întâmplător. Indiferent de natura relațiilor lui cu Pintilie, cred că ne interesează mai puțin. Pe când al doilea, este adversarul din umbră, inevitabilul agent intrat în arenă. Ceea ce preconiza colonelul Ionaș se confirmă. Ca și noi, persoana încearcă să-l depisteze pe Pintilie. Ăsta e spionul, băiete, sau mai pe înțelesul tău: Bau-Bau.

– Când Dumnezeu să fi aflat toată povestea asta? bâigui locotenentul.

– Ca și tine, în momentul când s-a produs accidentul. Tu nu l-ai observat în timp ce celălalt, sunt convinsă, te-a filat. În consecință, s-a grăbit și ne-a luat-o înainte percheziționând locuința. Ei, îl vezi tu pe balaurul ăsta lăsându-și mucurile de țigară peste tot numai ca să-l depistăm noi printr-o simplă analiză de laborator? Ce naiba, te credeam mai dibaci! Deci, încă o dată, orice corelație între tipul cu țigările și sălbaticul care a dărâmat ușa este falsă și neavenită. În ce privește scutirea de serviciul militar – mă grăbesc dragul meu – e suficient să-i privești încălțămintea. Băiatul suferă de platfus: uzura tălpii e caracteristică. Mai e cazul să-ți explic?

Locotenentul clătină din cap.

„Nu, nu mai era cazul". Știa însă ce urmează.

Minerva îl măsură din creștet până în tălpi și respiră adânc:

– Și acum, înainte de a trece în baie, nu mai tremura Dobrescule, ți-o spun eu și pe asta, am să-ți povestesc cum am dedus că Pintilie a părăsit locuința de maximum jumătate de oră. Pe masă se află o carafă cu apă și un pahar trei sferturi plin. Carafa a fost umplută azi dimineață, poate chiar ieri. Paharul de circa o oră. Mai adaug că paharul a fost umplut la robinet. Nu s-a turnat din cană. De ce, Dobrescule?

– Ziceați că explicați dumneavoastră de ce...

– Adică e rândul meu. Mai facem cu schimbul. Până acum ți-ai bătut capul... Mă rog! Doar apa stătută lasă bășicuțe, bule de aer, și asta cam după o oră. În carafă sunt atât de multe încât ai impresia că e sifon. În pahar abia

acum încep să se adune câteva la suprafață. Când am intrat noi în apartament, nu era niciuna. Deci, înainte de a-și părăsi locuința, Pintilie a băut un pahar cu apă. A observat că cea din carafă nu e proaspătă și și-a umplut paharul la robinet. E clar?

Locotenentul mormăi ceva afirmativ și trecură în baie.

Minerva scoase o exclamație de uimire. În fața căzii, pe o masă improvizată din scânduri lungi erau expuse la uscat cărți de joc.

– Ce chestie! suflă Dobrescu.

– Patruzeci de așa, numără Minerva. Asta înseamnă zece perechi de cărți. Băiețașul Pintilie e cartofor și încă în stil mare. Citi explicația de pe banderolă: „Volute prelungite". Luă o carte și o privi atentă: e limpede! O mână meșteră le-a măsluit mânjind aproape imperceptibil cu un tuș special codițele din desen. Asta va deosebi așii, pentru ochiul expert și avertizat de... Luă alt pachet: de nouari – „cerc plin", ori de dame – „petală deplasată". Pintilie învață distincțiile și când joacă cu tine sau cu mine știe ce avem în mână. Tu îți ferești figurile ca să nu le vadă, dar pe el îl interesează vignetele de pe spatele cărților. Și culmea, i le arăți chiar fără să te roage. În plus, el știe și ce să schimbe. Simplu și eficace.

– Dar ce face cu atâtea pachete? întrebă nedumerit locotenentul.

– Într-adevăr... Ce face? Faptul că oprește ambalajul – îi arată hârtiile de pe un raft păstrând pliurile pachetului... Își arse o palmă peste frunte: Dumnezeule! Dar e simplu. Simplu de tot! Ne întrebam ce-o fi căutat la debit. Păi băiatul nu fura, substituia!

– Formidabil!

– Cărțile de joc se vând doar în tutungerii. Cartoforii, jucătorii serioși cum își zic ei, nu se așează la masă decât cu un pachet nou, violat de față cu toată lumea. Pasămite, nu începe trișul. Cărțile se cumpără de obicei la debitul cel mai apropiat, unde prietenașul Pintilie sau altul a avut grijă să facă o vizită în prealabil substituind stocul tutungiului – zece sau cincisprezece pachete, rareori au

mai mult – cu cele contrafăcute. Oamenii de bună credinţă vin şi cumpără marfă din laboratorul lui Pintilie. Cui să-i treacă ceva prin minte? Şi pierd, pierd mii de lei, pentru că numai la mize mari îţi iei astfel de măsuri. Când joci în familie, cu soacra, cuscu' şi tanti Geta, la 5 bani deschiderea sau chiar pe chibrituri, nu-ţi baţi capul. Iată deci mobilul spargerii de la debit.

– Bine, replică locotenentul, dar există sute de tutungerii în Bucureşti.

– Nu chiar, se bosumflă Minerva. Ai numărat câte sunt pe Calea Victoriei, arteră principală de la podul Senatului până la Athénée Palace? Patru, băiete! Şi una, fie vorba între noi, e lângă bodega Continental. Iar îndepărtându-te de centru, câte una singură care deserveşte un cartier întreg. Ştiu că vom juca poimâine în Titan, de pildă. Oamenii sunt comozi, iau cele le vine la îndemână. Pintilie „aranjează" debitul de la complex cu o zi înainte şi apoi, degajat împreună cu partenerii, se duce şi cumpără un pachet.

Pe bulevard, sute de umbrele, ciuperci colorate din tafta, dansau deasupra trotuarului.

„Din avion, trebuie să fie superb", gândi Minerva strângându-şi în jurul trupului deşirat jacheta cafenie de doc. Aruncă o privire piezişă spre Dobrescu. Îşi lăsase capul pe spate cu o expresie încântată, primind ploaia în plin obraz. Genele frizate culegeau picurii mărunţiţi strălucind în lumina felinarelor ca nişte scântei de diamante.

„Hm... Minerva îşi mişcă vârful nasului. Tot copil a rămas".

Îşi aminti cu un zâmbet de vremea când scotea limba să prindă fulgii de zăpadă. Tuşi dregându-şi glasul:

– Eu trebuie să le ţin minte pe toate. Ţi-am spus să-mi aminteşti chestia cu elefantul.

Dobrescu închise ochii. Diamantele se scuturară, alunecând pe obraz.

– Sper că nu plângi! Minerva părea contrariată. Perfect! Să reluăm deci exerciţiul de intuiţie. Presupunem că eşti proprietarul unui elefant alb...

Capitolul III

Omul în gri

Omul în gri se apropie de bătrâna care măturа în faţa blocului. Arătă discret o legitimaţie îmbrăcată într-un plic de plastic transparent. Femeia nu deslușі nimic, dar lăsă măturа ştergându-şi reflex mâinile de poalele şorţului.

– Don' colonel Mateescu? Etajul întâi, apartamentul 11. Singur, tovarăşe. Singur cuc. Nevasta i-a murit... Are, cum să nu! Un fecior: don' inginer. Lucrează la Galaţi. Eu îi fac curat... Cumsecade... Aşa, un prieten, doi. Cam în urmă cu întreţinerea... Îl găsiţi acasă, dar bateţi mai tare. E beteag de o ureche.

Bătrânul Mateescu îşi trecu palma peste barba crescută.

„Ar trebui să mă rad", dar alungă repede gândul adâncindu-se în calcule complicate.

„500 la bloc... Nu, pot să dau doar 300... Sau chiar 250 şi achit restul luna viitoare. 90 spălătoreasa, 10 gazeta, deci încă 100. Masa, să zicem, 150... De fapt, 120, dimineaţa şi aşa... Ţigări 25".

Plimbă de câteva ori creionul în lungul coloanei şi scrise mare 495. Puse suma sub cifra 1100, făcu scăderea şi sublinie apăsat rezultatul: 605. Se lăsă pe spatele scaunului sugând capătul creionului.

În oglinda din faţa mesei îşi văzu propria imagine. Un bătrânel cu ochelari strâmbi, fără un braţ şi capul pleşuv, ca o ghiulea, îi dădeau un aer de ocnaş. Ochii îi alunecară spre stânga. O fotografie de acum 40 de ani: găetane, piept bombat, mâna pe spadă. Mateescu fixă tresele tânărului căpitan din 1932. Fotografie la Studio Julieta, chef monstru la Iordache, apoi partidă îndrăcită de cărţi. Cât pierduse? Două, trei solde? Cine mai ştie?! Poate Dragomir, generalul. Parcă a murit anul trecut... „Ce partide domnule! Flăcăii ăia ştiau să joace..."

Surprinse brusc cele două imagini alăturate. Din oglindă şi din fotografie. O singură punte între ele: pocherul, creditorii, azi mai mărunţi desigur, bugetul încălcit. Reluă calculul încercuind suma disponibilă.

„605... Nu e rău... La 1 leu deschiderea, cu blind obligatoriu, şi chiar over, Pintilie joacă în forţă... Simţi că salivează, degetele-i fremătau. Pot să pierd un 4, să zicem 500 maximum. Mi-ar rămâne 105. Sublinie 105. Apoi se răzgândi: Ce mi-e cu ei, ce mi-e fără ei... Totul e să nu sar peste 600. Am să mă abţin. La 600 mă ridic".

Dar ştia că n-o va face. Nu va avea puterea s-o facă. Răsfira de pe acum, într-ascuns, fără să şi-o mărturisească, alte posibilităţi de împrumut. Ochii lacomi răscoleau ungherele casei inventariind şi evaluând:

„Aş putea vinde pendulul mic franţuzesc de la mama. Nu se mai poartă. Vechituri sentimentale. Oamenii au ajuns în Lună... Şi albumul de marochin cu paftale... Ia să vedem cât aş putea lua... Lucrătură veche, migăloasă. Orientali care n-aveau ce face cu timpul. Ăştia scobeau cu acul şi nemţii construiau dum-dum-uri. Dacă mi-ar da un 300..."

Uşa era deschisă şi Omul în gri se furişă înăuntru.

Mateescu împărţea banii pe rubrici mişcându-şi mut buzele. Peste teancurile subţiri aşezase câte o greutate de parcă i-ar fi fost teamă să nu i le sufle vântul.

Omul lovi cu piciorul în uşa vestibulului. Bătrânul sări înspăimântat, scăpând ochelarii pe covorul ros. Deschise de câteva ori gura înainte de a reuşi să articuleze:

– Cine... Cine eşti dumneata?

– Stai jos!

Avea o voce metalică, dură, ochii reci, imobili.

Mateescu îşi încleştă pumnii fragili, ivoriu îngălbenit cu vene albastre, un albastru chimic ca fluviile care curg pe hărţi. Izbucni:

– Cum îţi permiţi? Afară! Ieşi afară!!

Glasul alterat de furie se îneca. Necunoscutul făcut un pas înainte şi-l izbi puternic peste obraz. O lovitură calcu-

lată, fără nimic nestăpânit. Repetă:

– Stai jos!

Gura bătrânului se strâmbă a plâns. Tremura din tot corpul, dar rămase acolo, în picioare, buimac sau doar încăpățânat. O încăpățânare disperată, rest de demnitate, așa cum copacii își încheie destinul doborâți de trăsnet ori de ani, dar în picioare.

Omul în gri lovi din nou. Mateescu se îndoi secerat și căzu în genunchi, respirând sacadat. N-avea aer.

Celălalt se aplecă zgâlțâindu-l de umăr:

– M-auzi?

Mateescu tăcea cu ochii împăienjeniți, cu gura strânsă pungă. Vocea aceea limpede, cumva impersonală din cauza lipsei oricărei inflexiuni, un glas incolor de crainic, îi sfredelea timpanele.

– Unde-l găsesc pe Pintilie, în altă parte decât acasă?

Bătrânul simți durerea incendiindu-i tot trupul. Spinarea, stomacul, creștetul capului, ceafa, un cerc continuu cu alte cercuri mai mici concentrice. Nu mai rezista.

Necunoscutul lovea ritmic, bine plasat, fără să-și piardă răbdarea. Buzele lui Mateescu se descleștară:

– Rodiei 101... La Filipaș, și își pierdu cunoștința.

Omul în gri răscoli apartamentul, smulse telefonul din priză apoi se întoarse în hol. Observă în colțul mesei bancnotele sortate pe destinații: întreținere, spălătorească, dejun, diverse. Precizări grifonate nesigur pe bucățele de ziar și prinse conștiincios cu câte un ac de gămălic la fiecare teanc. Cercetă totul minuțios, la fel de calm, trecu pe lângă bătrânul făcut ghem pe covor și părăsi apartamentul.

Colonelul Mateescu își reveni într-un târziu și începu să plângă.

– Știi la ce mă gândeam, Dobrescule?

Minerva zvârli extensoarele pe divan și își netezi fusta cafenie care-i ajungea aproape de gleznc. Lumina arunca pete de vată pe tabla neagră acoperită cu cifre.

Locotenentul își ridică privirea. Se juca cu Spiridon,

caniche-ul gri al Minervei trăgându-l de coadă.

– Vrei să vezi dacă iese?! Mă rog... Ştii la ce mă gândeam? Nu, nu-ţi bate capul. Întrebarea e pur retorică. Încerc să calculez unde a ajuns concurentul nostru din umbră. Mai clar, cu cât ne-a luat-o înainte în momentul de faţă.

– Asta n-o putem şti, decretă sentenţios locotenentul.

– Iată rezultatul unei adânci meditaţii. Întâmplător, însă, ai dreptate... Situaţia asta competiţională mă irită. În general, nu suport să aud tic-tac-ul ceasului, dacă înţelegi ce vreau să spun. Mă inhibă. Minutul îmi place să rămână minut, nu să devină secundă pentru că altul conduce cursa.

– Deci vă deranjează handicapul.

– Da, nu-i loial mai ales când ai de bătut aceleaşi poteci. Chiar dacă principial toate drumurile duc la Roma, cel mai scurt, din punctul meu de vedere, rămâne unul singur. Pe acest drum mi-e teamă să nu fi pornit necunoscutul. Completă pe gânduri: deşi, dacă străbatem acelaşi itinerar, avem şansa să ne întâlnim. În clipa aceea, jumătate din avantajul adversarului nostru se va anula de la sine.

– Nu vă înţeleg. În ce sens?

– E un adevăr simplu, băiete. Mai nou, se vehiculează termenul de truism. Noţiunea de „necunoscut", exercită fatal asupra noastră o fascinaţie ocultă. Ne înspăimântă totdeauna ce nu ştim, pentru că fantezia poleieşte, completează amplificat ceea ce nu cunoaştem în mod pozitiv. Un criminal neidentificat capătă în imaginaţia colectivă proporţiile unui Golem. E de ajuns să-i afli numele şi profesia pentru ca balonul să se desumfle. Misterul s-a risipit. Şi acesta-i un exemplu barbar. Pe vremea când se pregătea debarcarea aliată în Normandia – un eveniment premergător istoricei zile a naşterii tale – englezii, fiind psihologi, îşi instruiau oamenii, ofiţeri sau simpli soldaţi, oferindu-le date complete despre comandanţii nemţi ale căror obiective urmau să le atace. De pildă, Frantz Schmidt, căpitan, comandantul bunkerului nr. 7, 40 de ani, 5 copii, un ochi de sticlă, podagră. Nu mai luptai deci

împotriva unei imagini legendare de afiș. Nazistul invincibil, robot cu cască de oțel, ci împotriva unui individ care-și oblojește picioarele bolnave, așteptat de o herghelie de prunci – fritzulachi – la el acasă în Pomerania, sau aiurea. De aceea doresc întâlnirea cu amicul nostru. Ai priceput?

Dobrescu o privi curios:

– Nu v-am văzut niciodată atât de... atât de îngrijorată.

– Hm, Minerva își strâmbă colțul gurii cu schima ei caracteristică. Mi se pare că niciodată n-am avut de a face cu o mizā atât de fantastică: regenerator infailibil, miraculos al oricărei leziuni, indiferent de gravitatea ei, dezideratul născocit odată cu Adam, odată cu prima inimă care a început să bată, a existenței eliberate de spectrul bolii. Îți dai seama ce forțe formidabile dezlănțuie pentru a pune mâna pe...

O voce pițigăiată o întrerupse:

– A+b la pătrat egal cu A pătrat minus 2ab.

Minerva sări în picioare.

– S-a trezit Keops! Sigur e șapte.

Keops, papagalul de viță princiară, cu o egretă răsărită în creștetul capului, se zbânțuia agățat de gratii.

– Dacă nu face cucurigu... degeaba, comentă încet locotenentul.

– Mă dau în vânt după spiritele matinale, Dobrescule! Totuși, nu reușesc să pricep de ce nu-i intră în cap și restul formulei. Își desprinse cu o mișcare bruscă trenciul: și acum la minister! Avem treabă.

Deșertară conținutul cutiei de bomboane găsite în locuința cartoforului. Locotenentul tresări. Văzuse fotografia lui Pintilie pe un abonament vechi de tramvai. Exclamă încântat:

– Prima victorie!

Minerva îl lăsă să se desfășoare, apoi întrebă sincer nedumerită:

– Poți să-mi explici, dragul meu, de ce țopăi?

– Nu vă dați seama? adăugă cu entuziasm vizibil

domolit: e primul pas înainte. Avem poza individului!

– O descoperire care ne-a solicitat un consum de inteligenţă substanţial, nu-i aşa? Unde-i meritul nostru, băiete?!

Oftă răsfirând celelalte nimicuri: un buton fără pereche, o insignă a clubului Progresul, câteva scrisori, o ilustrată din Miami de un exotism fierbinte, o fotografie, un faire-part de nuntă. Pe cartonul alb sclipeau două cercuri secante de aur.

– Ce chestie! Aduce cu o invitaţie la Olimpiadă. Data – 5 februarie 1971 – biserica Sf. Bălaşa. Evident! Până acum câţiva ani se purta Boteanu. Avem de-a face deci cu mondeni. Naşii nu interesează. Să vedem mirii: domnişoara Coca Grigoriu şi domnul Vasile Preda, pictor grafician. Lăsă invitaţia să-i cadă din mână: ştii că se leagă, Dobrescule? Ochii îi străluceau sub sprâncenele perfect drepte. Pictor grafician... Ţi-aminteşti? Din prima clipă am opinat că adaosurile acelea la arabescurile de pe spatele cărţilor nu pot fi opera unui diletant. Am bănuit o mână expertă. Preda ar fi putut face frumuşel treaba asta.

Locotenentul ridică din umeri:

– E hazardant. O invitaţie întâmplătoare...

– Nu chiar întâmplătoare. Chemi pe mulţi la primărie şi la biserică, dar nu şi la ospăţ. Asta presupune deja alte relaţii. Te-ai uitat pe fotografia asta? *5 februarie 1971. Lui Nelu, amintire de la Coca şi Sile.* O întoarse: Hm, cam bătrâiori mirii.

Era o poză clasică cu mireasa, o femeie la vreo 45 de ani, în mijloc. O faţă banală, cu ochi şireţi.

– Ăsta e Pintilie, spuse precipitat Dobrescu.

Şi celălalt, mirele, tot între două vârste, cu o figură jovială cu trăsături proeminente, privea din profil undeva, în afara cadrului, strigat probabil în momentul în care fotograful apăsa pe declanşator. În faţă se vedea un fragment de masă, farfurii, sticle etc.

– Deci, conchise Minerva, fotografia şi invitaţia se referă la unul şi acelaşi eveniment: căsătoria cuplului Preda. Un pas înainte îl constituie faptul că cei doi bărbaţi

sunt prieteni. Cel puțin în accepțiunea aproape generalizată a noțiunii.

– Cu alte cuvinte, îi considerați complici.

– Asta numai de zece secunde, băiete. Și mă mir că nu m-a șocat chiar de la început. Scrisul de pe verso-ul pozei și cel de pe banderolele pachetelor cu cărți – știi la ce mă refer, indicațiile, ași: volută prelungită, valeți: nervuri etc. – prezintă aceleași caracteristici grafologice. Nu trebuie să fi mare specialist ca să sesizezi și de altfel prima expertiză o va confirma.

– Credeți că Pintilie se ascunde în locuința pictorului?

– Hodoronc-tronc! Nu cred deloc asta. Preda nu l-ar primi chiar dacă motivul pentru care Pintilie se sustrage nu are nicio legătură cu cărțile măsluite. E de ajuns să prinzi ghemul de un fir, pe urmă se rostogolește singur. Pictorul însă știe pe unde poate fi găsit. Îl privi printre gene: ce propui, Dobrescule?

– Păi e simplu. Ne deplasăm la domiciliul lui Preda și-l luăm la întrebări.

– Adică?

Deși experiența unor ani îl învățase să fie prudent, Dobrescu și dădu drumul pe pârtie.

– Îi învederăm situația, mă gândesc la povestea cu pocherul, participarea lui culpabilă, discutând desigur cu toată autoritatea...

– Las' pe mine! îl întrerupse Minerva. Punem uniformele și luăm un câine lup. Spiridon nu e destul de impozant. Oftă adânc: cum poți să bați câmpii în halul ăsta? Învederăm, participare, liru-liru, „Bambina mă cheamă, de nimeni n-am teamă", în fine, nu mi-a venit ceva mai deștept. Îți închipui că Preda e alienat mintal ca să ți-l servească pe Pintilie , după ce-i povestești că te-ai prins la șmecheria cu pocherul? Adică să-și vândă complicele care în fața organelor de anchetă se transformă în martor? Unicul martor împotriva lui? Îi închizi gura mai sigur decât dacă i-ai umple-o cu pelicanol. Ce Dumnezeu! Nu îndrăznesc să mă duc la pictor nici ca simplu pieton: „Sunt Costică din Caracal, am fost colegi de școală, am

chiulit împreună, ha, ha, ha, unde pot să dau de el?". Băieţii s-au lansat într-o afacere în care imprudenţele se plătesc. În consecinţă, Preda trebuie determinat să vorbească singur, din proprie iniţiativă, şi asta e posibil numai dacă prin capul lui nu traversează nicio clipă ideea că am reprezenta autorităţile: Miliţie, Securitate sau chiar Pompierii.

– O ambianţă dificil de realizat.

– Asta-i altă chestie. Să vedem de ce ne putem agăţa. Bagă mâna în servietă, caută batista. Scoase fără să-şi dea seama un pachetel învelit în ziar. Îl privi câteva clipe nedumerită, apoi începu să râdă:

– Osul lui Spiridon! Uitasem. Trebuie să-l duc la reparat.

Era un ciolan din plastic, o jucărie specială pentru câini, cumpărată de Minerva la Paris: „asta ca să exerseze". Îi adusese şi un soi de pardesiaş pentru toamnă, din postav verde, încheiat pe spinare cu nasturi aurii, stârnind invidia canină pe un perimetru de cinci cartiere. Plimbarea consumată cu acest prilej constituise un adevărat triumf, totuşi Minerva ezitase s-o mai repete.

– Am pus cafeaua. Fierbe mai greu, dar până isprăvim noi e gata. Apucă ilustrata violent colorată: Miami. Mi-ar place într-o zi să-l vizitez... *Martie 1972. Dragă John.* Ăsta-i Pintilie. *Petrec o vacanţă minunată, vremea e ok, am un costum de baie superb. Un argentinian de la hotel, care pretinde că-l cheamă Einstein – nu °tiu unde am auzit numele acesta, mi se pare că la televizor, un gangster probabil – afirmă că e cel mai sexy de pe plajă. În august mă întorc la Chicago. Te sărută veri°oara ta, Betsy.* O ţicnită! Oricum, un detaliu demn de reţinut. Amicul Pintilie are o verişoară în Statele Unite. Ce-a mai rămas?

– O scrisoare de pe litoral. Citi numele şi adresa expeditorului: *Tanţa Tudose, Mangalia, Olinp.*

– *Olinp!* E clar. S-auzim.

Dobrescu observă scrisul agramat, plin de greşeli, literele boante care coborau şi urcau. Îşi drese glasul:

– Dragă Nelu, află că eu nu sunt una de celea să mă batjocore°ti °i să-þi pui pălăria pe partea °eilaltă. Tu dacă °tiai că e°ti golan di Bucure°ti trebuis să mă la°i cu nacazurile mele că °i azi a venit sanepidu' °i m-o amendat. Þ-o fost ghine să jupe°ti chelea di pi mine trii săptămâni pi alese, cu supliment la felul doi °i chersici cât pumnul, Da' io vin pisti tine că nici adresa nu mi-ai lasat °-o trebuit să ung băietu de la recepþie c-o sută cafe praziliană, da' na, că tot te-am dibuit °i să ti ferească pi tine Maica Pre°istă să vin eu acolo °i să vezi panaramă. A°tept răspuns la Post Restant Mangalia că responsabilul dischidi tăti scrisorile, zâce că el este mai mare peste salariaþi °i are grijă di noi. Dacă nu, mă pornesc la drum °-apăi lasă pi Tanþa. Încolo, totul e ghini. 5 iulie 1972.

– Cum ți se pare?

Minerva își răsucea amuzată șuvițele din breton.

Locotenentul ridică din umeri.

– O agramată, ospătăriță sau poate bucătăreasă pe litoral. Mă surprinde însă faptul că Pintilie s-a încurcat cu ea. Circulă totuși în alt mediu.

– Dacă erai mai atent când i-ai vizitat domiciliul nu te-ar fi surprins. Ai văzut cămara lui Pintilie? Pintilie – burlac, insist. Colecția de conserve, murături, dulcețuri, proviziile gospodărești și chiar oala din frigider: musaca de vinete, o mâncare complicată care cere timp. Un bărbat când e dispus să-și gătească nu depășește în materie de eforturi culinare omleta sau cel mult o fleică la grătar. Ca să n-o mai lungesc: Pintilie e un mare gurmand. La mare, unde apetitul e dublu, a profitat de împrejurări și s-a lipit de amărâta asta. „Supliment la felul doi, piersici cât pumnul" și te asigur că n-a scos un ban. Nimic curios deci. Am o idee! Luă fotografia soților Preda, privind-o intens timp de câteva clipe, apoi i-o întinse locotenentului: ce-ți spune figura pictorului?

– Tip de șnapan.

– Asta pentru că știi cu ce se ocupă – nu-mi umbla cu cioara vopsită! Din punct de vedere al temperamentului, al caracterului mă interesează. E o fizionomie tipică.

– Pare destul de inteligent, îngână Dobrescu cu jumătate de gură.

– Mă enervezi, băiete! Zi că nu ştii, că nu-ţi trece prin cap şi gata! Eventual „n-am înţeles întrebarea". Cu cine seamănă individul? O cunoştinţă comună. Expresia ochilor, sprânceana ridicată, obrazul rotund, jovial. Hai!

Locotenentul deschise gura în virtutea unei vechi obişnuinţe.

– N-am înţe... Vreau să spun că nu-mi dau seama.

– De amicul şi fostul tău coleg Diaconescu ce zici?

– E absurd!

– Fără sărituri în înălţime. E ultimul scaun întreg pe care îl am. Poţi să-ţi revii. N-am afirmat că Preda ar fi Diaconescu şi nici frate-său. Vorbeam de un tip comun. Diaconescu era fără îndoială un măgar. Nu învăţa nimic, dar, incontestabil, avea umor. Preda e din aceeaşi familie. Luminile astea din ochi, ochi sarcastici care râd tot timpul, licărul maliţios, croiala buzelor sunt ale omului care ştie să surprindă totdeauna partea comică a unei situaţii. Genul e rar; puţini sunt dăruiţi cu glanda umorului şi nu întotdeauna au zece la purtare. Pe Preda ăsta îl văd şi-l simt. Pus pe şotii, pe farse, născocind mereu altceva. Este elevul care pregăteşte pioneze colegilor sau agaţă ceva de haina profesorului; e individul în stare să citească în fiecare dimineaţă mica publicitate, căutând oferte năstruşnice, care pune pe drumuri la ore absolut imposibile, în zori şi la miezul nopţii, un tapiţer ori un profesor de yoga să-ţi sune ţie la uşă pentru că a indicat adresa ta. Şi cel mai bine se distrează Preda, imaginându-şi doar situaţia. E clar?

– Clar.

Minerva se ridică. Începu să se plimbe prin odaie cu un aer concentrat. Spuse încet:

– Iar orice pasăre pre limba ei piere. Preda nu va rezista unei farse. O va gusta şi evident se va simţi obligat să-şi aducă şi el obolul. Imaginează-ţi că amicul Pintilie, dându-se drept pictorul Preda, a curtat toată vara o bucătăreasă de pe litoral, ba ia promis că o şi ia în căsă-

torie... Pentru asta, ne va ajuta Tanța, Tanța din *Olinp.*

– Aveți de gând s-o chemați?

Minerva se opri.

– Ești înduioșător, Dobrescule! Ai o fantezie care nu-ți va provoca niciodată astenie. S-o chem pe Tanța! De ce nu pe Liz Taylor?! Pe Tanța o construim noi. O Tanță un pic toantă, un pic mahalagioaică, cu oleacă de stare, o Tanță aiurită barbar de băiețașul Pintilie și care vrea să se mărite, o Tanță care va stârni compătimirea lui Preda. Mă duc să mă îmbrac.

Dispăru în baie fluierând bine dispusă. Locotenentul ar fi fost tentat s-o întrebe dacă și în cazul lui Liz Taylor ar fi procedat la fel, dar socoti că pentru moment e bine să renunțe.

Telefonul începu să sune.

– Răspunde tu! strigă Minerva.

Reveni după vreo zece minute. Locotenentul o privi consternat.

– Închide gura, băiete! Cine a fost?

– Căpitanul Petrea de la economic. Afirmă că la niciun institut de cercetări din țară nu se fac experiențe privind regeneratorul miraculos. Nici n-au auzit măcar de așa ceva. Presupune că e vorba de vreun căscat care lucrează pe cont propriu.

– Mi-am imaginat. Răscoli printre lucrurile de pe masă și bagă în poșetă fotografia lui Pintilie: de asta am nevoie. Mașina e jos?

Dobrescu dădu din cap afirmativ

– Foarte bine. Mergem întâi la camera 201. Mă interesează adresa lui Preda. Tot prin Fondul Plastic bănuiesc că o reperăm. După aia le fac o vizită.

Locotenentul o privi năuc.

– În ținuta asta?!

– Hotărât, vrei să mă scoți din sărite! Sunt Tanța! Tanța din *Olinp.* Nici atâta lucru n-ai înțeles?

Automobilul aluneca pe asfaltul înfierbântat.

– Sper că n-ai nimic împotrivă să mă conduci până la

familia Preda. Avem prilejul să mai stăm de vorbă.

Locotenentul îşi duse discret mâna la gură şi Minerva îl măsură contrariată.

– Ce faci Dobrescule, caşti?

– Nu. Mă... gândeam.

– Hm! Un obicei pe care nu-mi amintesc să-l fi avut în liceu. Aşa se manifestă meditaţia la tine?

Fiatul îi zvârlea dintr-o parte în alta strecurându-se abil prin mulţimea de vehicule.

– Şi la ce concluzie ai ajuns?

Dobrescu îşi muşcă buzele.

– Că nu ştiu cum se face, dar întotdeauna aveţi dreptate.

– Eu ştiu cum se face, băiete. Şi mai ştiu ceva. Că nu m-am ocupat suficient de tine în ultima vreme. Ca să fiu sinceră, am remuşcări.

– Lăsaţi...

– Nu, nu, realmente am remuşcări. Uite, au trecut două zile şi n-am făcut niciun exerciţiu de perspicacitate.

– Eu unul am tot vrut să vă amintesc. Chiar le simţeam lipsa...

– Foarte bine, o să profităm de drumul acesta. Presupune că porţi... Ce-i, Dobrescule? De ce oftezi?

– Mi-a venit inima la loc.

– Presupune deci că porţi ochelari. Precizez, ochelari de vedere cu foarte multe dioptrii. Poţi citi cu ei absolut orice în afară de un singur cuvânt. Întrebă dulce. Care cuvânt, Dobrescule?

Ochii locotenentului înţepeniră fixând ceafa subofiţerului de la volan.

„E un blestem! La şcoală, formule, teoreme, ecuaţii, acum... O să ajung la 80 de ani şi tot elevul Dobrescu Vasile rămân".

Problemele Minervei aveau darul să-l inhibe total. Devenea dintr-o dată şcolarul timorat, înnebunit la gândul corigenţei.

– Reflectează, băiete!

„Reflectează! Exact ca pe vremuri la şcoală: dacă tri-

unghiul este echilateral cum se poate ca latura A-B să fie mai mică decât... Uite că se poate, e bine?"

– Aștept, Dobrescule!

– Îmi scapă cuvântul...

– Mă indispui, dragul meu. Problema e naivă. Am dat-o așa, pentru încălzire...

„Ce-o fi urmând după!"

– Cuvântul pe care nu-l poți citi reprezintă marca înscrisă pe lentilă sau pe brațul ramei. Zeiss – de pildă. Ca s-o vezi, trebuie să scoți ochelarii. Chestia cu dioptriile era pentru inducere în eroare.

Dobrescu respiră adânc, privind-o țintă dintr-o parte.

– Bun. Până aici ai răspuns excelent. Și acum, să vedem cum stai cu spiritul de observație. Îl știi pe căpitanul Stamate?

– De la cifru, cum să nu! Cel mai gras ofițer din minister.

– Ești foarte prompt. Mă bucur. Ce fel de pantofi poartă?

– Pantofi?! întrebă aiurit locotenentul.

– Îhî.

– Scuzați-mă, n-am înțeles bine.

– Uite, Dobrescu, fără tertipuri! Ce, mă iei ca la școală? Cum nu știai ceva „n-am înțeles, domnișoară, vă rog să repetați!" Nu uita că acum n-are cine să-ți sufle. Am întrebat ce fel de pantofi poartă căpitanul Stamate. Poftim, te și ajut: totdeauna același fel de pantofi.

– Cred, locotenentul clipi buimac, privind riviera efervescentă a baloanelor de lumină, cred că numărul 42.

Chipul Minervei deveni rigid. Doar nasul îi vibra ca o secere:

– Ascultă, Dobrescule! Cunoști tu indivizi care-și schimbă numărul încălțăminte? Vara 43, în februarie 38? Îți bați joc de mine?

– Scuzați-mă. Ați spus „totdeauna".

– M-am referit la model. Nu la culoare, calapod sau anotimp. Se răsuci ostentativ cu mâinile în poală: Ei?

Încurcat, Dobrescu gesticulă vag.

– Cum aşa? Îl întâlneşti în fiecare zi de cel puţin 15 ori. Şi tot în fiecare zi de cel puţin 15 ori îţi spun, îţi recomand – vocea Minervei mergea crescendo – te rog, te implor să caşti ochii, Dobrescule! Era cu atât mai uşor de remarcat cu cât din cauza uniformei, a lui Stamate, dragul meu, nu a ta, amănuntele celelalte, să le zicem personale, ies în evidenţă: încălţăminte, batiste, port-ţigaret, stilou, eventual un inel. Dar pesemne că eu vorbesc pentru mine – în capul tău funcţionează ideea că am nevoie de repetiţie şi că mă chinuie un tic nervos – s-o fac cu voce tare tu îndeplinind oficiul de auditor amabil. Astfel nu-mi pot explica cum de n-ai sesizat că Stamate poartă întotdeauna, riguros întotdeauna, încălţăminte fără şireturi, şi asta pentru că e gras, şi din cauza stomacului nu se poate apleca să şi le lege. Ai înţeles? Insuficient! Al treilea exerciţiu: intuiţia! Să presupunem că eşti proprietarul unui elefant. De fapt, am mai discutat noi despre chestia asta. un elefant alb. Reţine! E esenţial...

Maşina frână.

– Al patrulea imobil după colţ e numărul 19, precizează şoferul frânând.

Locotenentul suspină uşor. Minerva coborî bombănind:

– Să-mi aduci aminte să te întreb chestia cu elefantul.

– Nici o grijă...

Maşina ambreie şi locotenentul suspină uşor:

– Să-ţi dea Dumnezeu sănătate, nea Ionică!

Capitolul IV

Capcana

Minerva încălţase pantofi cu toc înalt şi deîndată ce intră în curtea cochetă îşi îndoi brusc genunchii afectând un mers împleticit.

Casa soţilor Preda se afla în Vatra Luminoasă, cartierul de vile. Fusese recent construită, totuşi arhitectul probabil la sugestia pictorului, respectase stilul imobilelor înconjurătoare, cu excepţia unei terase circulare, ridicată în creştetul clădirii şi pe gratiile căreia se căţărau trandafiri sălbatici roz.

„Premiul I cu cunună", îi trecu prin minte Minervei, păşind pe poteca de piatră. Priveliştea gazonului proaspăt tuns, o perie de catifea verde, o făcu să-şi simtă picioarele torturate în pantofii înalţi. Avea un chef nebun să-i scoată şi să umble aşa, desculţă, prin iarba udă.

Doamna Preda, în sutien, şort şi ochelari de soare făcea plajă într-un şezlong. O femeie blondă, mai aproape de 50 decât de 40, socoti Minerva, agreabilă, masată, îngrijită şi bine conservată, fără ca asta însă s-o facă mai tânără. Pe măsuţa portativă de lângă ea se afla o cutie de coldcream şi un pahar înalt din care băuse suc de roşii. Citea foarte concentrată „Saltimbancii" de Maugham, o carte apărută prin anii treizeci şi ceva, evident în traducerea lui Jul. Giurgea şi de aceea o observă destul de târziu pe Minerva.

– Căutaţi pe cineva? întrebă surprinsă.

Minerva alese cea mai toantă poziţie a picioarelor din arsenalul ei: genunchii răsuciţi, călcâiul stâng proptit perpendicular pe faţa exterioară a pantofului drept. Îngână:

– Familia Preda, aici şădi?

– Eu sunt doamna Preda. Ce doriţi?

Pe faţa Minervei apăru un zâmbet ovin.

– Săru' mâna, mamaie!

– Poftim?!

– Săru' mâna, mamă-soacră. Eu sunt!

Doamna Preda îşi scoase ochelarii examinând-o lung. Cântări expert costumul înflorat, pantaloni şi tunică, aşezat brambura pe trupul slăbănog şi în mod evident cumpărat „de gata", părul încreţit conştiincios până la piele, trăsnind a „briliantină", coroniţa de plastic cu trandafiri şi, în sfârşit, poşeta roşie de muşama ieftină cu lănţug. Toate trădau un tip şi o mentalitate. Femeia îşi încruntă sprâncenele.

– Dar cine eşti dumneata?

– Tanţa! Păi... nu ţ-o spus Vasâlică? Eu aşa ştiu c-o fost vorba. Vin la Bucureşti, băgăm formele şi punem pirostriile. Cu popă, om faşe de-amu la toamnă, când scoate tataia jinul.

Doamna Preda nu-şi revenea.

– Ce să faceţi?

– Să ne luăm. Eu şi cu băietul matale.

– Care „băiet"?

– Va-sâ-li-că!

Concentrată, femeia se ridică, îşi aprinse o ţigară, trase lung, şi încercând să-şi păstreze calmul, întrebă:

– O clipă, domnişoară. Să ne înţelegem. Cine sunteţi dumneavoastră şi pe cine căutaţi?

Minerva cârmi nasul într-o parte cu un aer uşor ultragiat.

– Mă cheamă Tanţa Tudose şi-l cat pi logodnicul meu Vasâlică Preda.

Soţia pictorului simţi nevoia să se aşeze.

– Logodnică... Dar când v-aţi logodit?

– Să tot fie cali di trii săptămâni. Pi dig.

– Pe dig?!

– În faţă la Belvedere. Unde ţine turcul cel chior chioşcul cu Pecsi. Matale n-ai fost la mare, la *Olimp*?

Doamna Preda rămase o clipă fără glas, apoi înţelegând brusc că la mijloc trebuie să fie o confuzie, izbucni în hohote de râs. Râdea cu lacrimi, zguduită, până la pierderea respiraţiei, spre indignarea legitimă a Tanţei.

– Amu dijeaba ti hâţâni matale, că nici eu nu-s din drum. Am şi eu oleacă de zăstre: o căsuţî di chiatră, mobilă nouă di la Botşăni, co fost tataia mag: ziner, trusău

– şăpti perini di puf d'i gâscă, şinşi părechi di schimburi pentru crivat, trii coverturi, o vază de porţolan, patru tişlaifăre cu holboţâcă...

Izbutind să-şi recapete suflul, doamna Preda îşi strigă soţul:

– Sile! Ţi-a venit logodnica! Şi din nou râse.

– ...başca trii poloboace pentru curechi.

Pictorul apăru de după colţul casei cu şevaletul în mână. Era un bărbat robust, cu trăsături viguroase. Deşi contrariat, păstra expresia jovială pe care Minerva o remarcase în fotografie.

Doamna Preda izbuti să articuleze printre sughiţuri:

– Spune-i şi lui chestia cu crivatul, holboţica şi porţolanul. E colosală!

Minerva îl cercetă cu coada ochiului.

– Da aista cine-i?

– Logodnicul! Vasâlică!

– Ţţ. Nu-i Vasâlică. Matalii ţi-i a şagă.

Pus în temă, pictorul izbucni într-o criză de ilaritate care depăşea cu mult previziunile Minervei. Se lăsase pe iarbă, apăsându-şi stomacul cu amândouă mâinile.

– Formidabil!

– Cine ne-o fi făcut-o?!

Minerva se simţi obligată să intervină.

– Adică ce să vă facă?

– Ţi-a tras clapa, cucoană! spuse pictorul gâfâind. Şi-a dat alt nume. Eu sunt Vasilică Preda.

– Jură pi sanatate!

– Jur!

Tanţa îşi dădu drumul pe scaunul cu cosmetice, ridicând ochii spre cer.

– Osândi-l-ar şel de sus şi n-ar mai duce lingura la gură! Auzi, cioflingariul dracului!

– Pariez că ţi-a cerut şi bani.

– Şăse suti! Pentru verigi. Aurul zâcea că-l pune el.

– Ce escroc!

– Ca să nu mai vorbim de celelalte. Numa'n suplimenturi şi bucăţâca cea grasă l-am ţânut, ţine-l-ar şălile până la Sfânta Marie cea mititică! Că eu, doamnă dragă, îş şăf

bucătari. Trii şuncă di Praga, omletă di patru ouă ş-un termos di café neagră dimineaţa. Îşi aminti de scrisoare: café praziliană! La prânz ave ulcica lui di borş pusă deoparte, că şoferul de la cantină are năravul când nu-s de faţă să bage mâna până la cot în cazan după bucăţelili de carne.

– Şi din cazan cine mănâncă?

– Ei, şi matale! Cine să mănânce? Turiştii... Ca să nu-l spurce pi Vasâlică, îi făceam deoparte. Deoparte îi facem şi felul doi...

– Din banii dumitale?

– Ei na-ţi-o! Păi lucrez de 12 ani în comerţ.

Soţii Preda se amuzau copios. Pentru a o determina să mai povestească, simulară stupefacţia candidă.

– Şi?

– Atâta lucru am învăţat şi eu. Din o mie de porţii, cât ai întoarce capul, ţi-am şi scos o mie două sute.

– Nu se poate!

– Ei uite că se poate.

– Cum?

– Duc cazanul la şisternă.

– Unde?!

– La robinet. Las apa să curgă şi în vremea aiasta ajutoriul di bucătari tot gustă. Când se strâmbă, trântesc repejor o mână de lehuştean, şi doi pumni di sare.

Doamna Preda îşi consultă soţul in priviri.

– Sile, cred că anul ăsta mergem la Sinaia.

– Duceţi-vă, duceţi-vă! La Sinaia lucrează năşâca me. Ea mi-o pus polonicul în mână.

– E clar, conchise pictorul. Stăm în Bucureşti. Da' cum l-ai cunoscut, domnişoară?

Minerva oftă tulburată:

– Eh! De-amu, într-o sară, facem borderoul. Vasâlică stăté la o masă, bé vin di 16,50 şi căta la mine ca la un cireş copt. Nu l-am băgat în samă, că eu, domnule, vara îs fată cuminte. Bun! Mântui treaba şi dau să ies. Cine credeţi dumneavoastră că mă aştepta?

– Cine?

– Escrocu! C-o fi, c-o păţi, că aşa şi pi dincolo, că-i

pictor, că are mașină, vilă, ce mai! M-o zăpăcit di cap.

Doamna Preda se întoarse spre bărbatul său.

– I-a ascultă! N-o fi cumva Mirel?

– Exclus. E plecat în Turcia.

– Mircea?

– Nu cred să se preteze...

– Cum arată logodnicul dumitale, domnișoară?

Minerva își căuta cuvintele.

– Mititel di statură, că i-am și zâs: domnule, eu îs fimee impozantă! Chelbos și ochii ca moarea di curechi. Se bătu peste frunte: stai că am poza la mine.

Curios, pictorul îi smulse fotografia din mână.

– Senzațional!

– Ei, asta nu mi-aș fi închipuit! Pintilie!

– Cum zâci că-l cheamă?

Preda îi ignoră întrebarea, rămânând cu ochii pierduți peste arbuștii din grădină.

– Extraordinar!

– Cum zâci că-l chiamă? O fi însurat, păcatele, cu copchii, ha?

Femeia își privi soțul. Pictorul se gândea intens la ceva, pocnind din degete. Ceva ce părea să-l amuze. Procesul putea fi lesne urmărit pe fața lui: de la zâmbet concentrat, cu ochi scăpărători, la satisfacția șoltică de pușți năzdrăvan care întinde sfoara unde se va împiedica bunica sau domnișoara de franceză. Dintr-odată, păru foarte tânăr, semănând iar – chestiune de secunde – cu liceanul din ultima bancă de acum câteva decenii. Își țuguie buzele groase.

„O să mă țină minte!"

– *Il faut faire attention,* spuse nevastă-sa printre dinți, ezitând între divertismentul farsei și repulsia caracteristică unei anumite categorii de femei pentru scandal și încurcături. Repulsia față de acel „și-a dat poalele peste cap". *Elle m'amuze, d'accord, me tout de meme...*

– Eu amu și să fac?! interveni oportun Minerva de teamă ca pictorul să nu se dezumfle? Trăgea de cordonul poșetei și părea să nu se adreseze nimănui: frumușăl para-

pon, n-am ce zâce! Fără părăluţe şi fimee lepadată.

– Linişteşte-te, domnişoară. Pictorul se hotărâse. Ca să fiu sincer, mai impresionat. Te văd femeie cinstită, muncitoare, şi e păcat să-şi bată joc de dumneata un şarlatan ca Pintilie. Pintilie îl cheamă. Ion Pintilie.

Minerva, pentru exces de verosimil, riscă:

– Dacă-i un şarlatan, la ce să mă mai mărit cu dânsul? M-o alunga tataia cu joarda în jurul casei. Da' măcar părăluţele...

– Asta spun şi eu. Ai ceva să-ţi notezi adresa?

Minerva deschise poşeta, scoase un carnet jerpelit de Crucea Roşie şi-şi pregăti creionul. Simţea că-i bate inima.

– Scrie: str. Cerna 11.

– Basile! sâsâi doamna Preda.

Bărbatul îi făcu un semn să-l lase în pace.

Minerva îşi înţepenise degetele străduindu-se să picteze litere analfabete.

„Hm, Cerna... Asta o ştiam şi eu..."

– Aşa, reluă pictorul. Dacă nu-l găseşti acasă, îl cauţi pe Regală. Cum îi zice, Coca, acum?

– Nu ştiu, făcu nevastă-sa ostentativ, cu buzele strânse.

– Domnişoară, întrebi pe oricine unde-i Hotel Union, lângă Romarta. O stradă îngustă plină cu magazine. Ai notat? Deci Regală nr. 9bis. Domnişoara Marieta Popescu. Acolo îşi face veacul. A, să nu uit, etajul 7. Adăugă amuzat după o pauză: sper să mă pomenească!

Minerva îşi coborî pleoapele. N-ar fi vrut să-i vadă Preda sau nevastă-sa ochii. Câştigase partida.

„Să trăieşti, Tanţa, şi să dea Dumnezeu să te măriţi"

Pe o stradă paralelă cu bulevardul, un camion cisternă stropea caldarâmul. În dreptul Minervei, şoferul temperă jetul, ocolind-o.

– Ba strocheşte-mă oleacă, bădie, că nu mai pot di chişoare. Ăs taman din Chiatra şi m-o prăpădit pârjolul ista! Şoferul, tânăr, amuzat de „chestie", dădu drumul unui şuvoi puternic, udând-o până la genunchi.

Dumnezeule, ce balsam pentru picioarele umflate, stâlcite în pantofii cu toc înalt...

Apoi Minerva luă un taxi.

Capitolul V

Meci cu trișorii

Omul în gri coborî la staţia Doctor Felix. Făcu câţiva paşi, apoi coti la stânga, fără să consulte tăbliţa indicatoare. Cunoştea cartierul după cum ştia tot Bucureştiul, palmă cu palmă. Ar fi nimerit oricând, indiferent de condiţii, în orice punct al oraşului.

Mergea calm, cu braţele ţepene, alunecând orb şi fără gânduri pe lângă privelişti cotidiene: doi pensionari jucând table sub bolta de răcoare a viţei de vie, o fetiţă cu degetul în nas şi fruntea tuflită de geam scrutând strada. Un bătrânel cu o stropitoare verde udă straturile de regina nopţii. Globul roşu de sticlă, cocoţat pe tija înaltă, culege amurgul cu luciri blânde. O gospodină în papuci se sprijini de portiţă: „Nu, madam Lenuţa! Întâi o potriveşti din făină şi pe urmă adaugi gălbenuşul".

Omul se opri în faţa unei clădiri fără etaj: *Casă de rugăciuni, cultul adventist.* Clipi din ochi încercând să se obişnuiască cu întunericul. Atmosfera i se părea apăsătoare, de un straniu căutat.

Câteva femei băteau mătănii în faţa peretelui central, acoperit cu fotografii religioase. O uşiţă strâmtă, în dreapta altarului, se întredeschidea la intervale regulate, şi cineva cerceta interiorul sălii. Omul în gri se strecură de-a lungul zidurilor. Ajuns lângă uşă, aruncă o privire spinărilor încovoiate, apoi apăsă brusc pe clanţă, forţând în acelaşi timp cu umărul.

Doi haidamaci îi prinseră braţele. Erau prompţi şi experţi, în mod evident dresaţi şi desigur plătiţi numai pentru treaba asta.

Se încordă brusc şi, cu o mişcare fulgerătoare, îşi petrecu mâinile pe sub subţiorile celor doi eliberându-se. Fără să le lase timp să se dezmeticească, sări în mijlocul încăperii. Scoase cartea de vizită a lui Mateescu şi o întinse.

– A! Colonelul. De ce n-ai zis? Poftim.

Omul în gri pătrunse escortat de paznici într-un coridor îngust fără ferestre. Fu izbit de mirosul dulceag care

se oprea undeva în cerul gurii.

„Opiu?! Nu se poartă la Bucureşti. Ce o fi?"

Unul din haidamaci îi indică o uşă capitonată.

– Acolo.

Deschise încet. Se temea de o cursă. Fluieră uşor. Nimerise într-un tripou. Un tripou în inima capitalei.

Era o sală de vreo 50 de metri pătraţi. Opt mese înconjurate de scaune stăteau aliniate pe două rânduri. La un capăt se afla barul şi se părea oricine se poate servi fără să plătească. Apoi înţelese. O femeie la vreo 40 de ani, cu un şal japonez pe umeri, se apropie ţinând în mână un cartuş de jetoane. Avea faţa obosită, iar privirea piezişă căuta lăturalnic. Întrebă scurt:

– Cât?

Omul în gri scoase cinci bancnote de o sută.

Femeia nu-şi camuflă licărul de dispreţ. Numără banii şi spuse fără să-l privească:

– Nu ajunge. Încă trei. Intrare, consumaţie. Din câştig, 20 la sută caniotă.

Bărbatul rânji şi se rezemă de bar, aprinzându-şi o ţigare. Privi jur împrejur. Treizeci de persoane grupate la diferite mese, jucau intens. Barbut, ruletă, pocher.

O lume ciudată, dementă, amalgam social înghesuit în cazinoul pitic şi vorace. Privind feţele descompuse te gândeai fără să vrei la maşini stricate, fără ax, jucării cărora le-ai întors prea mult arcul. Glasuri răguşite de patimă se încrucişau străpungând norii groşi de fum: „Plus potul! Şase-şase! Ful!... Mai schimbă-mi cinci mii... Sec!"

Mize fantastice, înspăimântătoare aruncate pe o singură carte, pe o culoare sau pe clipa când zarurile ţâşneau din pahar, poposind pe postavul verde.

Omul în gri îşi umplu un pahar cu coniac şi se apropie de ruletă. O ruletă în miniatură. Puse câteva fise la întâmplare pe negru, pe impar, pe 27.

Crupierul, un bărbat oacheş cu expresie blazată, îl privi lung.

– Jocurile sunt făcute!

Pierdu, şi ridicând din umeri, trecu mai departe. Jocul, în orice caz jocul acesta, nu-l interesa. Formidabilă, halucinantă i se părea ambianţa. Nu-i putea ieşi din minte că la 12 paşi în stânga sau în dreapta clădirii se pli nbă un mil-

iţian, că acoperirea „casa de rugăciuni", deşi oficială, e prea spectaculoasă şi totodată prea şubredă pentru a rezista. Greu de înţeles pasiunea bruscă a unor astfel de mutre pentru cultul adventist. Oamenii riscau îngrozitor, desigur, contra unor beneficii grase, dar amănuntul în sine nu schimba nimic. Se gândi că Filipaş trebuie să fie un gen de aventurier dement, specia cea mai periculoasă – orgoliu tâmpit, îndrăzneală fără instinct, patimă fără supapă, un tip care alunecă, fatal alunecă, antrenându-şi şi partenerii.

„N-aş merge pe aceeaşi carte cu el".

Traversă încăperea, aparent distrat, aruncând priviri întâmplătoare pe la mese. În colţ se afla o uşă. Părea să n-o folosească nimeni. Rămase câteva clipe în expectativă apoi, pândind un moment de neatenţie, o deschise brusc strecurându-se cu spatele. O scară în spirală ducea spre etajul superior. Urcă treptele de lemn şi ajunse într-o odăiţă mică, mai mult o antecameră. Prin uşa abia crăpată, străbătea un glas.

Filipaş, aşezat într-un jilţ incomod, vorbea la telefon. Avea o figură scobită, cu pielea prea întinsă. Tâmplele şi orbitele, în special, făceau impresia unor cavităţi goale. Lăsă receptorul, privindu-l surprins pe Omul în gri care se apropia degajat.

– Pe cine cauţi dumneata?

Celălalt continuă să se apropie.

– Cum îţi permiţi?

Filipaş strângea în mână un cuţit. O lovitură puternică în plină figură îl făcu să-şi piardă echilibrul. Nu avu timp să se redreseze. Omul în gri izbi a doua oară:

– Unde e Pintilie?

După meniu-ul lui Spiridon, Dobrescu deduse că Minerva este bine dispusă. Căţelul se regala cu o mascotă cu frişcă pe care nu se îndura s-o atace dând târcoale farfurioarei. În cele din urmă, îşi înfundă botul în prăjitură, clefăind zgomotos. Codiţa cenuşie, tunsă caraghios cu un pămătuf la capăt, desena spirale de fericire.

– Nu vrea să mănânce civilizat şi chestia asta mă indispune teribil.

– Dacă n-are linguriţă, opină locotenentul.

Văzu pe un scaun, în dreptul ferestrei deschise, expuşi

la soare, pantalonii înfloraţi din care se mai scurgeau picături de apă.

– Aţi avut de-a face cu pompierii?

Minerva îşi oblojea picioarele umflate. Ochii negri aveau o expresie strengărească. Zâmbi:

– Şoferul de la ICAB... N-a fost atent.

– Sper că i-a mai rămas ceva din maşină.

– Economiseşte-ţi spiritele, băieţaş, şi stai jos. Ţipă alarmată: Nu pe Keops! Ce naiba, nu vezi că e în recreaţie?!

Papagalul, ieşit din colivie, îşi înfipsese ghearele în stofa taburetului. Înspăimântat de tentativa lui Dobrescu, zbură deasupra oglinzii. Scotea ţipete sfâşietoare.

– Hm, se strâmbă Minerva. Are impresia că ai făcut-o înadins. De altfel, şi eu. Zi! Ce-i cu Marieta Popescu?

– Nimic ieşit din comun. Locotenentul reuşise să se aşeze. Douăzeci şi şapte de ani, controlor tehnic de calitate la fabrica de confecţii Bucureşti. Căsătorită cu un proiectant beţiv şi neserios, dar despărţită în fapt de cinci ani. Fără copii. E foarte apreciată la întreprindere. Conştiincioasă, liceu seral, lucrează de la 16 ani. Portăreasa blocului – astea le ştiu pe toate – afirmă că e o femeie serioasă, modestă şi rezervată.

– Şi s-a încurcat cu Pintilie, nefericita! O compătimesc. Dar apropo, cum ai reuşit să fi atât de expeditiv? Nu-i nici o oră de când ţi-am telefonat.

Dobrescu clătină din cap, plin de semnificaţii.

„Eh! Parcă apreciază cineva cât alerg şi cât mă zbucium..."

Minerva îşi ascunse zâmbetul.

– Ai lucrat bine, băiete. Rectifică dintr-o veche reticenţă pedagogică: binişor. Cum ai de gând să abordezi persoana? Ajunge, Spiridon! Îi smulse farfurioara de sub nas, băgând-o în frigider. Te ascult.

Locotenentul luă o gură de aer. De obicei, propunerile lui generau cele mai caustice observaţii din partea Minervei.

– Plecând de la datele pe care le deţinem, aş opina pentru o atitudine sinceră.

– Adică?

– Sunt convins că nu ne va refuza ajutorul. O femeie muncitoare, conştiincioasă...

– Am reţinut caracterizarea şefilor. Nu e cazul s-o

repeţi.

– Deci, putem avea toată încrederea în ea. Există oameni – şi convingerea mea este că Marieta Popescu face parte dintre aceştia – pe care adevărul îi obligă. Obţii mai mult de la ei comportându-te loial, decât recurgând la subterfugii.

– O luaşi pe panta psihologică. E un versant alunecos, băiete! Fata asta îl iubeşte pe Pintilie. Cel puţin aşa îmi închipui. În orice caz, e premisa de la care plec. Relaţii normale între un bărbat şi o femeie, amândoi tineri. Chiar dacă raţional ea nu e de acord cu ceea ce cunoaşte reprobabil din conduita lui Pintilie, sufleteşte rămâne alături de el. Din nefericire, nu adorăm doar îngeri. Ba, printr-o inexplicabilă perversitate a firii, pramatiile se bucură de partenerii cei mai devotaţi. Ştiu, oamenii sunt dispuşi să ne ajute şi de cele mai multe ori o fac, dar aici intervine subiectivismul. Femeia va ezita mult, şi va hotărî greu să-şi trădeze iubitul în consecinţă, trebuie să fi extrem de atent.

– Cum ziceţi dumneavoastră.

– Dar tu cum zici?

Locotenentul mormăi ceva şi dădu să iasă.

– Stai! îl opri Minerva. În ce tură lucrează femeia?

Dobrescu se fâstâci:

– Am uitat să întreb. Dar telefonez imediat.

– Formidabil! Uite ce înseamnă să te grăbeşti cu aprecierile. Unde ţi-o fi capul? Îmi pun întrebarea asta de cinci ori pe zi. Primul lucru de care trebuia să te interesezi!

Se foia agitată pe lângă colivia papagalului şi Keops începu să ţipe:

– Ai feştelit-o, băiete, ai feştelit-o!

Minerva râse:

– Poliţa pentru chestia cu linguriţa, pentru cucurigu şi celelalte. Ştii tu care!

Locotenentul ieşi în stradă năuc. Intervenţia lui Keops fusese prea oportună. Nu reuşea să priceapă trucul.

Dobrescu se întoarse la minister după două ore.

Căpitanul Macri clasa un teanc de adrese. Locotenentul se uită spre biroul Minervei:

– E aici?

– N-am văzut-o.

Dobrescu oftă şi se lăsă greu în fotoliu. Căpitanul zâmbi:

– Cum mai stai cu problemele de algebră?

– Pardon! Locotenentul ridică arătătorul: exerciţii de perspicacitate, intuiţie, spirit de observaţie, bun-simţ şi etc.

– Hm, nu s-ar putea spune că nu eşti un tip ocupat...

– Mie-mi spui?! Toată ziua taca-taca-taca-taca! Îmi vine să-mi iau lumea în cap! De ce fac aia şi nu ailaltă. De ce-i aşa şi nu altminteri? Cască ochii, nu gura! Nimic nu-i bine, şi când e bine, de ce nu-i pe dos? Dar dacă aş avea un elefant alb? Dobrescu se ridică: de ce elefant, domnule, şi de ce alb?

Uşa se deschide brusc şi Minerva apăru în prag. Le aruncă o privire subţire ca un laser.

Macri se înecă, improviză un pretext şi ieşi din birou.

Locotenentul rămase cu gura căscată, incapabil să spună un cuvânt.

Dobrescu puse pe masă o foaie de hârtie. Îngăimă:

– Adresa pe care mi-a dat-o Marieta Popescu... O comună în apropiere de Bucureşti...

Minerva îl măsură încruntată, apoi articulă răspicat:

– În sfârşit, tovarăşe Dobrescu – accentuase apelativul în mod semnificativ – în sfârşit s-au limpezit relaţiile dintre noi.

– Vai de mine, îngână înspăimântat locotenentul.

– Pardon! Fără familiarisme. Din acest moment, pentru dumneavoastră sunt maiorul Minerva Tutovan. Pufni vorbind unei terţe persoane: Hm! Taca-taca-taca-taca! Un elefant alb! De ce-mi trebuie un elefant alb! Într-o zi am să-mi iau lumea în cap. Ce mă surprinde e că aţi aşteptat atât. Dacă dumneavoastră, tovarăşe, nu sunteţi de acord cu metodele mele, dacă le consideraţi greşite şi nepedagogice, puteaţi să mi-o declaraţi cinstit sau să raportaţi colonelului.

– Bine, dar...

– Vă rog! Nu suntem în prietenie!

– ... dar a fost o glumă, vă daţi seama... nici prin cap...

– Încă o minciună care nu vă onorează. Mi-a rămas suficient discernământ pentru a distinge între adevăr şi mistificare. Ce-mi pare rău este că trebuie să ne despărţim în asemenea condiţii. Speram într-o variantă mai civilizată.

Părăsi încăperea cu paşi înţepaţi.

Capitolul VI

Betsy din Chicago caută un văr

Minerva sosi indispusă acasă. Îi trase un şut lui Spiridon, care găsind deschis frigiderul, gustase niţeluş din toate, apoi intră în baie. Un duş scoţian crâncen, gheaţă şi clocot alternate de vreo douăsprezece ori.

Ieşi ca un rac, strâns înfăşurată în capotul de casă. Gluga albă avea în spate un ciucure lung care se bălăngănea ca o pendulă. Bău cafeaua pe îndelete meditând profund. Din când în când sorbea din cocktailul Minerva III: suc de roşii, un deget de esenţă de mentă şi cincizeci de grame de lichior ieftin. Înăuntru stoarse două lămâi.

Invitat cândva, locotenentul Dobrescu renunţase pentru totdeauna la intenţia de a degusta şi primele două variante. De fapt, imediat după aceea intrase în concediu medical: o deprimare inexplicabilă.

Deschise dulapul – faimosul dulap – o debara care ocupa tot peretele. Părea stranie înghesuiala aceea fistichie de haine, peruci şi pălării, rochii, truse de machiaj, costume şi accesorii, faţă de sobrietatea vestimentară invariabilă a maiorului Tutovan: taior bărbătesc, ghete, ciorapi trei sferturi. Te puteai crede în magazia unui teatru şi pe undeva impresia nu era cu totul falsă. Fantastica colecţie de boarfe reprezenta garderoba profesională a Minervei.

Băgă în valiză – urma să se costumeze la minister – nişte pantaloni vărgaţi, largi, un bolerou în culoarea dungilor, un fâşi portocaliu şi trusa de machiaj.

Trase apoi un sertar, alegându-şi accesoriile: o pereche de cercei mari – Carmen actul I, aria cu evantaiul – un ceas verde cu o curea lată ca la trapezişti şi o brăţară argintie care se prindea deasupra cotului. Se dădu un pas

înapoi:

„Hm, cred că voi arăta destul de trăsnită. Ce ar avea în plus Betsy... Betsy din Chicago. Ştiu!"

Puse mâna pe telefon:

– Maiorul Dragoban? M-ai recunoscut... Aş avea nevoie de o maşină. Ceva mai pitoresc. Un Jaguar sau un Ford Mustang. Nu, dragă! Cu buline nu mă avantajează. Poate, indigo, am un ten măsliniu. Aştept acasă... În regulă. A, să nu uit. Cu un număr străin. Ceva cu M-X-Y sau Z şi cifre puţine... O americancă trăsnită care-şi caută verişorul din România. Sper să fac faţă. Merci. Eşti drăguţ. În spate mai aruncaţi nişte reviste, un cartuş de Pall Mall, mai multe aiureli care să ia ochii. Aşa, aşa, băieţaş!... Ce importanţă are că ai 50 de ani? Să creşti mare!

Soneria de la uşă zbârnâi uşor.

„Cine naiba o mai fi picat!?"

Un bărbat cu şapcă de comisionar şi nişte flori în braţe se înclină politicos.

– Aţi greşit, îl repezi Minerva. Parastasul e vizavi.

– Domnişoara Tutovan, apartamentul 18. Aşa mi-a spus portăreasa, făcu omul derutat.

Luă buchetul, şapte trandafiri Mareşal, boboci superbi de un gălbui dulce, înveliţi în celofan. De antetul florăriei era prinsă o carte de vizită:

Sincere scuze din partea umilului învăţăcel, Dobrescu, mereu corigent, dar sincer pocăit.

P.S. Mama m-a tras de urechi pentru că am fost măgar.

Minerva se scărpină în cap, deranjându-şi casca strălucitoare.

„Ia te uită, pezevenghiul! Cine l-o fi învăţat şmecheria cu florile?!"

Minerva sosi la Pogoarele ca o vijelie. În spatele bolidului argintiu strălucitor şi mare cât o casă, câteva babe se închinară. Frână cu scrâşnet ucigător chiar în faţa porţii. Automobilul tresări ca biciuit, se cambră, apoi se

domoli.

Gazda, un bărbat între două vârste, ieși intrigat în prag.

– Hello boy! țipă, nu se știe de ce entuziasmată, Minerva.

– Ura, tovarășa! replică celălalt. Mai auzise de cazuri din astea...

Minerva sări zveltă și spectaculoasă din mașină. Își scoase ochelarii și mănușile apoi îl luă familiar de umeri:

– *How do you do?* Adică ce mai faci?

Vorbea stâlcit românește, nu ca cineva care abia învață, ci ca cineva care a vorbit cândva bine, dar a pierdut deprinderea. Medita că o limbă prea cursivă, un debit mult prea variat, ar fi ridicat sprâncenele interlocutorului atent. Românească lui Betsy n-ar trebui să semene cu cea a unui anglo-saxon care umblă cu dicționarul sub braț. Betsy n-ar fi întâmpinat în nici un caz dificultățile clasice în pronunțarea „â"-urilor ori „ă"-urilor, iar expresiile uzuale le-ar fi reținut relativ corect.

După foarte mulți ani de emigrație, datând încă din copilărie, după cum preconiza personajul, ar fi intervenit însă o ușoară deviere a accentului, anumite *ch*°-uri caracteristice, o sărăcire a vocabularului, eventual traduceri libere din engleză: sunt bătrână de 30 de ani, de pildă în loc de am 30, un sfert de oră până la cinci, în loc de cinci fără un sfert etc.

Omul ținti arătătorul spre pieptul ei.

– *United States?*

Avea trăsături plăcute, un chip simpatic cu o privire atentă. Trupul, cândva bine făcut, începuse să cedeze rotunjimilor vârstei. Trăgea din țigare calm și aparent deloc surprins.

– *Oh, yes!* Chicago! Ai fost la Chicago? Un mic oraș foarte frumăus.

– Al Capone ce mai face? Dacă-l vezi transmite-i salutări din partea mea.

– Capone! Minerva râse încântată: *He is died.* Nu așa... Scuse-me! A murit, acum alții mai... ha, ha, ha! Își

luă o poziţie de parcă ar fi tras cu mitraliera dintr-o maşină în mers: du-du-du-du-du! Apoi tare, ca o explozie: bum! Ai înţeles?

O privi pieziş: „E complet sonată!"

– Înţeles.

– Vi la mine pentru week-end şi vezi. Eivion pan-american. Te duce *all right*. Opreşti ticket cu telex. Se uită prin prejur: aici e casa ta?

– Îhî.

„Reşedinţa mea de vară e la ţară", gândi Minerva. Era o construcţie rudimentară, cu ziduri date cu var şi un acoperiş, ridicată în mijlocul unei grădini destul de mari. Cunoştea genul: „bungalow"-ul înjghebat la câţiva kilometri de capitală, tribut al unei mode relativ recente printre bucureşteni şi care-ţi îngăduia să arunci nonşalant amicului epatat: „Mă duc la ţară pentru câteva zile. Mă oboseşte oraşul. Dacă nu eşti ocupat... mi-ar face mare plăcere". Minervei, citadină înrăită, i se zbârlea pielea numai gândindu-se la perspectiva unei astfel de petreceri: „WC-ul după colţ, în grădină, unde de regulă latră un câine, apă la puţ, gâze, furnici şi alte chestii dubioase..."

Trase gazda de cămaşă.

– Ha, ha, ha, Bill! Tu eşti excentric! Ha, ha, ha! Tu Crusoe! Văzu barca din spatele casei: Ăsta iahtul tău?! Îşi duse degetul la frunte: nu iaht...

– Crucişător!

– *Oh, yes*, înţeleg, Bill.

– Nu mă cheamă Bill!

– Nu face nimic. Eu când cunosc *boy* simpatic, îi spun Bill. Bill este... nu reuşi să găsească termenul şi aducându-şi mâinile în faţă ca la sluj îşi îndoi genunchii: ha, ha, ha!

– Stai ţeapănă, madam, că-mi strici reputaţia. Se interesă totuşi: câinele?

– *No*.

– Pinguinul?

– *No, no, no*!

– Izbucni triumfătoare. Cangur al meu. *I love,* adică țin foarte mult la el. deveni oficială. Tu cine ești?

– Popescu.

„Al 500-lea pe care-l cunosc numai de când fac meseria asta". Chițăi grațios:

– Eu Betsy!

Își strânseră mâinile solemn, Minerva zgâlțâindu-l cam mult și arătându-și dinții mari. Îi trase pe neașteptate un pumn în stomac. Omul și-l supse reflex, privind-o cu luare-aminte. Aproape că puteai să-i culegi cuvintele de pe buze: „E incurabilă, săraca".

– Prieteni! Minerva râse dând din cap fericită.

– Pace și prietenie, dar umblă blând.

– *Ok,* Bill!

Popescu rămase țintuit locului cu mâinile în buzunare.

– În fond, pe cine cauți dumneata?

– Pe John.

– Care John?

Omul păstra o expectativă plină de circumspecție. Privirea cercetătoare deslușea toate amănuntele, evalua în parametri personali, cântărea, îi căuta mereu ochii.

– John Pintilie!

– Aha! făcu Popescu plin de semnificație.

Asistența își îngroașă rândurile prin aportul substanțial al tuturor babelor din comună. Râdeau astupându-și gura. Popescu o pofti înăuntru. Încăperea era sumar mobilată.

Minerva se așeză pe un șezlong, Popescu pe marginea mesei bălăngănindu-și piciorul. Trase din țigară și expiră alungând fumul cu mâna.

– Pe Pintilie zici că-l cauți?

– *Oh, yes,* verișor al meu din Rumânia. N-am crezut niciodată găsit așa greu la el.

– Ttțt! se miră omul fals. Văd că o rupi destul de bine românește.

Minerva râse flatată. În dreapta se afla încă o încăpere. Nu se auzea nimic, dar privind ușa închisă, își dădu seama că cineva intrase de curând acolo.

Pentru a se convinge începu să se plimbe prin odaie. Atingea ca din întâmplare cu un fluturat uşor al degetelor, pereţii, obiectele ce-i veneau la îndemână. Mângâie în treacăt clanţa. Era udă. Deci o persoană cu mâinile ude trecuse de curând în camera cealaltă. Iar persoana nu putea fi Popescu, socotind că trecuseră cel puţin douăzeci de minute de când sporovăiau împreună.

„Cine să fie?" se întrebă turuind mai departe.

– Eu născut aici. Când ai fost de 6 ani bătrână, ai plecat la Chicago.

– Stai, madam. Să ne înţelegem. N-am ieşit nici la bulgari.

– *No*, Bill. Eu la Chicago!

– Aha

– De atunci, n-am văzut pe John, dar scriem mereu. Şi de la Miami. Se interesă dulce: îl mai aştepţi mult?

– Pintilie nu locuieşte la mine. Cine te-a trimis aici?

– *Miss*... Mariet Popescu. Abia atunci făcu corelaţia: ha, ha, ha! Tu Popescu! Ea Popescu! Este soţul tău?

– Aş. Bunica.

Minerva simulă o criză puternică de râs chiar în dreptul uşii. Îşi împiedică dintr-o dată cotul în clanţă, împingând concomitent cu spatele. Uşa se deschise brusc şi se trezi în faţa unor priviri holbate: trei bărbaţi la o masă de pocher.

Potul i se păru impresionant – poate câteva mii de lei – teancurile partenerilor se numărau în centimetri. Nu se vedeau decât hârtii albastre.

„Ăştia-s nebuni?! O sută de lei deschiderea?!"

– *Hello boys!* se repezi Minerva strângându-le mâna pe rând.

– Ce vrea asta, Nicule? întrebă contrariat unul din jucători.

Deşi foarte tânăr, avea o faţă bătrânicioasă, boţită.

Popescu gesticulă în spatele Minervei, apoi avertiză cu tonul acela caracteristic care anunţă intrarea panterelor în arenă:

– *Miss* Betsy din Chicago. Descinde direct din Miami. Cangurul Bill, inteligent și sentimental, este confidentul domniei-sale. Are și un tanc pe Broadway. Verișoara lui Pintilie, deși acela pare întreg. Se întoarse: John nu stă la mine, dar trebuie să vină dintr-o clipă în alta.

– *Merçi*, Bill! făcu Minerva fermecată. Tu ești drăguț...

– Uite așa o ține. Și i-am explicat că mă cheamă Popescu.

– *Ok*, Bill!

– Poftim!

Expresia celorlalți se schimbă. Dintr-o dată, amabilă, zâmbet lung, cleios. Făcură prezentările.

„Așadar, Pintilie nu-i printre ei..."

O întrebare în ceea ce-l privește ar fi fost legitimă, totuși Minerva ezită. E drept, traversase oceanul și Europa ca să-l vadă pe verișorul John. Plecând însă de la datele personajului sugerat, zurlia Betsy, prietena unui cangur, o consecvență de intenție prea fermă – întrebări stăruitoare despre Pintilie – l-ar fi pus în gardă pe Popescu, prudent măcar din principiu, dacă nu avertizat de instinct. I se părea mai natural ca Betsy să afișeze o camaraderie gălăgioasă, sportivă, cu pumni repeziți în coaste, plex și spinare, „măi, porc de câine!", un exotism pitoresc ținând de alte meridiane sau cel puțin așa cum ni-l imaginăm noi pentru că am văzut multe filme cu personaje care n-au existat probabil niciodată.

Poate că Betsy picată într-un cerc de pocherişti, băieți simpatici, s-ar fi ambalat uitând pentru moment că se află la Pogoarele și nu în Arkansas și că cel căruia îi încearcă pectoralii nu e cowboy-ul Tom, ci Popescu, escroc din fauna dâmbovițeană. Desfășurându-se, ar fi uitat în consecință și de John, și, indiferent de cum ar fi stat lucrurile, o ignorare a intenției primare nu putea decât să facă impresie. „E o țicnită, dar nu e periculoasă." În această lipsă de insistență, Minerva plagia cumva manevrele cumpărătorului abil care, intrat în dugheana negustorului,

nu-şi arată preferinţa pentru obiectul râvnit ci, ocolindu-l, se ocupă de ceea ce în orice caz nu va achiziţiona, pentru ca la urmă, vag distrat, să se intereseze de marfa vizată.

Nu se îndoia o singură clipă ce oamenii aceştia ştiau multe despre Pintilie. De aceea, pocherul realiza o trăsătură de unire între ceea ce îşi imaginase la locuinţa cartoforului şi ceea ce găsise aici. Se juca tare, „argent comptant", evident, şi era greu de crezut că indivizii se amuzau luându-şi banii unii altora. Puteai presupune mai degrabă o combinaţie frauduloasă a doi sau trei dintre jucători, înţeleşi să-l jecmănească pe al patrulea, naiv de prin provincie, venit să se distreze în capitală.

Trecând în revistă figurile din jurul mesei, Minerva reflectă că inginerul, eternul inginer cu bani venit de pe un şantier din celălalt capăt al ţării trebuie să fie individul din dreapta ei. Avea o expresie caracteristică, plină de sine, un împins al guşii în piept la fel de caracteristic. Pe degetul mic strălucea o aşa-zisă şevalieră. Minerva cunoştea inelul, una din afacerile bănoase ale vaporenilor sau ale bişniţarilor intermediari: aur 8 karate, sursa – bazarurile colorate din Istanbul, turnat subţire cât o foiţă de staniol, dar pe un calapod care să sugereze masivul.

Un singur amănunt o nedumerea. Cărţile de joc nu erau măsluite. Nu regăsea în arabescurile florale manoperele lui Preda, acele volute prelungite, ramuri imperceptibile deviate sau sfere împlinite. Faptul semnifica fie că în cadrul grupului Popescu metodele de lucru erau altele, ori numai diversificate, fie că Pintilie îşi rezerva monopolul cărţilor contrafăcute.

Şi mai era ceva. Nimeni nu părea cu adevărat surprins de vizita ei. Prezentarea aceea de un grotesc ieftin a lui Popescu li se păruse suficientă. O ingeraseră firesc, fără întrebări suplimentare. Erau pesemne obişnuiţi cu astfel de apariţii, indivizi niciodată sau foarte rar aceiaşi, agăţaţi în cine ştie ce condiţii, aduşi aici şi curăţaţi de bani. Lipsa de curiozitate manifestată trăda mai mult decât cotidianul, ilustra sistemul.

Cineva împărți cărțile. Era de la sine înțeles că americanca va juca și Minerva își zise că trebuie să piardă. Instinctiv devii binevoitor față de fraierul care plătește. Jocul evolua înfierbântat, stimulat de o prezență nouă. Inginerul își frământa încântat mâinile. Va avea ce povesti celor de acasă: „Plus zece mii, am zis. Uite, pe ochii mei mă jur!"

Minerva învățase pocher pe la 12 ani, într-o vacanță ploioasă petrecută la tanti Caliopi la Lerești, lângă Câmpulung Muscel. Mătușă-sa trișa – femeia asta n-a suportat niciodată să piardă altceva în afară de bani, chei, timp și doar din când în când umbrela. Achitarea datoriei consta din trei cucuriguri răsunătoare urlate de pe acoperiș. Din cauza aceasta, și numai dintr-aceasta, Minerva lupta din răsputeri ca să câștige, urmărind cu ochi de șoim manoperele lui tanti Caliopi. Plăcerea de a o vedea pe mătușă-sa cățărându-se în vârful casei să strige cucurigu – spectacol impresionant urmărit de vecini și găzdoi la ore fixe – era incgalabilă. De fapt, după câteva zile, le vizitase agentul sanitar care le întrebase cu un tremur ciudat al glasului și fără să intre în casă dacă nu cumva le poate fi de folos.

Jucase mai târziu în facultate, iar ulterior, rar, cu prilejul unor reuniuni întâmplătoare. Fără îndoială, însă, că la astfel de partide nu asistase niciodată. Se trăgea dement, escrocii forțau, aproape că nu exista mână fără „pe șase", „pe nouă", „pe douăzeci și șapte", iar inginerul plecând probabil de la premisa că totdeauna câștigă cel care are mai mulți bani se simțea obligat să participe la toate poturile, solicitând din când în când tururi. Popescu chibița corect, fără intervenții. Arborase o mină blajină și zâmbăreață: „Copiii se distrează, joacă și ei acolo, pe o înghețată...". Râdea exagerat la absolut tot ce spunea americanca și se bucura lingușitor ori de câte ori câștiga.

Minerva scormoni în geanta imensă de crocodil, căutând bricheta. Evident, o găsi greu, dând posibilitatea celorlalți să arunce înăuntru privirile acelea nedelicate

cărora foarte puţini le rezistă. Înregistrară o garnitură de poşetă în argint, piepten, pudrieră şi un triptic mic pentru fotografii, paşaportul, o tabacheră, câteva hârtii verzi în schimbul cărora nepoţii unchiului Sam îşi cumpără pe 5-th avenue acţiuni, o blondă miraculoasă în bichini sau deale gurii. Toate trebuiau să se adauge la nota de autentic şi chiar dacă virtual oamenii acceptă, sunt avizaţi despre posibilitatea unui travesti, ad-hoc, se lasă păcăliţi de fleacuri strălucitoare, de mici detalii pe care în reprezentări tipice inconştiente le împrumută unui ins ori unui fenomen. Astfel, o tolbă îţi poartă automat gândul la un poştaş, stetoscopul la un medic. Sunt imagini-simbol, intrate în sânge şi trebuie să vină altceva, un amănunt strident, o gafă care izbind bunul-simţ să devieze traiectoria înregistrărilor fără discernământ în virtutea inerţiei.

– Cip!

– Pas!

– Pas! făcu Minerva suflându-şi zgomotos nasul. Pierdea aşa, dintr-o clipită, vreo 3.000.

– 1.500, ceru tânărul cu figură bătrânicioasă şi numără banii fără să se grăbească.

Unul din escroci se retrase. Rămaseră în joc celălalt, inginerul şi Minerva. Se gândi că americanca nu s-ar fi eschivat de la o sumă atât de ridicolă şi azvârli absentă bancnotele pe masă.

– Ce aveţi? întrebă inginerul.

– *Dead's man hand*, ciripi Minerva.

– Ce zise, neică?

– Adică aşi cu optari, traduse prompt Popescu. E la ei o chestie. Mâna mortului.

– Aha! făcu inginerul.

– Slab pentru mine.

Răsfiră pe masă o chintă.

Boţitul începu să râdă:

– Nu ţine! Culoare.

Adună banii şi cu aceeaşi răbdare îi sortă, aranjând teancul cu figura lui Bălcescu deasupra. Îi făcea plăcere

să-i manipuleze, degetele parcă salivau.

Inginerul, verde la față, își aprinse o țigare.

– Ciudat... Foarte ciudat...

Popescu îl privi fix. Întrebă blând:

– Ce anume?

– Știu precis că am aruncat nouarul de caro. Stau și mă întreb cum a apărut la dumnealui.

– Vi s-o fi părut...

– Nu! interveni boțitul cu figura omului inocent adânc ofensat. Poftim banii înapoi. În condițiile astea eu nu mai joc. Dacă domnul inginer își permite...

Ai fi zis că e gata să plângă.

Derutat, inginerul dădu înapoi:

– Cine știe... Poate că mă înșel... Scuzați-mă.

Era sufocat de dezinvoltura cu care pierdeau bucureștenii, înspăimântat pe undeva să nu facă vreo figură provincială, nedeprins cu lumea.

„Idiotule... Te duc ca pe un copil mic".

Apoi se gândi că e cazul să mai facă o figură. Se ridică și cu un aer extrem de serios, începu să execute genuflexiuni. Zece-douăzeci-treizeci. Oamenii se holbau la ea fără să-i înțeleagă intențiile. La fiecare cinci mișcări scotea câte un chiuit prelung care zguduia asistența.

– Incași? se interesă Popescu.

– Trage storurile, Nae, că mai cheamă careva salvarea!

Minerva nu răspunse, continuându-și exercițiile. Ai fi zis că nimic altceva pe lume nu conta pentru ea, decât genunchii care nu scârțâiau și reglarea suflului.

– Mai jucați?

– *I can't*!

– Ce vrea?

– Zice că nu mai poate, explică Popescu.

– De ce, dom'le? Aiurește-o cu ceva, e nasol să rămânem în trei, șopti inginerul.

– Văd că Pintilie nu mai vine, spuse plictisit Popescu.

Minerva se privea în oglindă, verificându-și machiajul. Păru să-și aducă brusc aminte de motivul care o adus-

esc aici.

– *Oh, yes,* Pintilie. Strigă în faţa ferestrei de parcă l-ar fi văzut venind: John! John!

– Taci, madam, că iar se adună satul! Se întoarse către ceilalţi: dracu' m-a pus s-o bag în casă?!

– Ce spune, Bill?

– Iar? Mă cheamă Popescu!!! Silabisi: Nae Popescu!

– *Ok,* Bill.

– Ptiu, are un fix.

Subit, Minerva începu să cânte tare, cu elan şi interpretare o melodie de jazz.

Bătrâniciosul sări speriat în picioare.

– Astupaţi-i gura, fraţilor, că dă Miliţia peste noi.

– Asta-i om să te-nţelegi de vorbă bună? Nu vezi că-i fileză o lampă?

– Clar, admise trişorul.

– Mi-a pocnit un pumn la poartă de am văzut toate steluţele de pe drapelul lor.

Inginerul păru brusc interesat.

– Aşa, din senin?

– Nu, din prietenie. Aoleu! Cârâie şi fals pe deasupra! Pe unde naiba o fi umplând idiotul ăla de Pintilie.

– Era acum o jumătate de oră la cârciumă cu un tip. Spune-i lui sonache.

– Auzi, madam! Pintilie e la drugstore-ul comunal. Bea drojdie.

Minerva tocmai se desfăşura puternic.

– *Ok,* Bill! *Thank you* pentru amabilitate. Voi toţi *boy* simpatici.

Trişorul făcu ochii mari, consultându-i din priviri pe ceilalţi.

– Dacă nu întâlnesc spune-i lui John că a: venit verişoara Betsy din Chicago.

– Ce chestie!? se miră cineva apărut pe neaşteptate.

Se întoarse surprinsă. În pragul uşii stătea un bărbat uscăţiv.

– Ce chestie! repetă individul. Adineauri l-a căutat pe

Pintilie frate-său din Argentina.

Minerva se crispă. Parcă ar fi primit o lovitură în moalele capului.

„Celălalt. Mi-a luat-o înainte".

Omul în gri plimbă lampa de benzină la subțioara lui Pintilie. Un zâmbet sardonic îi strâmba gura. În magazie era aproape întuneric. Prin ferestruica mică, un fel de *vasisdas* se strecura amurgul, suliți de aur roșu care se înfigeau la picioarele cartoforului. Fusese răstignit pe un perete. Frânghia îi intra adânc în carne.

Părea ciudat acest Christ în dangarezi, despuiat până la brâu. Pe frunte apăruseră stropi rotunzi de sudoare ca niște lacrimi.

Omul în gri apropie lampa de torsul gol.

– Vorbești?

– Nu știu... Nu știu...

Plângea ferindu-și instinctiv trupul. O tresărire reflexă a mușchilor. Atât. Simți durerea, mușcătură de viperă, gheară de foc înfiptă în tot trupul. Un urlet groaznic îi scăpă din gâtlej. Urlet neomenesc, de moarte.

– Ce ai luat? De unde ai luat?

Cercetă fața cartoforului cu o curiozitate sadică. Pupilele lui Pintilie, dilatate, inundaseră irisul lăsând o margine îngustă, albastră. Gâfâia.

– Nu știu. Vă jur!

– Juri strâmb.

Flacăra îi biciui obrazul, părțile moi de sub ureche, coborî abilă de-a lungul brațelor căutând încheieturile, palmele asudate.

Pintilie simți că nu mai suportă. Își încleștă dinții. Răcnetul îi vâjâi în urechi straniu, un țipăt străin. Dar aceasta era o înregistrare abstractă, percepută undeva în străfundurile ființei. Ca și mirosul greu, ațâțător. Crezu că-și pierde cunoștința, dar nu izbuti.

Omul în gri ridică lampa. Privea hipnotizat țesutul măcinat de foc. Pierdea un lichid galben, gelatinos, iar

dedesubt totul se regenera fără urme. Şi totuşi Pintilie suferea, simţea acut până la cei mai îndepărtaţi centri, cu toată fiinţa lui durerea.

Gura omului în gri se umplu de salivă. Îi plăcea. Ceva pervers... ar fi trântit jos o femeie.

– Vorbeşte! Ce ai luat?

– Nu-mi amintesc, gemu sfâşietor celălalt! Nu ştiu. Flacăra se apropie ameninţătoare: Aşteptaţi! O dată, am luat un antinevralgic. Da, asta trebuie să fie...

Omul îl pocni cu sete.

– Îţi baţi joc de mine?

– Jur! Vă jur! Pintilie plângea. Mi-a fost rău după aceea. O zi întreagă. Mă durea tot trupul. Nu m puteam ridica din pat. Parcă ardeam... O zi întreagă. Atunci însă nu m-am gândit.

– Când s-a întâmplat asta? Vorbeşte!

– Acum două săptămâni. Găsisem o servietă. Înăuntru era o pastilă. Mă durea capul.

– Unde ai găsit servieta?

– La CEC. Abia se deschisese agenţia.

– Care agenţie?

– De pe Moşilor. Vizavi de patiserie.

Omul în gri întrebă sec.

– Eşti sigur că n-ai furat-o?

– Nu, puteţi să mă credeţi. Completam formularul pe o măsuţă laterală lipită de perete. Servieta era jos, lângă scaun. O uitase cineva. Când am plecat, am luat-o sub braţ. Asta e tot. Vă jur!

– Ce-ai găsit înăuntru?

– Nimicuri. O plasă de nailon, un ziar împăturit şi-o cutiuţă cu câteva pastile. Nu i-am dat importanţă. Seara însă m-a durut capul îngrozitor. Eram sigur că-i un antinvralgic. Oricum semăna.

Omul în gri îl privea stăruitor.

„Nu cred că minte. Tremură ca un vierme. Un escroc ieftin picat întâmplător în povestea asta."

– Acum mi-amintesc... Cartoforul încerca să zâm-

bească – un zâmbet schimonosit, slugarnic: Am găsit și o scrisoare.

– Cine semna?

– Nimeni. O scrisoare neterminată. Câteva rânduri. doar.

– Scris de bărbat sau de femeie?

Pintilie începu să tremure.

– Nu știu, nu mă pricep. M-am uitat în treacăt de altfel. Ceva în legătură cu vacanța. Urma să plece în curând. Îi dădea întâlnire cuiva într-o localitate despre care n-am auzit. Sau poate nu e localitate. Peștera Sihastrului. Promitea să fie acolo pe 19 iulie cu toată marfa.

Omul în gri îl privi lung.

„Peștera Sihastrului... Nu-i de mirare că a reținut. Iese din comun. Data însă..."

– Pe 19, zici?

– Precis.

– Ce te face să fi atât de sigur?

– E ziua mea de naștere. Fără să vreau am făcut legătura.

– Aha. Cui îi era adresată scrisoarea?

– Nu știu. Văzu lampa ridicată și urlă: N-avea titlu, credeți-mă!

Omul în gri începu să se plimbe prin încăpere:

„De la dobitocul ăsta nu mai pot scoate nimic. Peștera Sihastrului... Pe unde o fi?"

– Cum arăta servieta?

– Neagră, din plastic. Se găsesc în oraș.

– Ce-ai făcut cu lucrurile?

– Le-am aruncat într-un coș de gunoi. N-aveam de unde să știu...

– Altminteri le-ai fi păstrat pentru mine.

Reflectă câteva clipe:

„Focul nu lasă urme."

Adună un braț de paie și le aprinse. Ochii lui Pintilie îl urmăreau îngroziți.

– Nu!!!

Curând, flăcările cuprinseră pereţii de lemn. Omul în gri părăsi magazia.

Pe o rază de 8 kilometri nu locuia nimeni. Nici trecători nu existau. Şoseaua îşi croise alt drum, ocolind cariera de piatră, abandonată cu ani în urmă.

Locul era cu desăvârşire pustiu.

Minerva împinse uşa. Prin fumul gros zări silueta lui Pintilie răstignit pe stâlp. Scoase briceagul şi-i tăie legăturile.

Capitolul VII

Spionaj și contraspionaj

Se aflau în Cișmigiu, pe o bancă în apropiere de pavilionul porumbeilor. Grădina era plină de lume. Bătrâni, copii gălăgioși, solitari privind placid forfota trecătorilor. O fetiță în rochie galbenă încerca să ademenească cu pietricele un porumbel. În dreapta, ospătarii de la „Buturugă" plimbau deasupra meselor câte zece halbe o dată. Privindu-i ți se făcea sete; ai fi mușcat din spuma albă.

Omul în gri aruncă țigara strivind-o sub picior. Rezidentul tuși ușurel.

– Sunteți convins că Peștera Sihastrului reprezintă pista reală?

Da, spuse Minerva, în privința asta nu mai încap îndoieli. Din conținutul scrisorii, așa cum mi-a reprodus-o Pintilie, reiese clar că autorul ei deține secretul descoperirii și că are de gând să-l comercializeze. În sensul ăsta dă asigurări destinatarului că pe data de 19 se va prezenta la întâlnirea de la Peștera Sihastrului. Un lucru e cert. Ambele persoane, furnizor și beneficiar, au interesul să-și camufleze identitatea și intențiile. Nu putem ajunge la ei decât pe căi ocolite.

– Cred că ai dreptate, oftă colonelul Ionaș. Pe unde vine Peștera Sihastrului?

– La vreo 70 kilometri de frontieră. E un fel de han sau de motel. În sfârșit, ceva nou... S-a făcut multă reclamă: legendă, priveliști, lac etc.

Rezidentul tăcu câteva clipe. Trimise înapoi mingea care i se încurcase între picioare apoi adăugă:

– Urmează să decideți.

– Dumneavoastră ce părere aveți?

– Nu v-aș sfătui să vă duceți...

– De ce? Vă e teamă că am fost reperat?

– Nu-i exclus, zâmbi Ionaș. Am însă toată încrederea în aptitudinile tale de disimulare. Te-ai hotărât ce travesti alegi?

Minerva se răsuci în scaun.

– Mi-am bătut capul azi-noapte. N-o să-mi semene, vă asigur. De altfel, sunt convinsă că plecând de la aceleași raționamente vor trimite alt agent la Peștera Sihastrului. În niciun caz gândele lui Pintilie. În consecință, riscul de a fi recunoscută crește simțitor.

– Îți dai seama ce te așteaptă? Spionul care se camuflează de jure, inventatorul, fără să-l mai pun la socoteală pe omul care vine la întâlnire. Peste toate astea, grija constantă de a nu te deconspira.

Minerva își răsucea pe deget o șuviță de ăr. Părea dusă pe gânduri.

– Individul care l-a torturat pe cartofor e un tip dur, o bestie. Omul de acțiune. La Peștera Sihastrului au nevoie de un tip inteligent și abil. Mă întreb pe cine vor trimite.

– Avem un agent foarte bine camuflat și care corespunde din toate punctele de vedere, spuse rezidentul.

Omul în gri aruncă țigara:

– E o idee... Am să mă gândesc.

Colonelul Ionaș își ridică sprâncenele.

– Cum ai de gând să-l folosești pe Dobrescu?

Minerva își aminti de trandafirii înveliți în celofan și zâmbi: „Pezevenghiul, cu ce șmecherii umblă". Încă nu se văzuseră.

– El va ține legătura. Bănuiesc că o să aibă oleacă de treabă.

– Sunt convins, râse Ionaș. Ai tu grijă... Apropo, ce-i cu elefantul alb?

Minerva se aplecă peste birou. Întrebă cu ochii brusc micșorați:

– Ce știți despre chestia asta?

– Dobrescu se plângea ieri la Macri de la cifru că te-ai

supărat pe el din cauza unui elefant. Era foarte necăjit... Ălălalt nu înțelegea de ce numaidecât alb? Dacă ar fi fost portocaliu...

– Aha! Și la ce concluzie au ajuns?

– Firește, la niciuna, dragă Minerva, surâse fin colonelul. În problemele astea, tu ai totdeauna ultimul cuvânt.

– Nu vând nicio butelie de aragaz!

Minerva trânti exasperată receptorul în furcă. Era al 218-lea apel. 218 întrebări asemănătoare, 218 răspunsuri identice. Spiridon și Keops ascultau nedumeriți.

„M-a omorât, clar! Când vrei să te răzbuni pe cineva e de ajuns să lipești în stațiile de autobuz sau tramvai etichete. La numărul cutare, de vânzare... Hm! Cine mi-o fi copt-o? Dobrescu?"

Telefonul sună.

– Da? Nu vând nicio butelie de aragaz!

„Bineînțeles că Dobrescu, cine altul? Pentru chestia cu elefantul... Ce ipocrit! Pe de o parte îmi trimite flori, iar pe de alta..."

– Nu vând nicio butelie de aragaz!

„Sigur că da. Chestia cu buchetul e caccalma. Ca să-mi depărteze bănuielile. Ce perfid!"

– Nu vând nicio butelie de aragaz!

La celălalt capăt al firului colonelul Ionaș se încruntă.

– Alo? Casa Tutovan. Bună seara. Ce-i cu aragazul, domnișoară?

Minerva deschise gura, gata să-i povestească farsa, dar se răzgândi.

– Nimic. Nu știu cine tot greșește numărul.

– Aha. Uite pentru ce te-am deranjat. În legătură cu Dobrescu. Nu-l mai fierbe, zău așa. Te rog! L-am văzut adineauri în biroul lui Stamate. Ofta de ți se rupea inima.

– Sărăcuțul! Se hotărî brusc. Mai e pe-acolo?

– Da.

– Bine, îl aștept.

Figura Minervei nu prevestea nimic bun.

– Bravo! Ştiam eu că eşti o fată bună. Când pleci?

– Mâine dimineaţă.

– Îţi doresc succes.

Închise. Auzi un sfârâit prelung şi alergă în bucătărie. Cafeaua dăduse în foc.

– Tare-s tută!

Soneria de intrare bâzâi încetişor.

– A! Junele Dobrescu! Mă găseşte într-o dispoziţie excelentă.

Imprimă figurii zâmbetul de duminică şi deschise uşa. Locotenentul stătea în prag, spăşit, cu un buchet mare de trandafiri în mână. Deodată tresări. Papagalul Keops cârâia bătând din aripi.

– Ai feştelit-o, băiete! Nu vând nicio butelie de aragaz!

Minerva exclamă încântată:

– Vai, dragă Dobrescu, ce drăguţ şi atent eşti tu. Intră, intră te rog.

Zărindu-i surâsul, locotenentul fu cât pe-aci s-o rupă la fugă. Îşi luă totuşi inima în dinţi.

„Acum, ce-o fi o fi. Dumnezeu cu mila."

Se şterse lung, conştiincios pe picioare, deşi preşul dispăruse de mult, apoi păşi înăuntru salutând politicos:

– Bună seara.

– Bună seara, bună seara, dragul meu.

Dobrescu întinse timid buchetul. Minerva îl luă cu o mişcare fulgerătoare, îi prinse mâna la încheietură strigând:

– Stai! Să-ţi văd degetele. Urme de pelicanol, nu-i aşa?

– Pelicanol?

– Câte anunţuri ai lipit, Dobrescu Vasile?

Locotenentul scutură din cap aiurit.

– Ce fel de anunţuri?

– Nu ştii? Îl luă martor pe Spiridon. Zice că nu ştie!

Keops repeta întruna, fericit:

– Nu vând nicio butelie de aragaz!

– Ai auzit? Ridică receptorul şi răspunde.

Dobrescu bâlbâi ceva la telefon.

– Butelie? Care butelie? Care anunț?

– Închide! Ei?

– Vă dau cuvântul meu de onoare că habar n-am de nimic. Credeți-mă.

– Uite-te la mine! Se apropie și-l privi lung. Ochi de prunc, mari, speriați, de o candoare dezarmantă. Minerva făcu un pas înapoi, îl cercetă încă o dată din cap până-n picioare și decretă: Te cred, băiete, nu știi să minți.

– Căpitanul Stamate să fie? Ce zici?

– Știu eu? Parcă nu-mi prea vine a crede.

– Macri de la cifru? Îi cam plac farsele.

– De când s-a însurat, i-a mai trecut. Pretinde că îl inhibă soacră-sa.

– Ionaș?

– Șefu'? Vai de mine, cum vă puteți imagina așa ceva?

– Din câte am văzut eu în viața mea, băiete, n-am păr în cap! Deși s-ar putea să ai dreptate. Acum nu-mi arde de glume. Să fie cumva „persoana"?

Locotenentul încruntă nedumerit sprâncenele.

– Care persoană?

– Mă enervezi, Dobrescu Vasile.

– Persoana. Șmechera aia cu nasul câș care se ocupă de biografiile noastre. Acum să fim sinceri: Pe tine te-a nimerit! Blonduț, bleguț, uneori drăguț... În fine! Dar să mă compare pe mine cu un cocostârc? Cu un cuier! Pom!

– Asta n-am înțeles-o nici eu.

– Aha! Va să zică pe ailaltă cu cocostârcul ai înțeles-o. Mă rog... Nu cred totuși că ea mi-a făcut-o. N-o prea duce capul. Asta e chestie deșteaptă. Spune-mi, te rog, amicul tău Diaconescu din a IX-a B unde lucrează?

– Pe un șantier în provincie.

– N-a fost cumva ieri prin București?

– Ba da. Dar de ce mă întrebați?

Minerva se ridică triumfătoare.

– Acum știu cine mi-a copt-o. Diaconescu. Râse lung, dezvelindu-și dinții mari: Auzi ce i-a trecut prin minte măgarului.

– Eu unul...

– Te rog ă nu-i iei apărarea. În fond, nici măcar nu-i port pică, şi ştii de ce? Pentru că mi-a plăcut pontul. E foarte bun.

– Credeţi?

– Excelent. Mi-a dat o idee de milioane. De când caut eu aşa ceva pentru ziua lui tanti Caliopi. Peste o lună împlineşte 65 de ani.

– Apropo, tot mai învaţă persana?

– Pe asta a terminat-o. Acum studiază limba malgaşă. Dialectele sudice. Hai să-ţi fac o cafea, Dobrescule. Am o reţetă nemaipomenită.

Minerva stătea adunată în fotoliu, într-o poziţie chinuită, cu picioarele dedesubt. Ţinea ceaşca de cafea cu amândouă mâinile, ca un copil, sorbind abătută.

– Vezi tu, băiete – spuse fără să-l privească – personal n-am crezut niciodată în destin. Poate pentru că nu-mi convine să cred. Acceptându-l, s-a isprăvit cu orice: ideal, perseverenţă, luptă etc. Există însă ceva ce nu poţi ignora. Presimţirea. Totdeauna, dar absolut totdeauna când am avut necazuri am ştiut-o cu cel puţin câteva ceasuri înainte. Ei bine, de două zile sunt foarte neliniştită. Mi-e inima strânsă. Parcă sunt nişte gheare care mi-o ţin. Oftă: simt că e ultima mea anchetă.

– Ei, asta...

– E ultima mea anchetă, Dobrescule. De acolo nu mă mai întorc!

O spuse pe un asemenea ton, încât locotenentul se înfioră.

Capitolul VIII

Cludățenille unor călători

Bărbatul ieşi din apă şi se înfundă într-un tufiş. Câteva minute mai târziu, îmbrăcat în rasă de călugăr, mergea agale pe şosea. Îl ajunse din urmă o căruţă cu loitrele zugrăvite în culori vii. Omul de pe capră îşi scoase căciula.

– Încotro, părinte?

– Spre Peştera Sihastrului.

– Aşa? Pot să te duc o bucată de drum. Urcă, sfinţia ta.

Călugărul se strecură sub coviltir. Ţăranul dădu bice cailor şi se întoarse încercând – aşa cum se obişnuieşte în asemenea împrejurări – să lege câteva vorbe. Monahul răspundea fără chef, privind şoseaua cu luare-aminte. Câteodată i se păru (mai târziu avea să povestească procurorului) şi grija acestuia pentru traista cu merinde.

Ajunşi la răscruce, îi făcu semn să coboare. Călugărul mormăi o binecuvântare şi, săltându-şi traista pe umăr, se îndepărtă grăbit.

Din kilometru în kilometru, pancarte mari anunţau apropierea de motel. Drumul era anevoios, în pantă, iar anteriul negru atârna greu călduros. Vru să se desfacă la guler, dar se râzgândi. Hanul Peştera Sihastrului răsărise după o cotitură. Ocoli clădirea şi se strecură într-o spărtură a gardului.

Rudy Negreanu îşi bău sifonul pe îndelete, aşteptând ca degetele ude cu inel de argint să-i dea restul şi părăsi peronul. Abia acum fetiţa care-i propusese o cameră îndrăzni să ridice ochii, cercetându-l amuzată din creştet până-n tălpi. Omul purta bocanci cu ţinte nou-nouţe, pantaloni bufanţi în carouri, canadiană, rucsac şi alpenştoc. Se urcase într-o birjă, nu în spate ca toată lumea, ci pe capră, lângă vizitiu.

„O fi vreun neamţ, păcatele, iar eu l-am luat pe românește. Sau inglez".

Plămădeală asculta atent bătaia motorului, apoi se lăsă pe spate mulţumit. Maşina torcea regulat.

Îşi aduse aminte că la plecare nu-şi îmbrăţişase nevasta.

„Cel puţin aşa de ochii lumii. Oricum era şi frate-meu. Râse. Mare figură şi acesta! Auzi ce poate să-şi dorească de la Paris: O ilustrată sexy".

Clătină din cap şi apăsă pe accelerator. Soarele alunecase spre asfinţit. În curmătura dealului se zărea o spărtură întunecată.

„Peştera Sihastrului. Am ajuns".

Bărbatul se strecură pe poarta hanului – doi stâlpi de lemn sculptaţi cu migală.

Hangiul – Ionică Panait – un om în vârstă, cu o figură distinsă, îmbrăcat într-un costum popular, îl întâmpină zâmbind amabil. În hol era răcoare, mirosea plăcut a brad proaspăt tăiat, a buruiană tânără.

– Aş dori o cameră pentru o noapte.

– Buletinul dumneavoastră.

Bărbatul întinse paşaportul. Preciză, scuzându-se parcă.

– Plec într-o excursie peste graniţă.

– Sunteţi un om fericit, domnule... Hangiul desfăcu documentul şi citi numele: Plămădeală. Nu pot decât să vă invidiez. Mergeţi cu maşina...

– Cu maşina. Din păcate, i s-a defectat cutia de viteze şi am lăsat-o la auto-service. Mi-au promis că o repară până dimineaţă.

Hangiul clipi şiret.

– Puteţi fi sigur, mai ales dacă argumentul dumneavoastră era cumva de o sută. Aveţi camera numărul 13. Sper că nu sunteţi superstiţios.

Bărbatul tresări:

– Poftim? A, nu...

Se îndepărtă. Ionică Panait îl privi lung.

„Dumnezeule! Ce ochi are! Ce ochi!"

Călugărul pătrunse fără zgomot în bucătărie. Pe camilafca neagră, decolorată, se vedeau urme de noroi. Lăsă desaga să-i alunece pe duşumea.

Bucătăreasa se răsuci ţipând speriată.

– Aoleu, muică! Desluși silueta neagră și-și scuipă în sân: Ptiu, drace! Mă speriași, părințele!

– Domnul cu tine, zâmbi monahul.

Femeia – oacheșă și slabă – arătă plita goală.

– Acușcușilea picai și eu! Abia pusei șorțul. Vino și dumneata mai târziu, auzi? Mai târziu. Un blid de ciorbă s-o găsi...

Călugărul oftă obosit. Pe fața unghiulară, nerasă, ochii adânciți în orbite ardeau.

– Stai mult p-acilea, stai mult?

– Cât o vrea Domnul.

– Vezi că, până una alta, trebuie să te registrezi la tovarăși.

Omul o privi iute, apoi își coborî pleoapele. Capul palid, ca de ceară, se înșuruba straniu între umerii atletici.

Frânele țipară. Inginerul Gogu Vasilescu coborî, privind încântat în urmă. Intrase pe poarta hanului ca într-o mănușă, fără să micșoreze viteza. Cercetă curios curtea. Din păcate nimeni nu-i remarcase performanța.

Era un bărbat înalt, cam la vreo 40 de ani. Pe nasul proeminent încălecau ochelari cu rame groase, negre. Părea să aibă o preferință specială pentru vestimentația de piele – haină, pantaloni, pălărie – și, deși luate în parte, articolele n-ar fi atras atenția în ansamblu, te făceau să crezi că individul se echipase în vederea unei expediții speciale. Fotografie hanul din mai multe unghiuri, apoi făcând transistorul să urle, intră înăuntru. Începu să ciocănească expert pereții, după care studie tavanul ca și când s-ar fi întrebat dacă poate suporta o bombă.

– Piloni falși. Beton mascat cu lemn. Ca și căpriorii.

Directorul, Ionică Panait, își ridică ochii din registru. Problema îl preocupase foarte puțin. Zâmbi totuși amabil. Clienții sunt întotdeauna cei mai deștepți și au întotdeauna dreptate.

– Probabil.

Inginerul își repezi palma în față.

– Un moment!

Omul îl privea nedumerit. Vasilescu deschise aparatul foto și cadră rapid.

– Mulțumesc! Ce spuneai? Probabil? Nu domnule!

Sigur! Înăuntru nu e beton, nu e, pricepi?

– Mă străduiesc.

– Pe mine vrei dumneata să m-aiureşti?! Tocmai pe mine care-s de meserie? Păi îţi demonstrez imediat.

– Nu vă osteniţi.

Dar inginerul Gogu Vasilescu începuse să pipăie din nou pereţii, centimetru cu centimetru. Făcea câţiva paşi înapoi şi, fixându-şi un punct în zid, se repezea să-şi lipească urechea. În timpul ăsta cerea prin semne şi viu grai linişte deplină.

– Stt! Termină, dom'le! Da... Bun! Până aici e bine. Aşa... Poftim! Nu spun eu? Fals!

Tot pipăind, ciocănind sau ascultând pereţii dispăru pe scări. Nu i se auzea decât vocea.

– Bine! Bine! Nu, e fals! Fals!

Ionică Panait, care văzuse multe la viaţa lui, socoti că e totuşi momentul să-şi facă semnul crucii.

Ecaterina Stănescu îşi ridică nasul borcănat din revistă. O azvârli pe masă, apoi părăsi odaia şi coborî în hol. Schimbase costumul de voiaj, culoarea zahărului ars, cu un altul, mai uşor, de Olanda. Era impecabilă, de la părul corect pieptănat până la unghiile îngrijite, nevopsite, hainele de excelentă calitate cădeau fără cută, machiajul discret, atât cât să înfrumuseţeze obrazul lipsit de strălucire, fusese aplicat aproape imperceptibil. Şi totuşi, ceva deranja. Era o ostentaţie în această evidentă lipsă de ostentaţie, un „uite ce cucoană sunt, ştiu foarte bine cât de vulgare sunt persoanele care ţin neapărat să atragă atenţia", un dispreţ suveran pentru cei ce nu ştiau asta şi în consecinţă nu apreciau.

Privind-o cum se apropie, cu un pas sigur, autoritar cumva, autoritar, directorul îşi zise că Ecaterina Stănescu are ceva înfricoşător. O femeie în prezenţa căreia instinctiv, nu te simţi la îndemână, ţi-ar place să o ştii cât mai repede plecată. O intuia uscată, neîngăduitoare şi antipatică, aşa cum sunt în general oamenii care fac prea mult caz de principii.

– Aţi dorit ceva, doamnă?

Ecaterina Stănescu îşi apăsă pe rădăcina nasului ochelarii cu ramă metalică.

– O cafea.

– La dispoziţia dumneavoastră. Am să v-o prepar eu. Zâmbi: Nu suntem încă rodaţi. Azi s-a schimbat personalul... Văzu schisma de plictiseală a femeii şi se interesă cu amabilitatea care se învaţă la şcolile de specialitate: Cum vă simţiţi la noi? Priveliştea, orice s-ar spune, e admirabilă...

Ecaterina Stănescu îl privi sec:

– Cafeaua să-mi fie trimisă în cameră. Întoarse spatele traversând la fel de măsurat holul.

Panait avu impresia că cineva i-a răsturnat în creştet o găleată cu apă rece.

„Ce oameni! Dumnezeule... ce oameni!"

Alain Mathieu se desprinde de fereastră. Se uită prin odaie: „Drăguţ..."

Atinse husa veselă de creton, mângâie lemnul alb al noptierei, apoi ochii îi alunecară spre oglindă. Se consultă critic din diverse poziţii. Un tip conservat, fără vârstă, despre care femeile în general afirmă cu o strălucire singulară în priviri: „Vai de nevastă-sa!"

Din gulerul alb răsfrânt ieşea un fular bleu. Dădea o notă proaspătă, uşor frivolă ţinutei, ascunzând, în acelaşi timp, ravagiile vârstei imprimate pe gât. Desfăcu valiza şi începu să-şi aranjeze lucrurile în dulap. O făcea într-un mod caracteristic, cu grija pe care de obicei femeile în astfel de îndeletniciri. Aşeză pe noptieră ceasul de voiaj îmbrăcat în piele roşie. Din interiorul capacului zâmbea chipul unei femei.

„Lulu. Peste două săptămâni..."

Îşi muşcă mustăcioara retezată scurt. Se simţea sâcâit. O senzaţie de nelinişte O senzaţie pe care o mai încercase. Şi era fără greş. De fiecare dată se întâmplase după aceea ceva îngrozitor.

– Săru' mâna, cucoană!

Ţiganca îşi ţinea fustele cu o mână, gata s-o ia la fugă. Rostogolea ochii prin bucătărie, cercetând flămândă ungherele.

Marioara Ţâmpoc îşi ridică nasul lung.

– Acuşcuşilea tu ce mai vrei?

– O coajă de pâine, mâncaţi-aşi ochii. Acu ieşi din spital.

– Ha?!

– O coajă de pâine...

– Toţi calicii la uşa mea! bombăni bucătăreasa, privind cu înţeles spre monah. Călugărul păru să n-audă. Curăţa zarzavat pe un colţ de masă.

Ţiganca înaintă fluturându-şi fustele.

– Hai să-ţi ghicesc, cucoană, săru' mâna! Sortitul, uite, ţi-l văz pe faţă... Da' ce ochi ai! Plânge unul după ei... e de ghindă.

Bucătăreasa o măsură stupefiată.

– Cum le văzuşi astea, soro? Cum le văzuşi?

Ţiganca prinse curaj.

– Văd eu mai multe... Gheorghiţă îl cheamă, aşa-i?

– Vasile, bâlbâi Marioara Tâmpoc. Gheorghiţă-i frate-său.

– Ei, ăla ţi-i scris, cucoană, Gheorghiţă. E cu credinţă şi inima la dumneata. Poate ai o zdreanţă mai veche...

– N-o ispiti satană.

– Ce ziseşi? Vezi-ţi de ale dumitale, se burzului bucătăreasa. Dacă dă borşul în clocot să mă chemi.

O luă pe ţigancă şi trecură alături. Şoaptele celor două femei se topiră în spatele uşii închise.

Monahul apucă un cuţit lung, cu lama ca un brici, şi-i încercă tăişul. Avea degete fine, cu pielea moale.

Rudy Negreanu intră în han clipind mărunt. După soarele de afară, întunericul răcoros al holului i se părea plin de volbură. Înaintă timid spre biroul de recepţie.

– O cameră daca s-ar putea, vă rog frumos.

Directorul Panait îşi cercetă registrul.

– Cu vederea spre peşteră sau spre şosea?

– Dumneata dacă ai fi în locul meu, cum ai alege?

– Spre peşteră.

– Perfect, dă-mi spre şosea.

– Numele dumneavoastră.

– Rudy Negreanu.

Puse buletinul pe masă. Din întuneric ţâşni silueta inginerului Vasilescu.

– Rudy aţi spus?

Omul zâmbi.

– Aşa mi se pare...

– Rudy cu i din i sau y?

– Din y.

– A, făcu decepţionat inginerul, atunci nu sunteţi ala.

– Care, mă rog?

– Am avut un coleg de facultate. El semna însă cu i din i. Mă scuzaţi. Scoase actele şi se adresă directorului: Mie-mi dai spre peşteră. Şopti confidenţial: E-n regulă toată aripa. Şi ieşi.

Panait făcu ochii mari:

„E nebun, domnule! E de balamuc!"

Se aplecă peste registru şi, clătinând din cap, începu să transcrie datele din buletin.

Negreanu îşi mângâia degetele suple.

– De ce vă enervaţi? Bunică-mea, Dumnezeu s-o ierte, avea o vorbă: ori că nu trebuie, ori că n-ajută.

– Cine? făcu hangiul complet buimăcit.

– Bunica mea. Poate ai cunoscut-o matale. Avea o afacere cu nasturi pe Griviţei. Înaltă, voinică, purta şorţ roşu...

Hangiului i se încrucişară ochii de enervare. Reuşi greu să se stăpânească.

– Nu ştiu. Nu-mi amintesc. Şi-apoi nu văd legătura.

– Ce ţi-am spus eu? Ori că nu trebuie, ori că n-ajută. De ce să te enervezi?

Luă cheia şi salută politicos.

Panait îşi prinse capul în mâini.

„Ce adunătură, domnule! Unul şi unul!"

Căpitanul Victor Atanasiu parcă în curtea hanului. Directorul îşi reprimă tresărirea.

„Aha, tipul din gară".

– Aş avea nevoie de o căldare cu apă, spuse Atanasiu. Mi s-a încălzit motorul.

– Cu plăcere. V-o aduc chiar eu. Nu mi-au venit încă toţi oamenii.

– Vă rămân obligat.

Hangiul zâmbi punând căldarea jos.

– Dimpotrivă, eu am o datorie la dumneavoastră.

– Ei, asta-i...

– Azi dimineaţă ne-am întâlnit la gară. V-am văzut fumând şi mi-am luat îndrăzneala să vă cer un foc.

– Nu-mi amintesc.

– Mi-aţi dat cutia şi aţi plecat mai departe. Scoase din chimirul lat un plic de chibrituri oferindu-i-l: Vă mulţumesc.

Căpitanul dădu din umeri zâmbind nervos.

Cei doi ospătari, Sasu şi Iliescu, ieşiră în curte. Purtau costume din Ţara Oaşului: opinci cu zurgălăi, cămaşă lungă, înflorată, şi penc la pălărie.

Ionică Panait le făcu semn să se apropie. Îi cercetă din creştet până în tălpi, clătinând din cap nemulţumit.

– Şi fluierele unde sunt? Puneţi fluierele la chimir.

– Domnule director, îndrăzni Sasu, credeţi că e neapărată nevoie de tot circul ăsta?

– Asa-s instrucţiunile. Motel-han cu specific popular. Se adresă lui Atanasiu. Ce rost are portul oşan pe meleagurile astea n-am prea înţeles, dar probabil că sunt subtilităţi care-mi scapă. Vi se pare că mie îmi şade mai bine cu traistă, tichie şi iţari?

Iliescu îşi ascunse zâmbetul:

– Oricum, şefule, dumneata ai o figură care impune...

Hangiul oftă amărât.

– Ce facultate urmezi, băiete?

– Arheologia. Clipi cu subînţeles: adică sap!

– Şi dumneata?

Sasu lăsă ochii în jos.

– Farmacia.

– Ei, să vă văz la treabă!

Călătorii priveau scena de la ferestre.

– Bănuiesc, spuse Gogu Vasilescu, că ni se pregăteşte un mic program artistic...

Pe buzele lui Rudy Negreanu flutura un zâmbet enigmatic.

– Da! Se pregăteşte ceva...

Doisprezece oameni. Sunt eroii dramei ce se va declanşa peste câteva ceasuri la Peştera Sihastrului. Trei dintre ei îşi camuflează identitatea sau numai preocupările: inventatorul regeneratorului absolut, spionul şi maiorul de securitate Minerva Tutovan.

Ieşiră în cerdac. Ecaterina Stănescu, izolată ca şi în

sala de mese, își sorbea cafeaua cu înghițituri mici.

„Urâtă femeie", gândi Alain Mathieu, privindu-i nasul borcănat. Din profil era o adevărată pacoste: gros și diform. „În schimb, trebuie să fie foarte deșteaptă. Există o compensație..."

Inginerul Vasilescu răsturnă zațul în farfurioară.

– Vrei să-ți ghicesc? întrebă Rudy Negreanu.

Ochii negri, sub pălălaia părului roșu, păreau tot timpul luminați a râs.

– Avem o țigancă la bucătărie, sugeră Iliescu, curățindu-le masa. Inginerul se entuziasmă brusc.

– De ce nu spui, domnule? Trimite-o urgent încoace. Apoi către Negreanu: Crezi în chestiile astea?

– Cumnatul meu, zise acesta zâmbind larg, a crezut toată viața că așa un fler ca el nu mai are nimeni.

– Și?

– Într-o zi, mergând pe stradă, a văzut pe unul care vindea loz în plic.

– Și?

– A cumpărat patru pungi.

– Și? repetă aiurit Vasilescu.

– Ce mai vrei matale? Asta este. Crezuse...

Vasilescu își răsuci gâtul cu o mișcare bruscă. Un tic nervos care te făcea să crezi că încearcă în van să-și muște urechea.

– Spune-mi, te rog, cu ce te ocupi?

– Vând textile într-un magazin pe Lipscani.

– Aha.

Plămădeală îl privi printre gene.

„Plicticos individ... Un încurcă-lume".

– Mai chemat, boiarule?

Țiganca, fals intimidată, trecu iute în revistă asistența și se lăsă jos, la picioarele inginerului. Amurgul colora obrazul femeii cu un roșu de aramă. Prinse ceașca deslușind expert în arabescurile de zaț.

– Apăi, frumosule, să nu te superi dacă-ți spun. Dumneata ești om mare...

Vasilescu făcu semnificativ cu ochiul spre Negreanu: „Fi atent demagogie!" În realitate, aștepta proorocirile țigăncii cu maximum de interes.

„Da, da... Surâse unui gând Rudy Negreanu. Ne place

să-i ascultăm pe alţii povestind despre noi. Nimic nu ne poate stimula mai mult curiozitatea decât propria imagine comentată de alţii. Ca şi când întreaga viaţă nu ne-ar ajunge ca să ne cunoaştem. Socrate, băiatul acela cumsecade, avea dreptate. Recomandarea lui însă conţine imposibilul: ne privim în oglindă cu ochi orbi."

– ...Unul care te pizmuieşte, boiarule. E numa' fiere! Uite aşa, ca un balaur...

– Hm, Pantazi de la tehnic, traduse cu satisfacţie inginerul.

– ...ai să ai lacrimi şi supărare. Da' să nu-ţi faci inimă rea...

Ecaterina Stănescu îl privi pe inginer cu dispreţ rece.

„Ce tâmpit!"

Apoi ochii îi alunecară spre Plămădeală. Se juca cu cheile de la maşină, azvârlindu-le în sus şi prinzându-le expert.

Îşi umezi buzele. Individul îi stârnea o indispoziţie fizică. Cândva, în copilărie, atinsese fără să vrea un şarpe. Se cutremurase, îi fusese greaţă. Acum era la fel. Simţea că dacă ar atinge-o Plămădeală, ar ţipa. Şi nu-şi putea explica de ce...

Îl opri pe hangiu cu un gest scurt:

– Încă o cafea.

– Imediat, doamnă.

Panait trecu pe lângă ghicitoare muşcându-şi buzele. În bucătărie explodă.

– Ce-i porcăria asta?

Sasu tresări, gata să scape farfuria din mână. Pe faţa suptă părea să trăiască doar ochii. Ochi de jăratic.

„De ce ţipă? Eu aud bine... Îi aud până şi gândurile... Ce dobitoc! Cred că am febră..."

– Aţi înnebunit? Vreţi să-mi pice Miliţia pe cap?

Iliescu interveni spiritual.

– Nu pică, şefule! Încă nu le-am făcut nota.

– De ce aţi lăsat-o pe-aia înăuntru? Voi n-aţi văzut ce învârte? Poate-mi sperie linguriţele sau vreo faţă de masă şi le plătiţi cu ochii închişi. Afară! Daţi-o afară! Ei, beleaua dracului! Ce-i la mine? Azil?

Călugărul ridică fruntea. Avea ceva din resemnarea sfinţilor martiri. Ionică Panait îl măsură scurt.

– Şi dumneata la fel. Ia-ţi trenţele şi valea! N-am nevoie de mitinguri religioase.

– Ce ziseşi? Adicătălea, cum vine vorba asta, şefule? Cum vine? Bucătăreasa îşi înfipse agresivă mâinile în şolduri. Îmi cureţi dumneata zarzavatul, cartofii şi alilante? Oi fi vreo proastă, ai? Oi fi vreo proastă! După regulament, trebuie să mă ajute doi oameni.

– Până una-alta ai să te ajuţi singură!

– Aşa? Îşi desprinse şorţul şi i-l zvârli în braţe: N-ai decât să te speli pe cap cu el!

– Ce-i, femeie, ai căpiat?

– Mă cheamă Marioara Ţâmpoc, auzişi? Cu mine să nu vorbeşti aşa, că eu nu ştiu multe. Acuşcuşilea pui mâna pe polonic.

Ionică Panait se pregătea să izbucnească. Îşi aduse însă aminte de recomandarea şefului de la trust.

„Vezi cum te porţi cu ea, Panaite. Are unele ciudăţenii, dar în fond e fată bună... Verişoara asta a mea."

Făcu un gest de lehamite şi ieşi trântind violent uşa. Auzi vocea spartă a bucătăresei.

– Se învârte toată ziua ca un păun, cu tichia aia a lui, fir-ar a dracului de tichie, şi nu face nimic!

Hangiul traversă cerdacul. Ţiganca boscorodea încântându-l pe inginer.

– Am cerut o cafea, declară rece Ecaterina Stănescu. E chiar atât de greu?

Panai îşi încleştă pumnii. O înjurătură ordinară i se urcase pe buze. Mormăi o scuză şi se întoarse spre bucătărie.

– Iar venişi? îl luă în primire bucătăreasa. Ce, eu mă bag în hârţoagele dumitale?

– O cafea.

„Nebuna e în stare să mă lase şi să se ducă unde o vedea cu ochii."

– Jupânu-i furios rău, comentă Iliescu aprinzându-şi ţigara.

Călugărul aruncă cartoful curăţat în oală. Se îndreptă spre uşă.

– Duhul rău trece printre oameni. Seamănă vrajbă şi... îi învălui într-o privire tulbure: şi moarte.

Se aşternu liniştea.

Femeia continua să descifreze poruncile soartei.

– Şi oftează una, boiarule, frumosule, după dumneata. Uite aşa se tânguie şi oftează!

– Una de cupă?

– Dă cupă. I-ai rupt inima, craiule.

– Nevastă-mea, Maricica, identifică prompt inginerul.

În ochii lui Rudy Negreanu apăru un licăr maliţios.

– Acu să nu te superi, mata, da' cu mai cunosc pe cineva – o verişoară – care zilnic la trei şi jumătate oftează.

– De ce neapărat la trei şi jumătate?

– Pentru că atunci se întoarce bărbatu-său.

– Ei bine, află, domnule, că eu nu mă mai întorc. Am divorţat.

– Ce vorbeşti? Şi pentru ce mă rog frumos?

Gogu Vasilesc trase aer în piept:

– Pentru că s-a îngrăşat!

Ţiganca chicoti ducându-şi repede mâna la gură. Ecaterina Stănescu îi aruncă pe sub sprâncene o privire acră. Hangiul clătină din cap. Nu mai avea nici un fel de dubii.

– E un motiv foarte serios, făcu Rudy Negreanu jucând admirabil compasiunea. Degeaba râdeţi dumneavoastră.

– Eu i-am spus de la început: Cucoană, nu-mi place grăsimea.

– Doamne fereşte, dar ce? Aveai de gând s-o găteşti? Făcu cu ochiul: Înţeleg, s-a pus pe traiul cel bun.

– De la 44 de kilograme cât trebuia să aibă o femeie...

– Exact. Poate şi mai puţin.

– Ajunsese la 80. Ziua şi suta de grame!

– Nu se poate.

– Dacă-ţi spun! Cum veneam de la serviciu, repede o urcam pe cântar.

Iliescu răsturnă gheaţa în frapieră, apoi se rezemă de stâlp plimbându-şi privirea de la unul la celălalt.

Plămădeală îi făcu semn.

– Da, vă rog!

– O bere. Sau nu, dă-mi mai bine un gin. Mare.

Îl urmări cu interes până când ospătarul dispăru în bucătărie.

„Puştiul nu mă slăbeşte din ochi. Pot să jur că nu-i

chelner de meserie. Să fi mirosit ceva? Nu cred, n-avea cum. Trebuie să mă stăpânesc! Ce dracu!"

Își băgă mâinile în buzunare, fluierând încetișor. Brusc, simți că cineva-i în spatele lui. Se întoarse fulgerător. Iliescu, ospătarul, puse tava pe masă.

– Ginul dumneavoastră. Doriți și apă minerală?

– Da... Adică nu, nu, mulțumesc! Mi se pare că dumnealui, arătă spre masa lui Mathieu, a cerut o sticlă.

Francezul își smulse brusc fularul de la gât. Se sufoca.

Negreanu îl privi clipind nedumerit.

„Ce-i cu el? Parcă ar fi văzut ceva îngrozitor."

Mathieu frământa cu degete transpirate brațul de trestie al fotoliului.

„Cine sunt oamenii ăștia?"

Dintr-o dată îl cuprinse teama. Nu mai era neliniștea aceea care-l însoțea întotdeauna, ci spaima, panica animalului avertizat de instinct. Exact ca atunci...

„Trebuie să fug! Acum, cât mai am timp, cât nu e prea târziu."

Dar știa că n-o va face. Niciodată n-o făcuse. Exista ceva mai puternic decât voința lui, ceva care îl reținuse totdeauna, de parcă providența și-ar fi bătut joc de el, avertizându-l și legându-i strâns mâinile în același timp. Nici de astă dată nu va fugi. Știa. Și mai știa ceva: acum era pentru ultima oară.

– M-ați chemat, monsieur? se interesă Iliescu într-o franceză fără cusur.

Alain Mathieu clătină din cap.

– Nu.

Ionică Panait își rezemă bărbia în pumni. Prin ușa larg deschisă vedea figura încremenită a Ecaterinei Stănescu, spatele francezului tresărind nervos ori de câte ori ospătarii treceau prin apropiere, surâsul lui Rudy Negreanu. În 40 de ani de meserie nu întâlnise atâția oameni ciudați adunați la un loc. Tresări.

„Dumnezeule, cum de nu m-am gândit?!"

Scoase registrul și reciti numele înscrise întârziind îndelung asupra fiecăruia.

Gogu Vasilescu nu mai asculta demult prezicerile

ţigăncii. Cu capul aplecat înainte urmărea mişcările călugărului. Când ultimele raze ale soarelui dispărură în spatele dealului, monahul îşi făcu o cruce mare apoi se îndreptă spre bucătărie.

Inginerul îi şopti lui Rudy Negreanu:

– Acesta-i de la Securitate!

– Fi serios!

– Vrei să-ţi dovedesc?

Se strecură printre mese furişându-se în spatele unui stâlp. Îndată ce călugărul ajunse în dreptul lui, îi înfipse degetul arătător în coaste, strigând din răsputeri:

– Sus mâinile!

Neavertizaţi, oamenii reacţionară violent. Alain Mathieu scăpă paharul din mână. Marioara Ţâmpoc, cei doi ospătari şi Ionică Panait apărură în pragul uşii.

Monahul se întoarse încet şi spuse calm:

– Domnul cu tine, fiule.

Apoi îşi continuă drumul.

Se aşternuse liniştea. Gogu Vasilescu reveni lângă Negreanu, dând asigurări din mers:

– Ţi-am spus eu? Nici măcar n-a tresărit, are nervi de oţel. Aştia fac yoga, domnule...

– Eu nu mint, boiarule! Se lasă cu moarte, ducă-se pe pustii...

Amurgul inundase cerul într-o baie de sânge.

Capitolul IX

Asasinat sub clar de lună

Luna se odihnea în mijlocul lacului. Aruncând undiţa, Sasu râse încetişor.

„Ce-ar fi s-o prind?"

Văzu pentru o clipă globul imens agăţat în cârlig. Apoi rămase cu ochii la poteca de lumină strecurată în undele limpezi. La capătul ei e... Luna.

„Din nou Luna. Ce m-o fi apucat?"

Sasu îşi strânse haina în jurul gâtului. Dintr-o dată totul i se păru încremenit: apa, copacii şi... Luna. Avu o reprezentare stranie. El, Sasu, privind de undeva, dintr-un loc nedefinit în spaţiu, ceea ce se întâmplă, ceea ce avea să se întâmple.

Vede trupul lui adunat, cu undiţa în mână, acolo pe marginea lacului. Alături, pătura veche, plasa, cutia cu momeală. „Unde sunt acum? De fapt, n-are importanţă. Important e ce se petrece acolo, pe marginea apei."

Cineva se apropie de silueta ghemuită. Foşnetul nopţii îi vătuiesc paşii.

„Fii atent! Omul ăsta vrea..."

Dar nu se întoarce. Mâinile i-au îngheţaz pe vergeaua de bambus. Sasu ştie că se va întâmpla ceva îngrozitor. Vede un braţ ridicat. Lama de oţel străluceşte. Apoi imaginile se contopesc într-o durere plină, covârşitoare. Scapă undiţa şi trupul cedează moale.

„Am văzut totul!" şopteşte cu tâmpla culcată pe pământul reavăn.

Ochii sticloşi privesc orb o lună roşie.

Luna deşira umbra lungă a inginerului Gogu Vasilescu, culcând-o pe prundişul aleii. Din costumul de baie ud se scurgeau picături de apă.

Iliescu îl ajunse din urmă:

– Frumoasă noapte.

Inginerul răspunse în doi peri:

– Da.

– Aţi făcut baie? Îmi plac oamenii care înoată noaptea.

Vasilescu îşi răsuci gâtul cu mişcarea lui caracteristică şi o clipă, fulgerate de lumină, lentilele părură două cioburi de oglindă.

– Nu ştiu să înot, dar sper să învăţ.

Studentul îşi încruntă uşor sprâncenele. Duse două degete la şapcă şi se îndepărtă zâmbind.

Rudy Negreanu îşi privi ceasul: douăsprezece şi un sfert. Mergea alene luând în vârful bocancilor solizi pietricele pe care le proiecta spre lac. Auzi paşi în spate şi se întoarse rosucindu-şi tot trupul.

– Dumneata erai?

Călugărul mormăi ceva nedesluşit. Pe braţ ţinea o legătură de cârpă umplută cu buruieni.

Negreanu rupse o frunzuliţă strivind-o între degete.

– *Iarba ursului.* Iarba de viaţă lungă... Se spune că trebuie culeasă numai în nopţile cu lună.

– Vă pricepeţi întrebă? surprins călugărul. Ochii îi alergau în toate părţile.

– O mătuşă a mea era mare meşteră. Ajunsese doftoroaia cartierului. Surâse, scuzându-se parcă: Asta n-a împiedicat-o să dea faliment. Păcat.

Monahul clătină din cap.

– În van adunaţi comori. Focul le va mistui, hoţii vi le vor prăda.

– Nu-ţi fă matale nicio grijă! N-a avut ce să ardă. Când bolnavul murea, oamenii spuneau că leacul n-a fost bun. Şi nu dădeau nimic. Dacă se vindeca, apăi însemna că Domnul Dumnezeu s-a milostivit şi baba iar înghiţea în sec.

– Faceţi binele fără să aşteptaţi răsplata lui. Atunci, la judecata din veac, vom da rost de toate.

Ochii lui Negreanu sclipiră.

– Măcar de-ar fi primit acolo jumătate din ce i se cuvenea, şi tot nu mi-ar pare rău.

Amuți brusc. Rasa călugărului era sfâșiată. Pe piciorul gol se vedea o rană lungă.

Ionică Panait ciuli urechile. Printre tufișuri se auzeau zgomote de crengi rupte. Dintr-un salt se mistui în umbră, ascultând atent. Simți o mână pe umăr și pentru o clipă avu senzația că inima i s-a oprit.

– Ça va?

Îmbrăcat în pantaloni bleumarin și cămașă galbenă cu buline, Alain Mathieu părea desprins din paginile colorate ale unui jurnal de modă.

– Știam... în sfârșit, credeam că v-ați culcat.

Francezul râse:

– De pe acum? N-am mai prins de mult o noapte atât de frumoasă. Am avut chef să mă plimb.

– Și eu.

Mergeau unul lângă celălalt primind drept în față razele lunii.

Marioara Țâmpoc ieși la drum. Abia atunci observă că are sandalele pline de noroi. Vru să și le șteargă, dar se opri. Pe urmele ei păși repede, ferindu-și fustele, țigan-ca. Se priviră lung. În cele din urmă bucătăreasa izbucni:

– Ce te ții după mine? Acușcușilea, nici la privată nu pot să ies de răul tău?

Cealaltă deschise gura să răspundă dar nu mai avut timp.

– Ce pățiși, boiarule?

Iliescu fugea bezmetic, cu pași împleticiți, gata să cadă. Se opri abia în pragul hanului. Îl dădu la o parte pe Negreanu și țipă sufocat:

– Sasu! Cadavrul lui Sasu... Acolo, lângă lac...

„Ce ciudat! gândi Ionică Panait. E a treia oară când mă întâlnesc cu omul ăsta în mai puțin de 24 de ore."

Căpitanul Victor Atanasiu de la miliția județeană părea că nu-l recunoaște, oric că nu-i acordă importanță.

– Continuaţi.

– Păi ce să vă mai spun? Hangiul îşi desfăcu neputincios braţele: Sasu a venit abia ieri la unitate. Student... De obicei studenţii mai mult ne încurcă, dar el făcea treabă.

– A plecat cineva din oamenii care au înnoptat la han? Înţeleg prin aceasta şi personalul.

– N... Nu... Sunt toţi. Vă aşteaptă în hol.

– Aţi ezitat înainte de a răspunde. Există vreo excepţie?

Avea un ton sec, inchizitorial, ţinând nu atâta de profesiune cât de o uscăciune congenitală. Îţi dădeai imediat seama că nu-i place să pună de două ori aceeaşi întrebare.

– Unul din turişti, o femeie, insistă să plece. Evident, m-am opus.

– Cum o cheamă?

– Ecaterina Stănescu.

La intrarea căpitanului comentariile încetară subit.

Atanasiu se simţi asediat de priviri. Oamenii îl cercetau neliniştiţi – îngrijorarea caracteristică generată multora de prezenţa unor autorităţi – circumspecţi sau numai curioşi. Luă loc degajat, de fapt numai indiferent la biroul lui Panait, aranjându-şi meticulos conţinutul servietei: un dosar, coli de hârtie, stilou şi creion roşu, câteva imprimate aparent inofensive, care aşteptau doar un nume şi o semnătură.

„Da, reflectă Alain Mathieu, bătând darabana în braţul fotoliului. Trebuia să plec imediat. Instinctul mă avertizase... Şi totuşi, de fiecare dată mă încăpăţânez. Greşesc la fel, îngrozitor de la fel. Sfidez... Pe cine sfidezi, *espece de crétin?*"

Ar fi vrut să se dea cu capul de pereţi. Neliniştea îi întuneca chipul. Păru dintr-o dată foarte obosit.

„Ce repede a îmbătrânit ăsta", gândi Iliescu aprinzându-şi ţigara. Îi venea să râdă gros de aerele juvenile, cuceritoare ale franţuzului, de fularele lui colorate, de toate trucurile care nu mai păcăleau pe nimeni. Un năvod cu ochiurile rupte unde cel mult se încurcă câteva muieri

ajunse şi ele la vârsta când măcar o dată pe săptămână penseta caută firele de păr crescute sub bărbie.

Plămădeală îşi surprinse mâinile. Tremurau. Şi le duse la spate, arborând un aer plictisit.

Atanasiu îi aruncă o privire scurtă.

„Un tip îndrăzneţ cu ochi interesanţi. Te face să ţi-i pleci pe-ai tăi chiar dacă nu eşti prea slab de înger..."

Continuă să răsfoiască inutil printre hârtii. Un mic truc practicat chiar din primii ani de meserie. Cei cu nervii slabi rezistă greu aşteptării, încep să se foiască, devin neliniştiţi. În felul acesta, oamenii se singularizează de la sine, oferind spontan distincţii iniţiale, totdeauna folositoare.

Ionică Panait îşi ţinea pălăria rotundă pe genunchi, mângâindu-i absent penajul. Nu-şi putea desprinde ochii de la Atanasiu. Examină figura unghiulară, mâinile lungi cu articulaţii mobile, de crupier, costumul elegant, cravata perfect înnodată şi conchise:

„Individul e incoruptibil. Ar aresta-o şi pe maică-sa, atent eventual să nu-şi murdărească manşeta când semnează mandatul..."

În privirea lui Rudy Negreanu stăruia un zâmbet trist:

„Îi place să-şi dea importanţă. Asta e. Aceleaşi, absolut aceleaşi lucruri se pot face cu discreţie, cu infinit mai multă înţelegere. Şi gândul divagă: Poate pentru că trăim prea puţin, iar în antractul de cinci, şase sau şapte decenii, cât ne e dat să existăm, simţim nevoia să fim cineva, iar cei din jur s-o recunoască. S-o recunoască cu orice chip."

Inginerul Gogu Vasilescu, sprijinit de perete îşi schimbă greutatea pe celălalt picior. Ţinea mâinile adunate pe pântec, iar capul orientat oblic, cu o ureche în sus, părea să capteze semnale necunoscute, sosite din eter.

„Îmi închipui că..."

– Domnule căpitan!

Vocea stridentă a Ecaterinei Stănescu îi întrerupse gândurile. Toţi se răsuciră spre femeia uscată, dreaptă ca o vergea. Atanasiu o privi cu pleoapele pe jumătate coborâte.

„Tipul de intelectuală refulată. Doctorat, masă de lucru plină cu cărţi, televizor deschis doar la concerte simfonice şi emisiuni ştiinţifice..."

– Nu cunosc formalităţile în materie de asasinat, reluă răspicat Ecatenina Stănescu, dar dacă ele mă privesc şi pe mine, v-aş ruga să-mi acordaţi prioritate. Interese majore reclamă prezenţa mea în altă parte.

– Interese tot atât de majore reclamă prezenţa dumneavoastră aici.

– Punct! preciză Gogu Vasilescu

Femeia îşi azvârli capul pe spate. Nu era obişnuită să fie contrazisă.

– Probabil n-am fost suficient de explicită. Trebuie să plec fără întârziere. Concediul meu s-a isprăvit aseară. Mâine am audienţă la minister sau, mai exact, sunt invitată pentru a-mi spune părerea într-o anumită chestiune.

Atanasiu netezi teancul de hârtie.

– Toate acestea le veţi trece în declaraţia dumneavoastră.

– Perfect! O voi completa la Bucureşti.

– Aici, doamnă! Fără avizul meu nu puteţi părăsi Peştera Sihastrului. Precizarea e valabilă pentru toată lumea.

– Vă asumaţi o mare răspundere, zâmbi Ecaterina Stănescu. Un zâmbet urât din colţurile gurii accentuând răutatea expresie: Sunt la mijloc interese de stat!

Căpitanul nu se mai osteni să o asculte. Îşi îndreptă privirea spre ceilalţi considerând discuţia închisă:

– Îmi veţi comunica pe rând numele, vârsta, domiciliul şi profesiunea. Începem cu dumneavoastră!

– Teodor Iliescu, student, 23 de ani.

– Adresa.

– Bucureşti, str. sergent major Dumitru Enache 86.

Ecaterina Stănescu se ridică enervată. Şuieră:

– Reţineţi că v-am avertizat. Veţi răspunde personal pentru o pierdere de câteva milioane de lei. Sunt inginer-şef de secţie într-o uzină de produse chimice şi...

– Deocamdată sunteţi pasageră într-un motel în care s-

a comis un asasinat, o întrerupse Atanasiu. În faţa legii aveţi exact aceleaşi obligaţii ca şi dumnealor. Funcţia nu vă poate crea un regim de favoare.

– Nici nu vi l-am solicitat. Spuse rar: Dacă până mâine dimineaţă la orele 10 semnătura mea...

– Şi dacă până mâine dimineaţă la ora 10 s-ar întâmpla să muriţi? întrebă brutal Atanasiu.

„Chiar!" exultă Ionică Panait. Nu că s-ar fi dat în vânt după căpitan dar femeia asta îl făcea să-şi simtă stomacul. Pipăi instinctiv tubul cu pangastrin.

Călugărul ridică brusc capul. Gogu Vasilescu nu-l slăbea din ochi. Sub pretext că vrea să pună pe masă ceaşca de cafea trecut pe lângă monah întrebând în şoaptă:

– Secu? Secu?

Reveni la loc clătinând hotărât din cap:

„Hm, e acesta popă cum sunt eu arhanghel!"

„Dacă ar fi murit... Plămădeală aruncă ţigara în scrumiera de nichel cocoţată pe un picior înalt: câteva sute de salariaţi ar respira uşuraţi."

Ecaterina Stănescu îşi împinse înainte buza. Nările îi palpitau, dar în general reuşea să-şi păstreze stăpânirea.

– Nu obişnuiesc să discut eventualităţi absurde. Cu atât mai mult când sunt şi grosolane.

Panait zâmbi: „Nimic de zis. Individa are oleacă de îndrăzneală..."

– Mătuşa mea din partea mamei era o femeie foarte fină. Nu-i plăcea grosolănia.

Rudy Negreanu îşi roti ochii timid prin încăpere.

Căpitanul îl fulgeră:

– Cine sunteţi dumneavoastră?

– Rudy Negreanu.

– Profesiunea.

– Medic dermatolog.

– Aha! exclamă plin de semnificaţie Gogu Vasilescu. Zi, măsori stambă în Lipscani... Umbli la centimetru...

Dădu scârbit din mână.

– Asta-i altceva. Pentru dumneata vând stambă, pentru

dumnealui sunt medic. Dar acum nu era vorba de mine, ci de mătuşă-mea.

– Ce să mai discutăm... Inginerul se întoarse ofensat spre Alain Mathieu: Tăticu' umblă cu tromboane...

Francezul clipi nedumerit şi Vasilescu amintindu-şi brusc că omul nu pricepe începu săi zâmbească clătinând zbuciumat din cap.

– Ce doriţi, domnule Negreanu? întrebă iritat Atanasiu.

– Eu, nimic. Mătuşă-mea... Aveam o mătuşă. Ajunsese, să nu-i fie de deochi, la 85 de ani şi era sănătoasă tun. Prietenele o întrebau: Ascultă Cleo – scuzaţi-mă, aşa o chema, Cleo – tu nu mai ai de gând să mori? Nu pot, zicea mătuşă-mea. Nu vreau să-l jignesc pe Dumnezeu. Cum să-l jigneşti tu pe Dumnezeu, Cleo? Uite aşa...

– Şi, întrebă Marioara Ţâmpoc cu gura căscată.

Medicul ridică din umeri:

– Până la urma l-a jignit...

Atanasiu îl ţintui fără expresie. Colţurile gurii îi alunecaseră în jos.

– Asta a vrut, desigur, să fie o pildă. V-aş fi recunoscător dacă pe viitor m-aţi scuti. Nu gust genul. În ceea ce vă priveşte pe dumneavoastră, doamnă, nu mă obligaţi să trec la altfel de măsuri. Persoane autorizate vor avertiza forul tutelar de care depindeţi. Următorul!

– Vom mai discuta despre chestiunea asta, mârâi printre dinţi Ecaterina Stănescu.

Căpitanul bătu cu tocul în birou. Repetă ca şi cum n-ar fi auzit-o.

– Următorul!

– Nu înţelege... E francez, explică Ionică Panait. Alain Mathieu.

– Am să-i văd mai târziu paşaportul. Altcineva.

Plămădeală se ridică sprijinindu-se de zid. Ochii pătrunzători aveau un licăr de nelinişte.

– Gheorghe Plămădeală, economist, Bucureşti, str. Puţul cu Tei 75.

Marioara Țâmpoc tresări. Îl privi intrigată.

– Ei, asta-i bună!

Fără să aștepte încuviințarea, Plămădeală se așeză. Surprinse privirea bucătăresei și întoarse capul.

„Trebuie să joc până la capăt. E singura mea șansă."

– Următorul!

Țiganca își rostogoli ochii. Fustele creț de nailon înflorat aduceau o pată de culoare în holul întunecos.

– Zamfira, Zamfira lu 'Mutu.

– Anul nașterii.

Țiganca se hlizi.

– Cam după Rusalii...

– Cum după Rusalii, femeie?

– Atunci m-am născut. Așa-mi zise oamenii, că muica s-a prăpădit de tânără, săru' mâna.

Marioara Țâmpoc pufni în râs. Realiză brusc unde se află și se bătu cu mâna peste gură.

Atanasiu o privi ca din depărtări.

„O privire ciudată, observă Iliescu. Niciodată vizând fața, ochii, ci orientată cumva peste creștetul capului. Ca și cum ar vedea ceva în spatele tău."

– N-ai buletin?

– N-am, boiarule. Suntem rumâni nomazi... Așa am apucat.

– Cum naiba nu-i strânge miliția pe ăștia? se indignă Gogu Vasilescu.

Rudy Negreanu surâse bonom.

– Adică de ce, mă rog, să-i strângă?

– Cum dumneata nu discut.

– Așa-i, uitasem... Știi, o vară de-a mea, Bety o cheamă... Întâlni privirea căpitanului și își ridică brațele ca sub amenințarea unui revolver. Mă scuzați... Am o familie numeroasă...

Atanasiu notă ceva. Pe mâna stângă atrăgea atenția un inel discret cu piatră neagră.

„Da, reflectă Ecaterina Stănescu. E genul de bărbat care poate purta inel. Înalt, subțire, distins."

Țiganca își strânse broboada.

– Eu mă duc...

Căpitanul trase ostentativ două linii, subliniind ceva.

– Nu pleacă nimeni!

– M-aşteaptă al meu, săru'mâna!

– Dumneata nu auzi?

Femeia începu să plângă:

– N-am făcut nimic, boiarule! Pe ochii mei, uite...

– Următorul!

Hangiul îşi dresc glasul:

– Ionică Panait. Preciză: Aşa sunt trecut în acte: Ionică. Directorul motelului, domiciliul Bucureşti, Calea Rahovei 109.

Mai rămăsese călugărul. Stătea în umbră şi din cauza straiului întunecat silueta îşi topise conturul dispărând pe zidul de bârne afumate. Făcut doi paşi înainte. Apariţia lui oarecum neaşteptată aduse o undă de tulburare şi oamenii se simţiră nelaîndemână. O senzaţie greu de identificat, căci misterul, indiferent dacă este legat de o persoană sau de un fenomen, acţionează asupra noastră generând o curiozitate crispată. Iar omul acesta era plin de mister. Haina monahală, capul frumos, linişte pe care o emana, toate acestea stârneau fantezia. Gândul intuia spontan drame puternice, neobişnuite şi interesant – mai ales simptomatic – puţini din cei de faţă acceptau ipoteza vocaţiei sincere ori a vreunei intrigi sentimentale dezastruoase. Trebuia să se fi întâmplat cu totul altceva, cumplit, greu de imaginat, şi poate de aceea curiozitatea pipăia şi mai avid, dând grosolan târcoale bărbatului nemişcat din mijlocul încăperii.

„Doar dacă..."

Pentru Gogu Vasilescu nu mai existau enigme. Privea pe fereastră, şoptind, chipurile, absent...

– Secu... Secu...

Căpitanul Atanasiu aprinse încă o ţigară. Fuma *Dunhill* pe care le stingea neglijent la jumătate. În scrumieră se adunaseră vreo zece mucuri şi Panait, profesional, aduse alta.

„În ritmul acesta, ajunge la două pachete pe zi. Şi cal-

culă automat: 1200 de lei pe lună."

– Cum vă numiți?

– Fratele Serafim.

– Nu asta mă interesează. Numele... Căpitanul își căută cuvintele: Numele mirean.

– Simion Bratu.

Deși vorbea în șoaptă glasul păstra o rezonanță cavernoasă.

Inginerul Vasilescu își scărpină ceafa. Șopti lui Plămădeală destul de tare ca să audă toți.

– Acesta aprinde mai mult țigări decât tămâie...

– Domiciliul?

– Mănăstirea Strehaia.

Atanasiu închise dosarul apoi se adresă hangiului:

– Vreau să discut cum dumneata. Sunteți amabili?

Ieșiră pe cerdac. Luna înflorise în spatele copacilor ca o fereastră de lumină. Atanasiu trase adânc în piept aerul umed.

– Se poate ajunge la locul crimei și altfel decât ocolind lacul pe lângă peșteră? Consider ca punct de plecare hanul.

– Astăzi am sosit, se scuză Panait. Încă nu cunosc bine, nu-i așa, încă nu cunosc împrejurimile... Adăugă cu o umbră de zâmbet: Dacă nu mă înșel însă, cineva a făcut baie azi-noapte.

– Cine?

– Eu, domnule căpitan.

Atanasiu se întoarse surprins. Observă silueta inginerului camuflată în întuneric și își ascunse iritarea. Vasilescu trăsese cu urechea.

– Ați mers mai departe, spre mijlocul lacului, să zicem?

Nu știu să înot, răspunse inginerul apropiindu-se. În consecință, nu m-am îndepărtat de mal.

– E limpede.

Panait tuși încetișor:

– Credeți?

– Apa la mal depășește înălțimea unui om. Dacă cine-

va – accentuă – cineva care nu ştie să înoate, comite imprudenţa să intre în lac are toate şansele să se înece. Adăugă sarcastic: Chiar lângă mal. Iar dumnealui văd că respiră.

Capitolul X

„Sunteți neliniștit, domnule Iliescu?“

Locotenentul Dobrescu în halat de casă, cu o țigară în colțul gurii și ceașca de cafea în mână își privea decepționat chipul în oglindă. Ochii limpezi, obrazul adolescentin, nasul ușor cârn nu izbuteau de loc în ciuda grimaselor să capete aerul acela specific al tipului cu greutate.

„Ce-ar fi să-mi las mustață?“

Telefonul începu să sune. Se așeză comod în fotoliu, puse un picior peste celălalt și, ridicând receptorul, își aminti de o secvență similară dintr-un film cu Jean Gabin în comisarul Maigret. Vorbi domol, acordându-și vocea groasă:

– Casa Basile Dobrescu. Ascult.

Se auzi un chicotit și înțelese repede că a încurcat-o definitiv. La celălalt capăt al firului era Minerva.

– Ce vorbești, dragă Basilică? Ne franțuzirăm între timp?! Ptiu, bată-te norocul să te bată! Vasile nu-ți mai place...

– Scuzați-mă, a fost o glumă.

– Dobrescule, Dobrescule! Cum te scap din ochi, cum o iei razna. Pariez că aveai și o țigară în colțul gurii.

– Da' de unde! Știți că nu fumez.

– Fumezi Dobrescule! Nici măcar nu știi să minți. Și te-am rugat să înveți. În sfârșit, mai vorbim noi. Uite de ce te-am sunat. Raportează colonelului că cei doi, posesorul invenției și spionul sunt aici. Din câte îmi dau seama agentul procedează prin excludere. A omorât deja un ospătar, băiat de vreo 20 de ani, student a farmacie. Nu se va da în lături să-i ucidă pe toți, dacă va fi nevoie, până ajunge la omul care rezistă oricărei probe: revolver, cuțit sau otravă. Recte, până-l va descoperi pe inventator.

– Da, mormăi Dobrescu. Cum vă împăcați cu organele de cercetare?

– Hm! Minerva râse: Habar n-au că sunt aici.

– Cum aşa?!

– Foarte simplu. Păstrez camuflajul şi faţă de anchetator. Nu m-am deconspirat.

– De ce?

– În primul rând, dragă Dobrescule, eu sunt adepta unor metode variate de lucru. Molia nu este insecta mea preferată, dacă pricepi ce vreau să spun. Pe de altă parte, cred că doi oameni care caută acelaşi lucru e bine s-o facă parcurgând itinerarii distincte. În anumite situaţii, desigur. Cel puţin aşa greşeşte unul singur şi nu amândoi. În sfârşit, nu ştiu cât de abil ar disimula căpitanul Atanasiu faptul că îmi cunoaşte identitatea, că a fost informat cu cine are de-a face. Nu-i de ajuns să spui „bună dimineaţa, tovarăşe Poloboc în loc de Tutovan". E chestie de reacţie, priviri, nuanţe şi aşa mai departe.

– Situaţia, cântări locotenentul, prezintă şi dezavantaje.

– Numai că avantajele precumpănesc. Acum să trecem la altceva. Mă grăbesc la cină. Ţi-am întocmit o listă completă cu numele şi adresa celor de aici – turişti şi personal. Îl iei de o aripă pe Macri, abandonaţi pentru moment chestia cu elefantul alb, şi-mi procuraţi relaţii concrete despre fiecare. Notează! Minerva făcut fiecăruia o succintă descriere. Şi nu-i uita pe Keops şi pe Spiridon, te rog. Trebuie să ştii ceva, băiete! Un cuvânt bun contează enorm în viaţă. Ce te-ar costa de pildă să-i spui: Dragă Spiridon, azi arăţi splendid. N-ai idee câtă plăcere i-ar face...

Marioara Ţâmpoc porni îngândurată spre han. Vreascurile şi frunzele uscate foşneau sub paşi. Se gândi înfrigurată la un foc zdravăn, duduind într-un cămin, o bucătărie veselă, cu vase de aramă, şi o pendulă veche unde gospodina rotofeie cu obrazul doar miere şi lapte stă aplecată deasupra ţesăturii. Colţurile răsucite ale bonetei desenează două urechi întunecate. Imagini tonice, de un idilism robust, dar fără calendar, căci dacă ar fi existat vreunul ar fi trebuit să se gândească la calorifer, maşină de spălat vase şi roboţel de bătut ouă. Aparate complicate

nichelate și strălucitoare sugerând o sală de operație.

Oamenii lui Atanasiu supravegheau hanul. Trebuia să fie atentă, să se strecoare neobservată înăuntru. Zâmbi: Știa ea un drum care...

Se opri brusc.. Mai era cineva în pădure. Bucătăreasa se ascunse în umbra unui stejar, așteptând cu răsuflarea tăiată. Pașii se auzeau tot mai limpede. Apoi văzu silueta și își opri o exclamație de surpriză. Economistul! Încă unul care ignorase avertismentele căpitanului...

Plămădeală se aplecă deasupra unui bolovan uriaș, străduindu-se să-l salte. Zăbovi un pic, apoi îl puse la loc. își curăță mâinile de pământ și se îndepărtă fluierând încetișor.

Marioara Țâmpoc se desprinse de lângă copac. După câteva minute reuși să dea la o parte blocul de piatră. Scotoci dedesubt și scoase un obiect gros învelit în diftină. Ochii îi străluciră. Ținea în mână un revolver Walter.

Iliescu apăru într-un costum ușor de tergal, semn că și-a terminat orele de serviciu. Scoase un pachet de cărți și începu să le amestece cu o îndemânare care trăda mai mult decât exercițiul: vocația. Părea să caute un partener. Rudy Negreanu instalat confortabil într-un fotoliu îl privea amuzat. Plămădeală fuma țigară de la țigară. Atunci coborî Gogu Vasilescu. Ținea un cuier pom la subsuoară și o mătură lungă cu coadă. Făcând abstracție de toți și de toate, instală cuierul întru-n colț al holului și mătura alături. Descoperi în buzunar o batistă mare cu care îmbrobodi mătura și puse pălăria de piele în vârful cuierului. Privi rezultatul din diferite unghiuri, aduse câteva retușuri, apoi, mulțumit de rezultat, se instală pe canapea și începu să scrie.

Studentul se apropie intrigat:

– Asta ce-ar mai fi?

– Nu-ți dai seama? Inginerul părea că abia așteptase întrebarea. Uită-te la ei! Dacă știi să-i privești, să-i asculți, să-i întrebi, îți vor răspunde.

– Mătura și cuierul?!

– Uite-te bine! Trebuie să-ți spună ceva. Făcu o mică

pauză aşteptând cu sufletul la gură: Ei, ce-ţi spun?

– Că dumneata eşti probabil într-o dispoziţie specială.

– Ce prostie! Nu ştii să priveşti. Nu ştii să asculţi. Cu puţină fantezie, cu foarte puţină fantezie, şi ea şi el, oricât de îmbufnaţi ar fi, pentru că sunt îmbufnaţi, trebuie să recunoşti, pot să devină fiinţe vii.

Iliescu se uită la Rudy Negreanu. Medicul clătină din cap surâzând.

– Dacă domnul inginer spune treaba asta, eu unul sunt convins că aşa e.

Gogu Vasilescu sări în picioare şi punând mâna pe un braţ al cuierului strigă:

– Daţi-mi voie să vi-l prezint pe Feri Baci. Idealul de erou pozitiv! Apoi ceva mai potolit: În piesa mea va avea partitura eternului îndrăgostit.

Rudy Negreanu îl cântări cu ochi profesional.

– A, matale scrii şi piese!

– E limpede, opină studentul.

– Singurul îndrăgostit autentic! Wether? Nesărat! O glumă a bătrânului Goethe pe care posteritatea a luat-o în serios. Romeo? Dulceag! Tartă cu cremă la cofetăria Scala. Armand Duval? Deprimant! Înclinaţii nesănătoase pentru bacilul Koch. Şi aşa mai departe. Lista se poate completa la nesfârşit. Împinse cuierul în faţă: Aşa trebuie să arate un îndrăgostit, un miner îndrăgostit.

Iliescu căzu repede de acord.

– Numai aşa!

– Dantură impecabilă, vocabular distins, 5000 de tone de minereu peste plan într-un singur schimb.

– Vitează bărbat! aprecie medicul cu o seriozitate care îl făcut pe Iliescu să izbucnească în râs.

– Nu intră în mină dacă nu are salopeta curată şi călcată.

– Cred că în smoching era mai practic.

Gogu Vasilescu apucă mătura.

– Dumneaei e Anca. Preşedintă de CAP. Blondă, intransigentă şi tenace. N-a râs şi n-a iubit niciodată.

– Te pomeneşti că are jumătate de normă la mănăstire, opină Iliescu.

– O să mă întrebați desigur de ce v-am spus toate astea. Ei bine, aflați că n-am fost în viața mea într-o mină sau într-o cooperativă. Concluzia?

– De obicei, zise Rudy Negreanu asemenea cazuri se tratează cu multă circumspecție.

– Concluzia e una singură și se numește geniu. Tot ce s-a scris până acum poate fi lesne confruntat cu realitatea. Eu am adus o inovație. Scriu și apoi confrunt.

– Ești mare, domnule! exclamă studentul.

– De când spun că un om așa ca matale n-am mai văzut de mult.

– Da! Inginerul prinse curaj: Trebuie sfărâmate canoanele! Distruse tiparele! Literatura, literatura autentică are nevoie de plămâni tineri!

– Neapărat. Medicul se întoarse spre Iliescu: Spei că ești de acord...

– Bineînțeles. Și ai verificat?

– Păi de unde crezi dumneata că vin? Cinci zile într-o mină, cinci zile la țară.

– Sunt convins, declară Negreanu, că personajele corespund.

– Fotografii! Bucățică tăiată! Acum urmăresc eroul negativ: pușcăriașul.

– Și când te gândești, spuse medicul, că domnul căpitan se întreba ce caută dumnealui aici.

– Închipuiți-vă, habar n-am cum arată un hoț.

Studentul sugeră în șoaptă.

– Uite-te la Ionică Panait...

– Un hoț adevărat. Dacă aș putea să stau câtva timp într-un penitenciar ca Truman Capote...

– Ei, străduiește-te și dumneata, interveni Iliescu, fă un gest frumos.

– Părerea mea, domnule Vasilescu, spuse medicul e că ar trebui să te liniștești. Pentru treaba asta ai făcut deja suficiente eforturi. Poate prea multe...

Se priveau în luminile ochilor. Pe buzele ospătarului flutura un zâmbet parșiv.

„Obraznic şi infatuat, conchise Atanasiu, desfăcând capacul stiloului. Genul de puşti teribilist, convins că i se cuvine totul numai pentru că e tânăr."

– Bănuiţi cumva, domnule Iliescu, de ce mi-am propus să discut în primul rând cu dumneavoastră?

– Ca s-o spui pe a dreaptă, nici măcar nu mi-am bătut capul. Când simt vreo curiozitate în organism, plătesc şi celălalt e obligat să pună cărţile pe masă.

– Cu mine cum aveţi de gând să procedaţi? Plătiţi sec sau relansaţi?

– Parolez. *Passe-parole*. Până mă prind dacă nu trageţi cacealmale.

Atanasiu surâse.

– Vă place aşa de mult pocherul?

– Îmi plac toate jocurile de noroc. De la sucitul oaselor la loz în plic. Trebuie să recunoaşteţi că e singura posibilitate de a trage şansa de coadă.

– Poate chiar nu singura,. Tare mi-e teamă că aţi ales-o pe cea mai riscantă.

– Cine nu riscă nu câştigă! De la papa Gogol citire...

– În sfârşit. Chestiune de optică. Respiră adânc: Domnule Iliescu, trebuie să vă mărturisesc că dintr-un bun început mi-aţi inspirat încredere deplină.

Studentul îl privi iute pe sub sprâncene.

– Să zice. Şi?

– M-ar interesa mult punctul dumneavoastră de vedere în privinţa evenimentelor din noaptea trecută. Aveţi un remarcabil spirit de observaţie. V-am văzut servind. Mi-aţi putea fi de un real folos.

– Vă stau la dispoziţie.

– Mulţumesc. Am să încep cu întrebarea clasică: Cine credeţi că a ucis?

– Cine a ucis? Hm, greu al naibii de presupus. Foarte greu pentru că aici s-a jucat cu chintă albă.

– Nu înţeleg.

– M-aţi întrebat adineauri dacă îmi place pocherul. Dumneavoastră îl cunoaşteţi.

– Atât cât să pot pierde câţiva poli pe lună.

– Înseamnă, iertați-mă, cu nu cine știe cât... Jocul acesta, care șmecher l-o fi născocit, e făcut în așa fel încât să nu știi niciodată cine are cartea cea mai mare. Și asta numai din cauza păcătoasei de chinte albe. Șapte, opt, nouă, zece, as. În anumite cercuri sa renunțat la ea. În felul asta certitudinea e posibilă.

– Exclus.

– Regret, dar trebuie să remarc din nou că nu știți jocul. Presupunem că vi s-a servit un as, un popă, o damă și doi valeți. Opriți fanții și cereți trei cărți. Vă mai intră doi valeți. Deci caré. E posibil?

– Firește.

– În momentul acesta, puteți miza pe toate comorile lumii. Nimeni nu poate avea carte mai mare.

– Ei asta-i! De ce n-ar prinde caré de dame, de popi sau de ași?

– Ați fost servit cu câte una din fiecare și ați decartat.

– Sau chintă royală.

– Fără valeți? E clar, nu? În jocul cu chintă albă însă intervine asul. Deci orice carte e posibilă.

– Cu alte cuvinte, dacă am înțeles bine oricine ar fi putut ucide.

– Exact. Avea cum. Azi-noapte toți, dar absolut toți au părăsit motelul.

Atanasiu aprinse o țigară.

– Treaba asta îmi amintește de alt joc, desigur mult mai riscant, jocul cu justiția. Există două modalități concrete de a a încerca să-l induci în eroare pe anchetator. Sugerându-i că nici unul din cei bănuiți n-ar fi în stare să comită infracțiunea, chestiune de bună-credință deci, care în general impresionează și dându-te peste cap să demonstrezi că toți ar fi putut-o comite.

Deschise carnetul și își făcut câteva notații. Iliescu se ridică enervat.

– Când isprăviți de conspectat, mă puteți chema. Până atunci, cu permisiunea dumneavoastră...

Se îndreptă spre ieșire.

– O clipă! Uite că am terminat. Sunteți puțin iritat,. Sau

mai degrabă neliniştit. Cred că ăsta-i termenul: neliniştit.

– Dezamăgit!

– Nu s-ar zice. Aşadar, dumneavoastră aţi descoperit cadavrul lui Sasu. Puteţi să precizaţi ora?

– Douăsprezece. Câteva minute mai devreme sau mai târziu.

– Locul asasinatului se află la cealaltă extremitate a lacului. Cum aţi ajuns acolo la miezul nopţii?

– Ştiam că pescuieşte.

– Ştiaţi exact unde pescuieşte?

– Da. Eu i-am indicat curmătura. Pe bune!

Atanasiu îşi consultă agenda.

– Dumneavoastră aţi sosit ieri către ora prânzului...

– Este a doua vacanţă când lucrez la Peştera Sihastrului, îl întrerupse Iliescu. Am avut deci timp să mă familiarizez cu împrejurimile.

– Înţeleg. Ar mai rămâne să-mi explicaţi de ce l-aţi trimis aşa departe, în punctul cel mai izolat. Putea să pescuiască undeva în apropierea motelului.

– Nu putea. Prin apropiere se aruncă reziduurile, iar puţin mai încolo s-a amenajat un ştrand. Mi-am dar cu presupusul că peştii s-au refugiat,. Dar altfel, în cele mai liniştite bălţi – şi dumneavoastră ştiţi chestia asta foarte bine – nu prinzi oriunde arunci cârligul. Trebuie să cunoşti locurile. Altminteri stai de Gheorghe.

– Ce vă face să credeţi că ştiu?

– Am zărit în portbagajul maşinii, ieri când aţi cerut o căldare cu apă, un set de pescuit.

– Iată, deci, că nu m-am înşelat. Aveţi spirit de observaţie. Dar să nu uit. Nu mi-aţi spus pentru ce îl căutaţi pe Sasu. Sunteţi prieteni?

– Nu.

– Aveaţi ceva să-i comunicaţi? Bănuiesc că ceva foarte important, dacă v-aţi deplasat până acolo la asemenea oră.

– Nu. Pur şi simplu mă plictiseam. Oricum era singurul mai aproape de vârsta mea.

Căpitanul îl privi cu neîncredere făţişă.

– Mda... Şi-acum să revenim la ajutorul de care vor-

beam. Ați reținut vreun amănunt interesant?

– În afară de faptul că inginerul Gogu Vasilescu tocmai ieșise din apă. Absolut nimic. Eram prea înspăimântat ca să-mi ardă de investigații.

– Înainte de crimă însă erați mai liniștit. Ați văzut pe cineva sau ceva neobișnuit?

– Nu.

– Mai gândiți-vă. O siluetă, să zicem.

– N-am văzut nimic.

– La începutul discuției noastre afirmați că la ora la care s-a comis asasinatul toți au ieșit pe afară.

– Nu-mi amintesc.

– Ciudată amnezie. De fapt, chestiunea nu vă angajează cu nimic. Bucătăreasa a văzut același lucru.

– Nu port șorț de bucătăreasă, deci n-am obiceiul să spionez pe gaura cheii și nu pentru asta am venit aici.

– Dar pentru ce?

Iliescu îi aruncă o privire scurtă:

– V-am spus de două ori până acum că lucrez aici ca chelner.

– De ce?

– De ce lucrează unii studenți vara? Eu trebuie să vă explic treburile astea? Nu credeți că e mai corect să câștigi un ban prin muncă cinstită decât să freci menta prin cafenele cu doi poli ciupiți de la tata?

– Apropo de muncă cinstită, m-ați fi convins mai repede facă preferați, să zicem, un șantier. Oftă: Spuneați că e al doilea sezon în care lucrați aici. Ce facultate urmați?

– Arheologia.

– Anul?

– Trei.

– Părinții?

– Tata inginer, mama economistă.

– Locuiți împreună?

– Nu. Puriii îs provinciali. Eu stau la gazdă.

– Ce v-a determinat să reveniți la Peștera Sihastrului?

Iliescu făcea eforturi să se stăpânească.

– Mi-au plăcut locurile. Așa sunt eu, *naturel* și simțitor.

– Şi i-aţi sugerat lui Sasu să vină şi el, nu?

– E a doua chestiune la care văd că e nevoie să răspund de trei ori ca să mă fac înţeles. Pe Sasu l-am cunoscut aici.

– N-aţi fost colegi, nici prieteni, e prima oară când lucraţi împreună şi prima dată în viaţă când îl vedeţi. Se aplecă peste masă întrebând răspicat: Doriţi să mă convingeţi că nu aveaţi nimic de împărţit?

Iliescu se ridică enervat.

– Refuz să răspuns.

– Bine să trecem la altceva.

– Refuz să răspund la orice întrebare.

– De ce?

– Nu-mi place tonul şi, în general, felul în care abordaţi problema. Depun mărturie sau mă justific? Nu-mi place nici antipatia dumneavoastră făţişă. Dacă nu v-ar fi teamă de consecinţe, sunt convins că m-aţi lua la palme. Greşesc?

Căpitanul surâse trist.

– Exageraţi, domnule Iliescu. Şi, în definitiv, presupunând că aşa stau lucrurile, trebuie oare să agreez pe toată lumea?

– Ştiţi ceva? Iliescu făcu un pas înainte privindu-l în faţă: Când v-am văzut, mi-am pus exact aceeaşi întrebare. Numai că resentimentele mele nu vă afectează cu nimic. În schimb, pe mine, da.

– Ţineţi aşa de mult să-mi deveniţi simpatic?

– Ţin să fiţi obiectiv. Este prima obligaţie profesională a dumneavoastră, dacă nu mă înşel.

– Mărturisesc că sunt foarte curios să ştiu ce înţelegeţi prin obiectivitate.

– Printre altele, să mă bucur de acelaşi tratament ca şi ceilalţi. Nu să fiu suspectat prin definiţie pentru că am fost primul care a descoperit cadavrul.

Atanasiu se duse la fereastră. Vorbi privind undeva în noapte.

– Prin definiţie... Din nefericire, nu prin definiţie vă suspectez, domnule Iliescu, ci pe baza unor probe evidente. Scoase un carnet din buzunar: Puteţi să-mi explicaţi cum au ajuns însemnările lui Sasu despre anumite experienţe făcute de el în valiza dumneavoastră?

Capitolul XI

Atentatul

Dobrescu îşi desprinse haina din cuier. O îmbrăcă în faţa oglinzii, culcând atent gulerul cămăşii sub revere. Cravata portocalie cu desene albastre ţipa pe gulerul alb.

Căpitanul Macri îl examină printre gene:

„Se cunoaşte că Minerva e pe teren..."

– Unde te duci?

– Să văd ce-i cu Iliescu, spuse locotenentul, consultându-şi profilul.

– Mda... Macri se juca lovind stiloul în birou... În general... ăăă... eşti bine dispus azi?

Dobrescu se întoarse surprins.

– Excelent! De ce mă întrebi?

– Cred c-o să-ţi cam piară zâmbetul, oftă căpitanul. Nu mi-a plăcut niciodată să fiu eu acela care aduce veşti proaste...

– Veşti proaste?!

Macri deschise mapa, scoase un plic şi i-l întinse.

– Ţi l-a lăsat maestra înainte de plecare.

Locotenentul îl învârti pe toate părţile.

– Îl suceşti de parcă te-ai aştepta în orice clipă să sari în aer, observă căpitanul Macri.

Dobrescu tăie plicul cu un coupe-papier. Într-adevăr, gesturile excesiv de lente sugerau precauţii infinite sau delectări speciale, presupunând şi o mică doză de perversitate. Mişcări încetinite prelungind plăcerea... dar desigur cea de a doua variantă nu intra în discuţie.

– Poţi să iei loc, sugeră căpitanul, împingâdu-i un scaun. Eu zic că e mai bine să te aşezi *acum*.

Zâmbea blajin.

„Macri acesta e un băiat cumsecade, spunea Minerva. Discret, inimos, compătimeşte la toate necazurile

colegilor. Tipul incapabil să treacă pe lângă mizeria altora fără să întindă o mână de ajutor. Şi dacă n-are ce-ţi face, se aşează lângă tine pe pragul casei şi plângeţi împreună. Vocaţie filantropică..."

În liceu – se aflase de la foşti colegi – i se spunea *Mo°ul*. „Copiii, decretase Minerva, au un spirit de observaţie nemaipomenit. Ţi-o spune un vechi dascăl şi poţi să mă crezi, nu le scapă nimic. E curios cum această însuşire se toceşte pe parcurs, dispare cu desăvârşire la cei mai mulţi o dată cu maturitatea. Chiar dacă nu califică exact, dar de văzut au văzut. Lui Macri îi spuneau *Mo°ul*, adică moale şi domol, aşa cum avea să rămână toată viaţa. Pentru copii, bunătatea nu e atributul cel mai interesant. Cred că exageraţi, opinase locotenentul. Acordaţi o importanţă disproporţionată unor fleacuri. Fleacuri! se zborşise Minerva. Tot aşa-ţi imaginai, pentru că n-aveai curajul să mi-o spui, şi când îţi ceream să faci deosebire între apotemă şi raza cercului..."

Cu aceasta discuţia se încheiase. Macri continua să rămână cel mai cumsecade băiat din minister. Chiar şi în povestea cu elefantul alb. Îşi bătuse capul o săptămână încheiată încercând să găsească soluţia pentru locotenentul Dobrescu. Iar omul le avea şi el pe ale lui. Copii, nevastă, o soacră cam originală.

Printre altele, bătrâna – deşi zdravănă tun – obsedată că în curând îşi va lua rămas bun de la cele pământeşti, achiziţionase toate obiectele cerute de datină. Straiul în care voia să fie înmormântată, lumânări, şervetele şi cănile ce aveau să fie date de pomană, sicriul. „Îţi dai seama, se plângea Macri colegilor. Stau cu coşciugul în vestibul. Nu-mi mai intră un om în casă. Când dau cu ochii de chestia asta înverzesc, îşi amintesc brusc de comisioane sau telefoane pe care le aşteaptă din provincie de circa o săptămână. Oamenii sunt mai superstiţioşi decât îmi închipuiam. Unul care se credea spiritual m-a întrebat ce face cadavrul dinăuntru. Auzise el că se poartă asta pe undeva. Dar a doua oară n-a mai venit."

„Bagă murăturile acolo și pretinde că ar fi un bufet flamand din secolul XIV, sugerase Minerva. Or să te creadă pe cuvânt..."

Și totuși Macri era în stare să se gândească pentru el la un prezumtiv elefant alb, existent doar în fantezia Minervei. Oftă din adâncul sufletului și începu să citească:

„Dragă Dobrescule, probabil e absolut inutil să-ți repet că înainte de a purcede la îndeplinirea programului pe ziua de azi, va trebui să rezolvi sarcina profesională imediată – relații bănuiesc, despre unul sau altul din suspecții de la Peștera Sihastrului. Cel puțin, așa ar trebui să se întâmple. Mi se pare straniu să vorbesc despre ei, acum, aici, în București, înainte de a fi văzut măcar meleagurile. Trebuie să-ți spun că e noapte, liniște, Keops nu-i un causeur de felul lui, iar Spiridon are o ușoară indigestie: s-a ospătat prin vecini. În consecință, tristețea îl copleșește.

Știu ce gândești, băiete! Noapte, târziu, ce naiba nu s-o fi culcat? Mă suspectezi e manie epistolară, de iezuitism, îmi impun prezența chiar dacă nu sunt la București – vai de capul tău de copil – te torturez și așa mai departe. Bagă-ți mințile în cap, Dobrescu Vasile! De ce mă enervezi? Nu cred să existe vreunul din foștii mei elevi care să nu-mi dedice zilnic măcar un gând. Un gând bun, băiete, nu ce ți-a trecut ție în clipa asta prin minte. Sunt probabil într-o dispoziție sentimentală deosebită dacă am început să-ți fac confesiuni la modul lamentabil duios.

Cu acest preambul voi trece la sfaturile propriu-zise:

1. O oră de gimnastică suedeză. Trebuie să ai o condiție fizică excelentă, băiete! Altfel, la 30 de ani treci de la operativ la scriptologie. Personal, nu cred în șmecherii care le ghicesc pe toate stând tolăniți în spatele unui birou. Dragă Doamne, chipurile coordonează... Să vezi cu ochii tăi! Ăsta să-ți fie principiul și când vei ajunge general. Deși mă întreb ce voi fi eu atunci. În fine,

poate se inventează ceva.

2. Recapitulează geometria de a zecea. Nu vezi în spaţiu, Dobrescule, iar în meseria noastră a treia dimensiune e absolut esenţială. N-am să fiu toată viaţa lângă tine să te ţin de mână.

3. Patruzeci şi cinci de minute – exerciţii de memorie. Poţi apela în sensul acesta la poezia modernă. N-are logică, băieţaşii aruncă cuvintele într-o oală, le amestecă bine, le hâţână şi pe urmă se uită la ce a ieşit. Corelaţiile de idei sunt imposibile. În consecinţă, dacă în trei luni de toceală zdravănă reţii patru strofe, eşti un as!

4. Spiritul de observaţie! Încearcă să-ţi aminteşti ce fel de urechi are Yvonne. Formă, mărime, eventual găuri pentru cercei. Nu încap cacealmale! Am citit în „Sportul" că abia poimâine se întorc din Turcia. Iar în unica fotografie pe care o ai de la ea – te crezi dibaci, Dobrescule! – ai lipit pe spate o reclamă Loto-Pronosport, şi deci când o scoţi din portmoneu cam la jumătate de oră consulţi, vezi Doamne, un calendar de buzunar – deci, în unica fotografie, are pletele pe umeri. Mai bine zis de-a lungul obrajilor.

5. Spuneam că e noapte, peste câteva ore va veni maşina să mă ia, mi-am pus la punct travestiul. Cel mai complet travesti la care m-am gândit vreodată. Este o experienţă unică şi încerc emoţii care-mi dau o idee palidă despre ceea ce simţeai tu înainte de teză. Mi-ar place să-ţi văd mutra dând cu ochii de mine mâine, la Peştera Sihastrului, asta îmi sugerează un exerciţiu. Încearcă să-l induci în eroare pe Macri măsluindu-ţi personalitatea. Mi-e egal ce personaj alegi, sex, vârstă, calitatea în care te prezinţi. Totul e să nu te recunoască. Nu te holba! Asta ar reprezenta cu adevărat o performanţă care m-ar putea face să uit multe..."

Locotenentul îşi şterse fruntea privindu-l reflex pe căpitan, apoi mâna urcă pe creştet, alunecându-i spre ceafă. Macri se interesă trăgnd lung din ţigară:

– Zice să stai în cap?

– Mai rău.

Dobrescu reluă lectura:

„Astea au fost desigur câteva coordonate mari. Îți promit, știu cât ești de nerăbdător, că voi veni cu sugestii suplimentare. Și, în sfârșit, enigma de fiecare zi:

Ne aflăm în Dobrogea, detaliu important! Doamna X, stând acasă, fără să i se comunice nimic (telefon, vecini, bilet etc.), știe că bărbatu-său nu e la serviciu, mai bine zis nu lucrează deși a plecat ca de obicei, de dimineață. M-ar indispune să-mi spui că individul are slujba vis-a-vis și madam X îl vede sau nu-l vede pe fereastră. O astfel de probabilitate e naivă și în consecință exclusă. Sâc, Dobrescu!"

– Sâc, Dobrescu! șopti fără să-și dea seama locotenentul.

– Poftim?

Dobrescu îi întinse scrisoarea.

– E și un P.S., remarcă Macri.

– Nu l-am observat.

– Era pe pagina ailaltă. De fapt mi-e adresat mie:

„Dragă Macri, nu toată lumea apreciază gentilețea care te caracterizează. Dobrescu mi s-a plâns în nenumărate rânduri că tentativele tale de a-i veni în ajutor îl jignesc profund. Mie una, nu-mi place să văd pe cineva că greșește fără să-i atrag atenția. A dumitale îndatorată, Minerva Tutovan".

Locotenentul privi încă o dată notița din buzunar: Strada Serg. Major Dumitru Enache nr. 86.

Se înșelase Minerva – și respinse ideea spontan, Minerva nu se înșela niciodată, ori era atât de dibace, încât nu-i lăsa pe alții să observe – sau imobilul pur și simplu nu exista. Tăblița cu nr. 84 era fixată pe ultima casă după care urma un scuar.

Iliescu dăduse o adresă falsă.

Rudy Negreanu se uită zâmbind la inginer. Își fixase în

ureche difuzorul aparatului cu transistori, ascultând un concert simfonic părea foarte concentrat, total desprins de cele înconjurătoare, dar medicul îl surprinsese de câteva ori furându-l cu coada ochiului.

– Ce nenorocire! Oftă: O soră a bunicii mele...

Gogu Vasilescu izbucni. Atât de prompt, încât aveai impresia că abia aşteptase.

– Ia mai lasă-mă, domnule, în pace cu neamurile dumitale! Nu mă interesează!

Se adânci în audierea concertului furat de deliciile muzicii. Pentru a fi mai convingător, bătea tactul pe masă.

Rudy Negreanu începu să râdă. Micul difuzor alunecase din urechea inginerului fără ca acesta să bage de seamă. Expresia feţei era de un comic irezistibil. Omul căzut în transă artistică, mimând nuanţe, subtilităţi de interpretare, deşi practic nu auzea nimic. Vasilescu îl fulgeră cu privirea dar nu cometă.

„E supărat, îşi zise medicul. Nu-i nici o nenorocire, o să-i treacă..."

Inginerul era tipul incapabil să-şi păstreze impresiile pentru el. Unul dintre aceia care nu se eliberează altfel.

– Hm, totuşi sora bunică-mi avea dreptate. Nici nu poţi să-ţi închipui mata, câtă dreptate avea. Întrebă cu voce mică ferindu-şi ochii: E frumos concertul?

Vasilescu ezită câteva clipe înainte de a răspunde. În sfârşit confirmă înclinând competent capul.

– Vezi, se înveseli Rudy Negreanu. Tot bătrânii, săracii! Parcă o aud...

– Ce mai auzi, domnule?

– Pe sora bunică-mi. Despre cine crezi că vorbeam?! Zice, Rudy – Rudy sunt eu – chiar dacă nu mănânci, fă-te că clămpăni. Duşmanii o să crape...

Inginerul nu-l mai ascultă. Văzuse silueta călugărului furişându-se prin faţa uşii deschise. Opri aparatul şi ieşi precipitat afară.

„Ce-o fi având cu bietul popă?!"

Un strigăt îi alungă surâsul. Alergă în curtea hanului.

Din cauza întunericului, orbecăia. Se izbi de trupul Marioarei Țâmpoc prăbușit lângă poarta de lemn. Încercă s-o ridice și-și simți degetele pline de sânge.

O întinseră pe canapeaua din hol. Rudy Negreanu luă mâna bucătăresei cercetându-i pulsul. Sângele continua să se prelingă pe lângă ureche.

– O să-și revină. A avut noroc! Mare noroc! Câțiva milimetri mai jos, și-i zdrobea tâmpla. Acum trebuie oprită hemoragia și bineînțeles evitată infecția. Am să-i fac o injecție.

– Credeți, se interesă Atanasiu, că s-a vizat vreun organ vital?

– De, surâse cu privire plecată medicul. Nu cunosc ceva mai vital decât capul.

– M-am exprimat greșit. Vreau să știu dacă e vorba despre o tentativă de crimă sau dacă lovitura trebuia doar să o neutralizeze.

Rudy Negreanu își desfăcu brațele.

– Eu nu sunt de specialitate. Intenția agresorului îmi scapă. Cert este că Marioara Țâmpoc a fost izbită cu un corp contondent și că a lipsit foarte puțin ca să fie omorâtă.

Hangiul se apropie cu pași de pisică. Mâinile îi tremurau, iar chipul avea o culoare vânătă, aproape neagră.

„Hepatic", diagnostică Negreanu.

– Ei, ce se aude?

Ionică Panait își umezi buzele.

– Domnule căpitan, călugărul a fugit.

Semnalmentele călugărului fuseseră expediate tuturor autorităților din împrejurimi, miliția și evident, postul de grăniceri fuseseră avertizate. Grupe operative patrulau pe șosea, scotocind întunericul. Mașini cu emblemă pe pântec se încrucișau. Opreau în scâșnet de frână, comunicau scurt, apoi plecau mai departe. Câini lupi adulmecau tufișurile, trăgând nervos de lesă, jeturi de lumină țâșneau

pe neaşteptate, dezbrăcând impudic pădurea. Hanul continua să fie supravegheat zi şi noapte.

– Cafeaua asta o plăteşti dumneata! Am cerut să fie fără zahăr.

Ecaterina Stănescu împinse ceaşca pe colţul mesei. Iliescu încerca să se stăpânească.

– Bine, doamnă, ştiţi ce s-a întâmplat cu bucătăreasa...

Se întoarse spre ceilalţi. Ionică Panait îi făcut semn să o lase în plata Domnului. Plămădeală rupea scobitori. Părea că nu-l interesează nimic.

Uşa se deschise pe neaşteptate şi Gogu Vasilescu se ivi în prag. Îi măsură lung pe fiecare, apoi îşi duse mâinile la spate şi începu să se plimbe prin încăpe extrem de agitat. Din când în când se oprea bătându-şi nasul cu degetul arătător. Un gest care voia să spună că posesorul are fler.

– Chestia cu călugărul e cacealma, ascultaţi-mă pe mine! Băiatul e de la Secu!

Nimeni nu comentă, nici măcar nu-l învrednici cu o privire. Inginerul îşi reluă plimbările într-un ritm care stârni zâmbetul medicului.

Deodată încremeni. Ascultă nişte zgomote, numai de el auzite, şi-o rupse la fugă trântind uşa.

Ionică Panait îi consultă pe ceilalţi din priviri.

– Cum vi se pare?

Zamfira, ghemuită într-un ungher,. Clătină din cap arătându-şi dinţii mari şi sănătoşi.

– Ăsta face pe nebunu' boiarule! Dar nu e...

Omul în gri parcă maşina în curtea motelului şi traversă terasa comandând din mers:

– O cafea.

Era încordat până la ultima fibră, dar nu lăsa să se vadă nimic. Aparent, un domn de vârstă mijlocie, în haine impecabile, care-şi permite câteva clipe de relaxare întrerupând un drum obositor...

Cântări dintr-un ochi ambianţa. În curte, trei bărbaţi în

civil râdeau. „Agenți" îi identifică expert Omul în gri. Nu-l înșelau manierele degajate, nici aspectul lor anonim, nici faptul că-i îngăduiseră să intre în han.

„Îi trădează ochii. Ochi învățați să vadă... Își ascunse zâmbetul. Bancuri din astea nu se spun tare..."

Scoase bricheta și un pachet de Kent. Țiganca se apropie.

– Săru' mâna dom' primare! Dă și mie o țigară.

Omul în gri îi oferi una sugerându-i:

– Vezi să nu aprinzi la filtru.

– Dumneavoastră?

Atanasiu îl privea circumspect.

– Am cerut o cafea.

– Regret, dar unitatea este închisă.

– Observ totuși că mai sunt clienți.

Arătă curtea și terasa. Francezul fuma dus pe gânduri. Ecaterina Stănescu cumpărase de la toneta cu obiecte de artizanat un buchet de *nu-mă-uita* și încerca să-l prindă de reverul jachetei. Rudy Negreanu citea.

– Cu dumnealor e altă chestiune. Se adresă lui Iliescu: V-am rugat să închideți poarta și să puneți un anunț.

– Tocmai îl scriam, domnule căpitan.

Omul în gri se ridică.

– În sfârșit, asta este.

Atanasiu îl privi cum se îndepărtează. Înainte de a urca în mașină, îl opri ca urmare a unei hotărâri de moment.

– O clipă. Actele dumneavoastră.

Celălalt îi întinse buletinul și carnetul de conducere. Căpitanul le cercetă atent și apoi i le restitui.

– Mulțumesc.

Turismul demară furtunos și dispăru pe șosea.

Omul în gri privi oglinda retrovizoare. Renault-ul albastru apărea constant în rama de nichel.

„Mă urmăresc..."

Surâse și apăsă pe accelrator.

Marioara Țâmpoc deschise ochii. Era întinsă pe pat cu

un prosop ud înfăşurat în jurul capului. Se ridică pipăindu-şi ceafa. Descoperi un cucui mare cât o nucă şi abia atunci îşi aminti ce se întâmplase. Ochii îi alunecară spre valiza de carton presat, aşezată strategic lângă noptieră. Încuietoarea era smulsă.

Capitolul XII

Patru citronade cu cianură

Până la sosirea stareţului, locotenentul admiră ceaslovul cu pagini îngălbenite, legat în piele de Cordoba, icoane vechi unde sfinţii seamănă toţi între ei, obiecte cu destinaţie necunoscută, acum după câteva secole. Prin fereastra deschisă pătrundea un suflu proaspăt, ciripit de păsărele, zvonuri vagi.

Se întoarse brusc. Stareţul îl privea.

– Nu v-am auzit, zâmbi locotenentul uşor deconcertat.

Era un bătrân înalt, noduros, la vreo 70 de ani. Capul masiv, cu trăsături viguroase, sugera o forţă de esenţă specială, simbolică. Te gândeai la oameni puternici, Prometeu, Atlas, Moise al lui Michelangelo.

Se aşeză în jilţ cu mişcări domoale de o demnitate suverană.

– Te ascult, fiule.

Locotenentul, surprins de apelativ, îşi coborî pleoapele.

Bătrânul zâmbi.

– Nu are importanţă ce credem şi cui ne închinăm. Domnul cere să slujim binele. Astfel devenim oştenii săi.

– Sigur, evident... Mă interesează o anumită persoană. Un călugăr, Simion Bratu.

– Cine?

– Fratele Serafim, e numele lui. În fine, aici...

– Da... Da... Bătrânul clătină obosit din cap: Da, da...

– Adică? întrebă timid Dobrescu?

– Nu mai e fratele nostru. A plecat.

Locotenentul pipăi reflex pachetul de ţigări, îşi aduse aminte unde se află şi se foi neliniştit.

– Fumează, fiule. Păcatul sălăşluieşte în noi ca o tulpină. Degeaba îi tăiem vârfurile, trebuie stârpită rădăcina. Ce vrei să ştii?

– Când a intrat Bratu în mănăstire şi ce l-a determinat

să facă acest pas?

– Ce l-a determinat... Stareţul îşi aranjă poalele rasei zâmbind uşor: Mirenii se dau în vânt după astfel de istorii. Nu e vizitator care să nu profite de un moment prielnic pentru a pune aceeaşi întrebare unuia sau altuia dintre noi. Intuiesc poveşti senzaţionale, sunt dezamăgiţi atunci când înţeleg că la mijloc a fost doar credinţa. Oftă: Da, Bratu credea cu adevărat. Te naşti cu asta. căinţa avea să-l împingă însă pe potecile Domnului, spre lumina cea adevărată.

– Ce vreţi să spuneţi? întrebă încet locotenentul.

Bătrânul râse încetişor.

– Cât e interes profesional şi cât e curiozitate lumească în întrebarea asta, fiule? Reluă, fără să-i aştept răspunsul: Bratu a venit la noi în canon, pătimind din greu greşeli pentru care-şi primise pedeapsa de la oameni, iar noi cei de aici nu mai aveam dreptul să-l judecăm. Sunt vreo 8 sau 9 ani de-atunci. Îi plăcea să hălăduiască pe dealuri, prin pădure, căutând *Iarba-leacului.*

– *Iarba-leacului*?!

– Nici eu n-am auzit de ea, fiule. Într-o noapte i s-a arătat chipul Domnului. I-a poruncit să caute buruiana pentru a da oamenilor înapoi ceea ce le luase. Tăcu multă vreme. De opt luni a părăsit mănăstirea şi nu mai ştim nimic despre el.

Ţiganca urcă scările cu paşi de pisică şi ajunse în culoarul lung cu odăi dispuse de o parte şi de alta. Se opri trăgând cu urechea. Nimeni. Călătorii coborâseră în hol. Deschise uşor uşa lui Gogu Vasilescu şi se strecură înăuntru. Haina de piele a inginerului stătea agăţată pe un umeraş în cuierul din vestibul. Dinţii femeii sclipiră. Îşi vârî mâinile în buzunare căutând febril. Brusc înlemni. În prag stătea căpitanul.

– Ce-ai căutat în camera lui Gogu Vasilescu?

– Ce să caut, boiarule?!

– Asta mă întreb şi eu.

– Păi dacă nu știi matale care ești om mare, dăștept, șucar...

Atanasiu o privi pe sub sprâncene și țiganca amuți. Se ghemuise în fotoliu cu fustele adunate între picioare.

– Te sfătuiesc să renunți la eschive și să răspunzi cinstit. E în interesul dumitale.

– Dacă e în enteresul meu, spui! Greșisem ușa.

– Adică?

– Adică, ce?

– Te-am surprins sau nu cotrobăindu-i prin lucruri?

– Pă mine?

– Cum femeie, mă chiorăști așa în față?

– Păi ce să fac? Spune matale, că ești om cu carte, și fac...

Atanasiu trânti stiloul pe masă. Întrebă enervat:

– Ce-ai căutat în camera inginerului?

– Aoleu, nu striga, mânca-ți-aș ochii, că-s sărcinată. Acu' lepăd puradelu"!

– Deci nu vrei să răspunzi?

– Răspund, cum să nu răspund. Greșisem ușa.

– Cu alte cuvinte, intenționai să intri în altă parte.

– Vezi că știi!

– Unde?

– La viceu.

– Există o toaletă jos, lângă bucătărie.

– O fi, da' aia e pentru slugi. Nu e dă mine.

Căpitanul își ascunse zâmbetul.

– Bun. Presupunem că ai greșit ușa...

– Să n-ajung ziua de mâine dacă mint!

– Dar în haina inginerului ce căutai?

– Eu? Ce să caut! Plecase mâna așa... Căuta un reazim... Tocma' mă împiedicasem și...

– Zamfira lu' Mutu te joci cu focul și nu e bine! A fost ucis un om iar situația dumitale e departe de a fi limpede.

– Păi s-o limpezim, boiarule, s-o limpezim!

– Te-am mai văzut cotrobăind și prin geanta Marioarei Țâmpoc.

– Și de ce nu mi-ați spus? Poate mă îndreptam. Au! Ți-oi

fi închipuit cine ştie ce! Sunt fomeie cinstită, mâncaţi-aş gura matale. N-am şparlit în viaţa mea.

– Ai pretenţia să te cred?

– Dă ce să nu mă crezi? Crede-mă! Îşi lăsă ochii în jos. Altceva căutam...

– Ce?

– Acte, scrisori şi alte alea: hârţoage.

Căpitanul o privi surprins.

– Pentru ce-ţi trebuiau dumitale actele bucătăresei şi ale inginerului?

– Nu actile îmi trebuiau, boiarule, frumosule... Voiam să văz ce scrie.

– De ce?

– Aoleu! Greu mai pricepi mâncaţi-aş chenzina! Ca să-mi fac meseria. Să le poţi ghici.

– Aşa, care va să zică...

– Păi cum vrei altfel? Ce, adică matale crezi în superstiţii d-alea burgheze, esploatatoare?

Atanasiu aprinse amuzat o ţigară.

– O luaşi politic...

– Fac şi eu ce pot, recunoscu ţiganca zâmbind. Avea dinţi mari şi frumoşi. Văzând că Atanasiu e gata să pună pachetul în buzunar, întinse mâna: Dă şî mie o ţigară! Luă două, apoi după o scurtă ezitare o luă şi pe a treia. Dar foc nu-mi dai? Dă şî un foc. Trase câteva fumuri şi sprijinindu-se comod de spatele fotoliului adăugă: Acu' doi ani, lucram cu Lae în comperativă.

– Care Lae?

– Lae Cârnu, bărbatu-meu.

– Eşti căsătorită?

– Aşa şi aşa...

– Adică trăiţi în concubinaj.

– Aşi! În Dămăroaia, pe Sacagiului. Trăiam, că de două luni n-a mai dat p-acasă, pârlitul. I-a sucit Gherghina minţile, sări-i-ar ochii din cap şi n-ar mai apuca ziua de mâine. Pui capu' jos, don' căpitan, că i-a făcut spurcăciunea farmece. Păi nu i-a azvârlit ea trei găini negre în cuptor, d-a'nebunitără Chivu? Pupa urma papucilor! Eu am

văzut-o cum își fierbea fustele în busuioc...

– Ziceai că ai lucrat cu omul dumitale într-o cooperativă.

– Ei, așa vine vorba. Adică lucram împreună.

– Unde?

– La mare. El trăgea cu urechea pe plajă care-i numele boierilor și p-ormă veneam eu cu ghiocul. Am ras toată Eforia! Ne umplusem de parale. Oftă: Acu's pe cont propriu.

– Cum ai nimenit aici, la celălalt capăt al țării?

Zamfira lu' Mutu se ghimui și mai mult.

– Cum să nemeresc? Bine! Te urci în tren și te duce sângur.

– Așa la întâmplare?

– Așa. Adică ce, p-aici nu trăiesc oameni? Noi suntem rumâni nomazi. Începu să se tânguiască: Dacă știam peste ce nenorocire dau, nu mă mai coboram din tren. C-abia ieri am sositără.

Atanasiu își frecă îngândurat bărbia. Reciti însemnările făcute la sosire și apoi întrebă:

– Câte clase ai?

– Nici una. Numai' la școală nu-i ardea lu' ăl bătrân să mă dea.

– Spuneai că știi să citești.

– O vorbă, două acolo. Cât am deprins și eu pe lângă Paraschiv.

– Acesta cine mai e?

– Bărbatu-meu.

– Paraschiv? Parcă-l chema Lae.

– Am zâs eu așa ceva? N-am zâs, boiarule! Să mă bată Dumnezeu dacă am zâs.

– Probabil că m-am înșelat. Își deschise carnetul: Unde locuiești?

– Comuna Găncasa, județul Ilfov.

– Minți, femeie!

– Boiarule...

– Am scris aici cu mâna mea: str. Sacagiului, cartierul Dămăroaia, undeva la periferia Bucureștiului.

– Să n-am parte, boiarule, dacă am fost vo dată pe unde spui matale!

– N-ai fost? Şi pe omu' dumitale cum îl cheamă?

– Păi nu ţi-am zâs?

– Repetă!

– Fane Ştirbu!

Atanasiu se ridică în picioare.

– Îţi baţi joc de mine?!

– Ău! Nu spune vorba asta, boiarule.

Atanasiu începu să se plimbe agitat prin odaie.

„Nu pot scoate nimic de la ea. Mitomană? Escroacă? Sau pur şi simplu ţicnită? Nu i-e frică de nimic. Pentru ăştia, puşcăria înseamnă pensiune: patul şi ciorba asigurate..."

Un gând răzleţ îi aduse zâmbetul pe buze. Pe când îşi făcea ucenicia, anchetase o crimă într-un sat de ţigani. Se amuzase copios asistând la interogatoriile luate de procurorul raional – atunci – un om în vârstă, hârşâit prin tot felul de dandanale cu localnicii. Oamenii se perindau pe rând, minţind sfruntat, rostogolindu-şi ochii mari, invocând cerul în jurăminte cutremurătoare. Anchetatorul asculta până la sfârşit, apoi schiţa un gest magic: cu unghia degetului gros trăgea pocnind de incisivi.

Anchetaţii se înspăimântau în mod inexplicabil, un soi de groază punea stăpânire pe ei şi retractau totul oferind spontan datele reale.

Procurorul îi explicase ulterior că ţiganii pentru nimic în lume nu jură strâmb pe dinte.

Atanasiu se întoarse spre femeie şi prinzându-i privirea îşi duse unghia la dinţii centrali.

– Jură!

– Ău!

– Jură că tot ce ai spus e adevărat!

Zamfira lu' Mutu se zbârli înfricoşată:

– Păi de ce n-ai zâs, boiarule, că eşti de-al nostru?!

– Juri?

– Nu! Pă dinte nu jur!

– Cine eşti dumneata?

Ţiganca îl privi ţintă. Îşi strânse buzele într-un surâs amar şi refuză să răspundă.

Omul în gri intră în Arad. Parcă pe o stradă liniştită, coborî din maşină şi se ascunse într-un gang. Fumă două ţigări supraveghind discret împrejurimile.

Renault-ul albastru nu apăru.

Aşteptă zece minute, apoi plecă. Traversă bulevardul şi luă un tramvai spre marginea oraşului.

– Ce obraznici sunt ăştia, dom'le, e fantastic! izbucni Plămădeală după ce plecă hangiul.

– Ei, oftă medicul, ce să facă şi ei...

– Le dă mâna! Au bani şi de te privesc de sus. Parcă ţi-ar da de pomană când îţi destupă sticla cu bere. Bucătăreasa cel puţin se uită la mine ca la dracu...

Ecaterina Stănescu încruntă uşor sprâncene. Individul avea chef de conversaţie. Comentând un fapt care o privea, formula în fond o invitaţie. Plămădeală, îşi zise, trăia o stare de surescitare şi supapele nu mai rezistau.

Se uită la Negreanu. Avea liniştea blândă a celor ce supravieţuiesc fizic şi mental unei drame puternice, care le-a însemnat întreaga existenţă. Cândva, cineva sau ceva l-a lovit îngrozitor. Iar acum, totul îi e indiferent. Amabil indiferent, căci te ascultă politicos, dar practic nu-l mai afectează nimic. „Aceasta înseamnă probabil înţelepciune. Dar cu ce preţ..."

Gogu Vasilescu îşi fabrica cu briceagul un fluier. Lucra atât de concentrat, încât ai fi zis că întreaga lui existenţă depinde de rezultat.

Plămădeală îşi privi ceasul.

„Idiot! Mă uit din cinci în cinci minute! Medicul a observat! Categoric a observat!"

Încercă să zâmbească, întinzându-se în fotoliu într-o poziţie relaxată.

– Doamna a acaparat discuţia. De două ore numai dumneaei vorbeşte.

Ecaterina Stănescu strâmbă plictisită din nas.

– Oamenii au să-şi spună atâtea, suspină medicul. Din păcate, n-au niciodată destul timp.

– Crezi?

Negreanu surâse unui gând.

– Unchiul meu, Dumnezeu să-l ierte, a fost întotdeauna foarte grăbit. Grăbit şi secretos. N-avea timp nici să mănânce, nici să doarmă. Când nu era la afacere, era la Vaslui. Când nu era la Vaslui, era la Constanţa. Copiii şi nevasta nu-l vedeau că săptămânile. Iar când venea, tăcea. Aşa un om a fost el. A murit de inimă tocmai la Făget. Îl însoţea tovarăşul lui de afaceri. După înmormântare, mătuşă-mea l-a întrebat: „Ascultă, nu ţi-a spus bărbatu-meu ceva despre nişte bijuterii?" „Ce să-mi spună? Abia a avut timp să moară. La opt fără cinci i s-a făcut rău, la opt a murit." „Cum aşa?" „Dacă-ţi zic?! Poţi să mă crezi mata. Ce nevoie am să mint? La opt fără cinci i s-a făcut rău, la opt a murit." „Eşti un prost! Niciodată n-ai să faci avere!" „Pot să ştiu de ce?" „Zevzecule, a strigat mătuşă-mea. Nu puteai să dai ceasul înapoi cu un sfert de oră?" De, oftă Negreanu, mă gândesc de atunci că oamenii vor totdeauna să dea ceasul înapoi.

Brusc, încăperea fu inundată de un fluierat lung şi ascuţit. Gogu Vasilescu îşi proba instrumentul. Ecaterina Stănescu îi aruncă o privire de gheaţă. Plămădeală sări din fotoliu:

– Dumneata eşti nebun?! Du-te, neică, şi te caută.

Inginerul îl ignoră total. Puse fluierul la gură şi emise al doilea sunet şi mai înfricoşător. De astă dată efectul fu desăvârşit. Uşile se trântiră de perete şi apărură şase capete îngrozite.

Căpitanul îl măsură rece.

– Domnule Vasilescu, v-aş sugera să vă petreceţi timpul ceva mai util pentru amândoi: mie, îngăduindu-mi să continui ancheta, dumneavoastră meditând asupra ciudatei plimbări de azi-noapte. Va trebui să daţi unele explicaţii.

Se retrase. Ionică Panait înregistră aşchiile de lemn împrăştiate peste tot, dar nu comentă.

Gogu Vasilescu calm sculpta pe fluier cu vârful briceagului inițialele G.V.

– Dacă poți face matale figura încă o dată, propuse medicul amuzat, dau o sticlă de șampanie. Nu de alta, dar mi-a plăcut expresia domnului căpitan.

Inginerul fu imediat de acord:

– Gata, domnule! Batem palma?

Iliescu intră în hol aducând patru pahare aburite.

– Citronadele!

Negreanu făcu ochii mari.

– Ați cerut dumneavoastră așa ceva?

Ceilalți clătinară nedumeriți capul. Studentul îi privea derutat cu paiele în mână.

– Poate altcineva, opină Plămădeală.

Gogu Vasilescu întinse mâna.

– Lasă-le aici. Oricum, sunt bine-venite. Când o face dumnealui pariu pe o sticlă de șampanie să știți că se apropie sfârșitul lumii...

Iliescu distribui paharele. Neîndemânatic, vărsă câteva picături pe rochia Ecaterinei Stănescu. Medicul duse paharul la gură.

„Acu' să vezi tărăboi..."

Sări în picioare strigând:

– Nu beți! E cianură.

– Eu n-am nicio vină! spuse bucătăreasa, rostogolindu-și înspăimântată ochii. Veni băiatu' și zise: coană Mărioară, patru citronade. Așa-mi ceru, așa făcui.

Își prinse brațele înfrigurate și se uită la Iliescu solicitându-i confirmarea. Studentul înclină capul.

Atanasiu trase nervos din țigară. Tânărul îl irita. Avea ceva disprețuitor în priviri; simțeai instinctiv că în fața lui nu contezi. Și mai simțeai că este vorba despre o certitudine depășind poza ieftină. Întrebă:

– Cine a făcut comanda?

Iliescu își duse mâinile la spate într-o poziție degajată care nu suporta ierarhizări apriorice...

„Și culmea, aprecie căpitanul, nu-i poți reproșa nimic.

Face totul în limitele decenţei, fără insolenţă, fără ostentaţie."

– Domnul Panait. M-a oprit pe coridor şi mi-a spus să duc patru citronade în hol.

– Aţi asistat la prepararea lor?

– Nu. Am ieşit câteva minute până afară.

Ţiganca se desprinse din ungherul ei.

– Eu am văzut, boiarule.

– Ei, făcu bucătăreasa, spune dumneatale!

– Ce să spui?! Zamfira dădu din umeri, apoi arătă cu degetul: Dă acolo a luat zahăr, dă dincolo lămâie, a turnat apă minerală şi gata.

Atanasiu mirosi prudent conţinutul sticlei.

„O să trebuiască să le trimit la analiză..."

– Când m-am întors, interveni Iliescu, erau gata preparate.

– În drum spre hol v-aţi întâlnit cu cineva?

– Nu.

Tânărul ezitase imperceptibil înainte de a răspunde, sau i se păruse doar? Enervat, căpitanul strivi la întâmplare ţigara pe marginea unei farfurii. Studentul nu-i plăcea. O antipatie spontană, nemotivată, pe care încerca să şi-o reprime. Insistă:

– Sigur?

– Nu m-am întâlnit cu nimeni. În schimb s-a întâmplat altceva.

– Ce anume?

– Aproximativ zece minute, tava cu paharele a rămas pe terasă.

– Pe terasă? Cum a ajuns acolo?

– Am lăsat-o eu.

– De ce?

– M-a surprins discuţia cu noul venit. Instinctiv am pus tava pe una din mese şi m-am repezit să văd ce se întâmplă.

– Instinctiv... Spuneţi-mi, vă rog, aţi cunoscut mulţi ospătari care părăsesc comanda şi aleargă să vadă scnadalul din local? Nu vi se pare că instinctiv, cel mult trebuia să grăbiţi pasul?

Iliescu își strânse pleoapele.

– Eu nu sunt ospătar de meserie, ci student. Parcă v-am mai spus.

– Mda... Continuați.

– După ce lucrurile s-au mai lămurit, m-am dus la bucătărie și am aprins o țigară. Mi-am amintit de paharele uitate pe terasă văzând sticla de borviz și lămâile. Cam asta ar fi totul.

– Nu! declară apăsat Atanasiu. Nu e totul, domnule Iliescu. Mai trebuie să născociți o explicație și faptului că ați preferat să ocoliți terasa pentru a ajunge în hol.

Stăteau în fotolii. Plămădeală afișa indiferență, într-o poziție neglijentă. Mușchii încordați, tremurul neîncetat la mâinilor, ochii, două bile rotunde negre în continuă rostogolire contrastau însă evident cu atitudinea de repaus și nepăsare arborată de economist.

Alain Mathieu își rodea unghiile urmărind fără interes îndeletnicirile inginerului. Gogu Vasilescu cu mâinile împreunate pe pântece rotea degetele groase unul după altul într-o nesfârșită morișcă privind absent tavanul. Cum treaba asta nu enerva pe nimeni, împinse mult buzele în afară emițând câteva mugete joase.

Ecaterina Stănescu pufni întorcându-și capul. Rudy Negreanu zâmbea subțire.

– În accepțiunea dumneavoastră, domnule Vasilescu, întrebă căpitanul, cum s-ar numi treaba asta?

– *O sole mio*. Cantonetă.

Zamfira lu' Mutu ridică fruntea.

– Fugi d-acilea! Astea-s geamparalele!

– Cine a văzut pe terasă sondele cu citronadă? Nimeni nu răspunse. Atanasiu se adresă inginerului: Unde vă aflați acum o jumătate de oră?

– La mine în odaie.Țineam foarte mult să știu dacă tot răscolindu-mi prin valiză, amicul Plămădeală nu s-a îndrăgostit subit și de briceagul meu.

Economistul răspunse agresiv:

– Ce-ați spus?! Cum îți permiți?

– Liniştește-te, domnule Plămădeală, interveni împăciuitor Rudy Negreanu. Sunt sigur că dumnealui a glumit. Ce-ţi mai trebuia briceag, când abia ai făcut rost de-aşa un cuţit bun de bucătărie.

Marioara Ţâmpoc tresări.

– Şi eu îl căutai de-mi veni rău! Se întoarse spre ţigancă: Ce păzişi, toanto?!

– Ţin să vă asigur, făcu economistul, că asemenea calomnii nu vor rămâne fără consecinţe. Ne mai întâlnim noi.

Căpitanul tuşi sâcâit:

– Vă rog. Notă ceva, apoi se întoarse spre Gogu Vasilescu: Deci aţi făcut inventarul valizei. După aceea?

– Am rupt o creangă de soc ca să-mi meşteresc un fluier.

– Creşte aşa ceva în camera dumneavoastră?

– Ei, bravo! În curte, vezi bine!

– Cu alte cuvinte, aţi coborât. Pentru a ieşi în curte, în mod obligatoriu trebuia să traversaţi terasa.

– Exact.

– Şi aţi văzut sondele cu citronade.

Gogu Vasilescu ezită.

– Nu.

– Dacă ospătarul a spus adevărul, ele erau deja pe masă.

– Dacă a spus adevărul!

– Îmi permiteţi? interveni Rudy Negreanu. Cred că domnul Vasilescu, fără nicio intenţie, firește, a uitat un lucru. Traversând terasa, domnia sa şi-a dat seama că i s-a deznodat un şiret la pantofi. A pus piciorul pe unul din scaune şi l-a legat. În timpul acestei operaţii, a lovit cu cotul şi era cât pe ce să răstoarne una din sondele cu citronadă. M-am convins atunci încă odată ce reflexe minunate are. A prins-o din zbor...

– E adevărat?

Gogu Vasilescu ridică din umeri.

– Habar n-am. Nu-mi amintesc.

– Nevastă-mea, Clara...

– Aoleu! Inginerul dădu ochii peste cap. Iar a luat-o cu neamurile!

– Nevastă-mea, Clara, reluă impasibil medicul, are o

vorbă. De câte ori îi spun că nu-mi amintesc să fi spart vreo ceașcă, zice: „Rudy, așa un pezevenghi ca tine n-am pomenit! Tu vrei să vreau să cred că n-ai vrut..."

Căpitanul își deschise din nou carnetul:

– Deci și dumneavoastră ați părăsit holul.

– Firește. Nu mă întrebați de ce că vă spun. Se fumase prea mult și mă durea capul. Așa că am ieșit nițel pe terasă. Domnul Vasilescu nu m-a văzut pentru că eram la cealaltă extremitate. Surâse: Nu m-a văzut sau n-a vrut să mă vadă...

– E adevărat?

– Că ne-a înnebunit cu pildele și că eu unul evit să-l întâlnesc pe dumnealui este cât se poate de adevărat.

– Stau și mă întreb, oare din cauza pildelor mele îi eviți și pe ceilalți? Mi-aduc aminte cum te furișai azi-noapte pe culoar. Vorba nepoatei mele...

Atanasiu îl opri cu un gest scurt.

– Cât ați rămas pe terasă?

– Aproximativ cinci minute.

– Timp suficient ca să măsluiți limonadele.

Intervenise Ecaterina Stănescu. Ceilalți se întoarseră surprinși. Rudy Negreanu continua să zâmbească.

– Crezi mata că mai era nevoie? Ieșiseși doar înaintea mea...

– Vă rog să notați, domnule căpitan, că n-am rămas o singur clipă pe terasă. Dumnealui, și-l indică pe Plămădeală, poate să confirme.

– Dar poate? se interesă încet medicul.

Atanasiu îi privi iritat. Economistul se ridică.

– Eu unul n-am văzut nimic! Absolut nimic!

– Uite că nu poate...

– Cum, domnule Plămădeală?! Ecaterina Stănescu da semne de sufocare: Erai doar afară, rezemat de stâlp. Nu mi-ai spus dumneata când am coborât treptele că nu e bine să mă îndepărtez, că orice pas poate da naștere la interpretări?

– Am spus eu așa ceva?

– În general, observă Gogu Vasilescu, doamna are obiceiul să improvizeze.

– Ce să facă? se interesă țiganca.

Marioara Țâmpoc îi explică în șoaptă:

– Adicătelea să mintă.

– Asta-i dreptu, are năravu' acesta. Şî-i păcat, boiarule, că-i fomeie batrână.

Ecaterina Stănescu îi aruncă o privire otrăvită, apoi se întoarse indignată. Atanasiu se apropie.

– Pentru ce aţi părăsit holul?

– Mă plictiseau de moarte observaţii „inteligente" ale doctorului. Am preferat să iau puţin aer. Desigur, Plămădeală are motive serioase să susţină că nu m-a văzut.

Economistul îşi căuta nervos locul în fotoliu. Preciză:

– Domnul Plămădeală.

– Confirmând, trebuie să justifice de ce şi-a ales ca sprijin tocmai coloana de lângă masa pe care erau citronadele.

Atanasiu clătină din cap.

– Observaţia este cât se poate de adevărată. Se adresă economistului: Ce aveţi de spus?

– Dintr-un cavalerism pe care sunt convins că doamna n-o să-l înţeleagă niciodată, zâmbi Plămădeală, am încercat să omit unele amănunte ce-ar putea-o dezavantaja. Într-adevăr, am fost pe terasă şi am văzut-o ieşind. Eram rezemat de un stâlp, însă în apropierea uşii care dă în bucătărie şi nu lângă masa cu citronadele uitate de ospătar. Pe această masă şi-a pus doamna Ecaterina Stănescu poşeta în timp ce căuta ceva în ea.

– Impertinenţă. Masa pe care am pus poşeta era absolut goală. Omul acesta minte îngrozitor! Minte sau mă confundă.

– Cu cine? Căpitanul se întoarse spre Alain Mathieu: Dumneavoastră aţi văzut-o cumva pe doamna în timp ce traversa terasa?

Francezul clătină din cap.

– Nu.

– Ce zice? se interesă ţiganca trăgându-l de mânecă pe Rudy Negreanu.

Medicul îi traduse amuzat.

– Unde vă aflaţi acum o jumătate de oră?

– Ce zice? Ce zice?

– Îl întreabă unde se afla.

– Lângă maşină, cercetam cauciucurile.

– Ce zice? Ce zice?

Gogu Vasilescu izbucni:

– Mai taci dracului din gură, că ne-ai înnebunit!

– Și n-ați observat nimic în legătură cu citronadele?

– Ba da. Alain Mathieu zâmbi: Doamna, și arătă spre țigancă, s-a apropiat de masă și a mirosit paharele.

– Ce zice?

– Mi-e tare frică, făcu Rudy Negreanu zâmbind, că ce zice, zice rău. Cică te-a văzut mirosind citronadele.

– Pe mine?! Ptiu!

Atanasiu o privi lung. Dusc degetul la gură trăgând cu unghia de incisiv. Zamfira lu' Mutu se domoli subit.

– E adevărat?

– Adică ce să fie adevărat, boiarule?

– E adevărat ce spune dumnealui că ai mirosit paharele?

– Adică de ce să le miros?

– Știu și eu? Ți s-o fi părut ceva ciudat.

– Adică ce să mi se pară ciudat? Pentru că a trecut franțuzu' pa lângă ele și nu știu ce a vrăjit din dește deasupra mesei?

– Când a trecut? Înainte sau după ce le-ai mirosit?

– Înainte. Dar nu le-am mirosit...

– Dar ce-ai făcut?

– Le-am gustat. Am gustat din fiștecare câte-o gură. Așa, ca să văz ce inimă are coana Marioara...

Medicul se ciocni cu Gogu Vasilescu în capul scării.

– Scuză-mă.

Inginerul îl examină din cap până în picioare.

– Ce-ți veni, domnule, să mă bănuiești tocmai pe mine?

– Tocmai pe dumneata? Iartă-mă, dar ai înțeles greșit. Pe mata n-am să te bănuiesc niciodată. Și știi de ce?

– De ce?

– Ești grozav de simpatic!

Gogu Vasilescu îl privi neîncrezător.

– Mă gândesc care o fi imbecilul? Izbucni: Este inadmisibil! O clipă de neatenție și-mi scriați la post-restant pe lumea ailaltă.

– Într-adevăr, a fost o mare şansă.

– Şansă?! Lasă-mă, domnule, în pace! Va să zică de o şansă atârnă viaţa mea?

– Ştii bine că da, spuse blând medicul. Nu ne place s-o recunoaştem, totul devine prea fragil, prea... fără mâine, dar asta e realitatea.

– De ce să nu te arunci atunci cu capul în baltă? Vorba aia, cu puţin noroc...

– Mai devreme sau mai târziu tot o facem.

– Vacs! Dacă trebuie să mă înec, dă-mi voie cel puţin să-mi aleg eu momentul.

– Părerea mea e că mata n-ai să te îneci niciodată. Nici la propriu, nici la figurat.

Inginerul se strâmbă:

– Adică?

– În noaptea aceea, ştii care, te-am văzut din întâmplare făcând baie în lac.

– Şi?

– Chiar mă gândeam să te felicit pentru felul minunat în care înoţi. Adăugă după o mică pauză: Dar m-am răzgândit.

– De ce?

– Dacă aşa un bărbat inteligent ca matale spune domnului căpitan că nu ştie să înoate, înseamnă că eu n-am văzut bine...

– Mă interesează foarte puţin flirtul acesta de idei, spuse inginerul ridicându-şi bărbia.

– Nu ştiu cum se întâmplă, dar îmi aminteşti de-o verişoară a tatălui meu. Obişnuia să ia câte un ceai de tei în fiecare seară...

Gogu Vasilescu îl întrerupse:

– Verişoara dumitale mă interesează şi mai puţin! Făcu o pauză măsurându-l din creştet până în tălpi: Vreau să-ţi dau un sfat.

– De, oftă medicul. S-ar putea ca nici eu să nu fiu din cale-afară de curios.

– Mă simt totuşi dator să-ţi atrag atenţia că oricine în locul dumitale ar distruge alpenştocul sau cel puţin i-ar curăţa bine partea metalică. Poartă urme de sânge.

Capitolul XIII

Ionică Panait mărturisește

Renunţase la pălăria aceea caraghioasă din Ţara Oaşului şi, descoperit, craniul pleşuv al hangiului aducea cu o minge pe cale să se dezumfle.

„Cu cine seamănă, cu cine seamănă?" se întreba Atanasiu izbit de chipul nou al lui Panait.

Fără pălărie, era altcineva, aşa cum o persoană pe care ne-am obişnuit s-o vedem cu ochelari, scoţându-i, devine alta.

– Bănuiţi probabil de ce v-am chemat, începu căpitanul notând nişte cifre pe coala albă.

– Nu-i greu... Povestea cu citronadele.

– Cine a făcut comanda?

Ridică brusc privirea îngheţată. Panait îşi înfipse unghiile în carne.

„Vrea să mă dea gata cu ifose ieftine de jandarm comunal. Se uită strâmb, şi Ionică a şi căzut pe spate!"

– Vă simţiţi rău?

– Nu, suflă hangiul roşu la faţă. Sufăr de astmă. Mi se întâmplă să pierd respiraţia.

– Să deschid geamul?

Panait clătină din cap.

– Mulţumesc. Aşadar, tot despre comanda aceea blestemată este vorba. Respiră adânc: Nu ştiu cine a făcut-o.

– Mai reflectaţi.

– Dumneavoastră ce vă imaginaţi că fac de două ceasuri? Eram gata să intru în bucătărie când cineva mi-a strigat din spate: „Patru citronade!"

– V-aţi întors desigur să vedeţi cine e. Gestul mi se pare reflex.

– M-am întors, dar n-am văzut pe nimeni.

– Vocea în schimb i-aţi recunoscut-o. Oamenii ăştia sunt de două zile aici.

– Închipuiţi-vă că nu. Probabil că nu sunt un observator prea atent.

– Nu s-ar zice, dacă ne gândim la meseria şi experienţa

dumneavoastră. Vă puneţi deliberat într-o situaţie imposibilă.

– Nu chiar! În calitate de organ de cercetare, aveţi ca sarcină principală apărarea legalităţii şi nu cred că există altceva care să reprezinte mai bine acest deziderat decât evitarea unei erori judiciare. Sunt inocent şi, în consecinţă, nu mă simt deloc îngrijorat. Surâse fin: Ştiu că veţi lupta din răsputeri pentru a-mi dovedi nevinovăţia. Mă înşel?

Atanasiu îşi dădu seama dintr-o dată. Panait îi amintea de medalioanele cu chipul lui Edgar Wallace fixate în subsolul coperţilor negre. Zâmbetul enigmatic, capul chel ca un ou, eterna pipă. Titluri uitate ţâşniră ca nişte blitz-uri: *Omul sinistru, U°a cu °apte broa°te, Asociaţia secretă Broscoiul.* Se revăzu licean...

Fără să-şi dea seama, alungă gândul cu mâna ca pe ceva concret: o muscă, scrum de ţigară, firicele de praf. Zâmbi:

– Aveţi replici avocăţeşti, domnule Panait. Din nefericire, rămân simple replici. Oferiţi-mi o explicaţie logică în legătură cu citronadele şi sunt gata să vă iau apărarea mergând până în pânzele albe.

– Ce pot să vă spun în plus? Am auzit comanda, m-am întors şi n-am văzut pe nimeni. La urma urmei, costa câţiva lei acolo. Dacă mi se cerea un *Cordon Rouge*, poate aş fi fost mai scrupulos încercând să-l reperez pe client înainte de a deschide sticla. Spun poate, căci suntem într-un hotel-restaurant şi nimic nu e mai firesc decât să se comande băuturi.

– Acceptând ipoteza, unde putea totuşi să dispară clientul necunoscut?

– Nu cred nicio clipă că a dispărut. Probabil, a comandat limonadele dintr-un unghi care nu intra în raza mea vizuală. Stând, să zicem, în capul scării. Şi mai e ceva: vorbeaţi despre un necunoscut. S-ar putea însă foarte bine să fi fost o necunoscută.

– Domnule Panait! Pot accepta eventual povestea cu clientul camuflat, mă străduiesc şi încerc să înghit lipsa dumneavoastră totală de curiozitate, fac eforturi substanţiale şi înţeleg că n-aţi identificat glasul, dar să nu sesizezi de la o distanţă de 20 de metri cine anume a vorbit – bărbat ori femeie – mi se pare prea mult!

Hangiul ridică din umeri.

– Sunt la Peștera doar trei femei. Țiganca și doamna Stănescu au voci masculine, bănuiesc că ați remarcat. Bucătăreasa e întâmplător răcită și vorbește răgușit ca un plutonier major.

– Pe ea o excludem oricum. Doar ați găsit-o. Doar ați găsit-o în bucătărie.

– Foarte adevărat, deși un suspicios ar putea raționa și altfel.

– Cum?

– Prezumtivului client din capul scării îi era foarte ușor să treacă în bucătărie prin WC-ul de serviciu.

– Cred totuși că n-ar fi avut timp s-o facă. După propria dumneavoastră afirmație, ați auzit comanda fiind deja cu mâna pe clanță.

– Exact. Dar când am pătruns înăuntru, Marioara Țâmpoc tocmai intrase și ea dinspre toaletă.

– Înțeleg. Să depășim deocamdată momentul comenzii propriu-zise.

– Din nefericire, după acest moment eu nu vă mai pot fi de folos.

– De ce?

– Pentru că imediat am părăsit bucătăria. Dacă nu știu cine a cerut citronadele, știu și mai puțin cum s-a putut strecura cianura. Căci, desigur, acesta e momentul imediat următor care vă interesează.

– Unde v-ați dus?

– Am ieșit afară. Nu mă simțeam prea bine.

– V-a văzut cineva?

– Nu cred. Zâmbi: *Sic eat in fatis*.

Atanasiu îl privi surprins. Omul acesta se exprima în general folosind un limbaj peste condiția lui.

– Ce studii aveți?

– Facultatea de drept.

– Așa va să zică... Interesant. Deci pe undeva colegi. Ați profesat?

– Înainte de război. Avocatură. Vă spun lucrurile astea pentru că tot le veți afla.

– Și cum se explică această... reprofilare?

– În '48 am fost radiat din barou. Exista pe atunci o rubrică: „Antidemocrat". Ulterior, nu mi s-au mai oferit decât posturi de jurisconsult.

– Şi?

Hangiul rânji:

– Nu m-au tentat. Salariu fix, concediu limitat etc.

– Apreciez sinceritatea dumneavoastră, deşi, recunosc, mă derutează. Sunt amănunte care vă pun într-o lumină puţin favorabilă.

– Nu există nici un text de lege care să le sancţioneze. Cine mă poate obliga să perseverez într-o profesiune care a încetat să mă intereseze, şi ca să împingem sinceritatea până la capăt, care a încetat să existe. Iar din punct de vedere psihologic, poate că în acest exces de adevăr ar trebui să vedeţi încă o dovadă a inocenţei mele. Vinovat fiind, aş fi omis orice amănunt de natură să mă dezavantajeze.

– În locul dumneavoastră, mi-aş fi lăsat interlocutorul s-o gândească singur.

Hangiul îşi strânse buzele.

– Acum, continuă Atanasiu, îmi vine greu să alung ideea unei sinceităţi premeditate. În sfârşit... Cum de aţi naufragiat tocmai în această breaslă?

– Este prima mea meserie. Tata, Ilie Panait, a fost proprietarul restaurantului „Dolly", de pe Brătianu, mă rog, actualmente Bălcescu. Am crescut în atmosfera asta. Eram elev de liceu şi încă serveam la bar. Deci o profesiune mult mai la îndemână decât oricare alta. Puteţi să mă credeţi, reîntoarcerea îşi are parfumul ei. Am retrăit într-un fel copilăria, adolescenţa... Anii '30-30 şi ceva... *Shimmy – Fox – Charleston.* Mantourile cu vulpi în jurul gâtului gol, pometii fardaţi, bretoane şi *accroche-coeur*-uri linse, chefuri romantice în birje lăcuite. De, nostalgii de om bătrân...

Atanasiu îl asculta zâmbind:

„Bate câmpii! Ce urmăreşte?"

Întrebă indiferent, fără legătură, mai mult ca să schimbe firul discuţiei:

– Familia n-a avut nimic împotriva acestei reîntoarceri?

Panait arbără o poză ultragiată. Enunţă demagogic:

– Ce să fi avut împotrivă? Nici o muncă nu e ruşinoasă.

– Nu mă gândeam la munca în sine, ci la intenţiile care au generat-o.

– Intenţii! Hangiul râse. Ai mei nu sunt atât de subtili şi-n orice caz le lipsesc înclinaţiile analitice. Nevastă-mea

n-are nimic de obiectat când frigiderul este plin, iar băieţii sunt încântaţi, ca toţi copiii de altfel, că nu le cerem nimic. Ba îi şi mai ajutăm din când în când.

– Băieţii?

– Unul e inginer, celălalt agronom. Au şi ei copii.

Dar sensul era altul şi Atanasiu îl pricepu: „Sunt om în etate, bunic, de prostii – chiar dacă am făcut cândva – nu-mi mai arde".

Prostii... Tocmai prostiile acelea de demult îl interesau. Trebuia să ştie totul despre oamenii din han. Avea nevoie de o radiografie limpede a existenţei lor şi abia atunci i-ar fi putut judeca în contextul dramatic de la Peştera Sihastrului. În legătură cu Panait, Atanasiu nu vedea nimic precis. Fişa lui biografică, din ceea ce lăsa acesta să se înţeleagă, era a unui învârtit de duzină. Individul care a ştiut să se descurce indiferent de împrejurări, să cadă în picioare, cum se spune, puţin şmecher, puţin şnapan, cu un instinct sigur al situaţiei. De aici, adevărate lovituri de maestru, revirimente spectaculoase năucindu-i pe cei din jur.

Atanasiu ştia ce trebuie să fi însemnat acum 20 şi ceva de ani renunţarea la o firmă intelectuală în favoarea negustoriei. Într-o anumită societate, chiar cunoscând originea de tejghea a hangiului, aceasta se numea declasarea. Şi-ţi trebuia oleacă de curaj pentru a înfrunta senin calificativul.

Continua să-l pipăie, orbecăind în labirintul plin de capcane al unei existenţe necunoscute, dând glas principiului care îl călăuzea din primii ani de profesiune: „Orice om ascunde ceva în trecutul lui. Ceva foarte grav – chiar dacă aprecierea ţine de o conştiinţă prea scrupuloasă – sau ceva de care îi e îngrozitor de ruşine".

Luptase întotdeauna, din răsputeri, pentru detectarea acestui „ceva", convins fiind că e unicul criteriu ce poate oferi întreaga măsură a unui individ.

– Când aţi intrat în comerţ?

– În 1953.

– '53, repetă pe gânduri căpitanul. Din '48, data la care aţi fost radiat din barou, până în '53 sunt cinci ani. Cum aţi asigurat existenţa familiei dumneavoastră în acest răstimp?

– La fel ca şi alţii, vânzând obiectele de preţ din casă.

– Trebuie să fi posedat un întreg magazin ca să rezistaţi.

Panait ridică din umeri.

– Am fost oameni foarte bogaţi, dar fără îndoială că mai recurgeam uneori la mici expediente.

– De exemplu?

– Ştiu eu? Incursiuni în satele din jur, poate chiar mai departe, cumpărând alimente. Pentru un sac de mălai obţinut la Postăvari mi se oferea întreit.

– Deci, speculă?

– Exact.. Zâmbi: Între timp s-a prescris.

– Specula! accentuă Atanasiu, s-a prescris, într-adevăr.

– Sesizez nuanţa. Ar mai fi deci şi altele.

– Dumneavoastră ascundeţi ceva, domnule Panait.

– Ascund mai multe, bravă hangiul. Depinde ce vă interesează.

– O existenţă ca a dumneavoastră scapă rareori rigorilor justiţiei. N-aţi suferit nicio condamnare?

Ochii lui Panait străluciră: „Ce ştie? Cât ştie?" Aruncă nonşalant:

– Într-adevăr, a fost ceva... O bagatelă... Nişte neplăceri în gestiune.

– Cât?

– Cinci.

– Sunteţi jurist, domnule Panait...

– Am fost! rectifică hangiul ridicând un deget.

– ... În consecinţă, ştiţi că în urma unei astfel de condamnări postul pe care îl deţineţi vă era interzis prin lege.

Hangiul începu să râdă:

– Aveţi toate motivele să fiţi fericit. Aţi descoperit o mică ilegalitate.

Atanasiu strânse stiloul între degete.

– Este singurul lucru pe care îl ascundeţi? Ştiţi, nu e greu să dau un telefon la Bucureşti. Avem arhive splendid puse la punct. o mărturisire spontană m-ar scuti de eforturi şi v-ar asigura recunoştinţa mea.

Panait îl privi fix:

– A mai fost ceva, foarte de mult... O mică colaborare cu Gestapoul.

Capitolul XIV

Suspiciuni

– Tovarăşe! exclamă Ecaterina Stănescu scoţându-şi ochelarii.

Ca de obicei, ţinea o revistă deschisă pe genunchi. Plămădeală şi Negreanu îşi ridicară ochii.

Hangiul se înclină profesional:

– Poftiţi!

– Nu am cine ştie ce pretenţii, dar în unitatea dumitale toate merg anapoda: Ferestrele trag, duşul e defect, uşile nu se închid bine.

Femeia inventariase uscat, păstrând calmul unei constatări oarecare.

– Îmi pare rău, se scuză cu fălcile încleştate Ionică Panait. Nu este vina noastră, dar desigur vom încerca să remediem, nu-i aşa...

– Ca să nu mai discut de serviciu, îl întrerupse Ecaterina Stănescu. Azvârli cuvântul ca pe o bilă de plumb în plexul hangiului: Execrabil! Personal insuficient şi necompetent! Ieri a trebuit să aştept timp de 45 de minute o cafea. Astăzi, am probleme pentru un simplu ceai. Cât despre mese, adevărată calamitate. Pe plăcinta cu mere, în loc de zahăr, s-a presărat sare. E posibil?

Hangiul îşi duse pumnii strânşi la spate.

– Facem tot ce putem, doamnă. Atât cât ne ţin puterile. Unul dintre noi a murit, a murit sub ochii noştri, bucătăreasa a fost la un pas de aceeaşi soartă, iar dumneavoastră vreţi să fiţi servită ca la Capşa? Cred că exageraţi. Suntem oameni, ce Dumnezeu!

– Nu mă interesează comentariile dumitale. Vei fi reclamat acolo unde trebuie şi voiam să ştii de ce.

Panait se răsuci pe călcâie şi ieşi repede. Singurele vorbe turceşti pe care le cunoştea i se buluceau la gură.

– Nu-i a bună, coană Marioară!

– Ce ziseşi?

Bucătăreasa urmărea concentrată manevrele ţigăncii. Avea capul bandajat iar ochii negri, foarte vii, păreau arşi de febră.

Zamfira lu' Mutu aduna cu unghia bobii în sită, îi împărţea câte patru-cinci, iar îi îngrămădea. Desluşind în jocul lor semnificaţii magice.

Pe plită sfârâiau bucăţi de carne, umplând bucătăria de un miros gras. Ibricul de cafea scotea aburi.

– Mai dulce, domnişorico! specifică ţiganca.

Marioara Ţâmpoc cască:

– Adicătelea?

– Cafeaua, mâncaţi-aş ochii.

– Las' că ştiu eu! Nu-s două să ţi-o potrivească din zahăr ca mine. Când fu banchetu' cu 'toarăşul vice de la trust, beură oamenii şi zaţu'! Şi zaţu' beură, auzi! Şi zaţu'! Să-ţi pui un deşt de rom?

Ţigăncii îi sclipiră ochii.

– Ştiu şi eu? Cum crezi dumneata. Da' dacă tot pui, pune două deşte.

– Hm! Minunăţie. Nu bei din asta de fiştecare zi.

Umplu o ceaşcă mare şi i-o puse alături. Zamfira lu' Mutu sorbi lacom şi reluă bobii cu chef.

– Ascultă la mine, coană Marioară, să mă bată Dumnezeu de-o ieşi altfel! Pune mâna pă părintele!

– Cine, soro?

– Meliţia. Uite, văd acilea.

– Unde?

Ţiganca arătă cu degetul grămada de cinci bobi.

– Estraordinar! se minună Marioara Ţâmpoc. Să mă tai şi nu pricep! Nu pricep nimic, auzi? Nimic! Cunm văzuşi 'mneatale acilea că-l prinde? Doar mă uitai şi eu, nu, mă uitai şi eu! Boabe...

– Îl prinde! insistă Zamfira. Legat îl aduce!

– Adicătelea vezi şi legăturile?

– Văz!

– Dar cine mă pocni pe mine nu s-arată?

Ţiganca adoptă un aer de adâncă suferinţă.

– Asta-i secreu, mâncaţi-aş ochii matale. Nu poci să-l cetesc aşa, pă inima goală...

– Păi de ce nu ziseşi soro, de ce nu ziseşi? Să-ţi fac un şniţel?

– Şi niţel mai mare.

Zece minute mai târziu, Zamfira îşi ştergea degetele de fuste.

– Fu bun?

– Bun. Dar parcă cere beutură.

– Ce să-ţi dau? se interesă Marioara Ţâmpoc arătând sticlele înşirate pe bar. O bere?

– Am eu obraz dă bere?

– Un şpriţ?

– Hău! Murfatlari? Dă-mi din sticla aia cu calu'!

– Wischi?!

– D-acela...

Bucătăreasa o măsură surprinsă şi îi turnă în pahar.

– Ne deterăm dracului! Na! Şi-acu' zi-i!

– Da' gheaţă nu-i pui? Pune-i şî gheaţă. Parcă aşa beură boiarii.

– Ăia-s boieri, fa!

– Ce, faci ură de rasă?! Mai pune, nu-ţi tremure mâna... Aşa! Stai colea să-ţi spui.

Măcină bobii pe fundul sitei, lăsându-i în neorânduială.

– Iote-l.

– Unde-i?!

– Iote-l colea! Iote ochelarii, iote haina dă pele.

– Gogu Vasilescu!

– Vezi că vezi? S-mi sară mie ochii, coană Marioară, dacă nu te-a dilit el.

– De ce, soro, de ce?

– E, o fi fost pretin cu răposatu' Sasu şi-a vrut să se răzbune. Bucătăreasa tresări.

– Ce ziseşi?!

– Nu eu, păcatele mele, bobii. S-arată ăla tânăru' pă mal şî matale în spate cu satâru', gata să-l miruieşti...

Marioara Ţâmpoc puse mâna pe polonic.

– Ieşi, fire-ai a dracului! Afară!

– Haoleu! Ţiganca ocoli grătarul în fugă fluturându-şi fustele: Săriţi! Mă omoooară!

Atanasiu făcu câteva mişcări de relaxare în faţa ferestrei deschise. Din interiorul hainei emana, ajungându-i în nări,

o undă delicată de ambră, aroma reconfortantă, dându-i o senzaţie olfactivă de bunăstare fizică, de prosperitate.

Soarele se căţărase spre miezul zilei, retezând crestele dealurilor albăstrii. Plopii nemişcaţi îşi azvârleau frunzele de argint în undele lacului.

„O dimineaţă superbă..."

Scoase din buzunar briceagul cu întrebuinţări multiple şi începu să-şi pilească unghiile. Pe fruntea înaltă apărură riduri adânci.

„Deci doi suspecţi. Până acum, evident. Puştiul care a găsit cadavrul şi femeia. Femeia... Teribil de dezagreabilă! Am s-o fac să-şi piardă puţin răbdarea..."

Zâmbi.

Plămădeală îl cercetă curios din pragul uşii. Surâsul schimba complet chipul căpitanului.

„Cât pe-aci să crezi că ai de-a face cu altcineva... Trebuie să mă stăpânesc!"

– Mi-a spus hangiul că m-aţi chemat.

Atanasiu confirmă şi îi întinse un scaun.

– Luaţi loc.

Panait îi pusese la dispoziţie pentru anchetă una din odăile de la parter. Pe masă se afla o ulcică cu flori de câmp: maci delicaţi, margarete, albăstrele, atât de albastre încât, atingându-le, parcă te mirai că nu ţi-a rămas cerneală pe degete, câteva spice de grâu.

„Un buchet optimist, gândi automat Atanasiu. Lipsesc rama şi semnătura."

Economistul scoase pachetul de ţigări. Întrebă, încercând din răsputeri să pară degajat:

– Faptul că m-aţi chemat primul – mă refer la pasageri – denotă cumva o preferinţă specială?

Căpitanul îl măsură pe îndelete. Da, fără îndoială, reţineau atenţia ochii. Răi, pătrunzători, lipsiţi de căldură.

„Făcea carieră la Hollywood ca gangster. Dacă nu cumva preferă clişeele autentice..."

Plămădeală îşi duse mâinile la spate strângând speteaza scaunului. Repetă pentru a suta oară în gând: „Trebuie să mă stăpânesc!"

Purta un pulover bleu și dangarezi. Mâinile foarte mari, bine modelate, dădeau impresia de forță. Un om în general puternic. Și te gândeai din nou la ochi, nu la mușchi.

– Nu obișnuiesc să mă justific, declară Atanasiu cu grimasa lui caracteristică. Parcă strângea cuvintele în colțurile gurii. Deși nu dumneavoastră sunteți acela, cineva trebuia să fie primul.

– Așa cum cineva trebuia să moară primul.

– Este o maximă?

– Ce-i drept, poate avea și un caracter general, râse economistul. Dar nu la aspectul ăsta m-am referit.

Căpitanul își încruntă sprâncenele.

– Vreți să spuneți că aici, într-un interval de timp relativ determinat, trebuia să moară cineva?

– Da.

– Interesant. Cum ați ajuns la această concluzie?

– Îmi îngădui o rectificare. Nu este o concluzie, ci o impresie generată de unele detalii. O societate ciudată...

– Calificativul nu mi se pare suficient pentru a desemna o ambianță criminală.

– Probabil că eu împing fantezia prea departe, dar trebuie să recunoașteți că nu întâlnești în fiecare zi tipuri atât de divrse de oameni adunate la un loc. Și nu atât diversitatea m-a șocat...

– Un moment! îl întrerupse Atanasiu. V-a șocat înainte de crimă sau după?

Economistul schiță un gest vag:

– Aș putea spune că o senzație nedeslușită inițial a prins contur ulterior.

– Un soi de presimțire...

– Nu chiar. Repet, nu diversitatea ca atare m-a izbit, ci – râse – calitatea prototipurilor. Încerc să fiu mai clar: un călugăr nu reprezintă nimic deosebit, deși fie vorba între noi, tinerețea și felul în care arată abdică puțin de la imaginea clasică. Vorba lui Vasilescu: „Ăsta aprinde mai mult țigări decât tămâie!". Inginerul pune mâna în foc că-i de la Securitate... Și țigănci întâlnești pe toate drumurile încercând să-ți stoarcă cu ghicul câțiva lei. Desigur, nici

străinii – francezi sau cetăţeni ai republicii Malta – nu mai constituie o faună rară... Dar când oamenii aceşti se însoţesc, însoţiţi la rândul lor de alte figuri – hai să le zicem originale – climatul devine straniu.

Atanasiu îşi ridică privirea. Omul nu era deloc prost. Încerca senzaţia nesigură că economistul îl atrage sistematic, prin manevre învăluitoare, pe un anumit teren.

– Ce înţelegeţi prin climat straniu?

– Adică un climat de premeditare. Oamenii nu par adunaţi întâmplător aici.

Atanasiu zâmbi condescent:

– Uitaţi că ne aflăm într-un han? Pe vremuri, i-am fi spus la drumul mare. În consecinţă, cel mai propice loc de întâlnire al unor călători proveniţi din mediile cele mai diferite.

– Poate că aveţi dreptate. Plămădeală ridică din umeri. Dar pe mine, exact elementul de întâmplător nu mă convinge de toată povestea. Nu reuşesc să scap de impresia că indivizii aceştia poate cu una sau două excepţii, zic poate, nu sunt simpli turişti.

– Lăsându-i la o parte pe călugăr, pe ţigancă şi pe francez care, în sfârşit, v-ar putea stimula suspiciunilce datorită unei tuşe de exotism, ce găsiţi neobişnuit la ceilalţi?

Economistul îşi aprinse o ţigară, dar realizând că nu-şi poate stăpâni tremurul mâinilor o azvârli pe fereastra deschisă. Tăcu un timp. Căpitanul se juca absent foiletând topul de hârtie.

– Aşa cum vă spuneam, m-a izbit nota excesivă de originalitate. Gogu Vasilescu, de pildă, mi se pare prea curios. Curiozitate inabil disimulată de o zăpăceală grosolană, de gafe construite care trebuie să atragă atenţia şi în ultimă analiză să pecetluiască. Un tip obositor şi indiscret. Însuşi faptul că a verificat adâncimea lacului cu o prăjină îl găsesc semnificativ. Poate pentru că mie nu mi-ar fi trecut niciodată prin minte s-o fac.

– Există oameni pe care-i interesează totul, opină căpitanul. O partidă de şah, cum se construieşte o barcă cu zbaturi sau ce fac vecinii. Inginerul s-ar putea să fie din această specie.

– Posibil. E însă ceva care mă împiedică să-l cred. Aşa cum sunt incapabil s-o cred pe Ecaterina Stănescu. Ce caută femeia asta aici?

– Am reţinut că e în trecere.

Plămădeală clătină lung din cap. Chipul i se adumbrise şi dintr-o dată păru departe, foarte departe, ca şi cum chestiunea din motive necunoscute încetase brusc să-l mai intereseze. Îngână distrat:

– Desigur, în trecere... Toţi suntem în trecere. Există oare unul singur dintre noi care intenţionează să rămână pentru totdeauna aici? Oare Sasu a vrut-o?

„Nu e bine aşa. Dacă nu e prost, şi nu e, o să mă simtă. Altfel trebuia să-l iau."

– Huîm...

Atanasiu tuşi nervos. Divagaţia individului îl plictisea. Nu-i înţelegea nici starea de spirit. Un reviriment nemotivat. Făcuse impresia unui interlocutor inteligent, agil şi plin de intuiţie. Se antrenase în discuţie şi era lesne de închipuit că în general conversează cu plăcere.

„Cred că e o manevră menită să-mi abată atenţia. Luîndu-i în reflector pe ceilalţi, răsfirându-le păcatele şi ciudăţeniile, el însuşi rămâne în umbră."

Căpitanul îşi consultă mecanic ceasul. Nu-l interesa ora, dar simţea nevoia să se mişte, să facă ceva Îl deconcerta apatia bruscă a celuilalt. Plămădeală se uita pe fereastră. Ochii nemişcaţi păreau orbi, de statuie.

„Oare cât timp poate rezista cineva fără apă?"

– Huîm... Atanasiu tuşi a doua oară: Mi-aţi sugerat o întrebare: Cu ce ocazie vă aflaţi la Peştera Sihastrului?

Economistul tresări: „Oare cât timp..."

Alungă gândul.

– Fac un voiaj în străinătate. Îşi pipăi buzunare căutând paşaportul. Ungaria, Iugoslavia, Italia şi Franţa. Mi s-a defectat cutia de viteze la maşină şi am lăsat-o la auto-service-ul de pe şosea. Abia azi-dimineaţă mi-au adus-o.

Căpitanul cercetă documentul.

– Din nefericire, Atanasiu strivi ţigara, bănuiesc că ancheta o să vă reţină. Ce aţi făcut azi-noapte, domnule

Plămădeală?

– Ceea ce face orice conducător auto care se opreşte la motel. Evident, m-am culcat.

– La ce oră?

– Zece, zece şi un sfert.

– Şi aţi adormit imediat?

– Fireşte.

– Trebuie să înţeleg că ambianţa ciudată, despre care mi-aţi spus că v-a atras atenţia la sosire, nu v-a neliniştit prea mult.

– Nu. Când stai o zi întreagă la volan, nu mai faci mofturi seara.

– Vă felicit. Aveţi nervi buni. Nici măcar febra dinaintea plecării nu v-a alungat somnul...

– Bine, dar eu plecasem de mult.

– Aşa e.

Tăcu, examinându-l cu interes.

– Îmi făcusem iluzii că m-aţi putea ajuta.

– În ce sens?

– Dacă nu adormeaţi imediat, probabil că aţi fi ieşit puţin pe-afară ca să vedeţi ce-i cu maşina. Dacă nu v-au adus-o, eventual... V-aţi fi culcat după aceea liniştit şi astăzi îmi puteaţi spune dacă aţi zărit pe cineva furişându-se afară din han. Sunteţi sigur că nu aţi făcut totuşi o plimbare?

Economistul scrâşni din dinţi:

– Mai mult decât sigur!

Îşi surprinse chipul în oglinda agăţată pe perete. Era palid, cu trăsăturile crispate.

– Ce maşină aveţi, domnule Plămădeală?

– Fiat 1500.

– Şi cauciucurile?

Economistul ezită imperceptibil.

– Originale.

– Originale... Atanasiu îl aţinti în luminile ochilor: Nu, domnule Plămădeală, nu sunt originale! Fiat-ul dumneavoastră are cauciucuri Danubiana. Vreţi să mă convingeţi că aţi plecat într-o excursie în străinătate cu maşina fără să ştiţi ce cauciucuri aveţi?

Capitolul XV

Spargere la familia Plămădeală

Dobrescu primi scrisoarea Minervei cu poşta de dimineaţă. Despături nervos foaia smulsă dintr-un caiet de matematică. Pătrăţelele îl crispară.

„Dragă Dobrescule! În primul rând, fii te rog amabil şi comunică-i lui Macri că nu e cazul să te compătimească. Pariez că se uită acum la tine cu ochi de cloşcă duioasă. Aştept!"

Locotenentul îşi ridică privirea.

– Auzi! Cică să nu mă compătimeşti.

Căpitanul tresări:

– Ce?! A, da... E clar! Mă întreb ce m-aş fi făcut eu cu o nevastă... În fine!

Dobrescu reluă lectura:

„Comentariile pe temă nu mă interesează. Şi acum, atenţie!"

1. Rezolvi problema de ordin profesional pe care ţi-o voi comunica telefonic. Fii operativ şi în primul rând prudent. Băieţaşul în gri e un mic animal pervers. Am certitudinea că a rămas la Bucureşti. Probabil veţi adulmeca aceleaşi urme.

2. La cursul de jiu-jitsu şi karate insistă pe figura Ushiro-géri. Chestia cu meniscul zăpăcit la fotbal, în liceu, e trombon. N-ai lovit în viaţa ta o minge. L-am avertizat dealtfel de profesor aşa că inventează altceva.

3. Ţi-am văzut notele la engleză. Slăbuţe! Îţi sugerez o metodă: povesteşte-i lui Macri cinci bancuri în engleză, mâine şase şi aşa mai departe. Sunt convinsă că-mi va fi recunoscător. Ai grijă doar să nu moară de râs.

4. Dacă ai rendez-vous diseară cu Yvonne, dă-i un telefon lui Spiridon. (Rima e întâmplătoare.) Suni cam trei minute în şir. E destul! Va alarma în aşa hal blocul, încât portăreasa o să-i arunce mâncare prin oberlichtul de la bucătărie.

4bis. Apropo! E recomandabil să nu-i spui lui Yvonne „te iubesc" din cinci în cinci minute. Ar putea conchide că e vorba despre un tic nervos. Dacă o duci la cârciumă, nu-i sugera că berea e mai sănătoasă decât whisky-ul. La vârsta ei, are un ficat pentru care diferenţa între 4,50 lei şi 28 suta de grame e pur aritmetică.

5. Keops mănâncă cu poftă doar dacă-i spui o poezie. Te-am auzit pe vremuri recitând «Regina ostrogoţilor». Erai destul de convingător...

6. Dacă tanti Caliopi are nevoie de bani, găseşti ceva în baie. Mi se pare că pe o savonieră, dar nu sunt sigură. Poate în ghiveciul cactusului sau lângă telefon.

7. Înainte de culcare, rezolvă următorul exerciţiu de perspicacitate:

La ce materie poate copia un elev după altul – mă refer la tema pentru acasă. Cei doi locuiesc la o distanţă de cel puţin 500 de metri şi nu comunică telefonic. Indiciu ajutător: ne aflăm în luna mai. (Copiatul este o operaţie similară cu aceea de acum opt ani când ai luat 2 în teză pentru că Popovici n-a ştiut să-şi ferească lucrarea.)

8. Soluţia problemei din scrisoarea precedentă: Soţul individei lucrează pe un elicopter care pulverizează insecticid. Nevăzând aparatul zburând, d-na X conchide că bărbatu-său nu este la serviciu-

P.S. Macri e un băiat gentil. Aş prefera însă să nu «sufle». Nu uit chestia cu elefantul alb! A rămas nerezolvată! Dacă insistă însă, am şi pentru el câte ceva..."

Dobrescu împături scrisoarea buimac. Căpitanul îl privi lung:

– Hm, în general eu nu mă amestec. Dar în locul tău, m-aş duce întâi să beau o ţuică.

Locotenentul Dobrescu zăbovi exact douăzeci de minute în biroul comandantului, studiind dosarul lui Plămădeală: cererea pentru paşaport, relaţiile de la întreprindere, fotografiile...

Părăsi tulburat imobilul din Nicolae Iorga şi luă un taxi. Peste jumătate de oră, suna la uşa familiei Plămădeală.

„5 e ora cea mai indicată, băiete, dacă vrei să afli câte

ceva, îl dăscălise Minerva cu alte ocazii. S-a întors de la serviciu, a luat masa, a avut timp să-şi spele vasele. Pe femei le enervează teribil gândul că le aşteaptă în bucătărie o chiuvetă plină cu oale murdare. Stau ca pe ace."

Doamna Plămădeală, măruntă, cu o expresie de veşnică suferinţă, nu manifestă nici un fel de surpriză în faţa legitimaţiei locotenentului. Avcai impresia că se aşteaptă la orice. Un gen de resemnare apriorică care-l deruta pe Dobrescu.

Îşi netezi rochia de stofă cenuşie, apoi părul necoafat cu gestul acela reflex care nu adaugă nimic, se scuză doar pentru ţinuta neîngrijită..

Interiorul era bizar. Un amestec de mobile vechi, urâte – eterna sufragerie cubistă dintre cele două războaie, moştenită probabil ori cumpărată de ocazie – şi câteva piese moderne. Pe pereţi, naturi moarte: peşti, felii de harbuz şi vase de flori cu tradiţionalul trandafir sau mac căzut graţios alături.

Dobrescu, fără să fie expert în materie, simţi nedesluşit în ciuda ordinii şi curăţeniei, indiferenţa, lipsa totală de interes a gazdei pentru tot ce o înconjoară. Şi din nou îşi aminti vorbele Minervei: „Femeile ţin la obrazul lor, la cârpe şi la casă. Un interior bine amenajat reprezintă nu atât un cămin agreabil, ci, în primul rând, reuşita. Încearcă delicii nebănuite când flutură prietenilor, care verzi la faţă aruncă complimente perfide, valu.i de pânză, lenjerie suficientă pentru un orfelinat, ultimul tip de frigider, covorul lucrat manual, cristalul de 700 etc. Când pierd interesul pentru astea, înseamnă că au fost lovite greu, adânc. Însăşi rădăcina e atinsă..."

Dintr-un fotoliu cu paiul sfâşiat, se ridică un bărbat gras. Pe faţa rotundă, de petrecăreţ notoriu, se citea o surpriză domoală.

„Mutră de Carul cu bere", diagnostică locotenentul.

– De la miliţie, în legătură cu Gigi, îl informă femeia frângându-şi degetele. Adăugă stins: Dânsul e fratele soţului meu.

– O fi făcut vreo boacănă, nefericitul!

Locotenentul zâmbi larg.

– Nu vă neliniştiţi. Sunt de la serviciul paşapoarte. Avem o cerere înregistrată pe numele de Gheorghe Plămădeală.

– O aveţi cam de mult...

– Mitică! suflă femeia şi amuţi cu ochii la Dobrescu.

– Există anumite formalităţi. Printre altele, o vizită la domiciliul solicitantului...

Grăsanul se uită contrariat:

„Ce vrea acesta, dom'le?" Apoi păru să se dumirească:

– Stai că aici e o chestie! Adică aţi venit să luaţi relaţii.

– Exact!

– Urmând ca după aceea să-i eliberaţi paşaportul...

Dobrescu confirmă ascunzându-şi zâmbetul. Plămădeală făcut ochii mari apoi începu să râdă. Râdea în hohote, cutremurat, săltându-şi pântecul.

– Asta-i formidabil, domnule! Formidabil!

– Mitică, şopti cumnată-sa. Te rog! Nu-ţi dai seama! E penibil!

– Penibil, masam?! Ha! Ha! E monumental!

Locotenentul mimă surpriza.

– N-aţi vrea să fiţi mai explicit? Nu de alta, dar mi-ar place să mă amuz şi eu.

– Soţul meu a primit paşaportul de o lună. A plecat din ţară alaltăieri.

– Clar? Acum se tocmeşte cu fetiţele din Pigalle!

– Mitică!

Grăsanul se sufoca de râs.

– Ţopăie, joacă şotron sau s-a căţărat pe drăcia aia, cum îi zice, a lu' Eiffel, şi scuipă în capul ălora de jos! Ce chestie!!!

Dobrescu scoase o notiţă.

– Probabil că la mijloc e o confuzie.

– Ce confuzie, domnule?! E cel mai tare banc pe care l-am auzit în viaţa mea.

– Mitică! interveni femeia categoric. Încetează!

– Gheorghe Plămădeală, economist, la TAPL, citi locotenentul.

– Da, e soţul meu.

– 38 de ani...

– Dă-i și semnalmentele! sughiță grăsanul. Are un ochi de sticlă și păr în urechi.

– Domnul glumește, desigur, observă locotenentul. Deși ideea cu semnalmentele nu e rea.

Femeia îl cercetă câteva clipe.

– Nu știu ce să cred... George a plecat cu toate actele în regulă...

– Desigur, doamnă. Probabil, o similitudine de nume...

– Mie-mi spui? Grăsanul se distra grozav: ce mi-e Ionescu, e mi-e Plmădeală!

Femeia ridică din umeri și-i aduse o fotografie care stătea în bibliotecă, sprijinită de un vas.

– El e soțul meu.

Locotenentul clătină din cap. Aceeași fotografie cu dosarul de la „Pașapoarte". Făcuse câteva în plus probabil. O privi lung, încercând zadarnic să deslușească pe chipul jovial semnalmentele comunicate de Minerva.

Gheorghe Plămădeală, cel de la Peștera Sihastrului era altul. Un impostor.

Dobrescu o asigură pe doamna Plămădeală că totul e în regulă, apoi părăsi apartamentul. Pe culoar, scoase o țigară.

Brusc, o ușă se deschise și apăru mâna unei femei, care-i făcu semn să se apropie. Locotenentul ezită o clipă, apoi pătrunse într-un vestibul întunecat, sufocat de mobile. Voi să întrebe cu ce i-ar putea fi de folos doamnei, dar aceeași mână îi astupă gura.

Situația era cât se poate de ciudată și pe undeva ilară. Prin minte îi defilau romanticele personaje din literatura lui Dumas, Michel Zevaco și Eugéne Sue, întâmplări misterioase, citite cu sufletul la gură sub bancă, în timp ce Minerva umplea tabla de cifre. Istorii de demult, cu cetăți sumbre, pierdute în ceața Westfaliei, cu zidurile reci ale turnului Nestle, cu scăpărări de spadă prin subteranele Parisului. *Ea*, eterna, enigmatica *Ea*, își așteaptă amantul în umbra donjonului.

Locotenentul fu împins ușor din spate într-o încăpere care îndeplinea oficiul de bucătărie, dormitor și salon. Se

întoarse curios să-şi cunoască răpitoarea. Era o bătrână cu părul alb şi faţa plină de riduri. Ochii se mişcau neliniştiţi în orbite. Şopti:

– Vă rog să mă iertaţi, domnule, dar n-am putut proceda altfel. Ar fi simţit imediat.

– Cine?

– Doamna Plămădeală sau cumnată-său, în special cumnată-său. Omul acesta e de o curiozitate bolnavă. Îl examină bănuitoare: dacă am înţeles bine, dumneavoastră sunteţi de la miliţie.

– Cum „aţi înţeles"?

Fără să vrea, Dobrescu îi împrumutase tonul.

– Peretele e din placaj. Se aude tot. Absolut tot... Surâse trist: apartamentul a fost cândva al meu. Cei de la ILL au socotit că, la 70 de ani, câţiva metri din hol îmi sunt suficienţi. Poate că într-un fel au dreptate. Curând va fi prea mare pentru mine... Ezită, căutându-şi cuvintele. Vreţi să-mi arătaţi actele dumneavoastră?

– De ce?

– Trebuie să ştiu dacă nu cumva aţi împrumutat o identitate falsă. Adăugă: se întâmplă lucruri foarte ciudate cu vecinii mei.

Intrigat, Dobrescu se legitimă.

– Mulţumesc, şi încă o dată vă rog să mă iertaţi.

– Nu face nimic. Spune-ţi, doamnă!

Bătrâna ciuli urechile, apoi răsuflă uşurată.

– În sfârşit, au plecat. Acum putem discuta liniştiţi. Aş dori foarte mult să mă credeţi că, deşi peretele care mă desparte de familia Plămădeală e mai mult decât simbolic, n-am manifestat niciodată interes pentru ceea ce se întâmplă dincolo.

– Sunt convins.

– N-aş putea spune acelaşi lucru şi despre dânşii. Fratele domnului Plămădeală a făcut chiar o gaură în placaj, şi ori de câte ori mă vizitează vreo prietenă se uită...

– Penibil.

– Mă rog, chestiune de educaţie. Oftă: bănuiţi, desigur, că nu pentru ca să vă spun lucrurile astea v-am oprit. Îşi

trase scaunul mai aproape adăugând conspirativ: Azi-dimineață, cineva le-a forțat yala și a pătruns în apartament. Tocmai mă dusesem la crematoriu să arunc gunoiul când s-a apropiat de ușă. Opera atât de dezinvolt, încât, să vă spun sincer, inițial am crezut că e din familie, că a primit cheia și, desigur, autorizația să deschidă. Înainte de a păși pragul, însă, s-a asigurat dacă nu-l vede cineva.

– Foarte interesant.

– Vă imaginați cât de înspăimântată m-am simțit. Își lăsă fruntea în jos întrebând încet: Dumneavoastră cum ați fi procedat în locul meu?

Dobrescu sesiză jena bătrânei:

– Știind că există un vizor în perete, a fi urmărit ce intenții are necunoscutul. Nu, doamnă, în asemenea situații gestul nu e rușinos. Dimpotrivă.

– Îmi pare bine că m-ați înțeles. Da, m-am uitat.

– Și?

– Am surprins cel mai straniu spectacol din viața mea. Închipuiți-vă, după ce i-a răscolit hârtiile de pe masa de lucru, a scos un aparat mic de fotografiat, un aparat cum n-am văzut decât prin filme și a luat câteva clișee cu portretul domnului Plămădeală. De fapt, i-a fotografiat fotografia...

– Staniu, într-adevăr. După aceea?

– După aceea a plecat.

Locotenentul își ciupi obrazul pe gânduri.

„Concurența!"

– I-ați povestit vecinei întâmplarea?

– Nu. Mi-a fost teamă să nu-și imagineze cumva că am obiceiul să o spionez în mod constant.

– Cum arăta necunoscutul? Încercați, vă rog, să nu omiteți nici un amănunt. E foarte important pentru noi...

– Desigur, desigur. Un bărbat de vârstă mijlocie, înalt, cu o carură impresionantă, fața smeadă și... da, cred că asta l-ar putea caracteriza, purta un complet începând de la pălărie și până la pantofi de culoare gri.

– Omul în gri, șopti locotenentul, amintindu-și depoziția lui Pintilie.

– Într-adevăr! Omul în gri. Aș adăuga omul cu un remar-

cabil bun-gust. Nuanţele variau imperceptibil, dar suficient ca să dea strălucire. Purta mănuşi din piele de căprioară tot gri şi un ceas masiv, cred că aur, la încheietură.

– Părul?

– Negru, uşor albit la tâmple. Asta îi dădea o notă de distincţie. Nu şi manierele... Bătrâna îşi încruntă sprâncenele. Continuă nesigură: cred că l-am mai întâlnit. De două ceasuri îmi sparg capul să-mi amintesc unde şi nu izbutesc.

– Să procedăm prin eliminare, doamnă. Figurile întâlnite pe stradă ni se întipăresc foarte rar în memorie şi, de obicei, numai atunci când le asociem cu persoane cunoscute sau când şochează. Din câte am înţeles, necunoscutul nu avea trăsături neobişnuite.

– Nu, hotărât că nu.

– Nici grija pentru îmbrăcăminte nu atrage atenţia decât în măsura în care omul recurge la excentricităţi.

– Nu e cazul.

– Un funcţionar poate să rămână mult timp în memorie printr-o comportare ieşită din comun: extrem de amabil sau pus pe şicane.

– Sunt ani de când n-am ia deschis uşa unei instituţii.

– Pentru cei obişnuiţi să facă cumpărăturile la magazinele din cartier, figurile vânzătorilor devin extrem de familiare.

– Pe ăştia de la aprozar, cel puţin, îi visez şi noaptea. Fireşte, când am coşmaruri...

– Ce-ar mai rămâne? O cunoştinţă întâmplătoare sau...

– A! Mi-am amintit! Acum mi-am amintit! Omul acesta locuieşte într-un bloc pe bulevardul Ana Ipătescu. Am acolo o prietenă, Felicia, pe care o vizitez din când în când. Uşa la lift se deschide cu cheia sau cu o monedă de 15 bani. N-aveam mărunt, aşa că am aşteptat să mai urce cineva. am urcat cu el. cele câteva secunde cât am rămas singuri în ascensor mi s-au părut un veac. S-a uitat în treacăt la mine şi nu ştiu de ce m-a cuprins panica. Abia când a coborât am răsuflat uşurată.

– La ce etaj?

– La trei.

– Poate că și el mergea undeva în vizită.

– Exclus. Își pregătise cheile de la intrare. M-am mirat chiar că s-a căutat prin buzunare fără să-și scoată mănușile. Aceleași mănuși de piele gri.

Pintilie tremura implorându-l pe Dobrescu să pornească mașina. Se aflau într-o Volgă parcată în apropierea blocului indicat de vecina familiei Plămădeală.

– Bine, dar nu-ți dai seama că e o prostie? Pentru ce să-ți fie frică? N-are cum să te vadă, și admițând prin absurd că te vede, ești cu mine.

– Ei și? Omul ăsta e un diavol.

– Ți se pare.

– Un monstru! Ascultați ce vă spun! Saliva de plăcere în timp ce mă ardea cu lampa de benzină. Dacă simte că-i dau târcoale, a doua oară nu mai scap.

Pungașul îi făcea greață. Spuse, aparent fără nicio intenție:

– Ei asta! La urma-urmei, dumneata ești nemuritor.

– Mă jupoaie de viu!

– Știi ce înseamnă echitate, domnule Pintilie?

– Știu ce înseamnă să fi prăjit!

– Cineva ți-a salvat viața. Nu amintim asemenea lucruri decât atunci când oamenii se arată ingrați. Te-am rugat să-mi indici care din locatarii acestui bloc e călăul dumitale. Atât. Ți se pare foarte mult?

– Nu știu. Nu-mi amintesc cine e.

– Asemenea chipuri nu se pot uita. N-ai să-l uiți toată viața. Deodată, ochii i se holbară îngroziți. Un bărbat într-un costum impecabil, gri, ieșise în stradă.

– Acesta e, dragul meu, nu-i așa?

Pintilie abia articulă.

– Da! Ăsta e.

– Și așa, ai? Suntem carevasăzică neamuri și te făcuși că plouă! Bucătăreasa zâmbea cu tâlc. Economistul o măsură disprețuitor, apoi se uită la Rudy Negreanu ridicând din umeri.

– Ce vrea persoana?

– Adicătelea, nu ziseşi matale că te cheamă Ghiţă Plămădeală?

– Sunt mii de Plămădeală în ţara românească, iar eu mă numesc Gheorghe.

– Parcă nu-i tot un drac. Stai pe Puţu' cu Tei 85, nu?

– Să admitem.

– Păi atunci eşti însurat cu Tanţa felceriţei.

– Şi ce-i cu asta?

– Eu şi cu Tănţica suntem verişoare bune.

– Da? Mă bucur!

Îi întoarse spatele:

„Trebuia să fug! Acum e prea târziu!"

Ţigara i se rupse între degete.

Marioara Ţâmpoc ocoli măsuţa şi, ajungând în faţa economistului, se aşeză pe marginea fotoliului cu mâinile în poală.

– Ce face cuscra?

– Bine.

– Cuscru?

– Bine şi el.

– Cum vine vorba asta, nea Ghiţă?! Nu se prăpădi săracu' acu' un an?

Plămădeală tuşi enervat:

– Vroiam să spun că poate-i mai bine aşa decât să se chinuiască...

– Păi muri de moarte bună, nu? De moarte bună! Aşa-mi zise Tanţa...

– Tanţa spune multe.

– O fi... Dar ce-ai slăbit, nea Ghiţă?! Ce-ai slăbit? De nu-i spuneai lui don' căpitan cine eşti, să mă bată ăl de sus dacă te recunoşteam!

– Se mai întâmplă.

– Şi ochii...

Economistul se ridică.

– În sfârşit! Dacă tot ne-am descoperit rude, fă-mi te rog o cafea bună. Fără zahăr. Să mi-o aducă cineva în cameră.

Urcă.

Marioara Ţâmpoc îl urmări cu privirea clătinând din cap:

– Acesta nu e bărbatu' lui Tănţica, nu e!

Capitolul XVI

„C'état la derniere valse..."

– Chestie de ore, opină Plămădeală.

Medicul se întoarse amabil.

– Poftim?

– Spuneam că e o chestie de ore până îl prinde pe nefericitul ăla.

– Care nefericit, mă rog frumos?

– Călugărul.

– A! S-ar putea să ai dreptate.

– Dumneata ce crezi?

– Dar matale ce ţi-ar conveni să cred?

Ionică Panait ridică ochii din registru. Economistul îşi răsfrânse dispreţuitor buza.

– Practic n-are unde să se ascundă. Nu există acum metru pătrat pe care să nu mişune miliţia. În ochi i se aprinse o lumină: Să admitem că s-a ascuns într-o văgăună. Cât poate să reziste? Apropo, domnule doctor, cât poate să reziste un om fără hrană şi, mai ales, fără apă?

Rudy Negreanu zâmbi, însăilând acelaşi joc.

– Matale cât ţi-ar conveni să reziste?

Economistul încercă să râdă.

– Ai haz, doctore! Doar dacă n-o avea neamuri pe aici...

– Hm, neamuri! zâmbi neîncrezător Negreanu. Vărămea Marcela are o vorbă: „Soţul, soţia şi buzunarul. Ăştia sunt neamurile!"

– Sunteţi o familie plină de înţelepţi, din câte bag seamă.

– Ce să-i faci?! Cu ceva tot te pricopseşte Dumnezeu; dacă nu cu bani, măcar cu un junghi.

Plămădeală îi atinse braţul. Atanasiu deschisese uşa cercetând holul. Îi zări pe cei trei şi schiţă un salut vag.

– Aş vrea să discut cu domnul Mathieu.

– E la el în odaie, spuse Ionică Panait.

– Chemaţi-l, vă rog.

Hangiul urcă. Înainte să închidă uşa, Atanasiu adăugă:

– Precizez încă o dată, că nimeni nu poate părăsi hanul fără autorizaţia noastră.

– Mda, se strâmbă economistul. Asta-i pentru mine. Scrâşni: Cel mai încăpăţânat individ din câţi mi-a fost dat să cunosc. Nu crezi?

Medicul îl privi iute.

– Parcă pot să ştiu ce fel de indivizi cunoşti matale?

– Am să-ţi spun eu. În general, evit să am de-a face cu oameni plicticoşi. Pur şi simplu îi radiez din agenda mea.

– Se pare că doamna Ţâmpoc nu-ţi este prea agreabilă.

– Ce vrei să insinuezi?

Negreanu surâse larg.

– Bunicul meu, domnule dragă, avea o vorbă: „Rudy, nu te băga! Decât să plângă maică-ta, mai bine să plângă maică-sa! Să aibă bucuria asta ei, cu toată familia...". Aşa că nu-mi permit să insinuez nimic. N-aş putea spune însă acelaşi lucru şi despre domnul căpitan...

– Şi el ce a insinuat?

– Nimic, deocamdată, dar are timp să o facă.

– Adică?

– Imaginează-ţi că vede la poartă, acolo unde madam Ţâmpoc a fost atacată, ce am văzut eu.

– Şi ce ai văzut dumneata?

– De ce te enervezi? Crezi că am vrut să văd? Dar săreau în ochi...

– Ce?

– Aşa, nişte urme curioase de pantofi...

Instinctiv, economistul îşi retrase picioarele sub fotoliu.

Tăunul zbârnâia ca un avion cu reacţie. Înconjură de câteva ori odaia, izbindu-se bezmetic de pereţi, apoi dispăru pe fereastra deschisă.

Mathieu îi urmări traiectoria şi suspină uşor:

„Ăsta e liber... Ce absurd! Să te compari cu o muscă! Mai mult decât absurd, idiot! Probabil că totuşi e ultima

partidă. Am îmbătrânit..."

Atanasiu își încrucișă mâinile pe masă. Alcătuia un vis-a-vis straniu. Căpitanul subțire, numai fibră, de-o eleganță uscată, stăpân pe gesturi și reacții, francezul, frumos cândva, dar acum bătrân, iremediabil bătrân, cu privirea tulbure. Iar fularul acela galben, prea tineresc, certifica jalnic vârsta făcând din obrazul consumat o zdreanță.

– Vom începe prin epuizarea unor formalități inevitabile, enunță cam prețios Atanasiu, zâmbind de circumstanță.

Vorbea nu prea fluent, o franceză corectă, învățată după manual.

– Deci numele, naționalitatea, domiciliul, profesiunea.

– Alain Mathieu, francez. Își îndreptă spatele: „Apa a ajuns la gură. Nu-mi rămâne decât să înot". Sunt proprietarul unui bar pe Coasta de Azur. Dumneavoastră românii iubiți Franța...

Căpitanul avu un gest evaziv.

– Da, evident. Cu ce ocazie vă aflați în România?

Mathieu ridică palma.

– Apropo de formalități. Nu cunosc legislația țării. Aș vrea să știu dacă pot solicita asistența unui avocat.

– Deocamdată, sunteți audiat în calitate de martor. Legea noastră asigură serviciile apărătorului – în faza anchetei – numai pentru ipostaza de învinuit.

– Deocamdată, râse francezul. Precizarea îmi place. E optimistă...

– Deci, cu ce prilej vă aflați în România?

– Îmi petrec vacanța. În Franța vă bucurați de o presă colosală. Se vorbește foarte mult despre litoral și Deltă. Cei care v-au vizitat, afirmă că reclama nu exagerează. Adăugă cu o umbră de sarcasm: Sper să mă conving personal.

– Când ați intrat în țară?

– Ieri. Un adevărat tur de forță. Nisa, Milano, Triest, Belgrad în 22 de ore. Am sosit aici epuizat. De aceea m-am și decis să înnoptez la han.

– Într-adevăr, un veritabil tur de forţă. O performanţă, chiar! Înseamnă că trebuia să ajungeţi în România la o anumită dată.

– Da' de unde! Îmi place să gonesc. Râse: E singurul meu păcat.

Căpitanul îi aruncă o privire iute.

– Spcr. Vreţi să-mi mai arătaţi odată paşaportul?

– Desigur.

Atanasiu cercetă vizele şi i-l restitui.

– Mulţumesc. Aşadar, intenţionaţi să vizitaţi litoralul?

– Litoralul, Delta şi bineînţeles Bucureştiul.

– Aţi trecut prin punctul de frontieră Stamora Moraviţa...

– Exact. Drumul cel mai scurt. Belgrad, Vârşeţ, Moraviţa.

– Apoi v-aţi depărtat de la itinerariul dumneavoastră cu peste 200 de kilometri pentru a înnopta la Peştera Sihastrului. Nu vi se pare curios, domnule Mathieu?

– M-am depărtat?

– Vă aflaţi la poalele munţilor Zarand, undeva prin părţile Ardealului.

– Îmi permiteţi? Scoase o agendă din buzunar. S-ar putea să mă fi înşelat. Încă nu m-am familiarizat cu denumirile... Dar ştiţi că aveţi dreptate?!

– Ştiu.

Căpitanul aprinse o ţigară. Îl privea pe francez în ochi, ignorând flacăra.

– O să vă ardeţi, spuse alb Mathieu.

Atanasiu aruncă peste umăr chibritul, continuând să-l fixeze.

– Domnule Mathieu! Mă simt obligat să vă atrag atenţia asupra situaţiei de fapt. Deosebit de neplăcută. Anchetăm o crimă şi mi s-a părut că nu cer prea mult reclamând seriozitate în tratarea problemei.

– Aş putea şti întrucât am lezat sobrietatea pe care o pretindeţi? Deşi la urma urmelor, e o chestiune de temperament. Poate că moartea, spectacolul ei, mă înveseleşte.

„Ce se întâmplă cu mine? Nu, nu e bine așa. Alunec... Nu mai am de ce să mă agăț..."

Atanasiu trase adânc din țigară.

„Vrea să mă șocheze, să mă irite. N-are un spate destul de tare pentru jocul acesta. E o simplă mască."

Își supse buzele. Gura rămăsese o cicatrice crudă.

– Dacă vă înveselește, n-am nimic împotrivă.

– Atunci?

– Inexactitățile mă deranjează.

Francezul își azvârli șuvița briantinată de pe frunte.

– În fond, de ce nu mi-aș fi îngăduit o abatere de la itinerariul inițial? Sunt în vacanță.

– Mi-ați fi comunicat-o de la început. Între timp v-ați consultat și agenta în care e notat, bănuiesc, programul excursiei.

„Nu trebuia să vin! Am simțit-o de la început."

...Revăzu clișeul cu o limpezime cutremurătoare. Dino italianul beat răsturnat peste tonomatul care urma: *C'était la derniere valse...* Lulu intrase în bar. O rochie verde, cu panglică îndrăzneață, albastră. *„Mon petit*, îi spusese odată. Ești singurul bărbat care observă astfel de amănunte. Adăugase cochet: Singurul din câți cunosc..." Îi căutase ochii. Era neliniștită. „Ce faci? Pleci?" Înclinase capul. „Totuși?" Totuși! Apoi scosese un țipăt mic. Îi arătase mâna: „Am pierdut piatra". Inelul căsca o gură știrbă. I-l dăduse abia de câteva luni. „E un semn, șoptise femeia înfricoșată. *C'etait la derniere valse...*"

Da, fusese un semn. I se făcu brusc cald. Își smulse fularul de la gât și declară răgușit:

– N-aveam de unde să știu, reluă, că va trebui să justific fiecare pas.

– Sau poate că harta pe care ați consultat-o era greșită, sugeră Atanasiu.

Glasul rămăsese sec și Mathieu găsi ironia sinistră, ca de fapt, tot ce spunea omul acesta. Își drese vocea:

– Vă cramponați de o istorie idioată, inutil. Există o mie de ipoteze verosimile care să explice ocolul. Printre altele, puteam foarte bine să mă rătăcesc.

– Aţi fi recunoscut de la început. Dar apropo de ipoteze! Nu le discutăm pe cele verosimile. De fapt nici nu discutăm ipoteze ci realităţi. Pe dumneavoastră însă ceva vă împiedică să abordaţi lucrurile din acest punct de vedere. Dintr-o cauză sau alta, camuflaţi motivul pentru care aţi înnoptat la Peştera Sihastrului. Îmi oferiţi în schimb, cu generozitate aş zice, improvizaţii. Nesinceritatea vă poate atrage, în contextul dramatic al crimei, neplăceri. E un detaliu pe care îl omiteţi.

– În cel mai rău caz, râse Mathieu, s-ar putea conchide că am venit aici special pentru a-l omorî pe acel *pavre diable*...

– Şi aveţi impresia că vă avantajează?

– De acord, nu mă avantajează. Dar nu vă gândiţi că în această eventualitatea aş fi fost ceva mai atent la tăbliţele indicatoare de pe şosea? Când premeditezi un asasinat, nu te laşi prins de fleacuri. În ultimă analiză e o chestiune de geografie.

– Atunci când ai timp să premeditezi. Asasinarea lui Sasu poate fi o hotărâre de ultim moment.

– Dumnezeule! Hotărâre de ultim moment! Abia ieri am intrat în România. Aţi văzut paşaportul. Sper că aveţi încredere în grănicerii dumneavoastră. Când să-l fi cunoscut pe individ ce să-mi fi făcut într-un răstimp atât de scurt, încât să-i vrea moartea ş.a.m.d.?

– Domnule Mathieu, absolut toţi călătorii ca şi... Atanasiu îşi căută cuvintele: ca şi, în sfârşit, personalul care deserveşte hanul, au sosit abia ieri. Dacă tot sunteţi dispus să forfecăm ipoteze, vă pot oferi nenumărate. De pildă, o întâlnire neprevăzută cu Sasu pe şosea. Dintr-un motiv care-mi scapă, studentul trebuia lichidat. Aţi tras la Peştera Sihastrului şi aţi aşteptat momentul propice. Aflându-vă într-o ţară necunoscută, atent doar să nu vă scape victima, n-aţi înregistrat şi deci reţinut localităţile pe lângă care aţi trecut. V-aţi aventurat, pur şi simplu, pe un teren necunoscut. E o ipoteză?

– Plină de imaginaţie, recunosc, dar falsă.

– Daţi-mi dumneavoastră o explicaţie logică cum de

nu știți unde vă aflați și eu mă declar satisfăcut.

– Regret, dar nu pot să o fac.

– Nu vreți?

– Nu sunt în stare. Nu ne cronometrăm intențiile, gesturile, fanteziile decât atunci când știm că avem de dat socoteală. Asta ar trebui să vă fie de ajuns.

– Pentru moment. Căci nu mă veți convinge niciodată că un turist venit pentru prima oară într-o țară străină poate pluti atât de... atât de absent, poate da dovadă de atâta superficialitate. Închipuiți-vă că un polițist francez m-ar opri la Lyon iar eu i-aș explica, mă rog, că de fapt căutam Pirineii. E ridicol! Volanul presupune totuși un minimum de alfabetizare. Ca să nu mai vorbim de faptul că nu pleci niciodată la drum în necunoștință de cauză. Chiar și o excursie organizată presupune o doză de informații prealabile. Când o faci pe cont propriu însă, știi până și hotelul unde ai să oprești, restaurantele convenabile, pensiunile ieftine etc.

Mathieu îl măsură ironic:

– Din fericire, situația financiară îmi îngăduie să ignor astfel de amănunte.

– Poate! Dar în afară de faptul că nu mi-ați făcut impresia unui miliardar, cunosc îndeajuns de bine „concepția economică" despre viață a francezului. Aveți o foarte lucidă noțiune a banului. Nimic rău în asta, desigur, dar n-o să mă convingeți niciodată că veți descinde la cel mai elegant restaurant din București când la „boata" de după colț vă puteți îndestula cu a zecea parte din preț. Mai ales că aici nu vă vede și nu vă știe nimeni din cei care contează pentru dumneavoastră.

– Și dacă m-aș considera jignit?

– Ar fi o eroare. Și în același timp, pentru mine o dezamăgire. Știți ceva, domnule Mathieu? Convingerea mea e că sunteți gata să acceptați orice presupunerea în afară de una singură. Nu ați înnoptat la Peștera Sihastrului întâmplător. Nu ați rătăcit eventual drumul, ci v-ați grăbit să ajungeți aici. Vreau să spun că acesta era punctul terminus al excursiei dumneavoastră. Dar să abandonăm deocam-

dată problema. Se pare că nu ajungem la nici un rezultat. Ce aţi făcut aseară?

Mathieu ridică din umeri.

– Aseară... Aseară... A, da, am băut un gin, am mâncat ceva, pe urmă m-am plimbat.

– Poate aveţi amabilitatea să-mi spuneţi unde.

– Prin jurul hanului. La un moment dar, m-am întâlnit cu domnul... cu domnul acela, îmi scapă numele. Proprietarul motelului...

– Nu el e proprietarul, dar asta n-are nici un fel de importanţă. Ionică Panait.

– Aşa-i. O parte din drum, la întoarcere, l-am făcut împreună. Zâmbi: Un conviv nu prea vesel. Conversaţia nu-i partea lui cea mai tare.

– De unde venea?

– Cred că din pădure. Nu l-am întrebat. Noi, francezii, suntem oameni discreţi.

– Am observat. La ce oră v-aţi întâlnit?

Pe fereastră pătrundea răcoarea nopţii. O noapte magnifică.

„...Ce-o fi făcând Lulu?" O vedea în micul ei apartament din St. Denis trebăluind vioaie ca un cintezoi. Apoi în dormitorul bleu... „Toată viaţa mi-am dorit un dormitor bleu, dragul meu. N-am crezut niciodată că voi izbuti într-o bună zi. Gândeşte-te că la opt ani plimbam căţelul doamnei Grédien pentru 3 franci. Asta mi-asigura un adevărat festin: două îngheţate cu cremă şi fistic. Cum puteam să-mi închipui..." Un dormitor înduioşător, unde fiecare *petit chose* este aşezat de zece, de douăzeci de ori, privit din toate unghiurile până îşi găseşte locul. Dormitorul unde Lulu citeşte, îşi depilează picioarele lungi, face pasenţe, îl aşteaptă...

„*C'était la derniere valse*... Ce obsedantă e melodia asta. *C'était la derniere*... ultima..."

O mică înţepătură în inimă. Cum de nu înţelesese până acum? Ultima sau ultimul. După aceasta nu mai urmează nimic. Şi totuşi e liniştit. O linişte nouă. Poate însemna fericire, poate însemna dezastru.

Glasul căpitanului îl trezi.

– Am întrebat la ce oră ați ieșit la plimbare.

– Unsprezece, unsprezece jumătate.

Atanasiu își încruntă sprâncenele.

– Asta numiți dumneavoastră seară?!

– Evident. Zâmbi: La noi, noaptea începe mult mai târziu.

– Mă rog. Pe urmă?

– Pe urmă m-am culcat.

– Și v-ați trezit la cinci dimineața?

– Cu oarecare aproximație.

– Destul de ciudat! După turul de forță făcut cu mașina, în mod firesc trebuia să picați de oboseală.

– Chestiune de rezistență...

– În orice caz, nu mai încăpeau limbările de la miezul nopții.

– Uitați că sunt proprietarul unui bar?

– N-am uitat. Profesiunea presupune ore matinale de culcare. În consecință, trebuia să vă treziți spre prânz, nu la cinci dimineața.

– De ce n-aș face o excepție? Sunt totuși în vacanță.

– Aici e o chestiune de obișnuință. Mai ales că în conformitate cu propria dumneavoastră afirmație, ați tras la Peștera Sihastrului răpus de oboseală.

– M-a trezit cântecul păsărelelor. Aceasta ar fi o explicație romantică. Sunteți mulțumit?

– Nu păsărelele v-au alungat somnul, domnule Mathieu!

– Poate-mi spuneți dumneavoastră ce anume.

– Am să vă spun. Făcu o pauză: Teama!

De afară se auzea zvon de glasuri. Recunoscu vocea hangiului. După ton – mai puțin convențional – Atansiu înțelese că se adresa cuiva din personal.

– Și-a pierdut unul cheile de la mașină! Vezi să le arăți la cină.

Le făcu să zăngăne.

Francezul duse reflex mâna la buzunar, pipăindu-l.

Căpitanul tresări. Un sentiment ciudat, de parcă ar fi

fost surprins dezbrăcat: Mathieu înţelesese. Cunoştea limba română.

Celălalt fredonă pe gânduri: *C'était la derniere valse...*

Capitolul XVII

Orhidee de la Nisa pentru Minerva

– La Nisa? Dobrescu se agăţă de draperie. „Imposibil... Încă o figură de-a Minervei..."

– Nu, băiete! Îi auzi în receptor glasul piţigăiat. Nu e un banc. Pleci urgent la Nisa. Colonelul Ionaş a luat legătura cu Interpolul. Băieţaşii i-au sugerat să trimitem un om de-al nostru. Ne-am gândit la ţine. Dibaci şi ţunţurliu! Documentele ai să le primeşti de la Biroul nostru de Interpol. Cum îţi spuneam, Nisa, un orăşel pe Coasta de Azur. Dacă la matematici ai încurcat-o definitiv în liceu, cel puţin din geografie sper să fi reţinut atâta lucru. Notează-ţi numele: Alain Mathieu, cu h. Tipul e român.

– P... Poftiţi?

– Alain Mathieu, Dobrescu Basile! Parcă aşa te recomandai la telefon. Ţi-a luat Dumnezeu minţile?

– Încă nu, răspunse locotenentul fâstâcit.

– Aş paria că da, şi încă de mult! Ia spune, te şi vezi acolo la colcăială – cazinou, palmieri, maimuţe, miss bichini '73, miss bărbie cârnă... Aşa e?

– Vai de mine!

– Lasă că ştiu eu ce aiureli îţi funcţionează prin cap!

– N-aveţi nicio grijă...

– Aia e că am! În locul tău nici nu mi-aş lua costumul de baie.

– Bineînţeles!

– Ai să-l iei, Dobrescule, ai să-l iei! În clipa asta te gândeşti la culoare. Probabil, albastru. Se asortează cu ochii şi cu Mediterana! Şi tot în clipa asta raţionezi că n-am să mă prind pentru că ai făcut plajă la Mamaia şi eşti gata bronzat. Nu umbla năuc, băiete! Te duci la treabă, nu la un *garden-party*. Vezi să n-o feşteleşti!

– Am să mă ostenesc.

– Aflu eu... Primul lucru, cum ajungi, îl cauţi pe colonelul Yves Daladin. Găseşti adresa în agenda mea.

Când e în concediu, se ascunde până şi de Girardin, şeful lui. În ceea ce te priveşte, nu te sfătuiesc să încerci vreodată fenta asta.

– Credeţi că...

– Ce să cred?

– Că o să mă servească?

– Pentru mine face tumbe, băiete! Iar te gândeşti la tâmpenii. Sunt o persoană onorabilă şi distinsă. Cel puţin în privinţa asta e de acord şi cunoştinţa noastră comună care chipurile scrie... pe Daladin l-am ajutat cândva, n-o să mă refuze.

– În regulă! Ţi-a revenit piuitul? Acum câteva sfaturi de ordin practic: zâmbeşte cât mai tont, fă pe copilul naiv... Cunoşti partitura, mi-o serveşti mie ori de câte ori ai încurcat-o. Pe mulţi îi dezarmează, iar franţujii se dau în vânt acum după „natural". Se poartă! Deci nu încerca să pari isteţ. Rămâi în elementul tău. Altă chestie! Ăştia din Midi sunt cam bătuţi în cap de soare. În consecinţă, repeţi de două ori ce ai de spus. Ce-ar mai fi... Da, nu intrat în cazinou! A făcut-o pe vremuri tanti Caliopi şi a venit pe jos de la Sinaia... De capitolul femei, nu mai pomenesc. Ai să-i juri lui Yvonne pe temă vreo trei ceasuri jumătate. Inutil, cunosc marfa, băiete! În general, fii foarte atent. Ne-am înţeles?

– Da. Zâmbi: Ce să vă aduc de-acolo?

– Nu e cazul, dar dacă tot vrei să te deranjezi, mi-ar trebui o căciuliţă pentru Spiridon. L-a tras curentul anul trecut şi a rămas sensibil cu urechile. E un magazin special chiar lângă Fântâna Soarelui, în centru. Mai ai ceva de întrebat?

– Nu.

– Atunci umblă sănătos, băiete!

Dobrescu ieşi din apă cu picioarele zdrelite. Călca dureros pe pietrele mari, plaja n-avea nisip şi, spre surpriza lui, ceilalţi părea să nu se sinchisească. Îşi scoase pieptenul din chiloţii albaştri de baie, aranjându-şi părul cu gesturi exagerat de largi, care trebuiau să-i scoată în evidenţă linia triunghiulară a torsului. „Degeaba te fan-

doseşti, îi spusese odată Minerva pe plajă la Mamaia Arăți ca o umbrelă după sezonul ploios". Şi îşi cârnise nasul într-o parte. Se întinse pe salteaua închiriată la vestiar, privind forfota din jur. Cer foarte albastru, mare foarte albastră, nici un pic de vânt. Atunci înțelese ce i se păruse curios de cum coborâse în gara Nisa. Nu exista briză. Aerul fără adieri, bloc compact cădea pe trup, îl simțeai concret, ca pe o haină vătuită.

„Mde, reflectă locotenentul, minus pietroaiele, vegetația tropicală şi absența femeilor grase – cam una sau nici atât pe kilometru pătrat – t-ai putea crede la Constanța."

Îşi puse ochelarii de soare şi se apucă să completeze un teanc de ilustrate. Toate începeau invariabil cu „După prima baie în Mediterana"... indicând obligatoriu Coasta de Azur. Suna parcă altfel decât simplu, Nisa. Cea adresată amicului Diaconescu i-ar fi ridicat părul măciucă Minervei.

Le aruncă la prima cutie, se schimbă, apoi o luă pe promenadă. Admiră cafenelele, cazinoul alb – mângâind instinctiv monedele din buzunar – hotelul Negresco. „Nu-ți fă iluzii, băiete! îl avertizase Minerva. Nu-i cumnat cu Negrescu de la secretariat. Străbunică-sa e probabil ultima persoană din familie care a călcat pe Calea Victoriei."

Se pierdut printre străduțele din oraşul vechi, nimeri într-un bulevard superb numai vile şi clădiri – Victor Hugo – detectă Place Massena. Undeva, în apropiere de Fântâna Soarelui descoperit magazinul canin. Vânzătoarea, numai zâmbete, îi ambală căciulița cu ciucuri destinată lui Spiridon.

„Abia aştept să-l văd cu Minerva pe stradă."

Primi după o oră răspunsul lui Daladin. Colonelul îi formula o invitație cordială pentru ora 5 după-amiază, pe vasul *Clotilde*. Avea să-l aştepte în micul port al Yacht-clubului de lângă Palais de la Méditerranée. Timp de jumătate de oră, Dobrescu îşi zdrobi creierii căutând o variantă vestimentară potrivit. Costum? Blue-jeans-i, cămaşă cu mâneci scurte? Îl derutau ora, ambianța, locul de întâlnire. Gândul unei ținute deplasate îl crispa. Ochii gazdei, surprinşi, trecând eroic şi bine crescut peste stupe-

facţia generală: „Ce bine-mi pare că te văd, dragul meu..."

Minervei nu-i păsa. Ar fi fost capabilă să apară în costum de baie şi monoclu, zâmbind la fel de dezinvolt, simţindu-se ca întotdeauna admirabil.

Cu o strângere de inimă locotenentul se decise în cele din urmă pentru costumul gri deschis. Urmări atent expresia hotelierului când lăsa cheia. Dar omul le avea pe ale lui, nu-şi ridică nici măcar ochii mormăind absent ceva care se termina cu *m'sieur*...

Daladin îl primi într-un salonaş-bar alb. Fotolii şi canapea de piele albă, covor alb, bar alb, şi o tânără cu părul alb.

– Iartă-mă, dragul meu, că nu ţi-am ieşit în întâmpinare. Sunt incognito! Mă feresc de Girardin – ai auzit de el, nu? – de nevastă-mea, de creditori, de taxe şi abonamente. Măcar în vacanţă...

Colonelul râdea afabil. Era un bărbat subţire, toate caracteristicile tipului celtic, brun, vioi, foarte bronzat. Purta o cămaşă albastră de mătase cu mânecile suflecate şi, brusc, Dobrescu regretă că a venit în costum. Se simţea scorţos, prea convenţional, începuse să transpire.

Daladin îl cercetă cu o curiozitate nedisimulată:

– Vorbeşte-mi despre doamna Minerva. Ce mai face? Tot aşa...

Dobrescu se grăbi să încline de câteva ori capul:

– Da, da. Tot aşa...

– Ce om formidabil! exclamă încântat colonelul. Ochii îi străluceau: În viaţa mea n-am întâlnit o femeie ca ea.

Locotenentul îl credea pe cuvânt.

– Te invidiez că ai şansa să lucraţi împreună.

– Da, în general sunt un tip norocos...

– Mi-ar place s-o revăd, reluă tot mai ambalat Daladin. Mă gândesc mereu...

Tânăra cu părul alb îl privi peste umăr. Bărbatul o mângâie în treacăt, posesiv.

– Oh, nu, Clotilde! Asta-i cu totul altceva.

– Totdeauna e cu totul altceva...

Era foarte tânără şi buclele de argint îi dădeau un aer

straniu. Dobrescu o privea cu gura căscată, uitând toate avertismentele Minervei pe temă.

Colonelul zâmbi:

– Bei ceva? Am reţinut coctailul preferat al doamnei Minerva. Probabil o băutură naţională. Dumneavoastră românii aveţi gusturi originale. Îşi duse degetul la frunte: Deci lichior indian, suc de roşii, trei lămâi, piper şi încă ceva... Ştii, vreau să te simţi ca la dumneata acasă. Clotilde, crezi că ai putea...

Locotenentul se sperie. Combinaţia reprezenta coctail Minerva II. Era ceva cu totul peste posibilităţile unui ins normal.

– Lăsaţi... nu vă deranjaţi. Poate un whisky...

– Dar de ce? Dă-mi voie să fiu o gazdă perfectă. Avem totul la îndemână. Nu-i aşa, Clotilde?

Tânăra îşi strâmbă gura frumoasă:

– Bea el chestia asta?

Dobrescu depuse eforturi substanţiale pentru a-l determina să renunţe. Colonelul părea dezamăgit. Flecăriră un timp, apoi fata ieşi.

– Domnişoara e proprietara iaht-ului? se interesă locotenentul.

– Ce idee! Înţelese brusc şi începu să râdă: O, da! Văd! Ai făcut corelaţia între numele ei şi al vasului. Tot Clotilde.

Dobrescu dădu din cap.

– Dumnezeule, ce tânăr eşti! Asta le flatează. De câte ori, în sfârşit, începe o astfel de poveste... N-ai să mă spui doamnei Minerva, nu-i aşa?

„Ehei, conchise locotenentul, dacă l-a speriat şi pe ăsta, Samuraiul e cineva!"

– Deci, reluă colonelul, de câte ori începe *une petit histoire d'amour* schimb numele iaht-ului. Anul trecut se numea Odette, înainte de asta Mireille. Pe femei nu le impresionează nimic mai mult decât sacrificiul financiar. Un mic truc... Şi-acum spune despre ce este vorba.

Dobrescu relată în câteva cuvinte. Chipul colonelului îşi păstră expresia, dar ochii nu mai zâmbeau.

– Alain Mathieu, spui? Îl ştiu! E român de-al dumneavoastră. Destul de curios... De obicei, procentul mare

de escroci ni-l dau italienii. Fugit din ţară, mi se pare... Învârte tot felul de afaceri luşe.

– Faptul că-l cunoaşteţi mă determină să cred că nu-i un *cambrioler* oarecare.

– Adevărat. Nu-i un oarecare fără a fi un as. Traficant de stupefiante. Înainte lucra în Marsilia. Port, sursă de beneficii substanţiale, dar şi alte riscuri. Ca să vezi, credeam că se liniştise. Încerc să ghicesc ce caută în România. Trebuie să fie ceva foarte important pentru el. Nu rişti degeaba la 60 de ani. Surâse trist: Din păcate, i-am pierdut urma. Prima grijă a traficanţilor e să-şi asigure patru-cinci adrese la care, fii convins, nu-i vei găsi niciodată.

– Pretinde că are un bar pe Coasta de Azur.

– Dacă e adevărat, atunci îl reperăm în mai puţin de o oră.

Întinse mâna spre telefonul alb.

– Mathieu n-a minţit, declară Daladin. Are într-adevăr un local pe Rue Gounod. Se numeşte Gri-Gri.

– Ce propuneţi?

– O să mergem împreună. Surâse: Nu pot s-o refuz pe doamna Minerva. Voi încerca o mică deghizare. Sper să nu dau peste cunoştinţe. Îşi privi ceasul: E trei! La trei şi jumătate, să zicem, vin să te iau de la hotel. Ce zici?

Tânăra îşi băgă nasul pe uşă.

– Ei! Tot mai vorbiţi despre fecioara voastră?

– Care fecioară? întrebă neatent colonelul.

Fata luă o poză de statuie. Rigidă, cu o mână pe piept, cealaltă întinsă de parcă ar fi ţinut un felinar.

– *La sage, la belle, la formidable Minerve!*

– Ah, da! repetă Daladin. Bine spui... *La formidable!*

Daladin îl aştepta în faţa hotelului. Stătea sprijinit de un copac privind în gol cu mâinile în buzunare. Părea absent şi fără treabă, şi „compoziţia" îi sugeră locotenentului peisaje siciliene, colecţionate din filme. Pieţe inundate de soare cu ziduri netede, fără umbră, cu inerentul grup de figuri jerpelite, acei *desoccupati* care-şi rumegă plictiseala, poate lipsa de nădejdi, contemplând pustiul străzilor unde nu se întâmplă nimic.

Dobrescu îl cercetă cu un zâmbet ascuns. Daladin se deghizase apelând la elemente simple: un tricou ponosit cu Rolling Stones, un tatuaj relativ discret pe antebraț. („Cu creion chimic se pot realiza capodopere, băiete, afirma Minerva. Elementul convingător e în funcție de cine-l arborează.") O cicatrice lungă, urâtă, îi încrețea obrazul de la colțul ochiului până spre lobul urechii.

Daladin îi surprinse privirea și explică scurt:

– Substanță astringentă. Totul e să nu râzi...

Barul era circular și, aprecie locotenentul, destul de mare. Consumatorii stăteau risipiți la mese sau în picioare, o lume pestriță în care Dobrescu nu se descurca. Trei chelneri asigurau deservirea cărând neîncetat pahare înalte cu bere, tonomatul urla aceeași melodie – preferința unui client care bea lângă aparat zăngănind un pumn de monede.

– Cum ți se pare? întrebă colonelul înmuindu-și buzele în pahar.

Locotenentul clătină vag capul:

– Curios... De fapt, nu știu ce să vă spun. Totul e foarte nou pentru mine.

– Îmi imaginez.

– Mi-e greu să calific, să diferențiez.

– Ești și foarte tânăr. Atât de tânăr – zâmbi – încât nici măcar nu-ți place să ți se amintească lucrul acesta. Localul e o boată ordinară. Cea mai mare parte a clienților sunt escroci de duzină, trepăduși ori chilipirgii. N-au nimic de-a face cu gangsterii pe care ți-ai închipuit că ai să-i întâlnești. Restul, turiști modești, studenți veniți cu patul în spinare. Nu-și permit să intre în restaurantele de pe Promenadă. Mai există, desigur, și un procent infim de aiuriți, de regulă turiști americani, care caută exoticul, vor povesti acasă variante extravagante, despre lumea interlopă din Nisa. Mi-aduc aminte că pe vremuri am făcut același lucru în Soho. A, uite-o pe Lulu! Ca să vezi! N-aș fi crezut că am s-o mai întâlnesc vreodată.

Îi indică o masă lângă bar. Femeia stătea singură cu capul sprijinit în palmă. Se juca distrată cu un chibrit, desenând arabescuri pe masa neacoperită. Țigara ardea pe marginea scrumierei.

– Cine e? întrebă Dobrescu.

Putea să aibă între 35 şi 40 de ani. O faţă obosită de blondă încă frumoasă, imperceptibil atinsă de vârstă. Locotenentului i se păru distinsă, o distincţie care ţipa în ambianţa barului. Femeia nu încerca să atragă atenţia. Totul era discret, machiajul, gesturile, rochia simplă neagră.

„Ah! exclamase cândva Minerva. Faimoasa *petite robe noire*! Franţuzoaicele sunt zgârcite, Dobrescule! Nimic nu poate fi mai uşor de transformat şi mai greu de recunoscut decât o rochiţă neagră. Adaugi un guler, aplici sau scoţi un buzunar şi ai ceva nou. Gândeşte-te la o haină în carouri! Ai îmbrăcat-o de două ori şi te ştie tot târgul..."

Dar tot de la ea aflase – şi era curios cum Minerva, veşnic în taior şi ghete, atât de puţin preocupată de „cârpe", intuieşte astfel de lucruri – că simplicitatea în sensul ei major se plăteşte scump. „Linia, băieţaş, şi nu zorzoanele costă! Linia pe care nu ţi-o poate da micuţa croitoreasă de cartier..."

Iar rochia lui Lulu avea linie, sesiză Dobrescu. Şi mai sesiză că inelul de pe degetul mic, singura podoabă, reprezenta o piesă.

– Metresa lui Mathieu, şopti colonelul. O poveste care durează. Se pare că-l iubeşte...

– O diferenţă de peste 20 de ani! constată surprins Dobrescu.

Daladin zâmbi.

– Inima are raţiunile ei... Presupun că a ştiut cum s-o ia. Femeile obosesc la un moment dat. De fapt, toţi obosim. Nu, n-a făcut trotuarul. Pur şi simplu o ghinionistă. Crezi în zodie?

– Nu... Locotenentul surâse încurcat.

– Dumneavoastră sunteţi materialişti, fireşte! La noi e o adevărată furie. Când întâlneşti însă existenţe ca a lui Lulu, începi să crezi... Se ridică cu paharul în mână: Apropo de asta, hai să ne încercăm norocul. Vorbeşte cât mai puţin! Te trădează accentul balcanic. R-ul dur şi celelalte. Mi-e teamă să nu facă corelaţii.

Se îndreptară spre masa femeii. Colonelul schiţă un salut cu degetul la cozorocul şepcii şi trase scaunul spre el.

Barmanul ripostă prompt:

– Ocupat! Există locuri...

Lulu le aruncă o privire scurtă.

– Lasă-i, Gi.vert!

Barmanul ridică surprins din umeri.

Femeia îi examina deschis. Avea ochi căprui, adânc implântați în orbite. Locotenentul încercă un sentiment de stinghereală. Se simțea ca un obiect într-o vitrină.

– Și așa... exclamă răgușit Daladin cu o expresie obtuză.

Lulu se interesă calm:

– Cum adică?

– Deocamdată așa și așa! Amestecate... Până stăm de vorbă cu patronul.

– Nu sunt eu patronul.

– Vezi bine... *M'sieur* Mathieu.

– Atunci?

– Mă gândeam că ai putea să-i dai un semn.

– Vă așteaptă azi?

Daladin săltă umerii sâcâit.

– La naiba, azi! Când pică! Și a picat. Îl lovi cu cotul pe Dobrescu. Iugoslav.

– Ei și?

Lulu continuă să-i cerceteze impasibilă. Colonelul făcu cu ochiul și-și tocăi degetele:

– *Un tuyau*... Apoi către locotenent: *Hein*?

Dobrescu repetă.

– *Oui, un tuyau*...

Femeia își aprinse indiferentă țigara.

– Mai căutați-l!

Colonelul păru încurcat. Îl consultă prin priviri pe Dobrescu apoi clătină hotărât capul.

– Așteptăm. Dacă nu se face azi...

Avu un gest semnificativ pe care locotenentul l-ar fi tradus aleluia!

– Așteptați, spuse Lulu trecându-și mâna prin păr. O aromă de parfum fin adie vag.

– Întârzie mult? întrebă Daladin.

– Nu știu.

– O afacere interesantă, ar fi păcat...

– Sunt convinsă.

Colonelul îşi privi ceasul oftând:

– De... Poate n-o fi dus departe.

– Nu ştiu, repetă Lulu.

– Atunci, eu zic să aşteptăm.

Femeia respiră adânc. Declară fără expresie:

– Nu crezi, colonele Daladin, că o poţi face la altă masă?

– Uite ce am găsit în apartamentul lui Mathieu.

Daladin îi întinse locotenentului un carton pe care fusese prins în pioneze un fragment de hartă la o scară extrem de mare.

– Un sector din judeţul Arad, spuse Dobrescu pe gânduri. Extremitatea vestică a munţilor Zarand.

Erau trecute cu minuţiozitate toate cotele de teren. Câteva săgeţi trase cu creion roşu se îndreptau spre un spaţiu încercuit între localităţile Pâncota şi Ghioroc.

„Deci Peştera Sihastrului, conchise locotenentul."

Daladin îl privea zâmbind.

– Cred că te interesează şi asta.

Ţinea în mână un dosar. Acte, documente compromiţătoare, tăieturi din ziare. Cu 30 de ani în urmă, Alain Mathieu – de fapt Alecu Matei – fusese un legionar notoriu. Şef de cuib.

– Chiar pleci astăzi?

Daladin îl privea neîncrezător.

– Trebuie, oftă Dobrescu. Sunt aşteptat.

– Dacă i-ai spune şefei dumitale că nu m-ai găsit? O mică minciună...

– N-o cunoaşteţi?!

– Chestie de o zi, la urma-urmelor. E păcat să pleci fără să vezi Monte Carlo, Saint-Tropez.

Locotenentul dădu bosumflat din cap.

– Mai gândeşte-te! Clotilde te invită la o croazieră.

– Cu altă ocazie, zâmbi Dobrescu.

Colonelul îşi desfăcu braţele neputincios.

– Am impresia că ţi-e puţin teamă de doamna Minerva.

„Hm! ricană în gând Dobrescu. De chestia asta poţi să fi sigur!"

– Da' de unde!? Se poartă cu mine atât de duios încât... Sunteți foarte amabil, dar într-adevăr nu se poate. Nu știu cum să vă mulțumesc pentru...

– A, fleacuri, îl întrerupse Daladin. Mi-a făcut plăcere. Transmite-i doamnei salutările mele cele mai cordiale. Țin neapărat s-o revăd. Poate că veniți amândoi în concediu. Când spui că pleci?

– La 6 am avion.

– Perfect. O să reziste!

Îl trase într-o florărie din apropierea hotelului *Negresco* și alese un coșuleț cu orhidee.

– Pentru doamna Minerva. Și încă ceva: îl prinse brusc în brațe sărutându-l pe amândoi obrajii. Asta în orice caz să n-o uiți! Primul lucru pe care-l transmiți din partea mea.

„Dumnezeule! se cutremură locotenentul. O să creadă că am căpiat amândoi. Eu și franțuzul."

Dobrescu mută receptorul în mâna cealaltă. Totul i se părea neverosimil: biroul îmbrăcat în postav verde, mașina de scris, figura placidă a căpitanului Macri. Imagini familiare și totuși nelaîndemână parcă după peisajul Nisei.

Palmierii de pe *Promenade des Anglais*, hotelul *Negresco* ca un tort de frișcă supraetajat, italianul care vindea oranjadă, acolo la poalele turnului, Daladin, Clotilde, Lulu erau atât de aproape. Îi venea să se uite pe fereastră.

– Ce faci, dormi?! țipă Minerva la celălalt capăt al firului.

Locotenentul tresări puternic. Imaginile se contopiră într-una singură: Minerva lungă, deșirată, proțăpită în fața lui.

– Ești fantastic! urmă glasul. Cum primești un *bini°or*, cum o iei razna. Așadar, băiețașul e legionar... Alecu Matei! Trebuie văzut ce caută aici. Apropo, te dor picioarele?

– Sunt destul de obosit. Dar n-are importanță.

– Sunt obosit! se răți Minerva. Zi că ți le-ai zăpăcit zbenguindu-te pe plajă la Nisa!

Dobrescu își șterse fruntea asudată. Macri ridică ochii. Întrebă în șoaptă:

– Vrei un pahar cu apă?

Locotenentul făcu un semn cu mâna.

– ...ce-a fost în capul tău?! Ia să le demonstrez ăstora ce va să zică un pui de dâmboviţean! Trebuie să fi arătat foarte graţios ţopăind ca o barză pe bolovanii ăia.

– Vă înşelaţi. Toată istoria asta, cu drum cu tot, a durat doar 36 de ore. Nici n-am avut timp...

– Niciodată, Dobrescu. Cel puţin în ceea ce te priveşte. N-ai băgat încă de seamă? În fine, ce mai zicea Daladin?

– V-a invitat, mă rog, ne-a invitat în concediul... Are un iaht...

– Dar un tramvai n-are? Tot candid ai rămas, drăguţă! Crucişătorul nu-i al lui! Impresionează maimuţele! Nu, Dobrescu, Doamne fereşte. Tu nu eşti maimuţă! Te maimuţăreşti doar din când în când. Altceva!

– V-a trimis un coşuleţ cu orhidee.

Minerva chicoti:

– Al naibii franţuzu'! Cu ce chestii umblă!

– Şi încă ceva. Locotenentul ezita vizibil: M-a rugat să... în fine... din partea lui, ştiţi, în semn de simpatie deosebită, numai şi numai din simpatie, nu trebuie să interpretaţi greşit...

– De ajuns, Dobrescu! îl întrerupse sec Minerva. Te rog să fi decent.

– Nu eu, bâlbâi locotenentul. El a insistat. Sunt doar un mesager...

– Am reţinut. Daladin acesta e un tip cumsecade, însă are o fantezie lubrică. Dacă ar fi pe mâna mea...

„Ehei, gândi nostalgic Dobrescu. Unii au noroc..."

– Oftezi, Dobrescu? De ce oftezi?

– Vi s-a părut. Încercă să deturneze discuţia: I-am adus căciuliţa lui Spiridon.

– Merçi, eşti drăguţ! Ce-a zis? Era încântat?

– Mde, nu chiar din cale-afară. Are impresia că roşul nu-l aranjează. Până la urmă a acceptat-o...

– Şi-a pierdut manierele în lipsa mea. Oftă: Ascultă! Acum, te urci urgent în primul tren, maşină sau avion şi vii la Peştera Sihastrului. Încearcă să iei legătura cu mine fără ca ceilalţi să observe. Făcu o mică pauză, apoi adăugă: Cred că în noaptea asta se va juca ultimul act.

Capitolul XVIII

O evadare ratată

– Ecaterina Stănescu, anunţă uscat Atanasiu şi închise uşa.

Femeia se ridică îndreptându-se liniştită spre odaia căpitanului. Era impecabilă, într-un deux-pieces gălbui cu o eşarfă discretă, verde.

Medicul observă că nu mai are ochelari, apoi zâmbi unui gând neaşteptat.

„Aş da mult să fiu de faţă..."

– Luaţi loc, spuse Atanasiu fără să-şi ridice privirea din hârtii.

Continuă să le consulte făcând abstracţie de prezenţa ei. Ecaterina Stănescu se aşeză. Figura n-avea expresie, părea o mască de gheaţă. Îşi împleti degetele în poală:

„Vrea să mă enerveze."

Căpitanul puse stiloul jos.

„În sfârşit!" îşi zise Ecaterina Stănescu. Ştia că pe faţa ei nu se citeşte nimic, rezistase şi se felicita pentru asta.

– N-a sosit încă nici un elicopter, observă fără nuanţe Atanasiu. După cât se vede, prezenţa dumneavoastră la minister nu este indispensabilă.

Femeia avut impresia că tot sângele îi năvăleşte în cap, dar se stăpâni. Celălalt o observa atent. Provocarea era gratuită şi dintr-o dată se simţi superioară omului acesta cu maxilarele de piatră. Ea ar fi procedat altfel. Şi-ar fi pregătit lovitura. Zâmbi răutăcios:

– De fapt, prezenţa mea devine indispensabilă abia de mâine. Concluzia dumneavoastră mi se pare pripită.

– Aha, varianta numărul doi! Dacă nu mă înşel, până adineauri, reclamaţi vehement plecarea.

– Exces de conştiinciozitate. Azi e ultima mea zi de concediu.

– Deci o minciună servită deliberat chiar de la început.

Ecaterina Stănescu respiră adânc înainte de a izbi:

– Calificativul mă lasă rece. Mi-e absolut egal ce credeţi.

– Aşa... Sper să vă păstraţi superba indiferenţă până la urmă.

– Nu speraţi deloc. Toată atitudinea dumneavoastră are un singur ţel: să mă scoată din sărite. Nu veţi izbuti! Cât despre ameninţări, îmi stârnesc zâmbetul.

– S-ar putea ca interpretările şi comentariile dumneavoastră să nu mă intereseze. În concluzie, vă rog să vă limitaţi doar la răspunsuri, fără divagaţii. Cu ce ocazie vă aflaţi la Peştera Sihastrului?

– Simplă haltă. Mi-am petrecut concediul la Arad.

– La Arad? Nu era mai indicată o staţiune?

– Din punctul meu de vedere, nu. E o chestiune în care mi se pare că am dreptul să decid singură.

Căpitanul înşurubă ostentativ capacul stiloului:

– Regret, în aceste condiţii nu putem discuta.

– Nu am nimic împotrivă! Se ridică.

Atanasiu o măsură din cap până în picioare. Un zâmbet crispat îi strâmba linia gurii.

– Stimată doamnă, vă atrag pentru ultima oară atenţia că vă aflaţi în faţa autorităţilor. Funcţia dumneavoastră nu impresionează pe nimeni. În treacăt fie spus, s-au mai văzut chiar şi directori destituiţi.

– Şi ofiţeri, îl întrerupse femeia.

– Personal, vă sfătuiesc deci să vă revizuiţi atitudinea. Nu mă obligaţi să trec la altfel de măsuri.

– Adică să mă arestaţi, râse Ecaterina Stănescu. Sunt curioasă ce motiv „legal" aţi inventa.

– Nu e nevoie să-l inventez. Mi l-aţi oferit singură: obstrucţie! Împiedicaţi desfăşurarea normală a anchetei.

– Dumneavoastră mi-aţi impus atitudinea. Îmi datoraţi reverenţă dacă nu pentru funcţia pe care o am, atunci ca femeie şi ca martor inocent. Nu sunt aici, cel puţin n-am fost informată, în calitate de învinuită sau inculpată. Nu cunosc exact termenul...

– Ipostaza o stabilesc eu. Repet întrebarea: De ce v-aţi petrecut concediul la Arad?

– Am rude. Ne vedem extrem de rar. Ultimele două zile am hotărât să le petrec la motel ca schimbare de decor. Nu

mai aveam timp pentru litoral sau Valea Prahovei.

– Numele și adresa neamurilor din Arad, gradul de rudenie.

– Mda... făcu femeia, sugându-și colțurile gurii: Ioana Gheorghieș, strada Republicii nr. 9. Vară primăvară.

– Mulțumesc. Mai departe!

– Nu știu ce vă interesează. De altfel mi-ați trasat de la început limitele în care am dreptul să discut. Răspunsuri stricte, la întrebările dumneavoastră.

Atanasiu își mușcă buzele.

– Îmi pare bine că vă conformați. Când ați sosit la motel?

– Vineri dimineață. Am prins autobuzul de ora 10.

– Relatați-mi cum v-ați petrecut timpul până în momentul asasinării lui Sasu.

– Nu cunosc ora la care a fost asasinat.

– Cu aproximație, în 24 și 1 dimineața.

– Până la prânz am rămas în motel. Am băut o cafea, apoi mi-am despachetat strictul necesar. După-amiază m-am odihnit. Spre seară, am colindat puțin împrejurimile. A urmat cina. Cred că la 9 jumătate, poate 10, eram în pat.

– N-ați omis nimic?

Îi privea nasul umflat, aproape o infirmitate. Ecaterina Stănescu simți intens nevoia să-l pipăie. Își înfipse unghiile în genunchi pentru ca mâna să nu plece reflex, singură. Atanasiu intuise desigur în apendicele acela diform, drame ascunse și specula sadic un punct nevralgic.

– Nu cred.

– Ce părere aveți despre inginerul Vasilescu?

– Mi-ați atras atenția că opinia mea nu vă interesează.

– De astă dată, da. E legată de anchetă.

– N-am nici un fel de păreri.

– V-a făcut cumva curte?

Strecurase în întrebare kilograme de surpriză. Surpriză groasă, profund jignitoare. „S-a găsit un fraier care..."

– Mi se mai întâmplă, replică uscat Ecaterina Stănescu, în ciuda nasului meu, să atrag atenția unui bărbat. Apropo de nas, să știți că dacă m-ar fi deranjat, l-aș fi

operat de mult.

Căpitanul râse.

– Cred că sunteţi o complexată. Aşadar, sesizând anumite intenţii în conduita inginerului l-aţi pus, cum se spune, la punct.

– Exact.

– Acum înţeleg de ce Vasilescu mi-a înşirat verzi şi uscate despre dumneavoastră. Printre altele, pretinde că în noaptea morţii lui Sasu nu a fost singurul care a făcut baie.

– Nu, nu a fost singurul. Am intrat şi eu în lac.

– Mda... Nu vi se pare ciudat totuşi, acest apetit pentru scăldat la miezul nopţii? Aţi avut toată ziua la dispoziţie, soare, cald...

Ecaterina Stănescu îşi încrucişă braţele pe piept.

– Poate că nu arăt formidabil în costum de baie.

– Excelentă replică, aprecie Atanasiu, dar pe mine nu mă convinge... Nu trebuia să aşteptaţi ora 12 noaptea. La 9 e întuneric.

– Uitaţi că ceilalţi nu se culcaseră. Abia atunci aş fi atras atenţia.

– Neplăcut este că pe malul celălalt, la aproximativ aceeaşi oră, Sasu murea.

– Există o serie de alte evenimente care coincid cu moartea lui Sasu.

– De pildă!

– Toţi erau, o spun din informaţii ulterioare, pe afară. Nu uitaţi că Vasilescu şi Plămădeală au maşini. În câteva minute ocoleau lacul.

– Iar ei îmi spun: Ecaterina Stănescu şi inginerul îl puteau traversa înot în maximum un sfert de oră. Acestea nu sunt argumente?

Femeia ridică din umeri:

– Dovediţi că eu l-am asasinat şi sunt gata să suport consecinţele.

– Am să mă străduiesc. Apropo, de ce aţi ascuns costumul de baie în containerul de gunoi?

– Dă și mie un bănuțu'!

Inginerul mesteca chewing-gum. Se întoarse spre Zamfira lu' Mutu și îi puse în palmă hârtia de ambalaj.

– Roiu!

– Hai dă și mie un bănuțu'!

– Mă, tu n-auzi?!

– Hai dă și mie un bănuțu'! Cu fiecare refuz, cererea țigăncii creștea în intensitate. Să-ți trăiască franțuzoaica!

Gogu Vasilescu i-l arătă pe Mathieu care sta singur la o masă cu un pahar de coniac în față.

– Demagogia asta bag-o la dumnealui.

Recomandarea rămase fără efect. Femeia repetă refrenul cu patimă.

– Hai dă și mie un bănuțu'!

– Formidabil!

Ecaterina Stănescu cu difuzorul transistorului în ureche, ostentativ izolată, le aruncă o privire disprețuitoare.

– Hai dă și mie...

– Lasă că-ți dau eu, se oferi Rudy Negreanu deschizându-și portmoneul.

Țiganca schimbă repede teatrul de operații.

– Barosanule, frumosule! Săru' mâna! Întoarse pe toate părțile moneda oferită de medic: 25 dă bani? Hău! Calic mai ești, mânca-ți-aș nasu'!

Gogu Vasilescu izbucni în râs. Se ținea de pântece și râdea de unul singur. Ceilalți îl priveau liniștiți. Când se mai potoli, Ecaterina Stănescu bătu cu inelul în masă până apăru hangiul.

– Plata! Un ceai, unt și două felii de pâine.

– Nota v-o face ospătarul care v-a servit.

– Ospătarul dumitale stă mai mult pe-afară decât în unitate, replică femeia, smulgându-și difuzorul din ureche. Cât trebuie să mai aștept?!

– Puteți rezolva problema mai târziu sau mâine.

– Acum! Peste o jumătate de oră plec.

– Nu plecați nicăieri, doamnă, spuse răspicat Atanasiu ivit în pragul ușii. Fără învoirea mea nu pleacă nimeni.

Ecaterina Stănescu îl măsură nehotărâtă apoi urcă

treptele furioasă şi dispăru în odaia ei.

Medicul clipi amuzat.

– Mie în locul ei, la aşa refuz categoric, îmi dădeau lacrimile, dar se vede treaba că femeia asta n-a plâns niciodată. Trebuie să fie îngrozitor să nu poţi plânge. Verişoara mea Sonia, de pildă, spunea...

– Sunt convins, domnule Negreanu, că verişoara Sonia face unele observaţii extrem de inteligente. Mai rămâne de văzut cum priviţi personal evenimentele din ultimele zile. Noapte bună!

Părăsi holul. Doctorul continuă să surâdă.

Gogu Vasilescu îşi opri un căscat la modul ostentativ şi se îndreptă spre scară. Îl urmă Alain Mathieu, apoi Marioara Ţâmpoc.

Hangiul stinse candelabrul, formulând o invitaţie mută. Doctorul se ridică întrebându-l pe Plămădeală:

– Mai rămâi?

– Nu. Am să ies puţin. Vreau să iau aer.

– Noapte bună.

– Noapte bună.

Zece minute mai târziu holul era pustiu.

Plămădeală scrută întunericul. Detectă Fiat-ul la locul de parcare şi se apropie furiş. Deschise portiera. Cineva îl apucă de braţ.

Economistul întoarse capul fulgerător. Sergentul major Păiş îl privea zâmbind.

– Încotro?

– Nicăieri... Am vrut să văd dacă... dacă funcţionează motorul.

– Încercaţi vă rog mâine-dimineaţă. Acum e târziu. Toată lumea s-a culcat. De acord?

– Desigur, desigur...

Se îndreptă spre motel.

„Colivia s-a închis! Ce tâmpit sunt!"

„Nu e isteric, deşi oricine ar paria zece contra unu că are de-a face cu un nevropat. E doar încordat peste

măsură, toată ființa mobilizată, în stare de alarmă. Parcă ar aștepta startul. Dar ce start... Și încotro?"

Economistul stătea pe scaun suportând greu privirile căpitanului.

„Mă enervează. Ochii lui mă găuresc. Dar poate că asta și vrea. Să mă enerveze. Rânji fără să-și dea seama. n-o să-l las prea mult să aștepte."

– Mi se pare că vă amuzați, șopti Atanasiu.

– Exact, mă amuz.

Continuă în gând: „Nu mă întrebi și de ce?"

Căpitanul clătină încetișor capul.

– Am admirat totdeauna îndrăzneala. Oamenii curajoși care știu să întâmpine cu zâmbetul pe buze rafala plutonului de execuție. Evident, imaginea e simbolică, și oarecum livrescă. Din fericire, trăim ani când mulți se pot lăuda că în toată viața lor au văzut doar un revolver la șoldul sectoristului.

– Hm, ricană Plămădeală, se pare că Peștera Sihastrului face excepție. Dacă ar fi să ținem seamă doar de ultimele evenimente.

– Excepțiile nu contează.

– Statistic! În orice caz, sunt încântat că mă bucur de admirația dumneavoastră.

Atanasiu păru surprins.

– Admirație?!

– Apropo de curaj, de oameni îndrăzneți, zâmbet pe buze etc.

– Ați înțeles greșit. Nu mă gândeam la cineva anume. Vorbeam în general despre curajul adevărat nu de fanfaronadă. Deși, poate și acesta e un act de bravură. Să-ți ascunzi teama. Își trecu mâna prin păr: Vă e tare frică, domnule Plămădeală! Se cutremură având parcă plastic imaginea stării de spirit a celuilalt: Îngrozitor de frică? Mă întreb cum rezistați.

Economistul trase de gulerul înalt al pulovărului:

– Vă credeți un psiholog grozav, nu-i așa?

Atanasiu surâse. Răspunse cu o sinceritate deconcertantă:

– Da.

– Nostim de tot. Aş putea să mă lansez într-o disertaţie despre îngâmfare, dar ideea mă plictiseşte. Totuşi n-am să vă refuz o satisfacţie. Aţi ghicit. Mi-e frică!

– De ce?

Plămădeală râse dispreţuitor. Un colţ al ochiului îi zvâcnea nervos.

– Ce-i drept, e foarte greu de intuit. Nu mă simt în siguranţă!

Gândi: „Şi zău dacă sunt prea departe de adevăr..."

Reluă:

– Ne aflăm literalmente la dispoziţia unui descreierat. Cred că e singurul cuvânt de bun-simţ pe care l-a spus în viaţa lui caraghiosul acela bătrân... Hangiul.

– Deci împărtăşiţi întrutotul ideea unor acţiuni fără mobil. Simple acte de demenţă...

– Categoric! Iar faptele au dovedit-o. Rândul trecut am scăpat. Cine-mi garantează că rândul viitor o să fie la fel? Vi se pare straniu ca în aceste condiţii să fiu circumspect? E enervă: Să-mi fie frică?! Să crăp de frică?!

– Nu, admise Atanasiu, nu e straniu.

– Atunci?

– Straniu este că dumneavoastră aţi sosit la han în această stare de spirit. Cineva a caracterizat-o panică.

– Plin de deştepţi pe aici! Economistul se frământă în scaun: O adunătură de neghiobi cărora le acordaţi în mod nejustificat credit. Ce anume i-a şocat? Ce-am făcut atât de extraordinar?

– Nu trebuia să faceţi. Lucrurile astea se simt. Şi apoi, nu contest că şi ceilalţi încearcă anumite temeri – firește – dar ceea ce simţiţi dumneavoastră iese din comun. Probabil că nu va vedeţi sau nu vă mai puteţi controla.

– Admirabil! Continuaţi!

Căpitanul dădu din umeri obosit şi îşi aprinse o ţigară.

Plămădeală mîji ochii.

„Da, reflectă Atanasiu. Mă obsedează ochii lui. Două fiare mici, neliniştite, pe un obraz oarecare. E absurd, dacă aş citi aşa ceva n-aş crede niciodată, dar ochii ăştia

pot ucide. Nu știu cum, nu mă întreba cum", se adresă în gând justificându-se parcă alcuiva.

Economistul își împinse bărbia înainte.

– – V-a trecut oare prin minte că ar putea fi o chestiune de temperament, de nervi?

– Și asta! șopti abia auzit căpitanul.

– Și mai ce?

– Elementul concret: ce ascunde ori are de ascuns fiecare.

– Eu ce am de ascuns? îl înfruntă Plămădeală cu priviri scăpărătoare.

– Multe, foarte multe, toate concurând și fiind în funcție de – pocni din degete – cad din nou în livresc, fiind în funcție de misterul fundamental. Pe el nu l-am intuit.

– Vă urez noroc! făcu economistul ridicându-se brusc și trântind scaunul de masă.

Atanasiu îl măsură liniștit:

– Încă o ieșire necontrolată.

– Toată aiureala asta mă plictisește. Înțelegeți? Îmi faceți greață!

– Vă cred. Luați loc.

– Sunt obligat?

– Nu, dacă vreți puteți rămâne în picioare.

Plămădeală își înfipse unghiile în carne:

– Psiholog, deștept și spiritual!

– În legătură cu ultimele două calificative nu emit pretenții. Luați loc! N-aveți unde să vă duceți. Dealtfel ați mai încercat...

– Prostii! Vroiam pur și simplu să verific motorul.

Atanasiu se lasă pe spate cu mâinile în buzunare. Îl scrută zâmbind:

– Ce copil sunteți, domnule Plămădeală! Cum puteți nădăjdui că asemenea declarații m-ar putea convinge?

– Nu vreau să vă conving.

– Atunci ce faceți? Glumiți? Slavă Domnului, v-ați așezat. Mă simțeam prost. Deci verificați motorul, luând toate măsurile să nu vă vadă nimeni.

– Trebuia să convoc un miting? Veniţi fraţilor, calul lui Plămădeală scoate flăcări pe nas?! Ei, drăcia dracului!

– Acum nu sunteţi enervat, constată calm căpitanul. Simulaţi doar. V-aţi furişat la maşină şi aţi încercat s-o ştergeţi. Ştiţi foarte bine.

– Nu ştiu nimic! ţipă economistul. E maşina mea. Am voie s-o controlez sau nu?

– Ciudată grijă faţă de un obiect pentru care în alte ocazii aţi dovedit o neglijenţă surprinzătoare.. Dacă-mi amintesc bine, la prima noastră discuţie habar n-aveaţi ce fel de cauciucuri are.

Plămădeală îşi înfipse unghiile în genunchi.

„Ştie prea multe! Nu eram pregătit. Cum mi-aş fi putut imagina... Trebuie să plec! Cu orice preţ! Trebuie..."

Luă un aer indiferent:

– Sunt economist. N-am nici un fel de tangenţe cu tehnica. Aşa mi s-a vândut maşina, aşa am cumpărat-o. Nici prin gând nu mi-a trecut să mă uit la cauciucuri. La marca lor.

Atanasiu strivi ţigara în scrumiera plină.

– Şi mai naiv, domnule Plămădeală! Din ce în ce mai naiv. Tocmai pentru că sunteţi în afara branşei n-aţi fi încheiat actul înainte de a lua avizul unui expert. Cel puţin unul. E o chestiune de zeci de mii, nu un fleac.

– Tranzacţia s-a făcut în pripă. Trebuia să plec.

– Formalităţile de înregistrare ale maşinii pe numele dumneavoastră consumau oricum câteva zile. Primul amic inginer...

– Vânzătorul era la fel de grăbit. Nu-mi puteam îngădui să ratez ocazia. Din toate punctele de vedere! Timpul care mă presa, preţul şi celelalte.

Atanasiu vru să spună ceva, dar se răzgândi. Începu să râdă:

– În regulă! Aţi cumpărat-o deci cu ochii închişi. La urma-urmelor, e o excentricitate ca oricare alta.

Plămădeală îl privi pieziş.

„Nu crede o iotă. N-are importanţă. Totul e să câştig timp. Câteva ore..."

Întâlni ochii căpitanului. Îl examina cu interes nedisimulat.

„Da, da... Atanasiu dădu instinctiv din cap: Omul acesta a căzut într-o plasă. O plasă la care nu s-a gândit. Se aștepta la altceva. Cred că încep...

Se ridică apropiindu-se de fereastră. Privi un timp noaptea, voal străveziu și umed, apoi se întoarse rămânând sprijinit de pervaz.

– Să trecem la declarații mai concrete. Bucătăreasa...

– O psihopată, răspunse precipitat economistul. I se năzare!

– Poate, dar nu într-atâta încât să nu-și recunoască neamurile.

– E dilia familiei! Își frângea degetele: Nimeni n-o ia în serios. Dar indiferent ce v-aș spune, n-o să mă credeți.

– Sunt dispus să înghit tot ce e verosimil, domnule Plămădeală. Pot fi de acord că Marioara Țâmpoc nu este o bucătăreasă eminentă, că nu-i din cale-afară de isteață sau că are ieșiri cam originale. Dar sunt gata să-i acord toată încrederea în problema relațiilor de familie. Cu cât oamenii au mai puține preocupări, cu atât sunt mai interesați de ce face cuscrul, mătușa, ce învârte nașul sau vărul Costache. Micul test la care v-a supus – și din nefericire nu i-ați făcut față, n-am văzut în viața mea ceva mai lamentabil – demonstrează acest adevăr.

Plămădeală își trecu mâna peste obrajii nerași. Tremura ușor.

– Inventează! Înadins mă pune în încurcătură.

– De ce ar face-o?

– Nu știu. E țicnită! Poate că-mi plătește o poliță. Am avut probleme cu nevastă-mea. Era vorba să ne despărțim. O aventură...

– Țttț! Mult prea abil! Nu așa s-ar fi răzbunat o Marioară Țâmpoc. Și apoi femeile dintr-un anumit mediu încearcă o tradițională înțelegere pentru astfel de povești, mai ales după ce au trecut. „Ai văzut, tot la ea s-a întors..."

– Teorii!

– Hm! Aş zice mai degrabă axiome.

– Bun! Şi ce vreţi să-mi dovediţi cu asta?

Atanasiu se ridică şi făcu câţiva paşi prin încăpere. Individul era fără îndoială un impostor. Marioara Ţâmpoc nu se înşelase şi în orice caz nu se puteau înşela cei de la „Paşapoarte".

Îi făcu semn că se poate retrage, întrebându-se îngrijorat ce s-o fi întâmplat cu autenticul Plămădeală.

„Dacă îl arestez acum, n-am s-o aflu probabil niciodată. Aşa, mai avem o şansă..."

Se aplecă peste fereastră şi îl chemă pe Păiş care privea, ferindu-şi ochii de lumină, în lungul şoselei.

De pe terasă se auzi un geamăt. Atanasiu coborî repede treptele şi deschise uşa.

Economistul Gheorghe Plămădeală zăcea într-un lac de sânge.

Capitolul XIX

Totul se plătește

– De ce nu dormi? întrebă Rudy Negreanu. Ai nevoie de odihnă.

Plămădeală nu-i răspunse. Din capul bandajat se vedeau doar ochii cercetând înspăimântaţi încăperea.

– N-ai nici o grijă. Cât sunt eu aici, nu ţi se poate întâmpla nimic.

– De unde ştiu, murmură economistul, că nu eşti chiar dumneata criminalul?

– Foarte simplu. Când ai fost lovit eram în cameră.

– Ei şi? Cărămida putea să cadă de sus. Dacă nu chiar aşa s-a şi întâmplat.

– Da, ai dreptate. Atunci nu dormit.

Îşi încrucişă tacticos mâinile pe pântece şi închise ochii.

– Ascultă! De ce i-ai spus lui Vasilescu că vinzi stofă pe Lipscani?

Medicul oftă:

– Pentru că m-am săturat să tot dau consultaţii gratuite. Pe unde mă duc, numai asta aud: „Doctore, ce zici, am VSH-ul aşa şi pe dincolo, sau mi s-a recomandat Progesteron, nu crezi că..." La urma urmei, sunt un biet dermatolog. Ţi-o spun ca să te culci liniştit.

– Apropo, crezi că lovitura ar putea avea vreo consecinţă asupra creierului? Un coleg de-al meu a suferit de meningită. Acum croşetează fulare în dungi. Zice că treaba asta îl linişteşte... Ştii, eu am şi o colită spastică. Înainte de concediu...

Rudy Negreanu se îndreptă spre uşă:

„Imbecilul! Imbecil şi ipohondru. Parcă nu era de ajuns sau una, sau alta..."

Mathieu stătea întins pe pat şi privea lampa. O lampă obişnuită, trei capsule de sticlă verde amintind potirul

lăcrămioarelor. În mâinile încrucişate pe piept i se strecurase o înţepeneală ciudată, o lene încleştată. Era bine, ar fi putut rămâne ceasuri întregi la fel.

„Aşa am să stau în mormânt..."

Superstiţios, încercă să-şi desprindă degetele. Dar articulaţiile nu cedară sau poate că nici nu încercase. Şi gândul alunecă...

Cândva locuise lângă un cimitir. Se mutase după câteva luni. Nevastă-sa, prima lui nevastă, nu suporta privelişte. „Înţelegi, deschid dimineaţa fereastra şi în loc să-mi zâmbească vecina de vis-a-vis, văd o armată de schelete care întind braţele spre mine, mă cheamă..."

Şi-o aminteşte ca prin vis, fotografie decolorată de soare uitată pe un pian la care nu cântă nimeni.

„Pe unde o fi nefericita?"

Ar fi aprins o ţigară. Nu se mişcă. Era greu, trebuia să-şi deznoade degetele.

„Stau bine aşa. O poziţie simbolică."

Pe-atunci, Doamne câţi ani au trecut, aproape 40, pe-atunci îi plăcea să se plimbe singur pe aleile pustii. Trecea pe lângă Georgeşti şi Vasileşti decedaţi în 1832 şi 1932 şi de fiecare dată încerca acelaşi sentiment tulburător: acolo, în fundul gropii, nu zăceau oase şi cranii ci însăşi viaţa, o viaţă limitată între două date calendaristice precise. Omul ia totul în mormânt. Ambiţii, insomniile provocate de eterna femeie frumoasă, banchetul examenului de licenţă, bucuria costumului gri-deschis, arborat într-o dimineaţă superbă de mai, cărţi preferate – câte generaţii n-au plâns peste „Mătăniile" sau n-au iubit-o pe Scarlett O'Hara?

„Da, oftă Mathieu, luăm tot ce ţine de substanţa noastră cea mai intimă, bucurii, erori, secrete îngrozitoare, grele... Toate acestea mor o dată cu noi. E bine aşa... Mai bine... Totul e să se termine repede, să nu suferi. Deci nu actul suprem – salt în gol, secundă concentrată – ci drumul până acolo e greu."

Cineva ciocăni în uşă. Discret, din vârful degetelor. „Aşa bate doar..."

– Intră, Lulu, şopti. Intră...

Medicul se strecură înăuntru ca o umbră.

– Așteptai pe altcineva? Sau mi s-a părut?...

Mathieu privi în gol:

„Ce mai vrea și ăsta? N-am nevoie de el, n-am nevoie de nimeni."

Bâlbâi ceva incoerent, ridicându-se anevoie în capul oaselor.

Rudy Negreanu se apropie. Luă un scaun, îl puse lângă pat și se așeză. Avea gesturi calme, precise, parcă dinainte calculate.

– Doresc să discut cu dumneata.

Vorbea în română, fără să-l slăbească pe celălalt din priviri.

– Nu înțeleg, se eschivă Mathieu. Își trecu obosit mâna prin păr: Aveți o limbă foarte frumoasă, dar...

– Înțelegi perfect! Spuse rar: Chiar dacă n-aș ști nimic despre dumneata și tot mi-aș fi dat seama că ai reacții necontrolate. Când intri într-un joc ca acesta, înveți să te stăpânești mai bine.

Mathieu zâmbi imprecis, dând dezolat din mâini.

– Regret, domnule... domnule Negreanu, parcă.

„Au înțeles, deci! În fond, de ce lupt? Ce sens are... Ăsta sau celălalt, polițistul, nu mai are importanță. Sfârșitul..."

Avu imaginea unui ecran tulbure pe care țâșneau litere mari: *end*. Viața lui ajunsese aici. Fusese frumos, nu totdeauna, zile zbuciumate, altele senine, cu soare mult, fierbinte, soarele de-acolo, dar acum s-a terminat. 61 de ani... Anticii o considerau o vârstă fatidică, vârsta peste care nu se trece. Augustus sau cine se bucura că depășise...

Repetă fără să-și dea seama.

– Regret...

Medicul se aplecă înainte:

– Regreți? Ce anume regreți?

Mathieu își aprinse o țigară:

– În fond, ce doriți de la mine?

– Evident, oftă Rudy Negreanu, putem discuta și în

franceză. Credeam însă, că după atâţia ani, ţi-e dor de limba maternă. Te-ai trădat copilăreşte. A fost suficientă o remarcă cu glas tare a inginerului Vasilescu despre franţuz ca să ciuleşti urechile şi să te întorci din drum. Au fost şi altele... Dar pe mine nu m-au interesat pentru că – respiră adânc – pentru că te-am recunoscut, domnule Matei. Alecu Matei!

Mathieu se crispă.

„Deci asta era. Fireşte, trebuia să ajung aici..."

– Te-am recunoscut din prima clipă, pentru că nu te-am uitat niciodată. Glasul medicului calm, fără tonuri ridicate, mocnea surd. O patimă venită din adâncuri, zăgăzuită la suprafaţă: Nici dacă mi-ar fi fost dat să trăiesc cinci existenţe nu te-aş fi putut uita. Păru să-şi piardă şirul: Deci vine o zi! Vine totuşi o zi. Nu mai speram...

Mathieu stătea nemişcat. Ţigara îi ardea degetele, dar nu simţea nimic.

„...Alecu Matei. Cămăşile verzi... Marşuri pe străzile curate ale Aradului. Matei zis Oţel. Jos cu... Ce spune acesta? Da..."

– ...nici dacă aş fi trăit cinci existenţe. Chipul dumitale m-a urmărit toată viaţa. Cine nu te ştia în oraş? Magazine devastate, case arse, oameni ucişi sau trimişi în trenurile morţii. Ţi-ai pus vreodată întrebarea, domnule Matei, câţi oameni ai omorât? Curiozitate legitimă a unei nopţi de insomnie sau poate bilanţ eroic. Câţi, domnule Matei? Sute? Mii? Gâfâia: Zeci de mii?

Mathieu îşi şterse tâmplele asudate.

– Nu are importanţă cine sunt eu. Am să-ţi spun cine eşti dumneata! Asasinul părinţilor mei. Beatrice şi Harry Negreanu. Dacă trăiau, astăzi n-ar fi avut mai mult de 70 de ani.

„Tineri, gândi Matei. Nici 30 de ani... Atunci."

Imaginile i se învălmăşeau în minte. Cortegiile acelea nesfârşite. Bătrâni care psalmodiau într-o limbă ciudată, rabini cu plete şi pălării negre, rotunde, cu ochii aţintiţi fanatic spre altă lume, femei strângând la piept copii şi boccele amărâte: un şal gros, câteva piese de argint dis-

parate, o zaharniță, două linguriţe, ceasul de la bunicu'... era cantor. Straniu, abia azi le-aude țipetele, vaietele sfâșietoare. Vlad, Vlad, băiatul cu ochi căprui n-a rezistat. L-au găsit spânzurat. Se sinucisese. Au scuipat pe groapa lui. Vlad auzise plânsul acela jalnic.

– Ai intrat în casă cu încă patru. Tata era la masă. A lăsat lingura în farfurie și s-a ridicat. Eu îmi făceam lecțiile. Văd și astăzi caietul de botanică. Laleaua... Izbutisem o floare foarte frumoasă. Creioane Castell... Rudy Negreanu își stăpânea greu lacrimile: Tata i-a pus mamei paltonul pe umeri. „Hai, Bea!" Bagajul era pregătit de mult. O valiză mică din carton cu colțurile îmbrăcate în metal. O valiză de oameni săraci. Am ieșit toți trei din casă. Când s-a răsucit cheia în broască, mama a izbucnit în plâns și s-a agățat de ușă. Cu unghiile, cu tot trupul. Părea că nimeni nu va putea s-o desprindă de acolo. Și așa a fost. Ai apucat-o de păr și ai cârpit-o cu sete. De ce? Ce-ți făcuse mama?

Mathieu îl privea hipnotizat fără să-l vadă. Femeia avea un tip semit pronunțat. O brună tânără cu păr mult, sârmos și buze groase. O vede tulbure, ca într-o plasă înconjurată de nori... Ea sau poate alta. Nu-și dă seama. Au fost atâtea... Clara, sau Roza, sau Rachel... Toate semănau.

– A țipat, continuă medicul cu glas înecat. Tata a sărit. S-a pus între voi doi. Ai rânjit și ai scos revolverul. Ai tras, în burtă ca să nu moară imediat, ca să se chinuie în dureri înfiorătoare. „Și turturica!" țipau oamenii tăi excitați. Mama a murit agățată de ușă. Cu ochii larg deschiși. Da, atunci m-ai ucis și pe mine. M-au luat oamenii dumitale și m-au băgat în rând. Coadă spre trenul morții. Săptămâni în șir am fost inconștient. Asta m-a salvat de nebunie. După război ți se pierduse urma... Într-adevăr, nu mai speram.

– Și acum ce vrei de la mine? întrebă Mathieu și avu senzația că vorbește altcineva. Ce pot să mai fac?

Glasul medicului se auzi spart. Căzu ca o bilă pe o suprafață netedă de piatră:

– Să plăteşti!

Căpitanul se întoarse. Francezul năvălise în cameră fără să bată la uşă.

Atanasiu era un tip formalist şi respectarea riguroasă a convenienţelor o considera în primul rând ca pe o chestiune de bun-simţ. Iar bunul-simţ – conchisese de mult – reprezenta calitatea esenţială a unui individ, „temelia".

Îl măsură scurt şi îşi reprimă iritarea. Alain Mathieu arăta îngrozitor. Fruntea de obicei senină i se chircise, privirea rătăcea sălbatic, scormonind odaia. Părea incapabil să-şi stăpânească tremurul mâinilor, iar cămaşa aceea portocalie, prea tinerească – fals stindard pe umeri încovoiaţi de vârstă – accentua aerul dezolant de epavă.

Atanasiu făcu câţiva paşi în întâmpinare.

– Ce se întâmplă cu dumneavoastră?

Omul se lăsă pe scaun alunecând de-a lungul spătarului şi şopti sfârşit:

– E cineva care mă ameninţă. Nu ştiu ce vrea de la mine.

Vorbise româneşte şi căpitanul zâmbi uşor.

– Ce sens a avut tot teatrul acesta, domnule Mathieu?

– Care teatru? bolborosi celălalt. Îşi aminti: A, cu limba... Fleacuri, daţi importanţă unor fleacuri.

– Credeţi?

– N-am vrut să complic lucrurile. Pe urmă am înţeles că e o prostie. Aşa se întâmplă totdeauna: îţi dai seama prea târziu şi perseverezi. Dar acum, mă ameninţă. Vrea...

– Ajungem şi aici, îl întrerupse Atanasiu. Ce înţelegeţi prin „n-am vrut să complic lucrurile?"

Mathieu îşi umezi buzele uscate. Pentru câteva clipe i se văzu limba albă, umflată.

– Anchetaţi o crimă. În astfel de împrejurări orice situaţie ieşită din comun atrage atenţia. Înţelegeţi ce vreau să spun...

– Nu.

– Putea să vi se pară suspect. Român, cu cetățenie franceză... În sfârșit, o prostie, v-am mai spus, dar așa am crezut că e bine.

– Detest aluziile neplăcute, domnule Mathieu, însă la vârsta dumneavoastră consider că prostiile au nevoie de o justificare mai serioasă. Privilegiul de a fi sută la sută francez în contextul unei crime nu vă exonera de răspundere.

– N-am alt argument, râse chinuit Mathieu.

– În afară de cel care ilustrează adevărul. Dar pe acesta nu vă convine să mi-l oferiți. De altfel, naționalitatea v-ați ascuns-o, înainte chiar de a se comite crima.

– Nu vă puteți închipui ce nostim e să auzi în spate comentarii despre care se presupune că nu le înțelegi. Mă gândeam la o mică farsă. Să le trântesc la urmă o replică usturătoare, știți, pronunțată neaoș.

Râse fals, dogit. Căpitanul își subție nemulțumit buzele.

– Când ați plecat din țară?

– Demult. Înainte de război.

Răspunsul venise prea repede. O promptitudine care izbea prin ton. Ureche, nu secunde cronometrate.

– Care a fost motivul emigrării?

Mathieu își săltă umerii:

– Era o modă, mai ales prin Ardeal. Plecau toți în America. Îi tenta aurul din California.

– Aur în California! surâse disprețuitor Atanasiu. Când? În '30, 30 și ceva?

– *Gold rushes*-ul a încetat ce-i drept în 1903, dar febra a continuat. Aiureli! Însă asta o văd acum... la 60 de ani. Ezitase imperceptibil. Ezitarea caracteristică oamenilor cărora nu le place să-și spună vârsta. Ne împingea sărăcia din urmă. De fapt, eu am ancorat în Franța. Încercă să zâmbească. California am văzut-o grație agenției *Cook*. Reluă ca pe un refren sacadat: Sunt amenințat, domnule căpitan! În orice clipă...

Atanasiu avu un gest de plictiseală.

– Cât timp sunteți aci, cu mine, nu vă paște nici un

pericol. Vizita dumneavoastră o datorăm, desigur, dorului de ţară. Nostalgiei plaiurilor natale.

– E ceva rău în asta? Trăim cu toţii, acolo, un sentiment de depeizare. Chiar dacă îţi merge foarte bine, ţi-e dor de locuri, de oameni, de...

Se opri brusc, înghiţind în sec.

– De limbă, completă zâmbind Atanasiu. De ce nu continuaţi? Recunosc că v-aţi stăpânit eroic nerăbdarea punând la cale acea mică farsă.

Mathieu se agăţă cu unghiile de marginea mesei.

– Mă ironizaţi, ştiu. Am observat de la prima noastră discuţie. Mi-e indiferent ce credeţi. Omul acela o să mă omoare! E un nebun...

Căpitanul îl privi lung:

„Ce secătură! Totul, gelatină. Spinarea, conştiinţa, obrajii întinşi fără riduri. Individul, desigur, se masează, iar la bărbaţi amănuntul repugnă ca şi părul cănit, ca şi manichiura. Genunchi bătrâni, libidinoşi, căutând sub măsuţa de nichel pe cei ai fetei care – roşind până-n albul ochilor – manevrează nervos pila şi forfecuţa."

– N-auziţi? ţipă isteric Mathieu zgâlţâind masa. O să mă omoare!

Atanasiu îşi trecu mâna peste pleoape alungând ceaţa:

– Cine?

– Doctorul Negreanu. E nebun!

– Doctorul?! Ce are cu dumneavoastră?

– Pretinde că i-am omorât părinţii.

Căpitanul încruntă sprâncenele.

– Mă confundă, reluă precipiat celălalt. În timpul războiului nici nu eram în ţară. Pot dovedi. O aberaţie...

– Liniştiţi-vă. Nu înţeleg nimic. În primul rând, cu cine vă confundă?

– I-a intrat în cap că eu sunt Alecu Matei! N-am auzit în viaţa mea de el! Alt descreierat, dacă o fi existat vreodată.

Atanasiu deveni atent. Alecu Matei! Asta era cu adevărat formidabil. O pistă neaşteptată pe care omul din faţa lui nu i-ar fi oferit-o niciodată dacă nu i-ar fi fost teamă

de învinuirile medicului sau de un act necugetat din partea acestuia.

– Un moment! Cum vă numeați înainte de naturalizare?

– Evident, sări Mathieu, eram sigur c-o să cădeți în capcana asta!

Se simțea din nou puternic, viguros, ca în zilele acelea de demult, dornic de luptă. Nu, nu va abandona oricum. O șansă înseamnă o șansă! Nu trebuie să te gândești nicio clipă că pierzi. Asta îți taie cu adevărat orice posibilitate. Un gând, ca o flacără, îi fulgeră creierii înfierbântați: „E cântecul lebedei!". Știa că va pierde, așa cum știuse totdeauna înainte, așa cum a știut-o de când a poposit în hanul acesta blestemat. Amurgul plin de sânge... Prostii, va forța încă o dată destinul, poate că ultima oară... „Sfântă fecioară!" invocă în gând. Madona avea chipul lui Lulu, dar nu-și dădu seama. Spuse precipitat împrăștiind stropi mici de salivă:

– Corelația e simplă: Alain Mathieu – Alecu Matei! Credeți că eram atât de idiot? Puteam să aleg altceva.

– Nu știu cât era de idiot, declară rece Atanasiu, în orice caz procedeul de a traduce e frecvent. Cum vă numeați înainte de a părăsi țara?

Mathieu avu sentimentul că se aruncă în gol.

– Ion Dinică.

– Locul nașterii.

– Comuna Perșești, Năsăud.

– Hm, tuși ușurel Atanasiu. Sper să nu vă faceți iluzii. Se poate controla în câteva ore.

– N-aveți decât. În fond, n-am nici un fel de neamuri. Tata a murit în 1943. Ultimul membru al familiei. Completă: Aici, în România.

– O mai fi existând cineva în sat care să vă recunoască sau care să-și amintească de dumneavoastră.

– Martori ca Negreanu, nu-i așa?

Atanasiu își țuguie gura, ștergând masa cu dosul palmei.

– Ca să fiu absolut sincer, doctorul nu mi-a făcut

impresia unui dezaxat. Dar, desigur, o chestiune atât de gravă necesită mărturii suplimentare.

Mathieu sări în picioare.

– Sunt cetăţean francez! Voi cere protecţia ambasadei. Nu aveţi dreptul!

– Ce drept! Alecu Matei este criminal de război, condamnat în contumacie. Notaţi că discut deocamdată la modul impersonal. Faptele... Râse amar: Faptele!... Ororile! Au fost comise pe teritoriul ţării noastre la data când persoana era cetăţean român, deci dreptul de jurisdicţie ne aparţine cu desăvârşire. Cu atât mai mult cu cât este vorba de executarea unei pedepse. Îl examină printre gene: Ar fi interesant totuşi de ştiu ce ar putea căuta Alecu Matei după atâţia ani în România. Lupul îşi părăseşte vizuina doar dacă este încolţit...

– Deci credeţi în această fantasmagorie.

Vocea era frântă, nesigură. Un clopot îi izbea timpanele. „Am pierdut... pierdut... pierdut...!"

Văzu mâinile crupierului manevrând grebla pe postavul verde. Jucase totul pe un singur număr: 9. Cu încăpăţânare, mereu, 9. Ieşise 6. Era curăţat. Americanca îl privise curioasă şi-i făcuse un semn mic. Ieşiseră împreună. După două săptămâni îi lăsase un cec şi un drapel american, o broşă din email cu 42 de briliante. Acum nu-i mai face nimeni semn. E bătrân, obosit... A pierdut, a pierdut în mod iremediabil.

Atanasiu se aplecă peste masă:

– Ce căutaţi în România, domnule Matei?

– E inutil, şopti sfârşit. Încerca să reziste, fără convingere: Plecaţi de la o idee preconcepută.

Atanasiu se încăpăţână.

– Ce vă putea determina să veniţi aici, expunându-vă deliberat unor riscuri fantastice?

– Absurd!

– Logic. Un interes mare, foarte mare. Dar ce anume?

– Refuz să discut înainte de a mă pune sub protecţia ambasadei franceze.

Schiţă o mişcare vagă de a se ridica. Nu se putea hotărî

să plece. Gândurile lui, acolo, în odăița de han, pradă îndoielilor și coșmarurilor erau cu mult mai înspăimântătoare decât omul acesta. Prefera să-și vadă adversarul, prezența fizică imediată îl făcea mai puțin înfricoșător.

Rămas pe gânduri, Atanasiu bătea nervos cu unghiile în masă.

„Ce caută? Agent? Greu de presupus la vârsta lui. Au oameni mai buni, mai tineri, pe care nu-i cunoaște nimeni. Și-apoi nu-l trimiteau în regiunea asta în care l-ar fi putut recunoaște oricine. A venit singur, din proprie inițiativă. Cred că nu mă înșel. Dor de țară? Baliverne! Ăștia n-au țară. Ceva care să merite riscul... Bani? De la cine?"

Îl străfulgeră o idee.

– Am observat în portbagajul dumneavoastră o cazma. Destul de bizar ca accesoriu de voiaj.

Mathieu tresări puternic.

– Poftiți? Cazma... Ei și?

– Să vii cu o cazma din Franța nu mi se pare normal. Nu văd deloc, dar absolut deloc ce necesitate prevedeați.

– Se poate întâmpla orice. Gropi, hârtoape...

– Aveați intenția să o luați pe câmp?

– E un spirit?

– O întrebare legitimă. Atansiu clipi nedumerit: Ați plecat de aci la o vârstă suficient de matură pentru a vă aminti că nu veniți în junglă. Mi se pare absurd să cari o cazma mii de kilometri.

– Considerați-o un capriciu.

Căpitanul începu să râdă cu capul dat mult pe spate.

– Să fim serioși, domnule Matei! Capriciu... Cred că ar trebui plecat de la utilitatea uneltei. La ce poate servi o cazma? Să scobească, să sape, să dezgroape...

Își aminti jocul din copilărie: foc... apă... foc... foc... Dar Mathieu n-avea de gând să-l ajute. Îl urmărea cu ochi stinși.

– Ceva ascuns în pământ, continuă să reflecteze cu glas tare Atanasiu. Înainte de a fugi din țară, dat fiind timpul care presa, panica și mijloacele precare de transport, controlul strict, legionarii au îngropat în locuri precis

determinate ceea ce nu puteau lua cu ei, gândind că odată, cândva, îşi vor recupera materialul. De obicei, documente, arhive întregi sau bani – autentice comori: valută, lingouri, bijuterii capturate de la victime. Dumneavoastră ce căutaţi, domnule Matei, hârtii sau... aur?

Omul se frânse. Primise ultima lovitură. O simţi acolo, în capul pieptului.

Capitolul XX

Asasinat în umbra troiței

Rudy Negreanu intră în cameră şi aprinse veioza. Umbra deşirată a medicului ţâşni pe perete, alunecă spre fereastra deschisă.

Adia un vânt uşor, culegând din pădure miresme sălbatice. Mirosea a brad; simţeai catifeaua udă a muşchiului, răşina cicatrizată cleios pe scoarţa copacilor.

Medicul respiră adânc cu ochii pierduţi în întunericul transparent. Stinse lumina şi se întinse pe pat. Nu simţea oboseala. Gâândurile îi alergau bezmetic rătăcind într-un labirint de imagini. Chipuri, zâmbete, cuvinte răzleţe răsărite pentru fracţiuni de secundă, se dizolvau lăsând loc altora, apoi...

Inima începu să-i bată. Cineva umbla la fereastră. Întoarse capul uşor, abia simţit. Recunoscu mănuşa inginerului strecurându-se înăuntru. Mâna sigură nu bâjbâia. Degetele poposiră o clipă deasupra paharului cu apă pus pe noptieră şi se topiră în noapte.

Rudy Negreanu se repezi la fereastră. Nu văzu pe nimeni. Mirosi conţinutul paharului şi îl vărsă în chiuvetă.

„Cianură. Istoria se repetă..."

Rămase un timp pe gânduri, apoi părăsi odaia. Mergea împleticit, cu mâinile încleştate pe pântec. În hol, Ionică Panait scria ceva într-un registru. Ridică ochii surprins şi întrebă de complezenţă:

– Nu v-aţi culcat?

– Mi-e rău, gemu medicul. Am dureri îngrozitoare...

– Cum Dumnezeu?! Totul era proaspăt preparat astăseară.

– Nu ştiu... M-a apucat brusc. Am băut un pahar cu apă şi...

– Am nişte picături de Davilla... Să vă aduc.

Nu mai aşteptă răspunsul lui Negreanu şi se năpusti pe scări.

Medicul, ghemuit în fotoliu, ţinea pleoapele strânse.

Auzi şoapta şuierată a ţigăncii:

– Boiarule! Pst, boiarule!

Întoarse greu o faţă crispată. Zamfira lu' Mutu făcu din ochi, sticlindu-şi dinţii superbi:

– Te prefaci, boiarule! Aşa să am eu sănătate dacă nu te prefaci! Clătină din cap, făcând să zăngăne monedele de argint împletite în părul cârlionţat: N-ai beut paharul! Repetă cu o satisfacţie ciudată: N-ai beut!

– De unde ştii?

Ţiganca râse:

– Păi eram în odaie la dumneatale.

Ecaterina Stănescu puse pe noptieră cutia de *cold-cream*. Se privi în oglindă pipăindu-şi obrajii scobiţi, apoi sprâncenele, nările umflate şi suspină.

Afară era linişte. O boare rece se agăţase de perdelele subţiri umezindu-le. Noaptea de vară cădelniţa miresme dulci.

Îşi aruncă pe umeri un capot alb. Natura, natura nudă aşa cum o simţea aici la Peştera Sihastrului o deprima în mod inexplicabil. „Prea multă linişte."

Acasă, în Bucureşti, din micul apartament de la etajul 8 auzea tramvaiele de noapte. Zgomot familiar, pulsul oraşului care n-a murit. Îl simţea ca pe un zâmbet sau ca pe o mână întinsă şi nu mai era singură. Singură cu noaptea...

„N-aş putea trăi aici", conchise, împingând uşor fereastra. Ridică ochii spre tavan. Paşi regulaţi traversau camera de deasupra. Dus şi întors... Dus şi întors. „Mathieu! N-are somn".

Scoase din sacul de voiaj trei fiole de cofeină şi le sparse într-un pahar cu apă.

„Noaptea asta nu trebuie să dorm!"

Ionică Panait fixa tavanul cu mâinile încrucişate sub cap.

„Cine naiba m-a pus să mărturisesc?! M-am speriat ca o muiere. Îmbătrânesc, ăsta e adevărul..."

Auzi un ciocănit uşor în geam şi sări ca ars. Stinse lampa şi se apropie tiptil de fereastră prelingându-se pe lângă zid. Nu văzu pe nimeni.

„O cursă... Sunt un idiot!"

„De ce? De ce?"

Alain Mathieu îşi lipi fruntea de perete clătinând capul în stânga şi în dreapta. Şopti:

„Lulu..."

Lulu pe care probabil n-avea s-o mai vadă. Lulu în rochie de seară sau în costum de baie alb cu eşarfă de voal roşie, electrizând o plajă întreagă. Lulu zâmbind între lumânări aprinse – „Hai să fim romantici! Şi apoi, dragul meu, nimic nu avantajează mai mult o femeie decât flacăra şi catifeaua, cu condiţia să nu fie prea urâtă" – mâna ei sprijinită pe balustrada de pluş roşu a lojei, gura lacomă, braţul bronzat ieşit din portieră, Lulu în sute de ipostaze ori doar fragmente din Lulu îi umplură ochii.

„De fapt e un destin. N-am decât să mă las condus. Ştiam că o să mă recunoască cineva şi totuşi..."

Simţi în mâna încleiată de o sudoare rece o alta mai mică, moale... Mai mult o mângâiere... Îl trăgea afară.

Pe coridor, tălpile de cauciuc nu făceau zgomot.

Plămădeală se uită prin odaie. Avea un aspect dezolant. Bagajele răvăşite, salteaua şi căptuşeala hainelor desfăcute.

„Dobitocul! Nu-i de meserie. Nu ştie să caute!"

Simţi o senzaţie acută de vomă şi zvârli ţigara abia începută.

Nu, ochii aceia n-avea să-i uite niciodată. Ochi de copil, gata să plângă. Surpriză dureroasă, neputinţă, revelaţia implacabilului, apoi...

„Nu, nu, nu! Aşa am să înnebunesc. Totdeauna am izbutit, totdeauna..."

Apăsă pe clanţă şi ieşi continuând să şoptească:

„Totdeauna, totdeauna!"

Călugărul coborî povârnişul. Drumul spre grotă era barat. Se vedea de aici, de departe, brâul de faruri încingând pădurea.

Păşea elastic, umbră neagră, ferindu-se de ochiul holbat al lunii.

Iliescu, sprijinit cu coatele de pervaz, îşi prinse obrazul în palme.

„Dumnezeule... Mă doare capul. Mă doare înfiorător... N-am voie să dau înapoi. Trebuie! Cu orice preţ!"

Din cauza durerii, ochii lăcrimau singuri. Nu observă când se stinse lumina. Vedea doar luna oglindindu-se în undele lacului, măr de aur aşezat pe o tipsie imensă. Se desprinse de fereastră.

„Trebuie!"

Atanasiu ieşi pe coridor. Prin faţă îi ţâşni silueta înaltă a francezului topindu-se în beznă. Începu să alerge. Brusc, umbra se opri singură şi căpitanul, descumpănit, se lipi de zid. Pentru celălalt, obişnuit cu întunericul, devenise o ţintă sigură. Înaintă prudent. Umbra continua să-l aştepte.

Simţi o lovitură în moalele capului.

„Cineva, pe la spate...", fu ultimul gând şi îşi pierdu cunoştinţa.

Marioara Ţâmpoc îşi puse o compresă udă pe figura tumefiată.

„Numai de mi-ar trece până mâine."

– Domnule Plămădeală! strigă medicul. Domnule Plămădeală!

Nu-i răspunse nimeni. Pipăi noptiera reuşind să dea peste cutia de chibrituri. Aprinse un băţ. Flacăra galbenă ţâşni din beznă, orbindu-l.

Patul era gol.

Pe fruntea economistului apărură broboane de

sudoare. În apropierea hanului i se păru că zărește câteva siluete. Se furișau parcă...

Ridică piatra căutând febril. Cineva umblase la ascunzătoare. Revolverul dispăruse.

Alain Mathieu închise portbagajul. Ținea în mână un pachet lung în formă de sul. Auzi în spate o tuse ușoară și tresări.

Călugărul feri în căușul palmei mucul de lumânare. Picături de apă se scurgeau de-a lungul pereților scofâlciți. Se întoarse brusc cu impresia că acolo, în întunericul peșterii, îl pândește cineva. Stinse lumânarea și ieși.

Ecaterina Stănescu lăsă cartea din mână ascultând atentă. Cineva gemea afară.

Rămase pe gânduri câteva clipe apoi părăsi odaia.

Marioara Țâmpoc zvârli cârpa udă de pe frunte și sări din pat.

„Am să încerc!"

Iliescu privi împrejurimile de parcă ar fi vrut să și le întipărească în minte pentru totdeauna. În jurul lui, pământul, pădurea, luna dansau. Mai ales luna. O minge incandescentă azvârlită dement dintr-o parte în alta a cerului. Se lăsă moale în genunchi sfârșit de puteri.

„Doamne, nu-ți bate joc de mine!"

Gândul se răzvrăti: „Doamne!" Iliescu scuipă spre botul care scăpăra sus. Nu credea în nimic.

Inginerul Vasilescu urca scările gâfâind. Pijamaua se lipea de trupul asudat. Îi era cald.

Căpitanul Atanasiu se ridică amețit, sprijinindu-se de zidul coridorului. Încleștă dinții. Fiecare pas îl durea ca un șoc electric descărcat între tâmplele înfierbântate.

Deschise din mers ușile trântindu-le cu furie de perete.

Toate camerele, la parter şi etaj, erau goale.

Alain Mathieu se opri lângă troiţa de la marginea pădurii. Zâmbi:

„Aici. Exact ca atunci... Şi când te gândeşti au trecut 30 de ani."

Ascultă câteva clipe foşnetul copacilor. Izbutise să-l deruteze pe sergent, strecurându-i-se printre degete. Şi totuşi se simţea supravegheat. Un sentiment nedesluşit...

Numără şase paşi în stânga, apoi alţi zece perpendiculari pe umbra braţului de lemn. Îi fusese teamă. Ani de zile depănase acelaşi coşmar. Troiţa nu mai există, sau pur şi simplu altcineva...

Parcă trăia un vis. Ochii i se umplură de lacrimi.

În întuneric o siluetă albă pluteşte, se apropie... Lulu! Poartă o rochie de argint. Îşi simte gâtul încolăcit de braţe moi, parfumate. Fericirea... Fericirea poartă rochie de argint. Îmbrăţişează cu patimă.

– Lulu! Nu... horcăi Mathieu şi se prăbuşi.

Trupul „francezului", neînsufleţit, zăcea răstignit în umbra crucii cu un cuţit înfipt între omoplaţi.

Coborâră alarmaţi de strigătul studentului.

– Alain Mathieu a fost ucis!

Atanasiu se uită jur împrejur. Plămădeală simula cu destulă aplicaţie trezirea bruscă. Ecaterina Stănescu, în halat, cu un şal aruncat în grabă pe umeri, părea boiereasa Morozova copiată din tabloul lui Surikov. Rudy Negreanu şi Iliescu vorbeau ceva în şoaptă. Marioara Ţâmpoc plângea încetişor, iar ţiganca îşi făcea cruci dese scuipând în sân. Lipseau inginerul şi Panait.

– Constat, declară rece Atansiu, că dumneavoastră v-aţi luat obiceiul să anunţaţi din când în când o crimă...

Studentul îşi stăpâni respiraţia precipitată.

– Mă uitam pe fereastră... La mine. Sus... Se vede până la troiţă.

„De ce minte? gândi Negreanu. Acum câteva minute era în curte."

Capitolul XXI

Căpitanul Atanasiu nu crede în superstiții

Dintr-o dată, lumina se stinse în întreg hanul. Noaptea, o noapte groasă, pogorî asupra oamenilor. Se îngroziră: simțeau răsuflări calde umezindu-le obrajii, auzeau pași în spate, în față, peste tot, umbre negre care le pândeau inima și grumazul, acolo unde viața pulsa înspăimântată.

Ecaterina Stănescu își strânse nervoasă haina în jurul gâtului și întrebă:

– Ce s-a întâmplat?

Glasul cu accente tremurate rămăsese autoritar. I se păru că recunoaște vocea lui Plămădeală. Nefiresc de aproape.

– Un sadic! Întâi Sasu, acum Mathieu... Ne ia la rând pe toți.

– Lumina! țipă Marioara Țâmpoc.

Apoi totul se învălmăși. Strigau bezmetic, se interpelau în întunericul orb, simțeau nevoia să-și audă vocile, pe-ale lor și pe-ale celorlalți, ca și cum zgomotul i-ar fi ferit de primejdie, ar fi îndepărtat-o.

„Ce simplu poți ucide acum", medită Iliescu.

Atanasiu aprinse bricheta. Flacăra mică, albastră, îi îngroșa trăsăturile. Părea o caricatură. Întinse gâtul încercând să identifice siluetele celor din jur.

– Unde e Panait?

– Aici.

Gogu Vasilescu tresări. Glasul țâșnise din spatele lui. Pipăi peretele și se sprijini de el. Așa se simțea în siguranță.

– Ai lumânări?

– Am ceva, pentru mese festive. Scrută întunericul căutând-o pe Marioara Țâmpoc: Vezi că sunt la dumneata în magazie. Du-te și le ia!

– Nu mă duc! Nu mă duc!

– Vă rog să vă păstrați calmul, interveni Atanasiu. Zări

silueta lui Gogu Vasilescu în capul scării: Dumneavoastră, ceilalţi, rămâneţi pe loc.

– Ne ia ca din oală, se tângui ţiganca. Mi-e ursit să mor în adunare... Singură, dar în adunare, aşa zicea muica-mare.

Se auzi uşa scârţâind. Reflex, Atanasiu ridică bricheta. Silueta călugărului se contura înfricoşătoare în prag. Vorbi cavernos, ca din altă lume:

– Nu eşti singură, femeie. Domnul e cu tine!

La flacăra lumânărilor, chipurile oamenilor căpătaseră culori spectrale. Stăteau rigizi în fotolii. Nimeni prăvălit comod, pe spate, ci arc, cu genunchii strânşi şi trupul adunat în faţă gata să sară, gata să se apere. Pe feţele livide trăiau doar ochii.

„Le e frică, gândi Atanasiu. Sentiment adânc uman. Sau nu, mai degrabă primar. Şi animalelor le e frică. Ţine de instinct."

Îi trecu pe toţi în revistă. Semănau foarte puţin cu ei înşişi.

„Mulţi n-or să mai suporte lumânările până la capătul zilelor..."

Călugărul rămăsese în prag sprijinit vag de uşor.

„Da, trebuie văzut ce-i cu ăsta", oftă Atanasiu. Apucă un sfeşnic şi se ridică.

– Vreau să discut cu dumneata, domnule Bratu!

Omul se desprinse de uşă şi-l urmă calm... Avea mişcări stăpânite, de o graţie elastică.

„O statuie! Parcă-i o statuie", îşi spuse Ecaterina Stănescu.

Prin faţa ochilor i se perindară imagini însorite, săli de muzeu, unde rămânea minute lungi, cu ochii aţintiţi pe o pânză sau trupuri de marmură splendid dăltuite. În urmă, ghidul, nelipsitul ghid. Urmăreşte conştiincios explicaţiile, aşa cum e obişnuită să facă totul. Totdeauna.

Căpitanul se întoarse în dreptul uşii.

– Rămâneţi pe loc. E de la sine înţeles că atâta timp cât sunteţi împreună nu vi se poate întâmpla nimic. Cel puţin până se repară lumina.

Păru că vrea să mai adauge ceva, dar se răzgândi şi părăsi încăperea urmat de monah.

Panait desprinse de pe lumânare ciorchinele greu de ceară şi-o fixă mai bine în sfeşnic. Ceilalţi îi urmăreau gesturile, fals captivaţi, aşa cum se întâmplă întotdeauna într-un grup care aşteaptă şi doar unul singur se mişcă. Constituiau o adunare ciudată. Şapte oameni imobili, înconjuraţi de făclii.

Rudy Negreanu îşi lărgi gulerul cămăşii.

– Treaba asta îmi aminteşte...

– Slăbeşte-ne cu pildele şi cu neamurile! scrâşni Plămădeală. Nu ne arde de ele!

Iliescu îl privi iute:

„Şi-a pierdut busola. Dacă ălălalt continuă să-l enerveze, e în stare de orice..."

Îl durea capul îngrozitor: „Ce ghinion! Tocmai acum, când trebuie să fiu mai atent ca oricând!".

Medicul păru ofensat. Declară din vârful buzelor:

– Nici o bunică sau verişoară de-a mea n-a trecut prin astfel de situaţii. Sunt persoane onorabile! Aşa că n-am intenţionat să dau o pildă, cum spui mata. Vroiam să spun doar că asta – şi făcu un gest circular – îmi sugerează ceva, ca o societate secretă. O şedinţă francmasonică, de exemplu.

– E spiritual, dumnealui, observă hangiul.

Pierduse condescenţa profesională.

– Găsesc foarte ciudat calmul dumitale.

Vorbise Ecaterina Stănescu. Ceilalţi o priviră miraţi. Nu obişnuia să intervină.

– Foarte, foarte ciudat, domnule Negreanu. De fapt, termenul e impropriu. Aş zice, buna dumitale dispoziţie.

– O să-mi permiţi să-ţi amintesc – medicul îşi netezea genunchii – că eu nu sunt subalternul dumitale şi în consecinţă mi-e indiferent cum apreciezi starea mea de spirit.

– E totuşi o chestiune de decenţă, declară rece femeia şi îşi întoarse capul. Nu-s nici zece minute de când a murit un om...

– Poate chiar el l-a aranjat, sugeră Plămădeală.

Rudy Negreanu ridică din umeri.

– Totul e posibil pe lumea asta.

– Mai ales atunci când există şi motive, nu-i aşa, domnule doctor? Hangiul înaintă surâzând: Motive temeinice...

– Bineînţeles.

– Dumitale, de pildă, nu-ţi era prea agreabil Mathieu.

– Deloc.

– Nutreai, dacă nu mă înşel, chiar unele resentimente.

– Să mă ierte Dumnezeu, dar...

Ionică Panait avu un gest de lehamite.

– Până la judecata de apoi există o justiţie terestră. Nimănui nu-i este îngăduit să-şi facă singur dreptate.

– Cred că încep să înţeleg unde baţi matale...

Hangiul se întoarse spre ceilalţi:

– Acum aproximativ o jumătate de oră omul acesta l-a ameninţat pe franţuz cu moartea.

– Exagerezi puţin, preciză medicul, dar n-are importanţă. Un singur lucru te-aş ruga, domnule Panait: păstrează celelalte amănunte pentru dumneata.

Ecaterina Stănescu se ridică.

– Adică să tacă?!

– Domnul doctor, reluă hangiul potrivindu-şi cu grijă cuvintele, a recunoscut în Mathieu...

– Încetează!

Oamenii tresăriră. Vocea lui Rudy Negreanu căpătase rezonanţe noi.

– E o chestiune ce mă priveşte numai pe mine... Dacă socoteşti necesar, poţi să-i comunici căpitanului, dar nu dumnealor.

– Dimpotrivă! se încăpăţână hangiul. În primul rând dumnealor! S-ar părea să mai existe unele vendete... Adăugă răspicat: Rudy Negreanu a recunoscut în Mathieu pe legionarul Alecu Matei care i-a omorât părinţii.

Se aşternu liniştea. Marioara Ţâmpoc îşi astupă gura cu mâna. Plămădeală clipea des, mutându-şi privirea de la Panait la medic. Ultimul îşi prinsese capul în mâini. Părea o stană de piatră.

Pe buzele Ecaterinei Stănescu flutură un zâmbet rău:

– Dar în Sasu pe cine a mai recunoscut? Lui ce vendetă îi mai jurase? După primul asasinat, i-am văzut alpenştocul plin de sânge. Partea metalică.

– O clipă! Iliescu îşi trase fotoliul mai aproape. S-o luăm cum scrie la carte. De unde ştii povestea cu legionarul?

– Mi-a mărturisit-o Mathieu, declară hangiul.

– Cu ce ocazie?

– A venit la mine. Spunea că doctorul l-a ameninţat, că nu se simte în siguranţă, că...

– Şi te-a ales confident pe dumneata? zâmbi sceptic Iliescu. Tocmai pe dumneata? Tare proşti ne mai crezi, papa.

– Eşti obraznic!

Marioara Ţâmpoc îl trase de mânecă pe Plămădeală.

– Ce zise?

– Puşti insolent! completă hangiul. Cum îţi permiţi?

– Deocamdată, am făcut o simplă remarcă. Nu trebuie să joci supărarea de pe acum, tăticu'! Păstrează un crescendo verosimil pentru cele ce vor urma.

Negreanu ridică privirea.

– Chestiunea e simplă. Domnul Panait a tras cu urechea. E un obicei pe care dumnealui l-a deprins de mult. Încă de pe vremea când făcea mici servicii Gestapoului.

Hangiul deschise gura, dar nu izbuti să articuleze nici un cuvânt.

– Pentru un asemenea prilej ţi-am recomandat să-ţi păstrezi izbucnirile, preciză Iliescu. De ce nu te superi, papa?

– Sunt tare curios, spuse acesta ţintindu-l fără să clipească, ce atitudine o să adopţi dumneata curând. Eram de faţă când i s-a comunicat lui Atanasiu că adresa pe care i-ai dat-o e falsă.

Studentul zâmbea.

– Erai de faţă sau ai recurs la vechile obiceiuri?

– Adresa e falsă! Inexistentă! Dacă nu locuieşti cumva pe maidan... Şi gândindu-mă la comportarea dumitale, încep să cred că da. Pentru că la numărul 86 e un maidan.

– Te îmbeţi cu apă rece, săltă din umeri Iliescu. Ascultă-mă pe mine! Stai cu ghioale în mână şi relansezi

ca să mă faci să cred că ţi-a intrat culoare. Faptul că am uitat să-mi aranjez mutaţia şi probabil vechiul domiciliu s-a demolat, nu înseamnă nimic.

– La urma-urmei unde stai, domnule? se interesă Marioara Ţâmpoc.

– Fundătura Ancuţei 31. Cunoşti cumva cartierul?

– Eu îl cunosc, spuse Rudy Negreanu. Îl cunosc foarte bine. Aveam acolo o gazdă pe vremea studenţiei. Zâmbi: Numai că Fundătura Ancuţei are doar 18 sau 20 de imobile.

– Poate că între timp s-a mai construit ceva. Nu credeţi, domnule doctor?

– De ce să nu cred? Eu cred tot. Şi pe doamna Ţâmpoc o cred...

Femeia făcu ochii mari.

– Adicătelea?

– Cred că mata eşti bucătăreasă de profesie. O excelentă bucătăreasă! Dacă se mai întâmplă să pui în mâncare în loc de sare bicarbonat, treaba se datorează, desigur, stării de tensiune de aici. În definitiv, găteşti aşa cum scrie la carte. Am şi văzut-o: „Mica gospodină", o lucrare pentru copii. În ceea ce mă priveşte, poţi să n-ai nicio grijă. Cred. N-am înţeles în schimb de ce domnul căpitan punea la telefon aşa o întrebare ciudată: „Cercetaţi cu ce s-a ocupat înainte".

Marioara Ţâmpoc lăsă ochii în jos.

– Am fost debarasoare.

– Şi n-ai atestat?

– Nu.

– Nefericito! exclamă Ionică Panait. Te-ai apucat să mă aiureşti cu premiile de la trei expoziţii culinare!

Plămădeală puse o nouă lumânare în sfeşnic şi se interesă:

– Cine e femeia asta şi cum a ajuns aici?

– Cu pile, oftă Marioara Ţâmpoc.

– Da' matale cine eşti, boiarule? întrebă ţiganca apropiindu-se de economist. Ia zi, coană Marioară, ce ştii?

Bucătăreasa se retrase într-un ungher, ferindu-se de privirile celorlalţi.

– Taci tu...

– N-are coraj, da' a văzut ceva, explică Zamfira lu' Mutu.

Ionică Panait își drese glasul:

– Ce-ai văzut? Vorbește femeie!

– Nu! Marioara Țâmpoc se făcuse mică. Șopti: Îmi mai dă una și mă achită! Mă achită...

– Atunci vă spun eu. Țiganca își azvârli pletele pe spate: L-a văzut pe don' Plămădeală cum ascundea un revolver. Colea, în pădure.

Economistul încercă să râdă:

– Halucinații de isterică!

– Ba, pardon! se zborși Marioara Țâmpoc. Te văzui cu ochii mei din cămară. Vrui să-l arăt și lui don' căpitan, dar îl luași, vezi bine, îl luași!

Medicul surâse:

– Încep să cred că mi l-ai împrumutat mie, domnu' Plămădeală. Un om așa drăguț, serviabil...

Marioara Țâmpoc prinse curaj.

– Acușcușilea, pui mâna în foc dacă acesta-i bărbatu' vară-mi! Mâna în foc o pui, auzi?! Mâna în foc!

Economistul vru să replice usturător, dar fu întrerupt de apariția impetuoasă a inginerului Vasilescu. Ținea sfeșnicul ridicat mult, luminându-și toată fața.

– Nu se poate face nimic, declară gâfâind. Am desfăcut tot contorul. Chestia e în perete, bănuiesc.

– Uite hal de inginer! comentă hangiul.

Vasilescu se enervă.

– Dacă ești așa deștept, n-ai decât s-o repari singur! Ei, fir-ar al dracului!

– Nu trebuie să te superi, domnule Vasilescu! spuse împăciuitor Rudy Negreanu. Dumnealui nu spune că mata n-ai talent. Crede doar că n-ai bunăvoință. Așa o prostie... Se vede doar după cum ai alergat.

Inginerul îl privi derutat. Ca să fie mai sigur îl repezi:

– Ia lasă-mă, domnule, în pace!

– În definitiv, spuse Iliescu, nu-i obligatoriu să fii inginer și nici să te cheme Vasilescu.

– Asta ce-ar mai vrea să însemne?

– Acum șapte ani, urmai școala de marină cu fratele

meu. Veneam foarte des pe la el.

– Sănătate şi spor în ramură!

– Ei bine, pe atunci nu te numeai Gogu Vasilescu...

Inginerul deveni dintr-o dată obiectul atenţiei generale. Iliescu urmă:

– Te ţin bine minte. Câştigaseşi un concurs de lucru manual. Vapoare şi alte aiureli din placaj.

– Imaginează-ţi că între timp m-am reprofilat.

– Exact. Anul trecut, te-am ascultat cântând la catedrala catolică. Te-a recunoscut fratele meu... Şi iată, apari într-un loc unde se comit două asasinate, sub alt nume şi altă profesie. Ce concluzie se poate trage?

Gogu Vasilescu îi cântări pe fiecare clătinând compătimitor din cap:

– Că sunteţi înspăimântător de proşti!

– În consecinţă, interveni hangiul, te-ai hotărât să nu ne mai vezi în faţa ochilor. Scoase din buzunar o sârmă groasă şi-o arătă celorlalţi: iată ce-a băgat dumnealui în tablou, provocând scurtcircuitul imediat după crimă.

– Aştept.

Căpitanul împinse sfeşnicul spre colţul mesei. Chipul călugărului părea de ceară. Ochii negri priveau pieziş.

– Erai sau nu în hol când am dat dispoziţie să nu plece nimeni?

– Eram.

– De ce ai plecat?

Bratu mişcă buzele fără să articuleze un cuvânt.

– Mai tare, te rog.

– Aşa a vrut Domnul.

– Adică.

– Trebuia să-mi urmez calea. Calea cea adevărată.

Atanasiu tuşi sâcâit:

– Uite ce este, te rog să cauţi explicaţii ceva mai pământeşti. S-au comis două crime, iar dumneata eşti obligat să răspunzi anchetei noastre cu toată seriozitatea. Îşi deschise carnetul: Obişnuieşti să înnoptezi prin hoteluri?

– Unde dă Domnul. Am tras aici şi anul trecut. Erau

alți oameni, care din milă creștinească, mi-au oferit adăpost și hrană

– Mi s-a spus că ai sosit în timpul prânzului. Fără să te grăbești, puteai ajunge la mănăstire înainte de căderea nopții.

– Locul meu e aici!

– La han?

Călugărul făcu un gest vag desenând împrejurimile.

– Nu înțeleg.

– Aici am poruncă să caut.

Atanasiu ar fi fost tentat să-l întrebe cine i-a poruncit, dar își aminti că Bratu răspunde invariabil Domnul.

– Ce să cauți?

– Izbăvirea.

– Ți-ai propus să reiterezi povestea sihastrului? Adică să duci o viață de pustnic în peșteră?

– Voi face și asta. După ce îi voi izbăvi pe oameni...

– Până una alta observ că nu disprețuiești civilizația.

Călugărul își îngustă privirea.

– Aștept ziua când Atotputernicul îmi va da tăria să înfrunt frigul, foamea și fiarele pădurii. Iar ziua aceea nu e departe.

– Mă bate gândul că în curând s-ar putea să înfrunți alte necazuri.

– Suntem în voia Domnului.

– Deci ai sosit la hotel crezând că vei întâlni oamenii care îl deserveau anul trecut.

– Da.

– Între timp, însă, s-au schimbat. Nu mai sunt aceiași. Ezită: Cu excepția bucătăresei, desigur.

– Nici ea. Doar unul din băieții care servesc.

– Care din ei?

– Nu-i știu numele. E și acum...

– Continuă. Ce s-a întâmplat după sosirea dumitale?

Ochii monahului se aprinseră. Vorbi rar, apăsat:

– S-a întâmplat ce trebuia să se întâmple. Unul din ei a părăsit nimicnicia pentru alte tărâmuri. Șade acum în dreapta tatălui! Acolo unde nu este nici durere, nici întristare, nici suspin, ci viață fără de sfârșit!

– Amin! Îmi reciţi slujba mai târziu. Deocamdată, explică-mi de ce trebuia să se întâmple ce s-a întâmplat.

Simion Bratu se strânse în scaun. Semăna cu o fiară mare, neagră, cu ochi de jăratic.

– Duhul morţii sălăşluia pe chipurile oamenilor. Ştiam că se vor ucide între ei.

– Ştiai?

– Domnul mi-a dat urechi să aud, ochi ca să văd şi gură ca să vorbesc.

– Şi totuşi ai tăcut.

– Nu sunt eu acela şi nu e nimeni care poate sta de-a curmezişul voinţei Lui.

Atanasiu se ridică enervat. Umbra proiectată pe perete căpătase dimensiuni ciudate.

– Vrei să mă convingi că moartea celor doi a fost opera nu ştiu cărei divinităţi?

– Fără sămânţa răului, numai binele ar însoţi faptele noastre. De aceea există răul în noi: ca să-l înfrângem. Voinţa celui de sus este ca oamenii să cugete şi să aleagă. Aşa cum dumneata în locul blândeţii ai ales asprimea, deşi le ai pe amândouă deopotrivă la îndemână.

– Chestiunea asta mă priveşte numai pe mine. Spuneai că ai văzut sau ai auzit anumite lucruri care ţi-au dat de bănuit.

Bratu privea intens flacăra lumânării. Şopti.

– M-am născut şi mi-am trăit viaţa de mirean pe povârnişurile muntelui. În singurătatea lui, am deprins să citesc taina stelelor, să desluşesc ruga firului de iarbă şi porunca vântului. Când norii cei grei se prăvăleau peste crestele Zarandului, ştiam că se vor dezlănţui stihiile în sufletele sătenilor din împrejurimi. Şi-aşa se întâmpla! Ştiam că nalba răsucită spre asfinţit, când luna stă suliţă deasupra capului, însemna moartea mioarelor. Şi mioarele o mâncau şi-şi găseau sfârşitul. Ştiam că hribii răsăriţi la vreme de secetă prevestesc vătămarea trupului. Şi lunecam atunci şi-mi frângeam osul. Oftă: În ziua în care omul acela a fost ucis am văzut apusul soarelui. Parcă clocotea. O rază s-a strecurat peste chipurile celor din curtea hanului. O rază roşie ca o dâră de sânge. Ştiam că vesteşte

moarte și mi-am făcut semnul crucii...

Căpitanul nu-l slăbea din ochi. Se aplecă în față întrebând:

– Vestea sau îți poruncea.

Călugărul clătină din cap.

– Fiule, eu am primit poruncă să ajut oamenii.

– De asta ai ieșit în noaptea crimei? Ca să-l ajuți pe Sasu?

– Pe Sasu, pe dumneata.

– Pe mine?!

– Va veni o zi când vei înțelege și-mi vei mulțămi, deși nu pentru mulțămita voastră ostenesc. Răsplata străduințelor mele o voi găsi atunci când mă va chema Domnul.

– Mă rog... Deci ai mers pe urmele lui Sasu până la curmătură.

– Nu după el m-am dus. Și cu toate astea am văzut...

– Ce?

– Umbra răufăcătorului.

– Cine? se foi Atanasiu în scaun. Cine era?

– N-am de unde să știu. L-a lovit și s-a mistuit repede în întuneric.

– Gândește-te puțin! Oamenii au staturi diferite. E ușor de ghicit cui aparține umbra, dacă era bărbat sau femeie.

– Satana poate împrumuta chipul oricui, numai chipul Domnului nu.

– Presupun că l-ai urmărit, insistă sâcâit căpitanul.

Călugărul își făcu de câteva ori semnul crucii.

– Cum îți închipui una ca asta fiule?

– În fine... Atanasiu răsucea febril stiloul între degete: De ce n-ai venit să anunți? Era vorba de o crimă!

– La ce bun? Oricum, se afla. Nu există faptă fără răsplată.

– Te-ai întâlnit cu cineva prin împrejurimi?

– În noaptea aceea, toți cei din han se aflau pe aproape, dar numai doctorul s-a apropiat de mine. Am făcut împreună calea întoarsă.

– Lui i-ai spus?

– Nu.

Atanasiu încruntă sprâncenele.

„Să fie oare atât de detașat? Sau e mai șiret decât îmi

închipui şi îşi bate joc de mine."

– Ai considerat că întâmplarea petrecută sub ochii dumitale nu merita să fie comentată?

– Nu avea rost. Doctorul ştia.

– Te-ai întrebat, bănuiesc, ce căuta pe-acolo. În asemenea ocazii, este prima întrebare care-ţi vine în minte.

Călugărul surâse pentru prima oară arătându-şi dantura intactă.

– Ce căutau ceilalţi?

– Mda... Atanasiu îşi aprinse o ţigară de la flacăra lumânării. Apoi?

– A doua zi ai venit dumneata iar eu mi-am urmat calea.

– Deşi avertizasem că nimeni nu are voie să plece!

– Mi-a îngăduit-o Domnul.

Atanasiu îşi pierdu cumpătul.

– Uite ce e, domnule Bratu! De un ceas fac efortul să mă stăpânesc, să-ţi ascult balivernele. Ai încercat să pui crimele de la motel pe seama unor duhuri, oşteni de-ai lui Scaraoţchi sau naiba ştie cine, făcând exces de culoare locală, mi-ai explicat ciudatele dumitale dispariţii în momentele-cheie printr-o dispoziţie divină pe care chipurile ai primit-o, ucigaşul lui Sasu era Satana, şi în consecinţă ai întors privirea şi aşa mai departe! Orice răbdare îşi are limitele ei. Trânti furios carnetul pe birou: Unde-ai plecat a doua zi după crimă? Îţi atrag atenţia că refuzul de a răspunde este în defavoarea dumitale. Există martori care te-au văzut fugind, după atentatul asupra bucătăresei. Ce ai de spus? Te întreb, Simion Bratu? Când s-a comis a doua crimă, tocmai apăruseşi la motel, deci practic aveai timpul să-l ucizi pe Alain Mathieu. Este? Sau de astă dată ţi-a poruncit Domnul să veghezi asupra lui?

Se opri înspăimântat. Călugărul începuse să tremure din toate încheieturile. La colţurile gurii se iviră două şuviţe de spumă. Se răsturnă peste scaun, tăvălindu-se pe jos. Bolborosea cuvintele înjumătăţite printre gemete lungi, sfâşietoare.

Capitolul XXII

La flacăra lumânărilor

Norii grei, înghesuiţi, cădeau peste Peştera Sihastrului. Apoi ploaia se dezlănţui. Rafale de apă, găleţi pline deşertate de sus. Streşinile începură să geamă, fulgerele crăpau sângeriu bolta cerului.

„Interesant, reflectă medicul tamburinând pe braţul fotoliului. De obicei, nenorocirea îi adună pe oameni. Instinctiv, fac corp comun, micile disensiuni se diluează, dispar, se topesc în temerea generală. Ăştia..."

Se răspândiseră în tot holul. Flăcările aruncau pete de lumină surprinzând un profil, o gură amară, crispată, priviri goale, întoarse înăuntru.

„Le e frică, frică în sensul cel mai propriu. Se suspectează unul pe altul, nu ştiu din ce parte vine primejdia."

Îşi trase fotoliul mai aproape de inginer. Duşumeaua scârţâi şi oamenii tresăriră. Reacţie colectivă. Nimeni nu vorbi.

Inginerul îşi răsuci capul. Întrebă răguşit:

– Ce vrei?

– Să ştii că eu unul nu cred o iotă din ce spun dumnealor, şopti Rudy Negreanu.

– Imbecili! scrâşni Vasilescu. Imbecili şi mizerabili.

– Poate. Dacă îmi permiţi, vreau să-ţi dau un sfat. De fapt e o părere. Bunica mea avea o vorbă: sfaturi şi strângeri de mână, asta nu costă nimic, dar nici dobândă nu iese... Inginerul avu un gest de plictiseală. Ai răbdare! Parcă ai vreo treabă acum? Părerea mea e că trebuie să fii atent. Tare atent!

– De ce?

– Matale ştii, dar îţi place să repet. Ai văzut sau ai auzit ce nu trebuie. Păzeşte-te!

– Prostii! se strâmbă inginerul.

– Ascultă-l pe Rudy Negreanu. Poate o să ne întâlnim într-o zi pe Calea Victoriei. Ai să-mi mulţumeşti. Dar tare

mi-e teamă că n-o să ne întâlnim...

– N-am văzut şi n-am auzit nimic!

– În locul matale, aş spune-o mai tare. Şi aş ruga frumos pe unul din ei – ştii cine – să mă creadă.

La capătul celălalt al holului, Panait azvârli pe parchet ţigara aprinsă. Automat, Iliescu o strivi sub talpă. Hangiul râse încetişor. Studentul îl privi lung, dar nu spuse nimic.

– Ştii de ce râd?

– Nu mă interesează.

– Îţi pasă cumva dacă ia foc hardughia asta?

– Dumitale ar trebui să-ţi pese în primul rând.

Panait ţuguie buzele emiţând un zgomot ireproductibil.

– Ţie-ţi pasă, flăcăule! Crăpăm toţi deodată şi combinaţia nu mai e distractivă. Nu mai are savoare!

– Ascultă, tăticu', sunt momente când începi să uiţi respectul cuvenit puriilor. Nu mă obliga să...

– Zicea bine fecioara nebună – îşi roti ochii căutând-o pe Ecaterina Stănescu – nebună, dar nu tâmpită. Avem de-a face cu un descreierat, sadic. Şopti sacadat: Tu eşti ăla!

– Scleroză!

– Aşa-i zici la cianură?

Studentul îl privi nedumerit.

– Care cianură?

– Fiolele acelea verzi, băiete, pe care le ţii în buzunar.

– E cafeină.

– Cafeină o fi, admise Panait, râzând mai departe. Am găsit cioburile pe terasă, după ce-ai ieşit cu citronadele...

Iliescu îşi încleştă pumnii.

– Isprăveşte cu râsul ăsta idiot!

Hangiul nu se lăsă întrerupt.

– Citronadele cu cianură pe care nu le-a comandat nimeni.

– Degeaba! făcu Marioara Ţâmpoc ridicându-şi agresiv bărbia. Nu eşti acela!

Plămădeală încercă să-şi stăpânească furia.

– Vezi-ți de treabă, femeie!

Bucătăreasa o ținea una și bună:

– Nu-i el! Fusei doar la nunta lor. Nu, nu! Acesta nu-i bărbatul Tănțichii!

Ionică Panait împinse sfeșnicul. Ceara picura acum pe dușumea. Renunțase definitiv la politețea subtilă a oberchelnerului din marile restaurante și o privea pe Ecaterina Stănescu cu ochi parșivi. Continua să-și aleagă cuvintele, numai că de astă-dată răscolea vocabularul pungașilor.

– Ești a dracului de simpatică!

Femeia se crispă. Declară uscat:

– Mă întrebam unde am mai întâlnit oameni de speța dumitale. Acum știu. Cândva conduceam lucrările pe un șantier din provincie la care munceau și deținuți...

– Faci tu ce faci, ș-o aduci la șefie. Hai să fim serioși! Nu-i nimic de capul tău!

Ecaterina Stănescu tresări. Vorbele hangiului îi cădeau ca niște palme grele pe obraji.

„Tu!" Erau mulți, foarte mulți ani de când cineva îndrăznise să i se adreseze astfel.

– Deci nu m-am înșelat. Probabil tot acolo te vei întoarce! De fapt, sunt convinsă că așa se va întâmpla.

– Chestia asta m-aruncă în cea mai neagră disperare! Șopti având grijă să nu-l audă nimeni: Ești slută! Nici dracu' nu se apropie de tine...

Femeia simți un nod dureros în gât. Se depărtă cu dinții încleștați încercând din răsputeri să se stăpânească.

Medicul ascultă un timp zgomotul picăturilor de ploaie apoi tuși ușurel.

– Îndreaptă lumânarea, dragul meu. Îți curge ceara pe haine.

Iliescu tresări. Încercă să zâmbească:

– Aș vrea să vă întreb ceva, domnule doctor. Evident, dacă-mi permiteți.

– De ce nu? Când eram tare mititel, mătușă-mea...

Studentul îl întrerupse:

– Am ajuns să vă cunosc toate neamurile. Mătuşă, bunic, părinţi, cuscru, verişoară, soacră.

Rudy Negreanu, care contabilizase ridicând câte un deget, completă:

– Ai uitat-o pe bunica. Ţi-am spus matale. Avea o afacere de nasturi pe Griviţa. Ea era cea mai deşteaptă din familie. Mă rog, ce vroiai să mă întrebi?

– Da... Oare aceste veşnice trimiteri la neamuri, aceste nesfârşite divagaţii nu ascund altceva, domnule Negreanu?

– Ba da. Ascund. Nu-mi place să vorbesc despre mine.

– În contextul de aici?

– În general. Folosirea excesivă a persoanei întâi în discuţii e penibilă. Eu am făcut, eu am spus, eu cred etc.

– Consideraţi probabil foarte inteligente observaţiile dumneavoastră de vreme ce – modest – le atribuiţi altora.

Medicul surâse.

– Aşa e. Bunică-mea, scuză-mă, a devenit a doua natură, avea o vorbă: Rudy, dacă tu te crezi deştept, pentru tine e ca şi cum te-ar crede toată lumea. Dacă ar fi fost mai instruită, fraza suna desigur altfel. Universul nostru e în noi.

– În concluzie, disimulaţi excelenta opinie pe care o aveţi despre dumneavoastră.

– Singur ai observat că sunt un om modest.

– Aha! făcu Iliescu pe tonul unei revelaţii capitale. Desigur, tot din modestie vă disimulaţi şi ocupaţia. Apropo de negustoria pe Lipscani.

– Înţeleg unde baţi. Am afirmat într-adevăr că vând stofă, dar asta numai ca să scap de consultaţii în concediu. Mi-ajung 11 luni pe an, nu credeţi?

– Într-adevăr, trebuie să fie cumplit. Probabil tot de aceea n-aţi vrut să se ştie că iniţial aţi studiat farmacia.

Medicul clipi şiret.

– Era aşa de greu să observ că toţi care au avut de-a face cu sectorul medicamente şi, lărgind câmpul, substanţele chimice, au intrat în obiectivul criminalului? Am

făcut doar doi ani de farmacie. În trei m-am transferat. E destul de mult de-atunci.

Studentul râse.

– Văd că vă cramponați de ideea asta. Țineți să asigurați pe toată lumea... În sfârșit! Ați ales deci ca specialitate dermatologia.

– De, oftă medicul, nu-i cine știe ce de capul ei, dar are un avantaj: în materie de boli de piele nu moare nimeni, dar nici nu se vindecă. Există vreo trei mii de maladii, se cunosc cam trei sute, se tratează vreo treizeci și scapă trei. Din ultimii trei, doi au urticarie.

– Pentru un profesionist, nu sună prea optimist.

– Sunt un lucid. O altă mătușă a mea avea un picior equin. Bărbatul ei o iubea grozav. Într-o zi a vrut să-i facă un cadou și i-a comandat o pereche de pantofi. Desigur, unul din ei era cu zece centimetri mai înalt.

Iliescu îl privi nedumerit.

– Și?!

– Păi e simplu! O iubea grozav, asta nu însemna însă că nu vedea că e șchioapă. Chiar azi-noapte mă gândeam...

– Apropo! Suferiți de insomnie?

– Pun rămășag că pentru dumneata n-are nici o importanță dacă răspund da sau nu.

– De astă dată vă înșelați, domnule Negreanu. Are mare importanță. Toți de-aici par vârâți până peste cap în povestea celor două asasinate. Or eu îmi doresc din toată inima ca cel puțin dumneavoastră să nu fiți amestecat.

– De ce?

– În primul rând simt nevoia unui teren tare. Mi-ați inspirat încredere și totuși... Își aprinse neglijent țigara. În noaptea când Sasu a fost ucis, dumneavoastră vă plimbați prin apropiere cu... alpenștocul. Ciudate ore, trebuie să recunoaștem, pentru ascensiuni montane.

– Asta-i grozavă! Medicul bătu din palme. Dacă aș fi ținut în mână un drapel însemna că mă duceam la defilare? Obiectele nu corespund întotdeauna intenției. Adevărat, am ieșit cu alpenștocul. Ce mi-am zis? De vreme ce tot m-am cărat cu ciomagul de la București,

baremi să nu fie degeaba. Sora bunicii mele are o rochie de bal...

– Ecaterina Stănescu, interveni grăbit studentul, afirmă că după asasinarea lui Sasu, alpenştocul avea urme de sânge.

– Ecaterina Stănescu, oftă medicul, este o doamnă foarte importantă, pentru care eu nutresc toată considerația. Asta n-o împiedică însă ca din când în când să tragă câte-o minciunică. Să fie deformație profesională? Îți spun sincer, nu-mi dau seama, n-am avut directori în familie.

– Unde-i alpenştocul?

– N-ai să mă crezi, dar habar n-am.

Studentul îşi masă tâmplele, apoi zise:

– Hm, ciudat! După toate aparențele, deținești arma din prima crimă şi aveți toate motivele să ucideți în a doua.

Rudy Negreanu nu părea deloc îngrijorat. Poate puțin trist.

– Într-adevăr, Sasu putea fi ucis cu orice obiect contondent. În ce-l privește pe Mathieu, i-am dorit fără discuție moartea, dar...

– Dar?

– Presupunând că aş fi în stare să iau viața cuiva, nu l-aş fi omorât dintr-un motiv foarte bine definit. Ar fi fost prea simplu pentru el. O lovitură oarecare la ceafă, în inimă sau moalele capului, un spasm şi gata! Neantul. Adăugă pătimaş: Pentru el drumul până acolo trebuia să fie lung şi greu. Să se chinuiască, să străbată fiecare etapă având, clipă de clipă, conştient, reprezentarea perfectă a sfârşitului. Să suporte supliciul cercetărilor şi al procesului, să aştepte crispat dimineața cenuşie când plutonul de execuție îşi va îndrepta armele spre pieptul lui. Luni de zile în care s-ar fi chinuit ştiind că n-are nici o şansă. Mai rău decât un bolnav incurabil. Căci boala, durerile îți macină nervii şi voința, ajungi să-ți dorești moartea. Pentru Mathieu, sănătos, încă puternic, cu toate celulele răzvrătite împotriva ideii de moarte, ar fi fost cumplit. Abia atunci mi-aş fi considerat părinții răzbunați, domnule Iliescu.

– Da, înțeleg. Rămâne straniu totuşi cât de multe date

suspecte gravitează în jurul dumneavoastră. De exemplu, cărămida cu care inginerul făcea gimnastică a dispărut. Vă mărturisesc din capul locului că v-am văzut când ați luat-o. Ați învelit-o într-un jurnal și ați plecat cu ea.

Rudy Negreanu zâmbi încurcat.

– E adevărat. Sufăr de lombago. Poate matale îți pare caraghios din partea unui medic să recurgă la leacuri bătrânești, totuși n-ai idee ce balsam reprezintă o piatră fierbinte pentru o spinare bolnavă. Numai la gândul unor infiltrații cu novocaină mi se zbârlește pielea.

– Cărămidă fierbinte... Mă rog! Și unde o încălziți acum, vara?

Medicul își plecă privirea.

– N-am pretenția să mă crezi. O pun rece. E chestie de autosugestie. Uneri, din lipsă sau chiar în interesul pacientului, se fac injecții cu ser fiziologic. Bolnavul crede că e morfină, e de ajuns să vadă seringa și să simtă înțepătura, că-i trece... Are impresia că-i trece.

Iliescu își țuguie buzele.

– Era vorba de cărămida care putea să-l ucidă pe Plămădeală, domnule doctor. În fine! Am constatat că luați la ore regulate doze de sare. Tot autosugestie?

– Nu! Prudență. E un antidot excelent. Dacă-ți amintești, Rasputin proceda la fel. Până să moară, s-a eschivat de la multe tentative.

– Vă e teamă să nu fiți otrăvit?

– După povestea cu citronadele mi se pare destul de firesc. Aș adăuga că, personal, mă bucur de simpatia asasinului. Aseară a încercat a doua oară să mă lichideze, punându-mi cianură în paharul de pe noptieră.

– Hm, s-ar putea crede că ați inventat istorioara. Atentându-se la viața dumneavoastră, implicit vă debarasați de ipostaza unui eventual criminal,

– Scuză-mă, domnule Iliescu, dar mata n-ai dreptul să crezi asta.

– De ce? Presupun că-mi veți oferi din nou o pildă. Cu sora, vărul sau cumnatul dumneavoastră?

Medicul surâse trist.

– Eşti obsedat de ideea că eu sunt criminalul. Din păcate, nu te pot convinge decât post-mortem. Adică, după ce voi muri, veţi exclama în cor: „Săracu' Negreanu, ca să vezi, nu era el..." Speram că vei fi sincer cu mine şi ţi-am răspuns cu toată sinceritatea. Or dumneata urmăreşti altceva. Mi-ai luat un mic interogatoriu fără să mă avertizezi măcar, şi nu-i leal.

– Adevărat, ricană Iliescu. Leale au fost subterfugiile dumneavoastră, pretextele şi explicaţiile ridicole. Leală a fost şi minciuna sistematică în care aţi evoluat, inducerea mea în eroare, cu tot soiul de eschive şi cimilituri. Leală a fost mai ales povestea cu cărămida. Se ridică: Avem reprezentări deosebite despre lealitate, domnule doctor.

Ţiganca se apropie de Rudy Negreanu cu paşi furişaţi. Se lăsă la picioarele scaunului şi-şi ridică faţa neagră cu riduri puţine, adânci.

– Dă şi mie o ţâgară, boiarule!

– De ce? Medicul clipi amuzat.

Femeia păru deconcertată. Îşi feri gura cu palma să n-o audă ceilalţi.

– Åştia e calici rău. Hai, boiarule, dă şî mie o ţâgară!

– De ce? repetă medicul continuând să zâmbească.

– Ei şî dumneata! Să fumez...

– A! S-o fumezi. Asta-i altceva.

Deschise tabachera veche de argint şi i-o întinse. Zamfira lu' Mutu apucă două ţigări, ezită, apoi, conform obiceiului, o luă şi pe a treia.

– Sănătate, boiarule...

– Dar pe cealaltă de ce n-ai fumat-o?

– Care ailantă?!

– Ai agăţat zilele astea un călător. Unu îmbrăcat în gri pe care căpitanul l-a invitat să plece. I-ai cerut şi lui o ţigară, dar n-ai aprins-o.

Femeia râse.

– Zâceam s-o am mai pe urmă.

– Ţţ!

– Dacă-ţi zâc!

– Nu zi, că minți. Te-am văzut când ai rupt-o. Medicul se răsuci căutându-i ochii: Ce era înăuntru?

Zorile începuseră să pâlpâie pe cretele dealurilor.

Plămădeală își privi ceasul.

– E aproape patru.

Ecaterina Stănescu porni prima, netezindu-și rochia din mers. Medicul o luă pe urmele ei.

„Mă întreb dacă pe femeia asta a surprins-o cineva în intimitate. Nefardată, cu bigudiuri și cremă pe față... Dacă s-a lăsat surprinsă.."

Se ridicară și ceilalți ca și cum tivul de lumină răsărit dincolo de dealuri i-ar fi eliberat. Întunericul își destrămase chingile alungând primejdia. Așa simțeau. Pășeau greoi, ca după o noapte nedormită, petrecută incomod într-un compartiment de tren, cu ochii larg deschiși... O noapte sau mai multe. Erau goi pe dinăuntru, secătuiți; în oase, în membrele grele li se strecurase plumb, iar pe figurile descompuse, oboseala adăugase o culoare bolnavă, de pământ.

Zamfira lu' Mutu o luă de-a lungul coridorului. Călca moale, neauzit, o umbră alunecând pe lângă pereți. Când ajunse la capăt, se opri uitându-se în urmă. Nu era nimeni. Deschise debaraua din zid, vârându-și mâna până la subsuoară. Se dădu brusc înapoi scoțând un urlet.

Se auziră pași precipitați pe scară, uși trântite. Oamenii se iviră îngroziți, cu privirile rătăcite.

Hangiul ridică lumânarea:

– Ce s-a întâmplat?

Țiganca, mută, indică debaraua.

– Vorbește, femeie! Ce e?

– Acolo... Un mort! I-am atins piciorul.

Și se cutremură.

Ușa scârțâi. Ceva parcă se mișca. Nu mai reacționau. Priveau încremeniți, hipnotizați spre gaura din zid. Apoi apăru o mână, un umăr...

Țiganca își astupă gura. Inginerul Vasilescu ieși din debara. Părea surprins:

– Ce-aţi păţit?!

– Imbecil! scrâşni cu gura strânsă Panait.

– De ce, dom'le? De ce mă faci imbecil?

Inginerul înaintă agresiv.

Atanasiu interveni oportun, abia stăpânindu-şi enervarea.

– Veniţi cu mine, domnule Vasilescu. Aveţi să-mi daţi unele explicaţii.

Panait le făcu loc să treacă. Bolborosi:

– E nebun, domnule! Am spus-o din prima clipă. Nebun de legat!

„Ce-i cu ăsta?!"

Căpitanul îi privea intens nasul mare, umflat la rădăcină, ochii inexpresivi, ascunşi de lentile, figura uscăţivă, sensibil asimetrică, încercând să-l înţeleagă.

„Fiecare om are un mister, fiecare viaţă e o enigmă."

Un slogan vechi, tocit, deprins – poate doar ingerat – pe vremea când începuse profesiunea. Şeful era bătrân, aproape de pensie, îl iubea pe La Rochefoucauld, îi plăceau generalizările formulate în termeni şi ton de sentinţă. „Cea mai banală existenţă ascunde ceva, poate deveni în ultimă analiza un roman. Lipsesc doar condeiul şi farul care să scotocească cotloanele sufletului. Nu se naşte un scriitor de fiecare individ". Râdea şi proteza modestă se deplasa. Încleşta fălcile, punând-o la loc. Subalternii îşi întorceau privirile.

Trăieşte şi acum într-o casă care miroase a bătrâneţe, colecţionând maxime şi mâzgălind adnotări pe codul lui Justinian. „Ce l-o mai fi interesând Justinian?!"

Îşi pipăi ochii fierbinţi. Era târziu, era obosit, în faţa lui se afla un om, o enigmă sau o existenţă oarecare.

– Ce-a fost povestea asta?

Glasul suna încă nesigur. Inginerul îl privea deschis. O privire fixă, lipsită de aroganţă, caracteristică miopilor. Îşi răsuci gâtul.

– Chestia cu debaraua? Fleacuri! şi ridică din umeri.

– Vi se pare – accentuă – normală gluma?

Vasilescu făcu ochii mari, sincer surprins.

– Glumă?! Nici prin cap nu mi-a trecut să fac o glumă.

– Oferiți-mi atunci alt calificativ.

„De demență în cel mai bun caz", își răspunse singur, dar trebuia să se stăpânească.

Inginerul se foi neliniștit:

– Nu știu cum o s-o luați: întâi, mi s-a părut că debaraua ar fi cel mai sigur loc de odihnă. N-ar fi dat peste mine nici dracu'. E unul aici care are mania – făcu un gest semnificativ cu degetul încârligat îndreptat spre căpitan – poc! Poc! Tocmai adormisem când m-a găsit țiganca. Cred că vroia să șparlească ceva. În general, sunt un om prevăzător.

– Original, în orice caz, aprecie sec Atanasiu. Și al doilea motiv?

– Obișnuință, domnule căpitan. M-am născut într-o familie numeroasă, iar tata nu era un nabab. Vara, sunt din Constanța, ai mei închiriau toată casa. Ei dormeau în bucătărie, și noi, copiii, în rafturi.

– În rafturi?!

– Îhî. Aveam un dulap înalt cu rafturile suprapuse. Încăpeam vreo cinci, unul peste altul.

– Și ați simțit dintr-o dată nevoia să vă amintiți de copilărie?

– Păi fac treaba asta frecvent. Și acasă. Prima mea nevastă nu înțelegea deloc. În general nu era prea inteligentă. A doua s-a obișnuit. Întreba seara: „Dormi în pat sau la raft?" Am făcut vreo trei schimburi de locuință până să găsesc o debara care să-mi convină.

Atanasiu simți că-și pierde firea.

„Își bate joc de mine. Și încă la modul grosolan."

Reuși să spună pe un ton calm:

– Ce înseamnă „întreba"? Apropo de cea de-a doua soție. Nu mai întreabă?

– Poate pe altul. Abia am transcris divorțul luna trecută.

– Tot pe chestiunea rafturilor?

– Nu! Își trase scaunul mai aproape și începu să vor-

bească pe tonul specific, descătuşat, al celor care se cred neînţeleşi. Gesticula cu cotul înfipt în genunchi: Eu, domnule, am avut toată viaţa un ideal. Femeia să fie femeie! Gingaşă, delicată, s-o iei în braţe. Insistă privindu-l ţintă şi căutând parcă să descifreze dacă celălalt pricepe: Să poţi s-o iei în braţe. Respinse aerul cu dispreţ: Nu elefant, domnule! Nu mastodont!

– Vreţi să spuneţi, s-o poţi ridica la modul cel mai concret.

Inginerul se pocni zdravăn pe coapsă:

– Asta e! exclamă plin de satisfacţie. Ce mare lucru?! Dar sunt încăpăţânate, rele, au idei fixe şi proaste pe deasupra! Numai o femeie tâmpită poate ignora sugestia, riscând să piardă un bărbat ca mine. Când m-am însurat, era ca fulgul. O nuia! Am adorat-o, domnule, am divinizat-o! Îi aduceam cafeaua la pat, îi făceam pantofii, până şi oala de noapte! După vreo doi ani a început să pună pe ea. Azi un kil, mâine un kil. Am avertizat-o de faţă cu soacră-mea, în consiliu de familie: „Dacă te îngraşi, divorţez! Ţi-o spun la modul cel mai serios!" Soacră-mea, altă tembelă: „Eşti ţicnit, băiete! Tratează-te!" Nu m-au crezut şi... dădu din mâini neputincios.

Căpitanul trase din ţigară privindu-l printre gene:

– Ai divorţat.

Vasilescu se holbă:

– Urgent! Am avertizat-o doar! Zece kile în trei ani?! Nu suport, domnule, grăsimea! Şi-n mâncare când o văd, mi se întoarce stomacul. Probabil ceva hepatic, conchise pipăindu-şi ficatul. Acum caut o hipertiroidiană.

– Cred că e cea mai bună soluţie... Şi prima soţie?

– Nu ne înţelegeam pe chestii de muzică. Eu puneam la picup Şaliapin şi ea vroia sârbe. Cică o indispuneau răgetele. Auzi, răgete! Şaliapin rage! Blasfemie! Sunt un meloman. Zece ani am studiat canto. Fredonă brusc, spre stupefacţia căpitanului un fragment de arie, tare şi cu interpretare: Bas-bariton! Conchise nefericit: N-am avut noroc.

Atanasiu continua să-l fixeze. Pronunţă abia

descleștându-și fălcile.

– Un neînțeles, probabil.

– Un mare neînțeles! Ce pretenții să am de la nevastă când mama, domnule, propria mea mamă, nu m-a priceput. Făceam acasă vocalize: „Ce tot behăi, măi băiete! Aista-i cântec?! Ia'n să-l auzi pe dacălu' de la Sfânta Vineri. Apăi când ți-a trage acela un «La umbra nucului bătrân» zici că-i Grozuță!"

– Mda... Atanasiu își schimbă în sfârșit poziția, mișcându-se în scaun. Cineva afirma că v-ar fi văzut cântând și prin biserici.

Vasilescu înclină trist capul.

– E adevărat. La Sf. Iosif. Vocație sufocată. Acum am renunțat. Am aproape 40 de ani. În artă, asta înseamnă bătrân. În orice caz ca să te mai lansezi.

– În limbaj comun, domnule Vasilescu, sunteți ceea ce se numește un original.

– V-am înțeles, îl întrerupse inginerul. Adică țicnit. Mi s-a atribuit prea des calificativul pentru a începea dubii. Aici e drama mea, de fapt drama oamenilor deosebiți. Când ai aspirații, când faci altceva în timpul liber decât să joci table, să mergi la cârciumă sau să repari gardul, ești nebun.

– Nu acesta e aspectul pe care intenționam să-l discut. Mi-e absolut indiferent ce faceți acasă în circumstanțele date însă, o personalitate atât de... atât de neașteptată, atrage fatal toate suspiciunile. Datele pe care le dețin întâmplător converg spre aceeași concluzie: falsă identitate. Sunteți inginer și cântați imnuri religioase la catedrală, o situație pe care nu o întâlnești în fiecare zi, trebuie să recunoașteți...

– Dar v-am explicat!

Atanasiu gesticulă vag:

– Poate fi o explicație. Vă numiți Vasilescu, dar se pare că în școală aveați alt nume. Sunteți constructor, deși ați fost student la navală... Pocni din degete: Multe, prea multe!

Vasilescu își îndreptă mecanic ochelarii. Neîncrederea

căpitanului nu părea să-l deranjeze.

– Puteţi controla tot ce spun. Aveam un nume tâmpit: Bulică. Până am terminat facultatea a trebuit să suport cele mai idioate glume. De obicei în rimă. Când m-am însurat prima oară, am luat numele nevesti-mii. Credeţi că aţi fi procedat altfel?

– Nu-mi dau seama. Şi specialitatea?

Inginerul netezi masa, ezitând uşor.

– Începusem facultatea la Galaţi. În patru, am rămas repetent. O prostie! Sunt un tip pătimaş. Jucam pocher la cămin de dimineaţa până seara ca nişte nebuni. Rămăsesem cu o restanţă pentru toamnă. Partida a început seara, în ajunul examenului. S-a continuat toată seara şi dimineaţa. Din când în când mă uitam la ceas: „Încă o jumătate de oră! Tănase – profesorul de rezistenţă freacă mult, mai merge o mână". Nu mă puteam, domnule, dezlipi de masă! Câştiga unul singur. Ştiam că trişează şi mă încăpăţânam să prind şmecheria. Am uitat de examen şi de tot. Când m-am dus în sfârşit la facultate, pe la 2, Tănase isprăvise examinările şi plecase acasă.

Atanasiu respiră adânc:

– Aveţi pretenţia să cred istoria asta?

Vasilescu râse:

– Nu m-a crezut nici mama. Mama mea, domnule! Şi totul e purul adevăr. Am martori, un cămin întreg. Deşi pentru dumneavoastră treaba nu reprezintă, bănuiesc, nici un fel de importanţă. Chestia făcuse vâlvă: „Auzi, cică ăla n-a avut timp să se ducă la examen. Era ocupat!" Pe urmă m-am transferat la construcţii, în Bucureşti. Mi-a fost penibil să repet anul la Galaţi. Dar tot m-am ales cu ceva: n-am mai pus mâna pe cărţi de atunci.

„Cred că nu minte, îşi zise Atanasiu. Poveştile sunt prea fantastice pentru a fi inventate. Căci acesta e păcatul minciunii premeditate: exagerat de verosimilă, de banală. Cotidian, în sensul neînsemnat, când viaţa în fond nu e aşa, chiar aşa. Îşi muşcă unghia degetului gros: Rămâne de văzut."

– Ar mai fi câteva probleme. Bucătăreasa...

– Țâmpoaca! precizează Vasilescu.

– Bucătăreasa afirmă că și dumneavoastră v-ați fi certat cu Mathieu în ajunul morții.

– Bate câmpii! respinse cu dispreț inginerul. Ce să împart eu cu franțuzul?

– Dar ce are ea cu dumneavoastră? De ce să fi inventat?

Vasilescu își flutură degetele pe lângă tâmplă.

– Femeile sunt nebune. Eu o știu din experiență. Le cășună din senin, au presimțiri, tot soiul de aiureli. Își trase scaunul mai aproape: Știți care e convingerea mea? Cam 97 la sută din indivizi sunt sonați. Nu furioși, dar au ceva la finală. Le filează lampa finală.

– Dumneavoastră în care procent vă situați? Vă întreb din pură curiozitate.

Vasilescu nu se sesiză. Exclamă sincer:

– Păi eu sunt normal, domnule! Eminamente normal. Mă compar cu... Luați-i chiar pe-ăștia de aici! Stăneasca – fecioară refulată, Panait – vede doar nebuni în jur... Se corectă brusc: În fine, plin de obsesii, călugărul are un fix: stă de vorbă cu Dumnezeu! La micul dejun și seara la orele 17,30. Mai încap comparații!Dovadă și cu Țâmpoc! O fi visat urât și i s-a năzărit că m-am certat cu Mathieu.

– Tot dânsa susține că atunci când a fost lovită, dumneavoastră erați prin apropiere, de fapt, foarte aproape.

– Ei, ce v-am zis? Nebună! Și primul simptom al demenței – v-o spun că am studiat problema, nevestele mele... mă rog, nu e cazul să discutăm – primul simptom este incapacitatea de diferențiere a fenomenelor înconjurătoare. Când am auzit că țipă, am sărit în ajutorul ei. Fac judo și box din copilărie. Își arătă bicepșii: Puneți mâna aici! Nu, nu, serios, puneți mâna! Fier! Am jucat la Spartacus. Din toamnă, mă înscriu la yoga, iar în concediu scriu piese de teatru. Omul nu trebuie să vegeteze. Părerea mea...

– N-ați vrea să revenim la alte opinii! Ale bucătăresei, de pildă.

– Păi asta e! Nefericita, în loc să sesizeze bunele mele intenţii, m-a confundat cu agresorul.

– Un şir de confuzii şi coincidenţe care planează asupra dumneavoastră...

– O coaliţie infamă, domnule căpitan! Inginerul îşi răsfrânse buzele: Sunt obişnuit. De când mă ştiu, sunt lucrat.

– Coaliţie?! În ce scop?

Vasilescu făcu cu ochiul şoptind.

– Cred că am mirosit eu ceva. La mijloc e mâna lui Rădoi! O manevră de-a lui. Pun capul jos!

– Rădoi? întrebă aiurit Atanasiu. Cine e Rădoi? Şi se apucă să-şi consulte lista.

– Ţţ! făcu Vasilescu. Nu-i aici. Rădoi, directorul adjunct. Bandit mare! Nu era fraier să-şi descopere jocul. Şi-a trimis oameni.

– Cum adică?

– Ministerul vrea să mă salte, dar Rădoi se opune. N-are motive şi atunci încearcă să mă discrediteze. Pun pariu că Ţâmpoaca e agenta lui. Agent e şi călugărul. Şopti cu palma la gură: Securitate!

– De unde ştiţi?

Inginerul îşi prinse nasul între degete.

– Am fler! Adică pe cine vor să păcălească? Gogeamite găligan, intrat în Oastea Domnului... De ce nu în fabrică, domnule? De ce nu în mină? Păi cu muşchii ăia dărâmă munţii, saltă un tramvai!

– De ce să salte tramvaiul?!

– Uite-aşa, de-al dracului!

– Credeţi, aşadar, că Rădoi a mobilizat Securitatea pe urmele dumneavoastră pentru a vă împiedica să avansaţi?

– Are relaţii mari.

– E ridicol! O ipoteză absurdă şi ilară.

Inginerul dădu din mână: „Om trăi şi-om vedea..."

– Cred, mai degrabă, domnule Vasilescu, că dumneavoastră însăilaţi un joc riscant. La adăpostul unei tente de originalitate, urmăriţi ţeluri precise.

– Adică ce fac, domnule? Ce-am făcut? Vă luaţi după

aiuriţii ăştia?

– Exceptând declaraţia Mariei Ţâmpoc, există încă un martor care a auzit când i-aţi fixat o întâlnire lui Sasu, prima victimă la Peşteră. Adăugă, apăsând pe silabe: Acolo unde Sasu şi-a găsit moartea.

– Pretindea că o să-mi arate un loc de pescuit.

– Aţi plecat deci împreună.

– Da. Pe drum însă ne-am despărţit. Înainte de a ajunge la peşteră.

– De ce?

– M-am răzgândit. În definitiv, în concediu am dreptul să fac ce vreau cu timpul meu.

– Dar şi obligaţia unor declaraţii care să corespundă realităţii.

– N-am mai avut chef de peşte.

– Vi se pare un motiv serios?

– Asta-i situaţia! Ce pot să fac mai mult?

– Sunt curios ce explicaţie îmi veţi da în legătură cu citronadele.

Vasilescu clipi nedumerit.

– Care citronade?

– Citronadele otrăvite. Pentru ca Panait să nu-l poată vedea pe cel care vorbeşte, comanda trebuia făcută de sus, din capul scărilor. Deci, lângă uşa odăii dumneavoastră unde...

Inginerul îl opri ridicând palma.

– Chestia cu citronadele o recunosc! A fost o glumă. Chicoti zgâlţâindu-şi umerii: Vroiam să văd cum reacţionează şmecherii ăia din hol. Un mic test psihologic. Am şi d-astea...

– Glumă, deci, ricană Atanasiu.

– Sigur că da!

– Tot din glumă aţi provocat şi scurtcircuitul.

– Eu?!

– Şi-n vederea altor glume v-aţi procurat o cărămidă. Până aseară o ţineaţi sub pat. Apropo, unde aţi pus-o?

– Mi-au furat-o! sări de pe scaun inginerul. Fac gim-

nastică în fiecare dimineaţă. Am uitat halterele acasă. Le ridic de 214 ori!

Întinse braţele apoi le săltă din cot arătând mişcarea.

Atanasiu simţi că-şi pierde cumpătul:

– Deci haltere, judo, box, vapoare, psalmi la Sf. Iosif, pocher, piese de teatru, Şalapin, yoga, nevastă grasă, glume spirituale!

– Cred că e o fişă destul de completă, zâmbi măgulit inginerul. Am omis să vă spun că de trei ori pe săptămână merg la universitatea populară. Învăţ japoneza.

– Aţi omis altceva, domnule Vasilescu. Să-mi vorbiţi despre lovitura magistrală – profesionistă aş zice – pe care mi-aţi aplicat-o mie. De astă dată nu încap halucinaţii căci v-am văzut personal. Aş vrea să-mi indicaţi rubrica: glumă sau... tentativă de crimă?

Ploaia încetase. Nori mobili, destrămaţi, împăienjeneau luna. O voaletă diafană peste faţa astrului. Se auzea foşnetul tulburător al pădurii, înghiţită de neguri. Undeva, lătra un câine. Hanul, siluetă sulfuroasă, părea aruncat la marginea lumii.

Inginerul Vasilescu reglă sonorul transistorului. Fredona, dirijând în acelaşi timp cu gesturi dezlănţuite concertul orchestrei din Salzburg. Atrăgea atenţia harpistei, împungea violent spre violoncel, marcându-i intrarea. Stătea cu spatele spre uşă. Nu auzi când se deschise.

Vasilescu se răsuci buimac. Văzu silueta cu arma în mână, îndreptată spre el şi se lipi instinctiv de tăblia patului. Bolborosi:

– Ştiam. Am bănuit că dumneata eşti.

– Au bănuit şi alţii. Asta le-a adus sfârşitul.

Ochii inginerului fixau înnebuniţi degetul îndoit pe trăgaci.

Împuşcătura zgudui hanul. Liniştea se fărâmiţă. Un

vas de sticlă izbit cu putere.

Oamenii priveau îngroziți. Rămăseseră în pragul ușii, nu îndrăzneau să intre înăuntru.

Căpitanul Atanasiu, în genunchi lângă Vasilescu, îi lua pulsul. Șopti:

– Chemați Salvarea!

– E înfiorător, îngână Ecaterina Stănescu.

Părea să vorbească singură.

– Ai spus ceva? se interesă Rudy Negreanu.

Femeia îi aruncă o privire rătăcită.

– Poftim? Nimic...

Plămădeală bolborosea cu pumnii încleștați la gură:

– Care e bestia! Care?

Iliescu se rezemase de zid. Avea buzele încleștate. Îi privea pe fiecare în parte, minute lungi, insuportabile, scormonindu-i cu ochii.

Marioara Țâmpoc scâncea.

– Mamă...

– Taci! șuieră hangiul. Văicărelile bucătăresei îi zgâriau urechile. Repetă ca pe un refren: Un dement, domnule, un alienat! Un pericol public! Trebuie chemată armata, miliția, ce-o fi, să ne apere, domnule!

Studentul își schimbă poziția:

– Știi bine că nu e un dement. Dumneata știi foarte bine!

Panait îi aruncă o privire otrăvită.

Țiganca, cu picioarele încrucișate sub ea, se uita în gol. Fața și trupul nemișcat păreau de lemn. Un idol orb și surd.

Călugărul îngenunchease cu degetele împreunate... Mișca mut buzele adresând cuiva rugăciuni fierbinți. Pe chipul tras, o mână genială desenase o expresie cutremurătoare.

Căpitanul traversă încăperea cu pași nesiguri. Avea o culoare lividă, degetele care țineau țigara tremurau. Se așeză la biroul lui Panait. Își prinse capul în palme. Nu se

simţea bine. Un gust amar, o amorţeală ciudată.

– Da, şopti. Da...

Îşi scutură umerii încercând să-şi revină.

Hangiul vru să iasă, dar Atanasiu îl opri cu un gest.

– La această tentativă de crimă, aproape că am asistat cu toţii. Fiecare din dumneavoastră are obligaţia să relateze exact unde se afla în momentul când a auzit împuşcătura. Pe parcurs, glasul îşi recăpătase tonalităţile ferme. Se uită la Panait: Aţi vrut să spuneţi ceva?

– Părerea mea v-am mai comunicat-o! Hangiul gesticula larg: Printre noi s-a strecurat un alienat mintal. Cea mai bună metodă de identificare ar fi să vă informaţi ce evadări s-au înregistrat la spitalele de nebuni. Cu un telefon rezolvaţi totul în maximum o oră.

Iliescu fu cuprins de un râs isteric.

„Dumnezeule! Ce tâmpit! Iremediabil tâmpit!"

– Auzi, evadări de la balamuc! Ce poate să-i treacă prin minte!

Se îneca de râs.

– Oi fi tu vreun deştept! Celălalt continua să râdă şi hangiului îi tremurau fălcile de furie: Ai să zbori de-aici, băiete, şi încă urgent! M-am săturat de aerele tale.

– Ca şi cum, Dumnezeule!... Reuşi să pronunţe printre hohote: Ca şi cum aş avea de gând să mai rămân cinci minute în dugheana asta împuţită! Auzi, a fugit ăla de la balamuc! Fenomenal!

Atanasiu bătu cu palma în masă.

– Stăpâniţi-vă! N-aţi ales momentul cel mai potrivit pentru o criză de ilaritate. Mai aveţi ceva de adăugat, domnule Panait?

Hangiul scutură din cap.

– Unde eraţi când s-a auzit împuşcătura?

– În magazie.

– În magazie, repetă căpitanul. Asta înseamnă celălalt capăt al hanului.

Iliescu, încă roşu de râs, completă ironic:

– Şi cel mai îndepărtat punct faţă de odaia inginerului.

– Ați parcurs foarte repede distanța, constată Atanasiu. Mi-amintesc că v-am zărit o dată cu ceilalți în pragul ușii.

– Dar că eu am fost cel care a sosit ultimul ați observat? Declară ritos: În momentul crimei, mă aflam în magazie. Bucătăreasa poate să confirme.

Marioara Țâmpos își smiorcăi nasul lung.

– Eu una nu am văzut nimic. Nu văzui nimic, auzi, nimic.

– Cum femeia lui Dumnezeu? Nu erai lângă mine când am scos cheia din sertar?

– Ce știu eu ce chei era alea? Și p-ormă, ca s-o spui pe a dreaptă, le luași mai devreme. După cină.

– Fantastic!

– Ce-ați făcut la ora asta în magazie?

– Găsesc foarte ciudată întrebarea dumneavoastră, domnule căpitan. Până una alta sunt responsabilul acestei unități. Am aranjat, am cântărit, am numărat. Pică mâine un control pe capul meu și ce fac? Credeți că dacă le povestesc ălora că aici mor oamenii ca muștele mă bat măr și vin data viitoare?

– Ați ales o oră ciudată, totuși.

– Când am timp.

– Cunosc problema. Ținând seama însă de activitatea redusă a hanului în ultimele zile, puteați inventaria marfa oricând.

– M-au apucat gândurile negre, ripostă hangiul. Atmosfera e destul de propice...

Atanasiu se adresă tuturor.

– E cineva care ar putea confirma declarația domnului Panait?

Se așternu liniștea. Hangiul își roti privirile apoi izbucni:

– Ăștia chiar dacă m-ar fi văzut și tot n-ar recunoaște-o.

– De ce?

– Dintr-un remarcabil spirit de echitate. Zâmbi: Au grijă de pielea lor. Cine să recunoască? Asasinul? Cel mult o să mă înfunde. Evident, dacă poate.

– Eu l-am văzut, interveni Iliescu. Deşi am reţinut că ucigaşul se va desemna ipso facto printr-o declaraţie care nu-l va avantaja pe domnul Panait. La ora patru şi un sfert şi-a isprăvit treburile. La ora patru şi douăzeci stingea lumina şi închidea uşa magaziei. La patru şi jumătate inginerul a fost împuşcat. Concluzia trageţi-o dumneavoastră.

– Ce infamie! şuieră hangiul sufocat.

– Minte şi ăsta! sări Marioara Ţâmpoc. Îşi şterse nasul în podul palmei: La patru şi un sfert, Iliescu fu pe afară. Îl zării pe geam. Fluiera capiu la lună. Nu putea să-l vază pe şeful.

Panait îşi înfipse mâinile în şolduri.

– Cred, domnule căpitan, că sunteţi edificat!

– Te-ai aranjat, rânji Iliescu.

– Fusei cu ochii pe el. Cu vreo cinci minute înainte să auz împuşcătura, intră în han.

Studentul ridică din umeri.

– M-am plimbat într-adevăr. Asta nu înseamnă însă că la patru şi douăzeci jupânul nu părăsea magazia. Apropo de observaţiile doamnei Ţâmpoc, împuşcătura am auzit-o când eram încă afară. Asta m-a şi alarmat. Se încurcă, desigur neintenţionat, cronologia evenimentelor.

– Nu puteaţi auzi împuşcătura de-afară.

– Să probăm! Să probăm! propuse belicos hangiul.

Ochii îi străluceau de satisfacţie.

Iliescu râse:

– Dacă ne împrumuţi dumneata pistolul, n-am nimic împotrivă.

– Insinuări perfide!

– Eu sunt femeie proastă... Toţi se răsuciră spre Zamfira lu' Mutu. Ţiganca îşi legă mai strâns basmaua la spate. Câţiva cârlionţi îi săltau în jurul obrajilor: Mă socotesc şi eu... Cum a putut coana Marioara să vadă când a intrat tinăru' dacă ea era colea, la uşa inginerului. Îl spiona pe broască.

Marioara Ţâmpoc sări ca opărită:

– Așa pățești când bagi lingura în mâna calicului. Asta e în loc de bogdaproste! Cafea și wischi, ha?

Panait își puse mâinile în cap:

– Va să zică, acesta e misterul cu whisky-ul! Ridică pumnul: Cu *White Horse* ți-ai găsit să faci pomană, nenorocito? 32 suta?

– Inimă bleagă, oftă bucătăreasa. Mă greși mama...

Ecaterina Stănescu își duse mâna la frunte:

– E îngrozitor. Așa nu ajungem nicăieri...

Hangiul se uită la ea. O privire lungă, urâtă. Șopti:

– Pupăză!

Femeia se cambră. Panait continuă cu voce tare:

– Ce-ai căutat în odaia lui Vasilescu?

Ecaterina Stănescu își plimbă ochii peste creștetul lui.

– Parcă și mata i-ai făcut o vizită, domnu' Plămădeală! interveni blând Rudy Negreanu.

– Unde erai când m-ai văzut? îl fulgeră economistul.

– Eu nu te-am văzut. Te-am auzit. Odaia mea e alături, perete în perete cu a inginerului. Mata țipai la el.

– Și pe scorpia asta n-ai auzit-o?

Madicul clătină capul.

– Dumneaei poate că vorbea în șoaptă. Eu nu știu...

– Ne apropiem din ce în ce mai mult, observă studentul. Am ajuns și în camera răposatului.

Atanasiu își apăsă degetele peste ochii împăienjeniți.

„Ce-i cu ăștia? Ce vor?..“

Glasurile parcă veneau din altă încăpere:

– Eu n-am nimic cu nimeni. Ce să am...

– L-ai amenințat de două ori!

– Mie mi-a spus, domnule! Ține minte, ăsta îmi face felul!

– Unde ascunseși revolverul?

– Ai fost la el în odaie și după aia...

– Minți!

– Și pe Mathieu, parcă nu știu?

– Am deschis ușa, nu erai în cameră.

– Ucigașule!

Vocile alunecau pe lângă el, se încălecau, se învârteau, repede, tot mai repede. Un carusel nebun, ameţitor.

„Nu mai rezist... Imposibil..."

Atanasiu încercă să se ridice. Se clătina. Apucă strâns marginile mesei.

– Scuzaţi-mă. Nu mă simt bine. Vom continua mai târziu.

În clipa aceea se produse accidentul. Căpitanul ieşi trântind uşa. Rudy Negreanu, sprijinit de cant, scoase un urlet înfiorător. Îi prinsese mâna. Din degetele sfărâmate curgea sânge. Scoase o batistă înfăşurându-le strâns.

– Ce s-a întâmplat? Pentru numele lui Dumnezeu, ce s-a mai întâmplat?

Atanasiu privea înspăimântat mâna medicului. Ionică Panait se desprinse dc grup.

– I-aţi zdrobit degetele, domnule căpitan.

– Eu?

– Fireşte. Aveţi o manieră de a duce ancheta... Ironii, vociferări, uşi trântite...

Atanasiu se apropie de medic, bâlbâind încurcat.

– Iertaţi-mă, vă daţi seama... fără nicio intenţie...

– Oare? făcu Ionică Panait privindu-i complice pe celalţi.

Plămădeală îşi drese glasul.

– Dumneavoastră nu iubiţi oamenii.

– Nu iubiţi pe nimeni, se asocie Ecaterina Stănescu.

Lucrurile luaseră o întorsătură penibilă. Atanasiu îşi plimba înmărmurit privirea de la unul la celălalt. Rudy Negreanu, cu faţa crispată de durere, îi puse mâna validă pe braţ.

– Dumnealor glumesc. Sau sunt foarte nervoşi şi nu-şi dau seama ce spun.

Bucătăreasa apăru în fugă cu un pachet de vată şi spirt.

– Ia să vedem!

– N-am nimic, madam Ţâmpoc. Asta nu înseamnă că nu apreciez delicateţea matale.

Căpitanul îşi sumecă mânecile cămăşii.

– Dați-mi mâna, vă rog!

– Nu-i nevoie, se eschivă medicul. Mă duc la mine în odaie și mă doctoricesc singur. Râse chinuit: Dacă n-am făcut mare brânză tratându-i pe alții, cel puțin pe mine... Știți, tata avea o vorbă...

– Dați-mi mâna! insistă Atanasiu. Se adresă țigăncii: Adă o oală cu apă.

– Asta-i bună. Dacă vă spun...

Ecaterina Stănescu se ridică:

– Cu sau fără voia dumitale, trebuie să vedem ce-ai pățit. Nu te putem lăsa să suferi ca un câine.

– Cine v-a spus că sufăr? Dealtfel, din clipă în clipă trebuie să pice Salvarea. Mai bine vedeți ce-i cu domnul Vasilescu. El, într-adevăr, are nevoie de ajutor.

Făcu câțiva pași spre scară. Picioarele i se muiară și se prăbuși. Oamenii schițară un gest de apropiere.

– Rămâneți pe loc! dispuse Atanasiu.

Se aplecă deasupra medicului și desfăcu batista. Rămase încremenit. Ceilalți, adunați în grup, surprinseră pe fața lui Atanasiu o stupefacție fără margini. Buzele abia reușiră să articuleze:

– Fantastic! De necrezut! Țesutul se regenerează singur.

Un tunet prelung zgudui hanul din temelii. Atanasiu tresări și se îndoi ca și cum ar fi primit o lovitură neașteptată. Ușa de la intrare se deschise.

Toți își întoarseră privirile terifiați.

Sergentul Păiș, ajutat de locotenentul Dobrescu, în haine de voiaj, duceau un bărbat întins pe o brancardă improvizată. Omul arăta îngrozitor. Negras, galben, cu obrajii scofâlciți. Prin hainele zdrențuite se vedea pielea însângerată pe alocuri.

– Dumnezeule! bolborosi Atanasiu.

Cei doi așezară atent targa pe jos. Păiș își șterse fruntea asudată.

– L-am găsit legat fedeleș în peștera cea mică. Dumnealui – arăta spre Dobrescu – m-a ajutat să-l aduc.

Era pe şosea cu un Fiat.

Căpitanul se apropie de targă. Atinse mâna bolnavului şi întrebă înspăimântat:

– Cine eşti dumneata?

Celălalt abia îşi mişcă buzele plesnite:

– Gheorghe Plămădeală... Şopti sfârşit: Apă... apoi îşi pierdu cunoştinţa.

Un zgomot de sticlă spartă îi făcu să se întoarcă speriaţi. Celălalt Plămădeală, turistul de la Peştera Sihastrului, sărise pe geam dispărând în noapte.

Capitolul XXIII

Un hoț sentimental

Iliescu văzut cheia de contact la bordul mașinii. Fără să mai stea pe gânduri se așeză la volan. Țâșni ca o săgeată pe poarta hanului și ieșind pe șosea apăsă accelerator la maximum. Locotentul Dobrescu clătină din cap. Își puse centura de siguranță, apoi demară furtunos.

Omul în gri pătrunse în hol. Cu excepția medicului prăbușit în apropierea scării nu mai era nimeni. Îl ridică în spinare și aruncând o privire spre poarta hanului părăsi încăperea.

Ecaterina Stănescu coborî în fugă scările. Ușa de la camera căpitanului era întredeschisă. Zări întins pe o canapea trupul adevăratului Plămădeală. Pe mesele din hol rămăseseră câteva cioturi de lumânări, mărturie a ultimei nopți.

„Da, a fost o noapte..."

Privi încăperea surâzând, apoi ieși în grabă.

Mașina Salvării pătrunse în curte. Atanasiu se întoarse spre Ionică Panait.

– Unde-i Rudy Negreanu?

Hangiul își rostogoli ochi nedumerit.

– A dispărut.

– Cum a dispărut? L-ați căutat în cameră?

– Nu e nicăieri, domnule căpitan. Nici el, nici Ecaterina Stănescu, nici studentul.

Atanasiu își frecă îngândurat bărbia.

– Ciudat! Foarte ciudat!

Intrase în Arad. Iliescu văzu în oglinda retrovizoare Fiatul apropiindu-se. Coti pe câteva străduțe înguste, fără să reducă din viteză, apoi opri brusc și, abandonând

maşina, dispăru în curtea unui depozit de lăzi şi butoaie. Stivele înalte se ridicau ca nişte baricade.

Dobrescu parcă alături şi se luă după el.

Sfâşiind aerul, un glonţ se înfipse în lemnul unui butoi. Se întoarse automat. Al doilea glonţ porni găurindu-i mâneca. Îl văzu în sfârşit pe Iliescu care trăgea ascuns după un şir de lăzi. Se retrase în spatele unei stive. Printr-un tir insistent, studentul îl obliga să rămână pe loc.

Dobrescu ocoli lăzile într-o mişcare de învăluire, atent să nu facă zgomot. Ajunse la cealaltă extremitate a depozitului, în spatele lui Iliescu. Scoase arma şi strigă:

– Sus mâinile!

Cu o mişcare fulgerătoare, studentul rostogoli un butoi în direcţia locotenentului, întorcându-se în acelaşi timp. Descărcă revolverul, fără să-l nimerească. Apăsă încă o dată pe trăgaci, dar arma ţăcăni în gol. Nu mai avea gloanţe. Se aruncă peste stiva înaltă. Muntele de lăzi se clătină, apoi se prăbuşi cu zgomot. Drumul era liber. Coti printr-un labirint de butoaie supraetajate, sări gardul şi ieşind în stradă opri un taxi. Înainte de a urca îl văzu pe Dobrescu recuperându-şi maşina.

Ochii locotenentului clipiră mărunt. Gonea cu peste 100 de kilometri pe oră şi totuşi Getax-ul începuse să câştige teren.

Urmărirea continua tot mai anevoioasă. Taximetrul cotea brusc cu iniţiative neaşteptate, efectuând virajuri periculoase în scrâşnet prelung de frâne.

„Ăsta a condus ceva la viaţa lui."

Parcurgeau în viteză strada îngustă. Trecătorii întorceau capul uimiţi. Taxiul o tăie prin faţa unui autobuz pornit din staţie. Şoferul, stupefiat, scoase capul pe geam urlând:

– Boule! Criminalule! Cine ţi-a pus volanul în mână?

Îşi şterse cu mâneca sudoarea comentând incidentul cu pasagerii revoltaţi.

Dobrescu scrâşni:

– Scapă!

Autobuzul se îndepărtă încet. Zări Getax-ul care

câştigase avans gonind cu toată viteza spre periferia oraşului.

– Şoferul acesta e nebun! exclamă locotenentul.

Într-adevăr, taxiul, depăşind viteza regulamentară, alerga ignorând semnele de circulaţie ca şi somaţiile agenţilor.

„Nu, nu-i nebun. Acolo se petrece o dramă....“

Omul de la volan îşi urmărea clientul cu coada ochiului. Faţa palidă, trasă, ochii aprinşi de febră.

„Nu-i a bună cu ăsta!“

– La stânga, dispuse scurt Iliescu. Şi mai repede!

– Nu pot, taică, n-avem voie.

– Fă ce-ţi spun!

Vocea era tulbure, răguşită. Îşi pironise privirea în oglinda retrovizoare. Şoferul se uită şi el. Văzu Fiat-ul şi înţelese. Intraseră pe o stradă îngustă, pustie.

– La dreapta!

– E sens interzis!

– La dreapta!

Maşina coti brusc, gata să doboare o bătrână care traversa. După câteva secunde Fiatul se arătă iar în oglindă.

– Înainte! scrâşni Iliescu. Şi mână, nu te juca!

– Degeaba! Se ţine scai de noi. N-am ce face. Mai bine te dai jos undeva şi o tuleşti. Am înţeles... Eşti la ananghie. Nu-ţi cer bani. Să fie paguba mea!

Studentul băgă mâna în buzunar.

– Opreşte!

– Aşa, taică, răsuflă şoferul uşurat... Văzu revolverul în mâna celuilalt şi ţipă îngrozit: Nu mă nenoroci, domnule! Ce...

Primi o lovitură puternică în tâmplă şi fu aruncat jos din maşină.

Iliescu apăsă pe accelerator. Cu un salt, Getax-ul porni din nou.

Se uită la Plămădeală. Avea hainele rupte, ghetele pline de noroi, pe braţ îi sângera o zgârietură adâncă. Cu

o mişcare nervoasă îşi alunga părul care-i cădea în şuviţe lungi pe frunte.

– Scoate-i cătuşele!

Sergentul Păiş îl privi nedumerit, dar Atanasiu tăcea cu ochii pierduţi pe fereastră. Auzi oftatul de destindere al celuilalt. Îşi freca încheieturile. Fără să-l privească, căpitanul îi întinse pachetul de ţigări apoi se adresă lui Păiş.

– Rămâi, te rog. S-ar putea să am nevoie de dumneata.

– N-o să fie nevoie, râse dogit Plămădeală. Aţi pus mâna pe mine, meciul s-a terminat. Oricum, vă sunt recunoscător pentru...

Îşi arătă mâinile osoase.

Atanasiu ridică vag din umeri. Nu suporta ideea de sechestrare, sechestrare fizică. Omul în lanţuri, bun sau rău, n-avea importanţă, îşi pierdea condiţia umană, devenea ceva jalnic, animal captiv între gratiile unei cuşti. Îşi netezi mecanic carnetul apoi consultă peniţa stiloului încercând să scoată fără să se murdărească o scamă agăţată între limbile de iridium.

Se simţea sleit şi îl îngrijora mai ales soarta celorlalţi dispăruţi: Iliescu, medicul, femeia aceea oribilă – Ecaterina Stănescu. Fără îndoială, unul dintre ei... Oftă.

Plămădeală trăgea avid din ţigară inhalând fumul cu obraji supţi până în adâncul plămânilor. Atanasiu încercă să-i sesizeze starea de spirit fără să înţeleagă mare lucru. Omul părea calm, puţin obosit şi destul de curios, cam distrat.

– Am pierdut, şopti, făcând abstracţie de prezenţa căpitanului.

– Da, cred că da.

Vorbise neaşteptat de blând şi falsul economist îl scrută surprins.

– Trebuie să vă fac o destăinuire, reluă Atanasiu pe acelaşi ton. Am discutat de două ori cu dumneavoastră şi de fiecare dată, chiar înainte de a deschide gura, am încercat acelaşi sentiment. Că nu am voie să vă cred.

– Ochii mei avertizează. Nu-i o noutate.

– Ochii dumneavoastră, poate intuiţia. În orice caz,

acum, acelaşi ceva mă îndeamnă să vă cred. Ştiu că veţi fi sincer.

Atanasiu îi ocoli privirea. Era un truc vechi, desigur, nu întotdeauna eficace, recomandabil într-un anumit stadiu al anchetei, care flata adversarul şi-l dezarma. Oricum, merita încercat. Se simţea prea istovit pentru întrebări învăluitoare, hărţuiala aceea care macină nervii şi răbdarea amândurora, anchetator şi învinuit.

– Am certitudinea că veţi fi sincer.

– Pentru că sunt la capătul puterilor. Nu vă înşelaţi. Îmi pare bine că nu mi-aţi servit basmul cu recompensa pentru o atitudine leală în faţa autorităţilor. Prea ar fi fost ieftin.

– Vă ascult.

– Vreau să înţelegeţi de la început un lucru. Am să mă explic nu din loialitate şi nici dumneavoastră nu vă faceţi iluzii. Atunci când comiţi o infracţiune premeditată, cel puţin în sinea ta ai întors spatele societăţii. Deci nu cred în remuşcări, reeducare, conştiinţă şi alte baliverne. Frica, da, asta-i altceva! Fără ea n-ar exista nici reţinerea. Nu fur, nu ucid, pentru că mi-e frică.

– E un punct de vedere. S-ar putea ca termenul conştiinţă să lipsească din dicţionarul dumneavoastră. Doriţi deci să vă explicaţi. De ce?

– Nu-mi place să-mi ard degetele la un foc pe care nu eu l-am aprins. Ceea ce am făcut este mult mai puţin grav decât faptele comise la han. Crime, atentate etc.

„Şi asta, gândi Atanasiu, dar dacă nu l-am fi găsit pe autenticul Plămădeală, altfel discutai acum."

Se mulţumi să clatine din cap.

– Vreau să vă asigur că, aici cel puţin , mi-am văzut de treabă. N-am absolut nici un amestec în afacerea asta. Un ghinion afurisit m-a azvârlit într-o combinaţie de care sunt absolut străin. De trei zile mă interesează un singur lucru: să-mi apăr pielea – e totuşi un nebun care se joacă de-a asasinul – şi să reuşesc să fug.

– Înţeleg...

– În sensul acesta, personal, nu vă pot fi de nici un

folos în detectarea ucigaşului. M-a obsedat doar ideea să scap înainte ca Plămădeală să fie descoperit în grotă. Orice alt gând a alunecat pe lângă mine.

– De fapt, cum vă numiţi?

– Mircea Crâşmaru.

– Profesiunea.

– Funcţionar. Am făcut pe vremuri doi ani la Institutul de arte plastice şi m-am lăsat. Fără talent! Într-un timp, lucram produse de artizanat, dar treaba nu presupunea concurenţă fantastică şi în orice caz nu reprezenta un venit stabil.

– Ce v-a determinat să vă substituiţi lui Plămădeală?

– Aveţi răbdare. Ajung şi aici. În anul 1965 m-am căsătorit. Nu ştiu cât era de frumoasă nevastă-mea, unii o calificau doar bine sau interesantă, în mod incontestabil însă avea un farmec deosebit. Cea mai fermecătoare fiinţă pe care am întâlnit-o în viaţa mea. Pur şi simplu magnetiza. Femei cu adevărat superbe erau eclipsate de prezenţa ei, păreau şleampăte şi fade. N-am să-mi explic niciodată esenţa acestei însuşiri. Tuşi dregându-şi glasul: Hm! Mă întreb cum pot vorbi atât de detaşat despre ea. Probabil pentru că nu mai există nicio şansă.

Rămase pe gânduri. Glasul căpitanului se auzi straniu ca o voce imprimată pe bandă ori interceptată la telefon.

– Despre ce şansă vorbiţi?

Crâşmaru zâmbi.

– N-am s-o mai văd niciodată. Interesant ce rezonanţă au avut totdeauna pentru mine termenii definitivi, iremediabili: despărţire, moarte, niciodată.

– Unde e? întrebă Atanasiu alungând fumul de ţigară.

– În SUA. Acum doi ani a făcut o excursie în Turcia. De acolo a plecat mai departe şi s-a stabilit la New York.

– Cum de n-aţi însoţit-o?

– Pentru că nu m-a luat cu ea. Crâşmaru râse amar. A plecat fără să ştiu. Şi mai clar: A fugit! Oricare bărbat într-o situaţie asemănătoare conchidea: Nu mă iubeşte! Ducă-se... Şi ar fi înjurat. Eu am privit chestiunea ceva mai înţelept.

– Vreţi să spuneţi că sentimentele ei pentru dumnea-

voastră nu vă interesează?

– Mă interesează ale mele. Nu pot trăi fără ea. Femeia asta mi-a intrat în sânge. O otravă fără antidot. Nu vă cer să mă înțelegeți. Nici măcar ai mei nu reușesc. Cunosc pe dinafară obiecțiile. Nesinceră, fără suflet, machiavelică – a plecat de-acasă cu o valiză sub pretextul unei delegații la Baia Mare – mercantilă, târfă etc. Nu văd ce-ar mai fi de adăugat.

– Într-adevăr, nimic.

„Cine ar fi crezut că omul acesta cu ochii lui e în stare de atâta dăruire, de un sentiment atât de puternic, demențial..."

– V-a scris?

– Da, mi-a trimis și câteva fotografii.

– Ce face acolo?

– Trotuarul!

Atanasiu se cutremură. Întrebă stupid:

– Poftiți?

– Ați auzit bine, râse Crâșmaru. Trotuarul.

– V-a spus-o ea?

– Nu, niște amici care au întâlnit-o într-o stațiune din Florida. Asociat cu câteva detalii scăpate în scrisorile ei, sunt convins că n-au mințit. Dealtfel, o văd în stare!

– Și ce sperați?

– S-o găsesc și să reluăm viața în comun. Dacă ea mi-ar îngădui-o.

– Fantastic! scăpă căpitanul.

– N-ați iubit niciodată. De dragul ei aș fi fost în stare de orice. Mulțumesc lui Dumnezeu că nu m-a pus la încercare.

– Intenționați deci să treceți clandestin granița.

– Așa mi se pare. Zâmbi cinic: Ideea mi-a venit cu trei săptămâni înainte de concediu. Ajunsesem în pragul nebuniei. Doi ani de când n-am văzut-o fără ca timpul să astâmpere cu o fărâmă măcar ceea ce simt. Doi ani în care nu mă gândesc decât cum să ajung la ea. Îmi imaginez cum deschid ușa pe neașteptate, figura ei uluită și apoi...

– Vorbeați de o idee.

– Da. După plecarea ei, toată familia s-a coalizat ca să mi-o scoată din cap, vederi puse abil la cale cu fete excelente, „e o partidă, are maşină, face nişte mărături grozave", pe care le întâlneam „întâmplător" la unchiu sau la mătuşa, promisiuni, denigrări triviale pe seama celeilalte. Nu şi-au dat seama ce tâmpiţi sunt. Exact injurăturile la adresa ei mă îndârjeau. În cele din urmă, pentru a mă ispiti, fratele maică-mi mi-a promis o maşină. Asta de fapt mi-a dat ideea.

– Cum?

– E un om foarte înstărit şi are în casă câteva piese interesante. M-am mulţumit cu un Goya mic. De aceea m-am grăbit.

– L-aţi subtilizat?

– Exact. Am profitat de faptul că lipsea de-acasă pentru câteva zile. Altfel n-aş fi putut pătrunde niciodată la el. Singur, evident. Trebuia să dispar înainte ca unchiu-meu să-şi dea seama de... să-i spunem pe nume, jaf. Iar fără bani, n-aveam nici un haz la New York, în orice caz nicio şansă la nevastă-mea. V-o spun cu toată sinceritatea, pentru că din câte sunt informat, furtul între rude nu se pedepseşte decât la plângerea victimei. Or, unchiu-meu n-o să-mi facă figura, mai ales după ce-şi va recupera comoara.

– E limpede. Mai departe.

– Mi-am făcut fotografii de paşaport, am rostuit o ştampilă, sunt destul de îndemânatic, şi am luat primul tren care pleca spre frontieră. La Arad am coborât, am traversat oraşul şi am ajuns pe şosea. La un loc de refugiu am dat peste Plămădeală. Consuma o cafea. Când a scos banii să plătească i-am văzut paşaportul. Ca semnalmente generale nu era prea departe. Statura, culoarea ochilor şi a părului. Fotografia mea trebuia să corespundă cu datele indicate în document. Am intrat în vorbă şi l-am rugat să mă ducă până la prima localitate. Nu i-au prea plăcut ochi mei, ştiu, dar în cele din urmă s-a hotărât. După aceea a fost simplu. L-am imobilizat, l-am băgat în grotă – mi-au trebuit vreo două ore până am dibuit-o – şi mi-am aranjat

pașaportul. Cam asta ar fi totul.

– De ce ați oprit la han?

Crâșmaru încleștă pumnii.

– Ceasu' rău! Biata maică-mea crede în tot felul de chestii... Motorul avea ceva, se blocase cutia cu viteze. O să mă obsedeze totdeauna ghinionul acesta tâmpit: Peștera Sihastrului! Zece kilometri mai încolo sau mai încoace și astăzi... În sfârșit! La orice m-aș fi gândit: probleme cu pașaportul, să nu simtă grănicerii falsul, cu vama, oricât de mic ar fi tabloul... La orice, vă spun, dar să pic într-o dandana cu care n-am nici în clin nici în mânecă...

Atanasiu închise ochii. Oamenii, viața, oferă clișee fantastice, incredibile.

– V-ați gândit ce s-ar fi întâmplat dacă Plămădeală n-ar fi fost descoperit? Dacă murea?

Crâșmaru dădu din umeri.

– Cel puțin aici am avut noroc! Recunoscu în privirea căpitanului un licăr de neîncredere. Toată povestea asta vi se pare cusută cu ață albă, nu-i așa?

– Incompletă. Că v-a fugit soția, cred. Cred și în dragostea dumneavoastră puțin obișnuită. În fond s-au mai văzut cazuri. Tabloul lui Goya poate fi al unchiului, iar atacul asupra lui Plămădeală și măsluirea pașaportului nu văd de ce n-ar fi adevărate. Numai că cea mai bună minciună este adevărul mărturisit cu unele lacune. Unde-i revolverul?

– Revolverul?! Crâșmaru părea surprins: Ce revolver?

– Arma care l-a determinat pe Plămădeală să oprească mașina și să coboare. Înainte de a-l lua Salvarea, mi-a relatat cum s-au petrecut lucrurile.

Crâșmaru râse fals.

– Nici până în ultima clipă nu și-a dat seama. Scoase din buzunar un pix de metal: Iată revolverul, domnule căpitan. A fost suficient să-l împung nițel în ceafă ca să frâneze. Un truc vechi de când lumea.

– Trucul e vechi, într-adevăr, numai că dumneavoastră nu v-ați așezat în spatele lui, ci așa cum se obișnuiește,

alături. Iar arma a văzut-o. Mi-a şi descris-o: un Walter nemţesc din timpul războiului.

– Mda... Am avut un revolver, dar nu am făcut uz de el. N-am tras! Dovadă, omul trăieşte.

– Trăieşte şi paznicul de la muzeul de filatelie. Nici despre asta n-aţi auzit?

– În viaţa mea.

– E vorba despre o instituţie care expune pentru vizitatori cele mai valoroase colecţii de timbre.

– Nu văd legătura.

– Acum două săptămâni, muzeul a fost prădat.

– Sper că nu aveţi de gând să-mi puneţi în spinare toate dosarele nerezolvate.

– Din nefericire pentru dumneavoastră, dosarul acesta e soluţionat. Omul care asigura paza muzeului a fost somat să deschidă uşa de un individ care-l ameninţa cu un Walter ofiţeresc.

– Cu alte cuvinte, un singur câine e scurt de coadă...

– Vă mai faceţi iluzii, domnule Crâşmaru? Sergentul Păiş şi oamenii lui au descoperit în pernele maşinii colecţia furată. Doriţi să v-o arăt?

Celălalt îşi încleştă maxilarele. Atanasiu se apropie.

– Unde-i revolverul?

– L-am ascuns în pădure sub o piatră. Azi-dimineaţă m-am dus să-l iau.

– Şi?

– A dispărut.

Capitolul XXIV

Inventța

Dobrescu frână brusc și cu un strigăt își duse mâna la ochi. Mașina lui Iliescu deviase, intrând într-un stâlp de telegraf. Din cauza șocului puternic, se răsturnase pe o coastă. Flacăra izbucni ca o coloană lichidă, risipindu-se apoi într-o baltă de foc, care prinse întreaga caroserie.

Când deschise ochii, văzu IMS-ul miliției oprit la câțiva metri. Locotenentul sări din mașină, alergând spre locul accidentului.

– Chemați Salvarea! bolborosi în panică după ce-și arătă legitimația.

Iliescu, prăvălit într-o groapă cu noroi, respira greu. Îl trase pe iarbă, așezându-i haina sub cap. Ochii negri nu-și pierduseră luciditatea. Schiță un zâmbet palid și cu mâini oarbe își pipăi abdomenul. Rana arăta îngrozitor. Sângele gâlgâia într-o șuviță subțire.

– Mă curăț, șopti.

Dobrescu, crispat îi atinse fruntea umedă.

– Vine Salvarea... Chestiune de minute.

– Vacs!

Mișcă ușor capul, încercând să-l salte. Locotenentul îl ajută.

– Cine ești dumneata? Se schimosi: N-are importanță. Trebuie să se știe. Nu știu de ce trebuie...

Dobrescu simți un nod în gât. Nu-și putea desprinde privirea de pe figura smeadă cu umbre vineții. Îi trecu prin minte o comparație tocită, prețioasă, pe care o detestase întotdeauna: „Atins de aripile morții". Asta se întâmpla cu Iliescu. Era adevărat. Se simți singur și neajutorat.

Cerul avea limpezimi de cristal, soarele se aprinse brusc ca un far între crengile stejarului. O ciocârlie încerca triluri, gargară matinală, cu acute zglobii.

Locotenentul număra minutele, clipele care-l despărțeau pe Iliescu de veșnicie. Îngână răgușit:

– Te-am urmărit. Ştiu cine eşti.

– Securitate?

Locotenentul înclină capul.

– Mi-am închipuit. Mă căutaţi deci... Toţi m-au căutat şi dumneata m-ai găsit. Nu-i absurd?

Dobrescu nu înţelese de ce, dar răspunse mecanic:

– Da, aşa e. Bolborosi cu inima strânsă: Credeam că eşti invulnerabil. Pastila aceea...

– O lună. Atât!

– Efectul?

– Pe urmă iei alta şi eu, zâmbi chinuit, tocmai eu nu mai am. Le-am pierdut.

– Servieta?

– Da, servieta. Dacă scap de hemoragie...

– Ai să scapi.

– Crezi? Ţi se pare mai nostimă o septicemie?

– Nimeni nu mai moare azi de septicemie. Antibioticele...

– Poate să-mi administreze o tonă. Degeaba. Efectul e neutralizat de pastila aia afurisită. S-a întors ca un bumerang. Mi-e sete...

– Mă duc să caut apă.

– Nu. Iliescu îşi încreţi fruntea: Mi-e teamă să nu mor singur. Şi vreau să vorbesc. Caută în vindiac... O ploscă de aluminiu...

Dobrescu deşurubă buşonul. Aroma alcoolului aţâţa nările.

– Acum e mai bine, şopti Iliescu după ce bău. Ascultă-mă...

Locotenentul îşi muşcă buzele. Cu privirea agăţată de figura tânărului, frământa spasmodic câteva fire de romaniţă. Decapitate, bretele albe cu miez de fistic cădeau înghiţite de iarba înaltă.

– Cine te-a mai căutat?

– Mulţi. I-am simţit tot timpul pe urmele mele. Îl voiau pe omul cu pastilele. Râse: M-am ascuns destul de bine. Prea bine...

– Adică?

– Aveam întâlnire la han cu cineva care trebuia să preia afacerea. Nu înțelegi nimic, nu-i așa?

– Povestește de la început. Atât cât...

Își înghiți cuvintele Celălalt îl privi lung.

– Știu că mor. De-aia și vorbesc. Și pentru că ar fi păcat... Am avut un profesor la facultate. George Tudose. Nu cred că ai auzit de el. Un tip curios... Mizantrop și plin de ciudățenii. Dar ce minte, Dumnezeule! Fusese prieten bun cu tata. Când a murit, eram puști de liceu. Tudose m-a luat sub „aripa" lui. Se ocupa cu tot felul de experiențe, încerca tot soiul de combinații, rocă sfărâmată, acizi, dar materia primă, un anumit soi de corindon, era totdeauna aceeași. Credeam că bate câmpii. Pe urmă a reușit să mă antreneze...

– Ce căuta?

– „Ceva formidabil". Era un răspuns invariabil. Când avea un chef de vorbă completa: „Perfecta imunizare a organismului împotriva oricărui agent vătămător – boală, otravă, cuțit... Grație descoperirii mele, omul va muri doar la adânci bătrânești. Se va stinge lin, fără convulsii, ca un muc de lumânare". Tipul era de prin părțile locului. De la taică-său moștenise legenda unei pietre care se găsește numai aici. O rază de 50 de metri plecând de la grota cea mică, precis delimitată. Piatra asta cenușie, pretindea bătrânul până în clipa morții, avea însușiri curative fantastice. În vremuri de demult, oamenii din sat o foloseau la vătămături. Tudose mi-arăta de fiecare dată fotografia lui bunică-său, dorobanț la 1877, vindecat grație corindonului cenușiu.

Se opri câteva clipe. Pe șosea treceau mașini. Aveau portbagajele încărcate – valize, sacoșe și corturi; dinăuntru fulgerau scurt câte o mânecă roșie sau o pălărie de pichet alb, haine estivale sugerând veselie, masă la iarbă verde, vacanță. Unii mai curioși, opreau în dreptul Getaxului ars. Comentau clătinând fatalist capul și porneau din nou.

„După primul kilometru or să uite, reflectă absent Dobrescu. Vor lua o țuică rece la motel, au să se enerveze

pentru că nu le place camera, sau pentru că Sandală, Mimi ori Fănel a lăsat acasă termosul şi costumele de baie..."

– Bătrânul Tudose n-a minţit, şopti Iliescu. După doi ani de munci în sudori, profesorul a găsit în sfârşit formula combinaţiei. Nu cea ideală, apropo de invulnerabilitate limitată, dar chestia promitea nemaipomenit.

– Cum aţi verificat rezultatul?

– Pe un câine. A fost pur şi simplu miraculos. I-am fracturat una din labe, producându-i în acelaşi timp rană. Priveam amândoi stupefiaţi. Aveam impresia că asistăm la o minune. Înţelegi?

– Da, răspunse Dobrescu amintindu-şi de propria lui stupoare când asistase la accidentul lui Pintilie. Altceva nu înţeleg. De ce atâta mister? De ce n-a cerut sprijinul unor foruri competente care să vă ajute?

– Ţi-am spus. Tudose era un tip ciudat. Îi plăceau misterele. Mai dă-mi puţin coniac.

Îşi umezi buzele apoi trase două înghiţituri lungi. Se strâmbă.

– Mă prezint la... examenul cel mare, în stare de ebrietate.

– La ce te gândeai?

– Eşti oare atât de naiv? suflă Iliescu. Îşi ţinea pântecul cu amândouă mâinile: S-ar putea să fi naiv! Oamenii cu ochi albaştri sunt foarte candizi sau foarte ai dracului.

– Ce intenţii aveai? reluă încăpăţânat Dobrescu.

– Să vând marfa în altă parte.

– Şi Tudose?

– A mierlit-o acum şase luni. Atac de cord pe sălile facultăţii.

– Şi pastila?

– Încă n-o încercase. Îi era puţin teamă. Volens nolens mi-a lăsat mie totul. Formule, materiale, pastilele. Eram un om bogat. Scrâşni din dinţi: Dumneata înţelegi ceva din toate astea? Ieri, tânăr, celebru şi milionar, în perspectivă certă. Şi acum aştept să crăp aici la margine de drum. Unde e raţiunea? Faţa i se strâmbă oribilă: Unde e?

În jurul buzelor îi înflorise o spumă sângerie.

– Liniștește-te. Cu cine ai intrat în legătură?

– Am făcut acum trei luni o excursie la Viena. M-am prezentat la sucursala uneia din cele mai mari firme de medicamente din lume. A fost greu până am intrat la director. Fără să spun o vorbă mi-am tăiat venele. Întâi a crezut că sunt nebun sau de la circ. Pe urmă s-a holbat...

– Și?

– Am bătut palma și m-am întors.

– De ce?

– Plecasem în tatonare. Formulele și pastilele n-ar fi fost greu să le scot. Dar corindonul? Saci întregi? S-au obligat să scoată ei piatra iar eu să aduc documentația. Chestia îmi convenea. Risc infim pentru mine la granită, pe de altă parte nu mă puteau înșela. E ca și cum fiecare dintre noi ar fi deținut jumătatea distinctă a aceleiași bancnote tăiate.

– Înțeleg, făcu Dobrescu. De aceea întâlnirea trebuia să aibă loc la Peștera Sihastrului. Aproape de sursă.

– Să nu uit. Materialele sunt ascunse în acoperișul hanului. Al cincilea olan de la stânga, deasupra ferestrei mele. Să ții minte! Încercă să râdă. N-am crezut niciodată în Dumnezeu, dar mai știi... Da, așa e. Întâlnirea o aveam la han.

– A venit?

– Nu. Cred că a mirosit ceva și s-a îndepărtat. N-au trimis doar un ageamiu, poți să fi convins. I-am suspectat pe toți.

– Cum urma să recunoști persoana?

– Individul sau individa – băieții sunt prudenți – trebuia să fluiere la un moment dat, în prezența mea, câteva măsuri din *O sole mio*. M-a derutat al naibii idiotul acela de Vasilescu. Chiar în dimineața sosirii a început să urle cantoneta da capo al fine. Am presupus că tipul nu știe să fluiere. L-am pipăit, dar m-am prins repede că merg alături. Când au început să moară fratii, mi-am dat seama că a intrat în joc concurența. Făcând corelație cu pastilele furate, am bănuit că trebuie să intervenit un incident care mi-a trădat descoperirea și, în consecință, am priceput că

ucigaşul de la han încearcă să mă repereze prin excludere. Cine nu moare... E clar! N-aveam chef să fac pe cobaiul. Ştiam că termenul de imunitate fusese depăşit, iar alte pastile pe moment şi fără să atrag atenţia nu puteam să fac. Cu riscul de a pierde întâlnirea cu omul de la Viena, m-am cărăbănit.

– Şi revolverul?

– E al lui Plămădeală. Îl ascundea în pădure, sub o piatră. L-am luat pentru orice eventualitate. Iartă-mă... Chestia cu tirul din depozit... Credeam că eşti de cealaltă parte... Concurenţa.

Dobrescu se ridică dezmorţindu-şi picioarele. Povestea îl impresionase. Un destin ratat.

„Băiatul acesta şi-a făcut-o cu mâinile lui."

Glasul lui Iliescu îl opri:

– Te rog să rămâi. Cred că cel mai greu... e să mori singur.

„Şi totuşi, aşa se întâmplă", reflectă locotenentul privind în lungul şoselei.

Capitolul XXV

Minerva, cățelul Spiridon și Dobrescu beau șampanie

Rudy Negreanu se afla întins pe o canapea îngustă, de piele neagră, cum aveau altădată medicii în cabinetele particulare.

Interiorul era bătrânesc, cu mobile întunecate. Singura notă contemporană o aducea televizorul cățărat pe bufetul înalt cu placă de marmură și două vitrine mici de cristal. Într-una din broaște spânzurau niște chei. Tablourile așezate foarte sus, pictate dulceag în gustul începutului de epocă, aveau rame de bronz, greoi somptuoase.

„Fără televizor, reflectă Negreanu, te-ai putea crede în 1925 sau '35."

O casă burgheză de provincie, unde doamna primește după-amiază cucoane la cleveteală și prăjituri uscate, iar domnul se retrage cu „Universul" sub braț, în birou, luând act despre ultimele isprăvi ale domnului Argetoianu ori Cuza...

Ușa se deschise brusc și Omul în gri, impecabil și suplu, intră înăuntru. Luă loc pe un scaun cu tapițeria fixată în ținte de alamă și, picior peste picior, își aprinse țigara fără a părăsi o clipă din ochi figura lui Negreanu. Nu zâmbea, părea calm și concentrat. Mișcările precise, degajate în același timp, trădau individul hotărât, foarte sigur de sine.

Medicul se ridică ținându-se cu amândouă mâinile de marginea canapelei. Își simțea capul vâjâind și ar fi dat foarte mult pentru o cafea imensă, tare și amară.

– Ascult, spuse Omul în gri, balansându-și ușor piciorul încălțat în antilopă cenușie.

Negreanu își scărpină părul des, roșu ca o flacără.

– Am așa o impresie că la mijloc ar putea fi o confuzie.

Celălalt îl scrută cu buzele strânse, apoi scutură ţigara într-o scrumieră de metal cu un avion prins pe margine, gata parcă să-şi ia zborul. Suflă scurt:

– Documentele.

Negreanu se foi neliniştit.

– Ce pot să spun sigur e că dumneavoastră nu sunteţi prea vorbăreţ. Ascult! Punct. Documentele! Punct. Poate că eu nu ştiu despre ce vorbiţi. Cum spune verişoara mea: Degeaba strigi la un surd. Ai să răguşeşti doar. Conchise: Eu sunt surd.

Îşi încrucişă tacticos mâinile pe pântece.

– Domnule Negreanu, mă indispuneţi!

– Asta îmi place cel mai mult. Mă răpiţi şi tot dumneavoastră sunteţi supărat.

Omul în gri strivi ţigara şi se ridică leneş.

– N-am cerut niciodată acelaşi lucru de două ori. Nu văd de ce aş face astăzi excepţie. Se apropie de Negreanu care îl urmărea cu ochi lucioşi: Mâinile la ceafă!

Medicul se înghesui în fundul canapelei.

– Vreţi să-mi faceţi percheziţie? Atunci prefer să mă las pe mâinile doamnei Ecaterina Stănescu. E mai gingaşă...

Omul în gri încruntă fin sprâncenele, reacţia abia perceptibilă.

– Atât de delicată şi plină de sentiment! continuă medicul. Asta am admirat cel mai mult la dumneaei. Sentimentul. Întrebă cu voce mică: Puteţi s-o chemaţi?

Uşa se deschise a doua oară. Ecaterina Stănescu se gătise parcă pentru o şedinţă simandicoasă în bleumarin, cu o broşă discretă pe rever. Schimbă în şoaptă câteva cuvinte cu Omul în gri, netezindu-şi mecanic părul strălucitor.

„Din spate, gândi Negreanu, înaltă, elegantă, fără curbe, cu risipa asta de bucle arămii, ai putea-o crede foarte bine..."

– Trebuie să te felicit, domnule Negreanu! Mi-ai ghicit jocul.

Medicul se înclină reverenţios.

– Fac şi eu ce pot. Bunica mea...

Femeia dădu din mână plictisită.

– Nu avem timp de pierdut. Nici noi, nici dumneata. Bref, ne interesează invenţia.

– Care invenţie, mă rog frumos?

– Eşti un om inteligent, domnule doctor. Subterfugiile nu servesc la nimic.

– Asta seamănă a declaraţie de război. Dar eu i-am mai spus şi domnului de acolo – un domn foarte simpatic, de altfel – că probabil m-aţi confundat.

– Nu încap confuzii!

– De ce eşti mata aşa de sigură?

– Eram în hol când s-a produs accidentul cu uşa. Atanasiu nu şi-a putut ascunde uluiala faţă de modul miraculos în care s-a închis rana.

Medicul mimă surpriza arătându-şi mâinile.

– Nu-mi amintesc de nimic. Se vede ceva?

Femeia îşi muşcă buzele.

– Asta spuneam şi eu, că nu se mai vede! Plătim la fel de bine ca şi alţii, domnule doctor. Este ultimul argument al unei convorbiri civilizate.

– Iar mă ameninţaţi! Am căzut într-aşa o dandana şi dumneata nu vrei să mă crezi.

Ecaterina Stănescu se consultă din priviri cu Omul în gri apoi se apropie de medic:

– Ridică braţele!

Începu să-l cerceteze. Sub palpările experte, trupul lui Negreanu se zgribuli. Mâinile curioase întârziară la subţiori şi peste bust.

Ecaterina Stănescu tresări şi se dădu instinctiv un pas înapoi.

Omul în gri îi sesiză tulburarea. Se răsuci iute:

– Ce s-a întâmplat?

– E femeie!

Bărbatul o privi neîncrezător.

– Doamna nu se înşeală, interveni cu un chicotit Negreanu.

– Aha, făcut Omul în gri. Ridică din umeri: N-are importanţă! Jocul e acelaşi. Documentele!

– Nu sunt la... ea, declară Ecaterina Stănescu.

Privea cu atenţie încleştată. Peste nasul borcănat, sprâncenele pensate îşi pierduseră arcul îndrăzneţ, desenând o linie dreaptă.

– Ce rost a avut camuflajul acesta?

– Capriciu de vacanţă.

Omul în gri aprinse bricheta dând flacăra la maximum. O apropie ameninţător.

– Documentele!

– Nu sunt eu inventatorul sau... mă rog, inventatoarea. Îi îndepărtă mâna cu un gest amabil. Îmi pare sincer rău de voi, băieţi, dar aţi încurcat-o! Puteţi fi siguri că nu minte. Am căutat şi eu acelaşi om.

– Cine eşti dumneata?

– Parcă numele contează!

Simţi flacăra atingându-i pielea moalea de la rădăcina gâtului şi se cutremură.

– Cea mai bună probă! rânji Omul în gri.

Râsul i se opri în gât. Simultan cu uşa, se sparse şi fereastra.

Locotenentul Dobrescu se opri o clipă descumpănit. Sergentul Păiş sărise asupra Omului în gri. Acesta eschivă cu o fentă. În mână îi strălucea stiletul lung. Ecaterina Stănescu trase în direcţia subofiţerului.

Apoi nu se mai desluşi nimic. Oamenii se rostogoleau pe jos, încercând să apuce, să lovească sau să imobilizeze. Păiş, izbit puternic în tâmplă, ieşise din competiţie. Braţul inert al Ecaterinei Stănescu scăpase arma.

Cu o figură de judo, Omul în gri reuşi să-l azvârle pe locotenent. Se aplecă deasupra lui, dar o lovitură crâncenă în moalele capului îl făcu să-şi piardă cunoştinţa.

– Sfinte Dumnezeule! Ce te-ai face tu, Dobrescule, fără mine?!

Minerva, alias Rudy Negreanu, îşi consultă bocancul de parcă ar fi vrut să vadă dacă nu-i lipseşte ceva, apoi îl

încălță. Ciuful roșu strălucea ca o flacără în interiorul întunecat.

La revederea decorului familiar, a străzilor, a biroului, a priveliștii cotidiene – fereastra aceea de mansardă unde la ore fixe cotoiul pensionarei ieșea la plimbare pe acoperișuri, dând la o parte perdeaua roz cu volane, a chipului locotenentului Ionaș și al colegilor, în sfârșit, a tot ce reprezenta pentru ea București, inima Minervei chiui de bucurie. Se săturase până peste cap de „viața la țară", iar zilele petrecute la han avea să și le amintească pururi, nu atât din cauza emoțiilor profesionale cât a insuportabilei liniști rurale.

Lipsa de veleități urbane din literatura lui Depărățeanu și Duiliu Zamfirescu îi ridicase totdeauna sprâncenele, iar dorințele unor colegi mai în vârstă care visau să-și petreacă anii de pensie undeva, „într-un colțișor liniștit de natură", o făceau să-și strâmbe nasul. În ceea ce o privea, ei bine, lucrurile aveau să se petreacă altfel. Va deveni o bătrânică simpatică – pare absurd, dar Keops îi va supraviețui – va fi amabilă și îndatoritoare, ceea ce acum nu prea avea timp, nu-i va mai da nici un telefon lui Dobrescu – ținea la acest amănunt – pentru a nu-i îngădui s-o trateze în sinea lui drept o babă ramolită. Va duce desigur o viață plină de demnitate, dedicată matematicii și unor preocupări majore, nu știa încă bine care, așteptând senin și onorabil sfârșitul.

Astfel de gânduri îi aduceau pe buze un zâmbet rătăcit, care-l deruta pe locotenent. De fapt, îi era greu să se obișnuiască cu ea în noua ipostază. Ca și colonelul Ionaș, așezat în fundul biroului și așteptând demonstrația Minervei, Dobrescu o privea uluit. Părul și sprâncenele roșii, nasul umflat de parafină și lățit îngrozitor spre miezul obrajilor, îi schimbau complet fizionomia. Înainte de a o introduce pe Ecaterina Stănescu, Minerva telefonase la coafor. „Cu nasul o să fie mai greu, se strâmbase ea. Resorbția durează două săptămâni. Dar dacă mă vede tanti Caliopi cu părul roșu, pariez pe ce vrei că poimâine

se face tricoloră. Femeia asta, dragul meu, s-a născut excentrică. Nu ştiu cui naiba s-o fi izbit. Bietul tata afirma că unul dintre străbunici ar fi fost garibaldist. Mă întreb dacă e de ajuns..."

– Situaţia era teribil de dificilă, îi auzi glasul. Să-l reperezi pe spion, pe inventator, pe cel venit să preia invenţia şi care nu şi-a făcut apariţia şi totodată să nu te deconspiri. Pe de altă parte, o colecţie halucinantă de indivizi. Dacă cineva, cu tot dinadinsul, ar fi căutat un mediu pitoresc şi diversificat, nu cred că ar fi găsit ceva mai izbutit. Se părea că exponenţii tuturor categoriilor sociale îşi dăduseră întâlnire la Peştera Sihastrului. Un inginer, un economist, o bucătăreasă năucă, un călugăr dubios, o ţigancă nomadă, un francez, hangiul fost avocat, doi studenţi şi... dumneata.

Ecaterina Stănescu clipi de câteva ori. Era absentă şi antipatică, dar nu mai mult ca de obicei. Părul şi ţinuta rămăseseră la fel de corecte. Oboseala, dezastrul, se simţeau doar în linia umerilor.

– Prezenţa lor în acelaşi timp la han mi-a dat de gândit. Nu întâlneşti în fiecare zi astfel de „reuniuni". Ca să fiu mai clară, totul părea aranjat. În realitate, coincidenţa ne-a jucat o festă dar, până să-mi dau seama de asta, până să pipăi, să detectez punctul nevralgic, până a distinge între întâmplător şi cauzal, am bâjbâit fără busolă. Toţi sunt suspecţi! Inginerul Vasilescu, original şi zurliu, se lansează în tot soiul de experienţe, se ascunde în dulap, construieşte personaje dintr-un cuier şi o mătură, divorţează de o nevastă care depăşeşte gabaritul stabilit, se bagă peste tot, cântă, fotografiază, întreabă, se ţine scai de capul oamenilor. Este atât de multilateral în materie de ţicneală, încât pe bună dreptate te întrebi dacă nu e un simulant, urmărindu-şi ţelul la adăpostul unor acte excentrice.

Un zâmbet îi flutură pe buzele subţiri: „Mi-ar place să-l mai întâlnesc să-mi povestească ce chestii a mai făcut. Era atât de smintit..."

– Marioara Țâmpoc! oftă! Marioara Țâmpoc. O perlă! Bucătăreasă improvizată, atât de necompetentă încât pare în travesti, dealtfel n-are specializare, încurcă indicii, minte de îngheață apele, aruncă învinuiri în stânga și în dreapta, izbutește în cele din urmă să primească o lovitură strașnică la cap care o mai calmează. Fără să mă fi oprit prea mult asupra ei, în faza inițială, a ridicat totuși unele semne de întrebare. Dar în materie de minciună are de învățat de la Zamfira lu' Mutu. Femeia asta e incapabilă să spună o singură vorbă adevărată. Adulmecă, trage cu urechea, umblă după chilipiruri și minte. Căutând naivi în genul inginerului Vasilescu, obsedați de magie, chiromanție, ghicit în cafea și alte aiureli, face turnee de documentare prin camerele oaspeților, scotocind după un minim de date care să-i îngăduie versiuni verosimile despre viitorul unuia sau al altuia. Dar investigațiile ei pot fi interpretate și altfel. În acel stadiu al anchetei, mai ales altfel... Simion Bratu – alt personaj exotic – călugărul care și-a pierdut cinul, este un nefericit. Caută iarba de leac – leac, termen incendiar, mai mult decât dubios în conjunctura de la han – din dispoziția Mântuitorului. Gura îi e pecetluită, preferă umbra, uneori evocă Apocalipsul, dar are un fizic impresionant, care-ți poartă gândul mai degrabă spre performanțe culturistice decât la cugetări și reculegeri pioase în întunericul unei chilii. Dispare exact când nu trebuie, împins de aceeași obsesie: buruiana pe care o caută probabil și acum.

Se opri câteva clipe trecându-i în revistă pe cei de față. Ionaș cu pumnii aduși la gură, Ecaterina Stănescu privind departe, cu buzele strânse, Dobrescu ușor relaxat, cu expresia aceea caracteristică pe care Minerva o cunoștea foarte bine. I-o știa din școală, când închizând catalogul în corul răsuflărilor generale, trecea la explicații.

„Da, își spuse cu satisfacție, cel puțin pentru el Samuraiul n-a murit. Și nu o să moară..."

Încercă o ușoară nostalgie – nu pentru matematici, ele nu fuseseră abandonate, ci pentru că ochii se aburesc, aprind lumini blânde când privesc în urmă.

– Acestea erau personajele cele mai inofensive. Întâmplarea, aceeaşi nefastă întâmplare, îl aduce la Peştera Sihastrului şi pe falsul Plămădeală, hoţ şi impostor. Individul n-are practic nicio legătură cu drama care se consumă la han. El îşi dezvoltă propriile temeri, pe cu totul alţi parametri, dar lucrul acesta aveam să-l aflu mult mai târziu. Deocamdată, mă aflam în faţa unui om care ascundea ceva. Iar acest ceva trebuia să fie foarte grav. Ne încurcă şi Alain Mathieu, fost legionar, cu o mică afaccre la Nisa, în prag de faliment. Vine în ţară să recupereze nişte valori. Chestiunea se limpezeşte abia spre sfârşitul anchetei. Până atunci, Alecu Matei poate fi foarte bine prezumtiv identificat cu agentul venit să ia materialul de la Iliescu. Hazardant, desigur, dar posibil. Ca şi Panait, cândva colaborator al Gestapoului. Lui Iliescu, deţinătorul invenţiei, îi trec prin minte tot felul de aiureli ieftine, culese din superproducţiile cu reţetă comercială: piscine, amante celebre, un castel în Spania şi altul pe lună. Misterul de care se înconjoară facilitează acţiunile Ecaterinei Stănescu şi totodată îi determină sfârşitul. Doamna Ecaterina Stănescu... Da! Un spion abil şi, paradoxal, uneori extrem de imprudent. Are marele avantaj de a veni la han sub propria identitate. Inginer chimist, şef de sector într-o mare întreprindere. Deşi specialitatea atrage atenţia, nu poate fi din acest punct de vedere mai suspectă ca inginerul Vasilescu, Sasu student la farmacie sau chiar – zâmbi – doctorul Rudy Negreanu. Sasu este prima victimă, căci inginera înţelege repede că inventatorul se ascunde, are întâlnire cu o casă concurentă, iar mijlocul cel mai eficace de a-l detecta este suprimarea oamenilor din jur. Supravieţuitorul se desemnează implicit. Pentru a avea libertate în mişcări, arborează de la început un gen respingător, infect şi antipatic care de fapt îi e la îndemână. Salariaţii domniei-sale, am aflat ulterior, o respectau, dar o detestau din adâncul sufletului. Inabordabilă,

trage în jurul ei un cerc vid unde nimeni nu îndrăznește să pătrundă. În consecință, nu e întrebată unde se duce, ce face. Vasilescu căruia i se scurg ochi după tot ce reprezintă aparat tehnic, nu îndrăznește să-i ceară tranzistorul pentru a-l admira. Iar jocul e și mai convingător, dibaci, când solicită vehement căpitanului Atanasiu permisiunea de a pleca. Știe foarte bine că nu i se va acorda niciodată în contextul unei crime, așa că nu risca să iasă din competiție. Deci doamna Ecaterina Stănescu e foarte bine acoperită, dar începe să comită unele erori. Neglijență sau un minus de intuiție psihologică. Sosește la han printre primii oaspeți, vineri 19 iulie, în jur de ora zece dimineața. Afirmă – în discuția cu Atanasiu – că vine de la Arad unde și-a petrecut concediul, Peștera Sihastrului reprezentând o haltă spre București. Inexact! În sacul de voiaj, fără a face dealtfel un mister din asta, are *Săptămâna culturală*. Nota bene, revista *Săptămâna* datând din ziua aceea, vineri 19 iulie. Consultând mersul trenurilor, mijloc de transport obișnuit pentru presă, constatăm că acceleratul pleacă din București la ora 1,40. Presupunând că ziarele ar fi expediate cu avionul, recepționarea, difuzarea lor la centru și punerea în vânzare consumă un timp care nu i-ar fi îngăduit inginerei să-l cumpere la ora 8 sau 9 dimineața. Informațiile luate la neamurile din Arad, care-i atestau vizita, erau pur formale. Am presupus că doamna Stănescu sosise cu avionul din București, TAROM-ul ne-a confirmat-o. Minciuna, departe de a fi gratuită, trebuia să anuleze orice intenție premeditată în legătură cu Peștera Sihastrului. În varianta concediului, vizita la han rămânea de domeniul escapadei.

Femeia continua să asculte privind undeva, departe, iar locotenentul încercă o clipă să-și imagineze la ce se gândește. Se uită la ceas:

„Într-o oră termină... Aș avea chef să beau ceva. Un pahar de șampanie..."

Dacă Minerva ar fi fost altfel, ar fi formulat o propunere, dar se cutremură numai la ideea că ar îndrăzni.

Poate despărţiţi de-o uşă bine asigurată cu canturi şi lacăt. Oftă, resemnat dinainte. Ştia cum avea să se întâmple: o vizită lui Spiridon şi lui Keops – „Nici nu ştii ce ataşaţi sunt de tine, o să le facă plăcere" – o cafea infernală şi evident „Ei, Dobrescule, cum stăm cu elefantul alb?"

– O privire aruncată în bagajul doamnei Stănescu a fost suficientă pentru a-i trăda minciuna. Lenjeria impecabilă, pedant aranjată, parcă atunci scoasă de la Nufărul, denunţa o recentă părăsire a domiciliului. Vreau să-l văd pe acela care vine din concediu fără o batistă murdară măcar! Chiar dacă ai stat la prieteni nu te apuci să speli rochii, tricouri, lenjerie. Cel mult strictul necesar. Sunteţi de acord?

Interpelată, femeia îşi întoarse în sfârşit privirea. Declară glacial:

– Până acum n-am auzit decât poveşti.

– Răpirea lui Negreanu cu toate implicaţiile ei e suficientă pentru a închide un dosar. Ca să nu mai punem la socoteală mărturiile inginerului Vasilescu, din fericire salvat. Oftă: Inexactitatea în privinţa concediului de la Arad a reprezentat primul indiciu. Continuând să supraveghez gesturile şi reacţiile inginerei, am constatat o ciudăţenie. Urmărea diverse emisiuni radiofonice, de faţă cu toată lumea – dar neaşteptată gentileţe pentru eventuali cârtitori, iubitori de linişte – o făcea cu difuzorul în ureche. Nimic surprinzător până aici. La fel ascultă concertele şi Vasilescu. Dar Ecaterina Stănescu procedează astfel numai atunci când vreunul din oaspeţii hanului este interogat în odaia lui Atanasiu. Desigur, am cercetat camera. Sub tăblia mesei fusese instalat un microfon-ventuză. Pretextând o criză de nervi, atunci când discuta cu Atanasiu, doamna Stănescu apucând masa cu amândouă mâinile, l-a aplicat în modul cel mai firesc. În general, „pierde" cam multe lucruri. După ce-l lichidează pe Sasu, traversând lacul (din bazinul ştrandului se poate ieşi uşor în larg), Gogu Vasilescu o surprinde în costum de baie. Iniţial, inginerul nu va

dezvălui amănuntul dintr-un spirit, hai să-i zicem, cavaleresc. La urma-urmelor și el s-a scăldat, fără ca asta să-i inspire apetituri asasine. I se pare lipsit de eleganță să învinuiască o femeie. Pentru a scăpa de orice corp delict, doamna Stănescu aruncă, mai bine zis ascunde costumul ud în imensul hârdău pentru gunoaie de la bucătărie. Un maiou de baie splendid, de același bun gust ca întreaga vestimentație a inginerei și care nu poate aparține Marioarei Țâmpoc sau țigăncii. E și o nuanță din gama de culori preferată a doamnei Stănescu: galben-pai, coniac, zahăr ars. Astăzi, privind evenimentele de la Peștera Sihastrului în ansamblul lor, por afirma că a știut să provoace cu o rară dibăcie incidente de natură să devieze ancheta, înclinând balanța culpabilității spre unul sau altul din călători. De pildă, va strecura carnetul de însemnări al lui Sasu în valiza lui Iliescu, iar atentând la viața Mariei Țâmpoc va utiliza alpenștocul medicului Negreanu, având grijă să nu lase amprente. Din nefericire, în materie de investigație, prima corelație, corelația imediată este și cel mai greu de alungat din minte. Până la probe contrarii, în dreptul porții, acolo unde Marioara Țâmpoc este lovită, descopăr urmele pantofilor lăsate întâmplător de Plămădeală și Vasilescu. Faptele par îngrozitor de încurcate și la un moment dat ești tentat să crezi că asasinul are complici. Nu poate fi în același timp în atâtea locuri. O ajută involuntar oamenii care fie au ei înșiși de ascuns câte ceva, fie fac cercetări pe cont propriu. Abandonând pentru o clipă desfășurarea cronologică a faptelor, voi adăuga la același capitol – încălcirea pistelor, îndrumarea cercetărilor pe poteci străine – tentativa de otrăvire a lui Negreanu. Mâna care scapă cianură în pahar poartă mănușa lui Vasilescu. Îi e însă prea largă. Concluzia se va impune: autorul are o mână mică. Urmează de ales între bucătăreasă, Zamfira lu' Mutu și Ecaterina Stănescu.

Un glas venit prin fereastra deschisă îi întrerupse șirul gândurilor.

„Ne vedem la șstrand! Să aduci și mingea..."

Minerva îşi aruncă ochii pe geam. Cerul era minunat. Un nor mic, pufos, din aceia pe care călăresc de obicei îngeraşi obezi şi trandafirii, plutea solitar.

„La ştrand! Se strâmbă: transpiraţie, coadă la vestiar şi la duş, umblă ăia goi, de nebuni... Hm, gusturi..."

Îşi drese vocea:

– Încă o imprudenţă. Incidentul cu citronadele. Când Iliescu le uită pe terasă, fiecare călător cu treabă sau fără treabă, trece pe lângă ele. Ţiganca, lacomă, le şi gustă. Câte puţin din toate, să nu se cunoască. Numai că Zamfira lu' Mutu este penultima persoană care trece pe lângă ele. Bea şi nu păţeşte nimic! Deci nu erau încă măsluite. Abia după aceea îşi face drum pe acolo şi Ecaterina Stănescu. Apoi Iliescu ia tava şi o duce în hol. Mi se pare limpede! Secvenţa următoare e la fel de clară: simulând revolta – nu se asigură un minimum de securitate oamenilor din han, sunt trataţi de cobai etc. – inginera iese la poartă şi face câţiva paşi pe şosea. Într-un anumit punct lasă să-i cadă ţigara fumată. Filtrul cuprinde o notiţă cu numele persoanelor ale căror date trebuie verificate la Bucureşti. Omul în gri, principalul său complice, plasat prin apropiere, o ridică.

– Asta de unde-o mai ştiţi? îşi descleştă buzele inginera.

– Supoziţii, verificate şi confirmate ulterior. Aparent, Omul în gri pare foarte dur şi stăpân pe sine. A cedat surprinzător de repede. A fugit din România acum zece ani. Urmează partitura obişnuită: şomaj, mizerie şi o racolare clasică. Afacerea regeneratorului reprezenta prima misiune în ţară. Consideră că a „căzut" din cauza dumitale. Hm, nu pretind că se exprima în termeni prea măgulitori... Evident, n-a uitat să ne comunice datele rezidentului. Zâmbi pe gânduri: Un camuflaj interesant – vânzător ambulant de loz în plic. Îşi duse mâna la frunte: Unde am rămas? A, da! După tentativa eşuată cu citronadele, urmează atentatul împotriva lui Plămădeală – trebuie să înţelegeţi că de fiecare dată mă refer la falsul economist – vizând două

scopuri: în primul rând verificarea vulnerabilității sau invulnerabilității sale fizice, în al doilea rând, prin ricoșeu – indicarea lui Vasilescu drept autor. „Arma", să-i zicem, nu era altceva decât cărămida care înlocuia halterele uitate de inginer la București. Vine la rând Alain Mathieu. Profitând de povestea dramatică a lui Negreanu, devenită în câteva minute de la debitare de notorietate, care-l acuză pe falsul legionar că i-a ucis părinții (și e momentul să spun că istoria n-a fost improvizată, din nefericire s-a întâmplat aievea unor cunoștințe), profitând deci de-o conjunctură favorabilă, inginera ia hotărârea să-l încerce și pe francez. Trei lovituri cu aceeași piatră, cum spune proverbul. Se poate convinge dacă Mathieu nu e cumva prin absurd inventatorul, îl poate plasa fără dureri de cap pe Negreanu în rolul asasinului și scapă de el, dacă reprezintă concurența. Dar crima trebuie săvârșită imediat după discuția cu medicul, ca vina acestuia să fie incontestabilă. Atanasiu care se furișează pe urmele lui Mahieu o încurcă. Nu ezită, și îl lovește expert, scoțându-l din competiție. Câteva ore mai devreme, Omul în gri pătrunde în han, sfidând restricțiile impuse de Atanasiu. Vrea să-și dea raportul probabil și totodată așteaptă instrucțiuni. Înainte de a fi invitat să plece, doamna Stănescu cumpără de la micul punct de artizanat un buchețel de miozotis pe care se grăbește să și-l agațe la rever. Gestul surprinde din mai multe puncte de vedere. Psihologic, reprezintă un act care contravine comportării obișnuite a inginerei. Este o femeie pedantă, îngrijită, sobru cochetă, dar în public încearcă să ignore total aspectul său fizic. Niciodată nu se privește în oglindă de față cu alții, nu se piaptănă, nu-și controlează unghiile. Asta se face în odaie. Norma ține de-o anumită mentalitate – preocupările pentru eleganță se camuflează – cât și de anumite complexe, bănuiesc. O femeie grasă, cu bun simț, nu va mânca excesiv în lume; cineva nu prea avantajat fizic va evita risipa de cochetărie în prezența altora de teama unor ironii sau

zâmbete ucigătoare.

– Cam alambicat, remarcă dispreţuitoare inginera.

Minerva începu să râdă:

– Nu mi se pare! Mai şoca încă ceva. Bucheţelul de „nu mă uita" nu reprezenta cine ştie ce realizare artistică, ba dimpotrivă! Dumneata nu l-ai fi cumpărat niciodată (nu mai vorbesc de culoare care distona îngrozitor. Albastru intens pe castaniul costumului); gestul avea hotărât o explicaţie. Corelaţia cu prezenţa necunoscutului în gri ţâşnea singură: o invitaţie pentru a ţine legătura. „Nu mă uita", egal am nevoie de dumneata, egal rămâi prin apropiere. Omul se conformează. După asasinarea lui Mathieu, Vasilescu, „detectiv particular" şi campionul glumelor bune, provoacă un scurtcircuit. Justificând tacit că te deranjează lumânarea care fumegă începi s-o cureţi. În treacăt fie spus, la lady-smul etalat, la genul dumitale, nu te-ai fi deranjat niciodată. Cel mult îl chemai pe Panait sau pe Iliescu. Curăţind deci lumânarea, cu spatele la noi şi faţa orientată spre fereastră, îţi fluturi de câteva ori degetele acoperind şi descoperind flacăra. Este semnalul aşteptat de Omul în gri, care ştie că trebuie să acţioneze. Am înţeles că te grăbeşti şi m-am decis să ţi-o dau înainte. Nu ascund că tentativa pe care o puneam la cale reprezenta şi ultimul test. Spionul asasin trebuia să muşte din nadă. Împreună cu Atanasiu, pus în sfârşit în temă, am înscenat accidentul doctorului Negreanu: un ţipăt convingător, câteva picături de cerneală roşie, amestecată cu tuş roşu, stupefacţia căpitanului, care asista la miraculoasa regenerare a degetelor rănite. Jucăm comedioara destul de îndemânatic şi dumneata cazi în capcană. Inventatorul e Negreanu! Deruta declanşată de apariţia autenticului Plămădeală, de fuga celuilalt şi a lui Iliescu, deţinătorul invenţiei, vă vine în ajutor. De fapt vă ajut şi eu, lăsându-mă răpită de Omul în gri. Casa din Arad o reperase subalternul meu şi nădăjduiam să intervină oportun, ceea ce s-a şi întâmplat.

Închise dosarul, pocnindu-l puternic cu palma.

– Asta e povestea, stimată doamnă. Mai ai ceva de adăugat?

Femeia ridică din umeri.

– În fond, n-a rămas mare lucru de spus. O fișă biografică relativ simplă! Părinții învățători, au murit în aprilie 1944. O bombă v-a incendiat casa. A urmat orfelinatul, liceul și politehnica la seral, paralel, evident, cu serviciul. Specializare în străinătate trei ani. Aici a avut loc probabil racolarea dumitale de către Trustul Tex. Unii, zâmbi, au noțiuni ciudate despre ce va să zică recunoștință. Dar n-am de gând să-ți fac morală.

Rămase pe gânduri apoi întrebă brusc:

– De ce? De ce toate astea?

Ecaterina Stănescu nu răspunde.

Se plimbau pe aleile grădinii zoologice de hatârul lui Spiridon. „Îl duc să-și vadă neamurile..."

Minerva hotărâse deci o ieșire la iarbă verde. Adică Zoo-Băneasa și dejunul la restaurant, minunându-se sincer de unii și de alții care întinși pe pături la umbră își scoteau merindele:

„Ăștia cică se distrează! Joacă tontoroiul cu coatele și genunchii amorțiți și mănâncă, asediați de muște, ouă răscoapte, salam și roșii. Toate cu furnici."

În preajma cuștilor mirosea tare, a fiară, și Minerva cârni nasul. Se uită încântată la Spiridon, proaspăt spălat, îmbrăcat cu căciulița roșie adusă de Dobrescu de la Nisa.

„L-a tras curentul! E foarte sensibil..." explicase.

Oricum, locotenentul binecuvânta ora matinală și aleile aproape pustii. La plecare, înregistrase câteva priviri stranii. Unul mai bine dispus remarcase încântat:

– Uite-o pe Scufița Roșie!

Un vânt ușor înfoia frunzele plopilor cu sonorități moi, de argint. Locotenentul o privi dintr-o parte. Minerva revenise la fizionomia normală: păr negru-tuș, nasul – antenă sensibilă. Pășea încruntată dându-i ultimele instrucțiuni pentru vacanță.

„Nu cumva să răsuflu."

– Bine că s-a isprăvit chestia cu regeneratorul. Mă înnebunise! Am predat formulele la Ministerul Sănătăţii. N-au decât să se spele pe cap cu ele. Acum eşti şi tu liber, poţi să te ocupi de profesiune.

Dobrescu se uită holbat.

– Partea teoretică, dragul meu. Ai neglijat-o grozav. Crezi că am uitat? Încă n-ai rezolvat enigmele cu elefantul alb şi elevul care copiază. Şi doar e atât de simplu! Luna mai, fereastră deschisă, 500 de metri distanţă... Se proţăpi în faţa locotenentului: La muzică copia, băiete! O temă de compoziţie. Nu trebuia să vadă, ci să audă!

Un leu căscă gura şi Spiridon, pus pe harţă, se răsti la el încercând să se smulgă din lesă.

– E plin de temperament! remarcă locotenentul încercând să abată firul discuţiei.

– Lasă tu chestiile astea! Când mă întorc din concediu am de gând să mă ocup serios de tine. Şi raportul să fie gata.

„Rapoartele" îi dădeau ameţeală lui Dobrescu. Le scria pentru uzul Minervei şi după parametrii întocmiţi de ea. De pildă, cazul X – coordonate psihologice, tehnice, influenţe, contingenţe, tangenţe. Concluzii: statistice, tipice şi atipice... Îţi venea pur şi simplu rău.

– Apropo de raport, îşi drese glasul locotenentul. Ce v-a determinat să alegeţi travestiul doctorului Negreanu?

Minerva zâmbi larg. Era o întrebare care-i plăcea.

– Toată viaţa mea am visat să-l joc pe Ianche. Cunoşti piesa lui Victor Ion Popa. Un amănunt pe care tu nu-l ştii! Înainte de a intra în matematici, am dat examen la Institutul de teatru. Părerea mea este că m-am prezentat excepţional.

– Cu ce?! întrebă aiurit Dobrescu.

– Ei bravo! Cu Ianche, din „Tache, Ianche şi Cadâr". Deştepţii ăia m-au picat: cică n-aş fi reprezentativă, talentul aşa şi aşa... Unul care se credea spiritual m-a întrebat de vreo cinşpe ori dacă „Minerva" nu-i o gre-

șeală în buletin. Mai știa el un caz cu o Margaretă care de fapt era Gheorghe. În fine, acum am avut satisfacția să-l joc într-un fel pe viu. Rudy Negreanu și toată povestea lui există. E medicul meu curant. Se opri brusc. Ce zici, bem o bere?

– Deși are ținută corespunzătoare, nu cred să ne primească în local cu Spiridon.

– Atunci luăm o șampanie. La banii ăștia îl lasă și pe el.

„Sfinte Dumnezeule! Locotenentul se opri locului. Șampanie la 9 dimineața și încă propusă de Minerva!"

Se hotărî să fie circumspect.

– Lăsați pe altă dată.

– Acum am chef. Tu n-ai decât să te uiți! De altfel, trebuie să-i telefonez și lui tanti Caliopi, mâine plecăm și nu știu ce-a aranjat cu căruțașu'.

– Care căruțaș?!

– Ne-am hotărât să facem concediul într-o căruță. Calul îl închiriez de la un CAP. Chicoti: O să fie superb, îți dai seama? Toată țara... Mămăligă făcută pe înserate la roata carului, în timp ce Spiridon legat de loitre latră la lună...

Dobrescu se clătină:

– Senzațional!

– Nu? Tanti Caliopi insistă să ne oprim și pe litoral câteva zile.

– Neapărat!

Locotenentul își zise că ar fi în stare să aștepte o săptămână pe șosea pentru a asista la intrarea triumfală a Minervei cu mătușă-sa, calul și căruța în Mamaia.

– De, continuă Minerva. Știu că ți-ar place, dar n-avem decât două locuri. Și apoi, dragul meu Dobrescu, nu trebuie să te superi, dar simt nevoia să mai răsuflu. Uneori mă obosești. Întrebări peste întrebări, de ce-i așa și nu-i pe dincolo, telefoane... Ești din cale-afară de cicălitor.

– Aveți dreptate, suspină locotenentul.

Luară loc la masă. Spiridon, prizonier între ghetele Minervei, schelălăia jalnic.

– În sfârşit! Nici nu ştii ce bine mă simt! Linişte, calm, răcoare. Putem discuta pe îndelete. Presupunând deci că ai un elefant alb...

Prin uşa deschisă se zărea pădurea iar deasupra, nu prea sus, un soare blond.

Cuprins

Capitolul I – Stupefacţie 5
Capitolul II – Martiriul locotenentului Dobrescu 15
Capitolul III – Omul în gri 29
Capitolul IV – Capcana 43
Capitolul V – Meci cu trişorii 49
Capitolul VI – Betsy din Chicago caută un văr ... 54
Capitolul VII – Spionaj şi contraspionaj 71
Capitolul VIII – Ciudăţeniile unor călători 77
Capitolul IX – Asasinat sub clar de lună 91
Capitolul X – „Sunteţi neliniştit, domnule Iliescu!" 103
Capitolul XI – Atentatul 113
Capitolul XII – Patru citronade cu cianură 123
Capitolul XIII – Ionică Panait mărturiseşte 139
Capitolul XIV – Suspiciuni 145
Capitolul XV – Spargere la familia Plămădeală ..153
Capitolul XVI – C'étai la derniere valse.....163
Capitolul XVII – Orhidee de la Nisa pentru Minerva.....173
Capitolul XVIII – O evadare ratată.....185
Capitolul XIX – Totul se plăteşte.....197
Capitolul XX – Asasinat în umbra troiţei 209
Capitolul XXI – Căpitanul Atanasiu nu crede în superstiţii 215
Capitolul XXII – La flacăr lumânărilor 227
Capitolul XXIII – Un hoţ sentimental.....253
Capitolul XXIV – Invenţia.....263
Capitolul XV – Minerva, căţelul Spiridon şi Dobrescu beau şampanie 269

ISBN 973-88600-2-4